

BIBLIOGRAFÍA DELS ANTICS POETES CATALANS, per J. MASSÓ TORRENTS.

RESENTEM als estudiósos, en conjunt, alguns dels materials preparatoris que hem hagut d'acoblar per a un treball històric i literari dels antics poetes catalans, que fa temps portem de cap. Els presentem en la creença de que estalviaran altres investigacions i facilitaran la tasca als que vulguin emprendre l'edició de les obres de qualsevol dels nostres poetes.

Així mateix com ho varem fer en la nostra *Historiografia de Catalunya en català* (*Revue hispanique*, t. XV, 1906, pp. 487-613), abracem ara la nostra època nacional o sigui des dels orígens fins a Ferràn el Catòlic, en l'època del qual comença de fet la decadència de l'activitat catalana. Es clar, però, que dels poetes que produiren en el precedent regnat n'hem procurat incloure les obres escrites durant els reis Catòlics. Hem intentat més aviat completar escoles literaries que no pas tallar les poesies en un moment històric determinat.

En poques paraules explicarem la divisió del present estudi i el procediment adoptat. La present *Bibliografia* està feta en vista de la utilitat d'un *Repertori* que pensem publicar més endavant. Descrivim els cançóners i demés manuscrits donant una sigla a cada llibre i un número a cada obra poètica; d'aquesta manera en el vinent *Repertori* només ens haurem de referir a una lletra i a un número. En les descripcions hem pecat potser de llargs: cançóners ja publicats en edicions diplomàtiques i descrits diverses vegades se retroben ací, perquè la nostra intenció és que's vegin units tots els materials aprofitables per l'estudi de la nostra poesia. Per evitar repeticions no donem en la *Bibliografia* la divisió estròfica dels poetes catalans ni la llur nota bibliogràfica, perquè es trobarà al seu dia en el *Repertori*: donem només, una i altra, dels poetes provençals, francesos i castellans que apareixen en els cançóners catalans, perquè aquests poetes no han de figurar en el *Repertori*, sinó exclusivament en les taules alfabètiques. Molts cançóners soLEN tenir en vermelló els noms dels poetes i els títols de les obres; els que són tots escrits en tinta negra els marquen no obstant en lletres més grosses. Nosaltres, per regularització de l'aspecte tipogràfic i per claredat, els hem representats tots en lletra cursiva, però indicant en les descripcions quan títols i noms estan en el manuscrit en lletres colorides. Dividim en cinc

capítols la Bibliografía: I. *Els cançiners provençals*; II. *Els cançiners catalans*; III. *Altres manuscrits contenint poesies*; IV. *Els impresos*, i V. *Els tractats poètics*.

Els cançiners provençals van marcats amb les mateixes sigles amb les quals són coneguts pels provençalistes, o siguin majúscules de cursiva, *A B C D*, i així seguint; als marcats amb minúscules i amb les primeres lletres de l'alfabet grec els hem afegit el signe volat ' per a evitar, en el *Repertori*, confusions amb altres sigles que indicarem, així: *b' c' f' g' α' β'*. Dels cançiners provençals només n'hem assenyalat els folis on porten obres de trobadors catalans o que tenim per tals: com se comprèn, dels cançiners provençals que no porten cap poesia que faci pel nostre objecte no se'n trobarà cap noticia en el present treball. Sens dubte posem certs detalls que semblaran repeticions inútils per massa coneguts als provençalistes; que'ns serveixi de disculpa considerar que'ns guia també l'idea d'excitar entre els joves investigadors del nostre país l'afició a aquests estudis; per això ens ha semblat bo no perdonar extensió. Ens cal declarar que, personalment, solament hem preses notes directes dels cançiners de París; dels d'Italia ens refiem de les descripcions i edicions publicades; els bibliotecaris d'Italia, als quals ens hem dirigit en questa d'alguna noticia complementaria, ens han ajudat rabents; hem d'agrair les notes que des de Roma ens ha tramès el P. Josep M.ª March; i una vegada per moltes, som deutors de favors i facilitats als eminents amics els professors senyors A. Jeanroy, de París, i Hermann Suchier, d'Halle, mort recentment.

Hem marcat els *cançiners catalans* amb les sigles *A B C D*, etc., en majúscules de rodó. Hem afegit un exponent numèric quan se tracta de diversos manuscrits que contenen les obres d'un mateix autor; per exemple, *D* indica Ramon Lull; doncs els manuscrits que contenen les seves obres poètiques seràn *D¹ D² D³ D⁴*, i així seguint; *O* indica les obres d'Auzias March, *O¹ O² O³ O⁴* volen dir els diversos cançiners que les contenen. Quan una sigla porta una lletra minúscula vol dir que és un fragment d'un cançoner; per exemple, *F^a* i *F^b* són el primer un manuscrit de París que formava part del cançoner de Carpentras que és *F^b*; *G^a* i *G^b* són dos cançiners que n'havien format un de sol. Podem dir que, amb l'excepció de ben pocs, hem vist i descrit personalment tots els *cançiners catalans* i que la major partida d'ells o no eren coneguts o ho eren molt imperfectament. Declarem, agrait, que sense les facilitats donades pels nostres estimats amics Ramón d'Alòs i Jordi Rubió Balaguer, que generosament han posat a la nostra disposició les seves notes preses a Roma i a Munic, la bibliografia de les obres rimades den Ramón Lull hauria estat molt incompleta. El procediment que hem seguit en la descripció d'aquests cançiners és un xic diferent al seguit en la dels provençals: marquem totes les obres, siguin o no siguin de poetes catalans. Els cançiners que ja havien estat descrits, àdhuc alguns per nosaltres mateixos, els repetim: ens sembla que veient-se plegats adquireixen més valor: de totes maneres, així ens calia

fer-ho per a poder regular les referències al *Repertori*. Així també cada cançoner presenta el seu aspecte particular i, sense aparèixer dislocat ni perdonant repeticions, se prestarà millor als estudis de comparació i d'indagació de les fonts que'ls antics col·lectors tenien a la vista.

Altres manuscrits contenint poesies tindràn per nosaltres un gran interès: hi incloem fragments de cançons conservats de vegades en una sola fulla, poesies perdudes entremig d'obres en prosa i, amb tot i esser nombrosa aquesta secció del nostre treball, tenim la recança dels manuscrits que hauràn escapat a la nostra diligència; advertim que'ls llarchs tractats religiosos en vers no hi són compresos ara. Els marquem amb minúscules de rodó, així: a b c d i seguint.

Els impresos ens permeten espigar una sèrie de poesies que inútilment cercaríem en els manuscrits. Tractem, ben entès, gairebé només d'incunables, car molt aviat les premses donen amb preferència poesies d'aire decadent. Mes l'introducció de l'impremta va fer-se prou d'hora perquè puguin registrar-se algunes obres poètiques de vàlua. Marquem els impresos amb les lletres de l'alfabet minúscul, però de cursiva: a b c d.

Presentant reunits tots els *tractats poètics* escrits per catalans o endreçats a magnats catalans, que són la majoria dels coneguts, tindrem ocasió de descriure una bona partida de manuscrits mal coneguts i altres de publicats servint-se de copies poc fidedignes. Des de les *Razos de trobar* den Ramón Vidal de Besalú fins al voluminos *Torcimany* de l'Averçó, potser podríem dir que no s'havien descrit alhora tants tractats de gaia sciencia. Els hem marcat amb les lletres de l'alfabet grec α β γ δ i així seguint.

Amb la temença de no encertar, tant solament les ganes de treballar i el desig d'estalviar feina a d'altres, ens han fet enllestit la nostra.

I

ELS CANÇONERS PROVENÇALS

A

Roma, Biblioteca Vaticana, n.º 5232

Escript a les darreries del XIII^{en} segle, a dues columnes, sobre 207 folis de pergamí de 38 × 25 cm. Bones caplletres i llampants miniatures de mà italiana representant trobadors. Stengel va publicar-ne una edició diplomàtica fins al fol. 73 en 1873, *Die provenzalische Liederhandschrift Cod. 5232 der Vaticanischen Bibliothek in Rom*, en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Litteraturen*, vol. LI, pp. 1-32, 129-152, 241-280. Utilitzem l'edició diplomàtica completa de 1891 per A. Pakscher i C. de Lollis, *Il canzoniere provenzale A*, publicada en els *Studj di filologia romanza*, vol. III, pp. 1-570.

- I. (Fol. 83 c, biografia) *Guillems decabestaing
si fo us caualliers delencontrada de rossillon...*
Chabaneau, *Biographies des Troubadours*, Toulouse, 1885, p. 99.

2. (f. 84 a) Aissi cum cel qui baissal fuoill
En la A capletra un personatge segut; al marge, escrit: «II caualleri ka lun tailla la testa a l'altre».
3. *Guillems decabestaing.*
Lo doutz cossire
4. (f. 84 c) *Guillems decabestaing.*
Ar uei qem uengut als iorns loncs
5. (f. 85 a) *Guillems decabestaing.*
Lo iorn qieus ui dompnà primieramen
6. (f. 85 c) *Guillems decabestaing.*
En pessamen mi fai estar amors
7. *Guillems decabestaing.*
Al plus leu qieu sai fatz chanssos
8. (f. 170 b, biografía) *Berengiers depalasol*
si fo decaloigna delaterra del conte derossillon...
Chabaneau, *id. id.*, p. 96.
9. Dompna la genssor com ueia
10. (f. 170 c) *Berengiers depalasol.*
Ab la fresca clartat
11. (f. 180 b) *Nuguetz. E reculaire.*
Scometreus uuoill reculaire...
Nuguet auzit ai retraire...
12. (f. 186 b) *Naimeric depiguillan. en Guillems de berguedan.*
De berguedan destas doas razos...
Naimeric doncs auria sen detos...
13. (f. 199 c, biografía) *Guillems debergedan*
si fo us gentis bars de cataloigna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 97.
14. *Guillems debergedan. siruentes.*
Us siruentes ai encor abastir
En la capletra U un cavaller llança en ristra, i escrit al marge: «I. caualler qebata I. altre caualler da cauallo».
15. (f. 199 d) *Guillems debergedan. siruentes.*
Trop ai estat sotz coa de mouton
16. (f. 200 b) *Guillems deberguedan.*
Reis sanc nuill temps foz francs ni larc donaire
17. (f. 200 c) *Guillems deberguedan.*
Talans mespres den marques
18. (f. 200 d) *Guillems deberguedan.*
Amics marques enqera nona gaire
19. (f. 201 b) *Guillems deberguedan. siruentes.*
Cansoneta leu eplana
20. *Guillems deberguedan. siruentes.*
Joglars not desconòrtz

21. (f. 201 c) *Guillems deberguedan.*
Chansson ai comensada
22. (f. 201 d) *Guillems deberguedan.*
Un siruentes uuoill nou far
23. (f. 202 a) *Guillems deberguedan.*
Qan uei lo temps camiar erefrezir
24. (f. 202 c) *Guillems deberguedan.*
Ar el mes que la neu el frei
25. *Guillems deberguedan.*
Eu non cuidaua chantar
26. (f. 205 d) *Nuc demataplana. siruentes.*
Dun siruentes mes pres talens

B

París, Biblioteca Nacional, franc. 1592

Lletra del segle XIIIe, escrit a dues columnes, sobre 123 folis de pergamí de 255 × 190 mm. Conté, en el mateix orde, un terç de les obres del cançoner A. Vegi's Cesare de Lollis, *Il canzoniere provenzale A*, loc. cit., pp. 671-722, on porta fragments importants d'*Il canzoniere provenzale B*.

1. (Fol. 52 c, biografia) *Guillems decabestaing*
si fos us caualliers delencontrada de rossillon...
Al peu de plana hi ha escrit, en lletra de l'època: «Guillems de cabestaing — Cata-loigna». — Chabaneau, *id. id.*, p. 99.
2. (f. 53 b) *Guillems decabestaing.*
[A]issi cum cel qe baissal fuoill
3. (f. 53 c) *Guillems de cabestaing.*
Lo doutz cossire
4. (f. 54 b) *Guillems decabestaing.*
Lo iorn queus ui dompna primieramen
5. (f. 55) *Bernat de uentadorn.* (Guillem de Cabestany)
En passamen mi fai estar amors

C

París, Biblioteca Nacional, franc. 856

Lletra del XIV^{en} segle, escrit a dues columnes, sobre 396 folis de pergamí de 348 × 252 mm. Dugues taules, d'autors i alfàbètica, ocupen 38 folis; caplletres boniques, arrencades algunes d'elles. Del foli primer, esqueixat, sols ne resta el quart inferior. — Aquest cançoner i el R són els més importants per l'estudi dels trobadors catalans i els que'n contenen més obres.

1. (Fol. ccvij a) *Aissi comensa den Br de Palou.*
[A]b la fresca clardat
La caplletra retallada.
2. (f. ccvij b) *Br de palou.*
Totz temoros e doptans
3. (f. ccvij c) *Br de palou.*
Dona si totztemps uiuia

4. (f. ccvij d) *Br. de palou.*
Bona dona cuy ricx pretz fai ualer
5. (f. ccvijj a) *Br. de palou.*
Dona la genser quom ueya
6. (f. ccvijj b) *Br. de palou.*
Aital dona cum ieu sai
7. (f. ccvijj d) *Br. de palou.*
Tant mabelis ioys e amors e chans
8. (f. ccix a) *Br. de palou.*
De la gensor quom ueyal mieu semblan
9. (f. ccix b) *Berenguier de palou.*
Mais ai de talan que no suelh
10. (f. ccix c) *Br. de palou.*
Sieu sauliauer guiardo
11. f. ccix d) *Br. de palou.*
Tot francamen dompna uenh denant uos
12. (f. ccx b) *Aissi comensa den .G. de bergueda.*
Mais uolgra chantar a plazer
13. (f. ccx c) *G. de bergueda.*
Lai on hom melluyreue
14. (f. ccx d) *G. de bergueda.*
Assi quon hom que seynor ochaizona
15. (f. ccxj a) *G. de bergueda.*
Us trichaire pestre laire
16. (f. ccxj c) *G. de bergueda.*
Quan uey lo temps camjar e refreydir
17. (f. ccxj d) *Guillems de bergueda.*
Joglars not desconortz
18. (f. ccxij a) *G. de bergue.*
Non cujaua chantar
19. (f. ccxij a) *G. de bergueda.*
Amicx marques enqueueiras non a guayre
20. (f. ccxij c) *Aissi comensa .G. de cabestanh.*
Li doux cossire
21. (f. ccxijj b) *G. de cabestanh.*
Lo iorn que us ui dompna primeiramen
22. (f. ccxijj c) *G. de cabestanh.*
Ar uey quem uengut als iorns loncs
23. (f. CCLXX c) ... *R. de castel nou.*
[]as pus ai luec e sazo
Caplletra retallada amb part de l'escrit.
24. (f. CCLXX d) *R. de castell nou.*
De seruir a bon seynor

25. (f. CCLXXj a) *R. de castelh nou.*
Er a ben dos ans passatz
26. (f. CCLXXj b) *R. de castelh nou.*
En trira e alegrier
27. (f. CCLXXj c) *R. de castelh nou.*
Ges si tot estau suau
28. (f. CCLXXj d) *R. de castelh nou.*
Mon siruentes tramet al cominal
29. (f. CCCXj c) [Serueri].
... rars
Caplletra retallada amb alguns mots.
30. (f. CCCXj d) *Seruezzi.*
E greu pot hom conoysser en lo mar
31. (f. CCCXij a) *Serueri.*
Totz homs deu far aquo quel uielh ser fa
32. (f. CCCXij c) *Serueri de girona.*
Batle jutge conssellier daut senhor
33. (f. CCCXij d) *Serueri de gi.*
Us tals pus grans
34. (f. CCCXijj b) *Serueri.*
Del mon uolgra que fez noms dreitz seguir
35. (f. CCCXijj c) *Serueri.*
En mal punh fon creada
36. (f. CCCXijj d) *Serueri.*
Cvenda chanso plazen ses uilanatge
37. (f. CCCXiiij a) *Serueri.*
Qvi bon frug uol reculhir be semena
38. (f. CCCXiiij b) *Serueri.*
A uos me tuy bona dona donatz
39. (f. CCCXiiij d) *Serueri.*
Pus semblec genier amors
40. (f. CCCXV a) *Serueri.*
Un uers farai dels quatre temps del an
41. (f. CCCXV b) *Serueri.*
Manh ric mi demando si am
42. (f. CCCXV c) *Serueri.*
Si tot ses braus layrs el mes
43. (f. CCCXV d) *Serueri.*
Cauayers e siruents
44. (f. CCCXVj a) *Serueri.*
Si eu fos tan ricx que pogues gent passar
45. (f. CCCXXV c) [B'. Marti].
[F]arai un uers ab son nouel

46. (f. CCCXXV d) *B'. Marti.*
A senhors qui fo cuges
47. (f. CCCXXVj a) *B'. Marti.*
Qvan lerbes reuerzida
48. (f. CCCXXVj b) *B'. Marti.*
Dentier uers far ieu non pes
49. (f. CCCXL cd) *R. Vidal de bezaudu.*
Entrel taur el dople signe
50. (f. CCCXLj a) *R. Vidal de bezaudu.*
Belh mes quan lerba reuertdis
51. (f. CCCXLj b) *R. Vidal de bezaudu.*
Tal chansoneta faray
52. (f. CCCXLV c) *Morgue de foysan.*
Be ma lonc temps menat aguiza daura
En la caplette un monjo pintat.
53. (f. CCCXLVj a) *Morgue de foys.*
Be uolria quar seria razos
54. (f. CCCXLVj c) *Morgue de foysan.*
Be uolgra fos mos cors tan regardans
55. (f. CCCLVj b) *Pons dortafas.*
Si ai perdu mon sauber
56. (f. CCCLVj c) *Pons dortafas.*
Aissi cum la nau en mar
57. (f. CCCLX b) *Lo reys Namfos.*
Per manhtas guizas mes datz
58. (f. CCCLXXXij b) *Mosenher en P. reys darago.*
Peir saluaggen greu pessar
Un rei pintat en la caplette.
59. (f. CCCLXXXij c) *Resposta de Peire saluagge.*
Senher reys quenamoratz par
60. (f. CCCLXXXV c) *Partimen den Aymeric de pegula e den bergueda.*
De berguedan destas doas razos

D

Mòdena, Biblioteca Estensa, 2 R 4, 4

Aquest cançoner consta de dos manuscrits a dugues columnes, relligats ensemble, en pergamí el primer i en paper el segón, formant un conjunt de 262 folis de 341 × 243 mm. El primer se divideix en dugues parts: una datada 1254 (que's parteix en: 1.^r fols. 1-151, col·lecció de 526 poesies de trobadors *D*; 2.ⁿ fols. 153-211, altra nova col·lecció de poesies provençals *D^a*; 3.^r fols. 211-216, una obra francesa i el Tresor den Pere de Corbiac; 4.^t fols. 217-230, col·lecció de poesies franceses) i una altra de les darrerías del XIII^{en} segle o de la primeria del següent (que's parteix també en: 1.^r fols. 232-243, sirventeses den Pere Cardenal *D^b*; 2.ⁿ fols. 243-260, biografia i florilegi den Ferrari de Ferrara *D^c*). El manuscrit en paper, de lletra del XVI^{en} segle, conté, fols. 262-245, una col·lecció de 241 poesies provençals *d*. Aquest cançoner va esser detalladament descrit per A. Mussafia, *Del codice Estense di rime provenzali*, Viena, 1867, en els Sitzungberichte der k. Academie der Wissenschaften, LV, pp. 339-450, al qual seguim aprofitant-nos també del treball den G. Gröber, *Die Liedersammlungen der Troubadours*, Strassburg, 1877, p. 462-5.

Serie D

1. (Fol. 81 b) *En Berengier de Palaol.*
Donna la gencher c'om veia
2. (f. 86 cd) *Willem de Bregedan.*
Can vei lo temps canjar e refredir
3. (f. 102 a-103 c) *Guillem de Capestaing.*
Al plus leu q'eu sai far cansons
4. Anc mais nom fo semblan
5. Aissi com cel qe baiual fuoill
6. En pensamen me fai estar amors
7. Li dous conssire
8. Ar vei q'em vengut als jorns loncs
9. (f. 127 a-130 a) *Guillem de Bregedan.*
Trop ai estat souz coa de mouton
10. Ara mes qe la neus el frei
11. Un serventes ai en cor de bastir
12. Bernatz diz de Basseill
13. Reis, s'anc nuillz temps fos francs ni larcis donaire
14. Talanz m'es pres d'en marques
15. Amics marques, enquerra non ai gaire
16. Chansoneta leu e plana
17. Ben ai auzit per cals razos
18. Joglars not desconortz
19. Chanson ai comensada
20. Un sirventes nueu voill far en rima estraigna
21. Eu no cujava chantar
22. Mal o fel bisbe d'Urgel
23. Ben fo ver qu'en Berguedan
24. (f. 137 ab) *Nuget de Mataplana.*
D'un serventes m'es pres talenz
25. (f. 145 bc) *Nuget.*
Cometreus voill, Reculaire
26. (f. 151) De Breguedan, d'estas doas razos

Serie D^a

27. (f. 176 ac) *Berrengiers de Parasol.*
S'ieu anc per fol'entendenza
28. Ab la fresca clardat
29. Aissi com hom que seigner ocaizona
30. (f. 179 ab) *Willem de Bregedan.*
Ara mens que la neu el frei

31. (f. 199 ab) *Girautz de Borneill el reis d'Arragon.*
Bem plairia, seingn'en reis
32. (f. 203 bd) *Girautz de Cabreira.*
Cabra juglar

Serie D^c

Sobre aquesta part del cançoner vegi's H. Teulié i G. Rossi, *L'anthologie provençale de maître Ferrari de Ferrare* en els *Annales du Midi*, XIII (1901), pp. 60-73, 199-215, 371-388, XIV (1902), p. 102.

33. (f. 259 d) *Guillems de Bregadan.*
Us sirventes ai en cor de bastir
34. Ar voill un sirventes

Serie d

35. (f. 289 d-290 c) *Guillems de Capestaing.*
Assatz es dretz pos jois nom pot venir
36. Mout m'alegra dousa vos per boscaje
37. (f. 315 ac) *Naimerics de Piguillan en Guillem de Breguedan.*
De Breguedam, d'estas doas razos

E

París, Biblioteca Nacional, franç. 1749

Lletra del XIV^{en} segle, escrit a dues columnes, sobre 232 folis de pergamí de 270 × 205 mm.
Algunes caplletres retallades. Paginat modernament.

1. (Pàg. 94) *Berengiers de Palazol.*
[Ab la fre]sca clar[dat]
2. (p. 94) *Berenguier de palazol.*
De [la gensor quom uey al mieu semblan]
3. (p. 94) *Berenguier depalazol.*
Totz temeros edoptan
4. (p. 95) *Berenguier depalazol.*
Dona si tostems uiuia
5. (p. 95) *Berenguier depalazol.*
Bona dona cui ricx pretz fai ualer
6. (p. 96) *Berenguier depalazol.*
Aital dona com ieu sai
7. (p. 96) *Berenguier depalazol.*
Tant mabelis iois et amors e chans
8. (p. 110) *Bernart martin.*
Amar deg que ben es mezura
9. (p. 110) *Bernart martin.*
Bel mes lan latz la fontaina

10. (p. 111) *Bernart marti.*
Companho per companhia
11. (p. 111) *Bernart marti.*
Dieus aiudatz
12. (p. 112) Senhor qui so cuges
13. (p. 112) *Bernart marti.*
Quan lerbes reuerzida
14. (p. 113) *Bernart marti.*
Ben es dreitz quieu fass uei mai
15. (p. 137) *Guilem magret.* (Berenguer de Palazol.)
Aissi com cel que seigner ocaizona
16. (p. 143) *Guilem de cabestanh.*
[Ar ne]i quem [ueng] ut als iorns loncx
17. (p. 144) *Guilem de cabestanh.*
Aissi com cel que baissal fueill
18. (p. 144) *Guilem decabestanh.*
Lo dous consire
19. (p. 145) *Guilem decabestanh.*
Lo iorn quieus ui dona premeiramen
20. (p. 147) *Guilem ramon de gironela.*
Gen maparell
21. (p. 148) *Guilem ramon de gironela.*
La clara lutz del bel iorn
22. (p. 148) *Guilem ramon de gironela*
Pos lamors sensen

F

Roma, Biblioteca del príncep Chigi, L. IV. 106 (abans 2348)

Escript per mà italiana en el XIV^{èn} segle sobre 102 (un d'ells equivocat de numeració) folis de pergamí, a dues columnes, de 180 × 120 mm. Vuit folis preliminars contenen una poesia llatina de Sant Bernat de Claresvalls. Existeixen dues copies d'aquest cançoner, una en la Riccardiana, de Florença, cod. n.º 2981 (que en Gröber, *Die Liedersammlungen der Troubadours*, p. 629, marca φ^1) i l'altra en l'Ambrosiana, Milà, D 465 inf. N.º 25 (id. id. φ^2 , p. 631), la primera de les quals publica també Edmund Stengel, *Die provenzalische Blumenlese der Chigiana. Erster und getreuer Abdruck. Nach dem gegenwärtig verstümmelten Original und der vollständigen Copie der Riccardiana*, Marburg, 1878; edició que seguim. No conté el cançoner sinó fragments de poesies.

1. (Pàg. 96, n.º 117) *Guillem de capestaing.* Li dolz consir.
Totz temps mazire. Lamors queus mi defen.
2. (p. 103, n.º 124) *Guillems de bregadan.*
Qan uei lo temps canzar e refredir.
3. (p. 164, n.º 174) *Ramonz (bistor) de rusillon.*
Non trop qen re me reprenda.
4. (p. 168, n.º 179) *Formit de perpegnan.*
Un dolz dezirs amoros

G

Milà, Biblioteca Ambrosiana, R. 71 sup.

Escrit en el segle XIVe, a dues columnes, en 130 folis de pergamí de 26 × 18 cm. amb notacions musicals. — Grüzmacher va publicar-ne descripció i llista en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen*, vol. XXXII (1862), pp. 389-423. En Giulio Bertoni n'ha fet una edició diplomàtica en el vol. 28 de la *Gesellschaft für romanische Literatur*, *Il canzoniere provenzale della Biblioteca Riccardiana R. 71, sup.*, Dresden, 1912. — Unica obra que fa al nostre objecte:

- I. (Fol. 78^a) *Guilm de Bergada.*

Qan uei lo temps camiar e refreidir

H

Roma, Biblioteca Vaticana, 3207

Lletra de la primeria del XIV^{en} segle, escrit a dues columnes, sobre 62 folis de pergamí de 210 × 150 mm. Ens aprofitem de l'edició d'aquest cançoner per L. Gauchat i H. Kehrli, *Il canzoniere provenzale H*, publicat en els *Studj di Filologia Romanza*, V (1891), pp. 341-568. Vegi's Stengel, *Cod. Vatic. N.º 3207*, en *Zeitschrift für romanischen Philologie*, I (1877), p. 93; i De Lollis, *Appunti dai mss. provenzali Vaticani*, en *Revue des langues romanes*, XXXIII (1889), pp. 157-193.

- I. (Fol. 2 c) *Guilems de Capdestaing.*
En pessamen mi fai estar amors
2. (f. 2 d) *Guilems de Capdestaing.*
Anc mais nom fo semblan
3. (f. 12 b) *Guilems de Bergedan.*
Al temps destiu qan salegron lausel
4. (f. 12 d) *Guilems de bergedan.*
Pos uei parer la flors el glai
5. (f. 20 d) *Nuget de mataplana.*
Dun siruentes mes pres talens
6. (f. 21 a, biografia) *Gvillem de capestaing*
si fo uns gentils castelans del contat de rossillon...
Chabaneau, *id. id.*, p. 100.
7. (f. 21 c) *Guilems de capdestaing.*
Li doulz consire
8. (f. 22 a) Ar uei qem uengut als iorns loncs
9. (f. 55 c) *Berengiers de palaiol.*
Bem uoill qem teignon queu sia (13 versos)
10. (f. 55 d) *Berregiers de palaiol.*
Dompona la gensor com ueia (16 versos)
11. (f. 60 a) *Guiellms de briedan.*
Trop ai estat de corna de molton
12. (f. 60 b) *Guiellms de briedan.*
Un seruentes ai en cor de bastir

I

París, Biblioteca Nacional, franç. 854

Lletra del segle XIIIe, escrit a dues columnes, sobre 198 folis de pergamí de 308 × 222 mm., mancant-n'hi un entre els folis 116-117.

1. (Fol. 105 d, biografia) *Guillems de capestaing.*
si fo uns caualliers de lencontrada de rossillon...
Chabaneau, *id. id.*, p. 99.
2. (f. 105 bis a) *Li douz consire*
En la L la figura d'un cavaller.
3. (f. 105 bis b) *Guillems de capestaing.*
Ar uei quem uengut als iorns lones
4. (f. 105 bis c) *Guillems de capestaing.*
Aissi com cel que baissal fueill
5. (f. 105 bis d) *Guillems de capestaing.*
Assatz es dicitz
6. (f. 106 a) *Guillems de capestaing.*
Al plus leu queu posc far chansos
7. (f. 106 b) *Guillems de capestaing.*
Mout malegra douza uos per boscaie
8. (f. 108 a) *Peire del puoi.* (Guillem de Cabestany.)
Lo jorn queus ui dompna primeiramen
9. (f. 108 b, biografía) *Lo reis daragon*
aquej que tiobet. si ac nom amfos...
Chabaneau, *id. id.*, p. 95.
10. (f. 108 b) Per martas guicas mes datz
En la P està pintat el rei armat a cavall.
11. (f. 140 b, biografía) *Berengiers de palazol*
si fo de cataloigna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 95.
12. (f. 140 b) Sieu anc per follentendensa
13. (f. 140 c) *Berengiers de palazol.*
Ab la fresca clardat
14. (f. 140 d) *Berengiers de palazol.*
Aissi com hom que signier occaison
15. (f. 149 d) *lo reis peire darragon.*
Peire saluatz en greu pensar
16. (f. 149 d) *Responsa de peire saluaie.*
Totz reis que namoratz par
17. (f. 150 a) *lo coms de fois.*
Mas qui aflo se uol mesclar
18. (f. 150 a) *lo reis peire daragon.*
Saluatz tuitz ausem cantar

19. (f. 150 a) *Lo coms de fois.*
Frances cal mon de gran cor nona par
20. (f. 152 b) *Namerics de piguillan e den guillem de Berguedan.*
De breguedan destas doas rasos...
Naimerics don auri en sen de cos...
21. (f. 154 d) *Guirautz de borneill, el reis daragon.*
Bem plauria seingner reis...
Guirautz de borneill sieu mezeis...
22. (f. 192 b, biografía) *Gvillems de berguedan*
si fo uns gentils bars de cataloingna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 97.
23. (f. 192 c) *Guillems de berguedan.*
Trop ai estat sotz coza de mouton
En la T miniatura d'un gentilhom amb dugues dames.
24. (f. 192 c) *Guillems de berguedan.*
Ara mens que la neu el frei
25. (f. 192 d) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes ai encor abastir
26. (f. 193 a) *Guillems de Berguedan.*
Bernart ditz de baisseill
27. (f. 193 a) *Guillems de berguedan.*
Reis sanc nuls temps fos francs ni larc
28. (f. 193 b) *Guillems de Berguedan.*
Talans mes pres den marques
29. (f. 193 c) *Guillems de Berguedan.*
Amics marques enquera non agaire
30. (f. 193 c) *Guillems de berguedan.*
Chansoneta leu e plana
31. (f. 193 d) *Guillems de berguedan.*
Ben ai auzit per cals rasos
32. (f. 193 d) *Guillems de berguedan.*
Jvglars not desconortz
33. (f. 194 a) *Guillems de berguedan.*
Chanson ai comensada
34. (f. 194 a) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes mieu uoill far en rimestraingna
35. (f. 194 b) *Guillems de berguedan.*
Ev no cuidaua chantar
36. (f. 194 b) *Guillems de berguedan.*
Quant uei lo temps camiar erefredir

K

París, Biblioteca Nacional, franç. 12473 (abans Vaticà 3204)

Escrit en el XIII^{en} segle, a dues columnes, sobre XIII-XVIII folis de pergamí de 338 × 232 mm. Miniatures representant trobadors. Havía pertenescut a Bembo i a Fulvio Orsini. En la relligadura les armes de Climent XII. L'aspecte general del ms. és molt semblant a I.

1. (Fol. 89 d, biografia) *Gvillem de capdestaing*
si fo uns caualhers de lencontrada de rossiglon...
Chabaneau, *id. id.*, p. 97.
2. (f. 89 d) *Guillem de capestaing.*
Li douz consire
En la L un trobador a cavall.
3. (f. 90 a) *Guillem de capestaing.*
Ar uei quem uengut als iorns lons
4. (f. 90 b) *Guillem de capestaing.*
Aissi com cel que baissal fueill
5. (f. 90 c) *Guillem de capestaing.*
Assatz es dreitz
6. (f. 90 d) *Guillem de capestaing.*
Al plus leu queu puosc far cansos
7. (f. 91 a) *Guillem de capestaing.*
Mout malegra douza uoz per boscaie
8. (f. 94 a, biografia) *Lo reis daragon*
aqueil que trobet. si ac nom amfos...
Chabaneau, *id. id.*, p. 96.
9. (f. 94 a) *Lo reis daragon.*
Per mantaz guisas mes datz
En la P està representat el rei a cavall.
10. (f. 126 a, biografia) *Berengiers de palazol*
si fo de cataloigna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 96.
11. (f. 126 a) Sieu anc per follentendensa
En la S, que forma una serp, està representat un cavaller.
12. (f. 126 b) *Berengiers de palazol.*
Ab la fresca clartat
13. (f. 126 c) *Berengiers de palazol.*
Aissi com hom que seingner ocaisona
14. (f. 138 bc) *Naimerics de piguillan en guillem de berguedan.*
De berguedan destas doas rasos...
Naimerics don auri eu sen de tos
15. (f. 140 d) *Guirautz de borneill el reis daragon.*
Bem plauria seingner reis...
Guirautz de borneill sieu mezeis...
16. (f. 178 a, biografia) *Guillem de berguedan*
si fo uns gentils bars de cataloingna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 97.

17. (f. 178 a) Trop ai estat sotz coza de mouton
En la T un trobador a cavall.
18. (f. 178 b) *Guillems de berguedan.*
Ara mens que la neu el frei
19. (f. 178 b) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes ai encor abastir
20. (f. 178 c) *Guillems de berguedan.*
Bernart ditz de baisseill
21. (f. 178 d) *Guillems de berguedan.*
Reis sanc nuls temps fos francs ni larcs
22. (f. 178 d) *Guillems de berguedan.*
Talans mes pres den marques
23. (f. 179 a) *Guillems de berguedan.*
Amics marques enquera non agaire
24. (f. 179 b) *Guillems de berguedan.*
Chansoneta leu e plana
25. (f. 179 b) *Guillems de berguedan.*
Ben ai auzit per cals rasons
26. (f. 179 c) *Guillems de berguedan.*
Juglars not desconortz
27. (f. 179 c) *Guillems de bergadan.*
Chanson ai comensada
28. (f. 179 d) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes mieu uoill far en rime straingna
29. (f. 179 d) *Guillems de berguedan.*
Eu no cuidaua chantar
30. (f. 180 a) *Guillems de berguedan.*
Quant uei lo tems camiar erefredir

L

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 3206

Lletra de les darreríes del XIV^{èn} segle, escrit sobre 148 folis de pergamí de 155 × 100 mm. — Descripció, taula i poesies donades per Grützmacher, en l'*Archiv...*, vol. XXXIV, pp. 418-438; vegi's també Karl Bartsch, *Beiträge zu den romanischen Literaturen*, en el *Jahrbuch für roman. und engl. Literatur*, vol. XI, p. 23.

1. (Fol. 3 b) *Tenchos de nuget ab Reculaire*
Escometreus uoill reculaire
2. (f. 71) (Ramón Vidal de Besalú.)
En aquel temps com era gais
3. (f. 102 b) (Guillem de Cabestany.)
Lo dolsz cossire

M

París, Biblioteca Nacional, suppl. franç. 2033 (12474) (abans Vaticà 3794)

Lletra del segle XIVe, escrit a dues columnes, sobre 10 + CCLXIX folis de pergamí de 220 × 170 milímetres. Miniatures i notes marginals italianes. Relligadura amb les armes de Pius VI. El manuscrit havia pertenescut a Colocci i a Fulvio Orsini.

1. (Fol. 23 b) *Guillem de bregadan.*
Aissi com cell qe baissal fueill
2. (f. 23 d) *Guillem de bregadan.*
Qant uei lo temps camiar i refreidir
3. (f. 241) *le trobare de Villarnaud.* Siruentes.
Mal mon grat fatz seruentula
4. (f. 241) *le trobare de Villarnaud.* S[irventes].
Un seruentes nou qom chan
5. (f. 268 b) *Tenson.*
Den bergada destas doas rasos

N

Cheltenham, Biblioteca de T. Fitz Roy Fenwick, 8335 (abans a Middlehil, bibliot. de Sir Thomas Phillipps)

Escript per mans italianes envers la primera meitat del XIV^{en} segle sobre 296 folis d'un 4.^t gran. El ms. va esser foliat posteriorment al seu relligatge; els 3 darrers folis són blancs i en la foliació hi han alguns doblats. Dividit en diverses seccions cadascuna capçada per lletres d'or, així com també la primera caplletra de cada poeta; a cada poesia alternen caplletres vermelles i blaves; bellíssimes miniatures en caplletres i en marge il·lustrant el contingut d'alguns passatges dels poemes. — Aquest cançoner havia estat a Tolosa en possessió del comte Mac Carthy fins a 1816, R. Heber va comprar-lo a Londres i d'ell devia passar a mans de Sir J. Phillipps. — Treiem la notícia del Dr. Hermann Suchier, *Il canzoniere provenzale di Chaltenham*, en la *Rivista di filologia romanza*, vol. II (1875), pp. 49-52 i 144-172, que'l descriu i en dóna la taula anotada.

1. (Fol. 13 v.º) *Nouas Imperials.*
So fo el tems com era gais

N²

Berlin, Biblioteca Real, Cod. 5 Phillipps 1910 (fins a 1889 Cheltenham, bibliot. de Sir Thomas Phillipps)

Escript en el XVI^{en} segle per dues mans italianes, en 28 folis de paper de 31 × 22 cm. — Edició publicada per Alfred Pillet, *Die altprovenzalische Liederhandschrift (cod. Phillipps 1910 der königlichen Bibliothek zu Berlin)*, en *l'Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen*, CI (1898), pp. 111-140, 364-389; CII (1899), pp. 179-212. Vegi's també la descripció L. Constans, *Les manuscrits provençaux de Cheltenham I*, en la *Revue des langues romanes*, XIX (1881), pp. 261-289; XX (1882), pp. 105-120. — No hi ha sinó la biografia den Guillem de Cabestany no seguida per cap obra.

1. (Fol. 18 v.º c) *Gillems de capestaing.*
Gillems de capestaing si fo uns cauallers del encontrada de Rossillon...

O

Roma, Biblioteca Vaticana, 3208

Escript a dues columnes per mà italiana a principis del XIV^{en} segle sobre 48 folis de pergamí de 310 × 220 mm. A la fi 3 folis de paper. Foliat al XVI^{en} segle. Prové de la biblioteca den Fulvio Orsini. — Vegi's la descripció i edició diplomàtica de Cesare de Lollis, *Il canzoniere provenzale O* (*codice Vaticano 3208*), Roma, 1886, Reale Accademia dei Lincei, anno CCLXXXIII 1885-86, Serie 4.ª, Memorie della Classe di scienze morali, storiche e filologiche, vol. II. No hi ha sinó, com anònima, aquesta obra den Guillem de Berguedà:

1. (Fol. lix a) Arondeta de ton chantar maer

P

Florença, Biblioteca Laurenziana, Plut. XLI, cod. 42

Acabat en 1310 en 92 folis de pergamí de 266 × 190 mm. La fi manca. — Publicat per Stengel, en l'*Archiv... XLIX*, 53 i seg., L. Vegi's també la taula en Grützmacher, *Archiv... XXXIII*, p. 299, i Bartsch, *Jahrbuch... XI*, p. 5-8.

1. (Fol. 63) *Dompn frederic de Cicilia.*

Ges per guerra non chal auer consir

Responsiua del condenspuria.

Al onrat rei frederic terz vai dir

2. (f. 62 v.º) *Nuc de mataplana a en blancacet.*

En blancacet eu sui de noit

Responsiva.

En diable vos es per dar enoi

3. (f. 79 i següint al «Donatus provincialis» d'Uc Faidit) *Razos de trobar.*

Per so qar ieu Raimonz uidals ai vist et coneget...

Acaba el tractat den Ramón Vidal i el manuscrit al fol. 83: *Petrus Berzoli de Eugubee fecit hoc opus. Deo gratias. Amen.*

Q

Florença, Biblioteca Riccardiana, 2909 (S. II, 35)

Escript en el XIV^{en} segle, a dues columnes, sobre 111 folis de pergamí, de 210 × 114 mm. A la fi, afigments dels segles XIVe i XVe. — Descrit per Grützmacher, *Archiv... XXXIII*, pp. 413-420; Bartsch, *Jahrbuch... XI*, pp. 9-11 i també, *Die provenzalische Liederhandschrift Q*, on dóna la taula, en *Zeitschrift... IV* (1880) pp. 502-520; en el mateix *Zeitschrift*, G. Gröber, *Zu K. Bartsch, Die provenzalische Liederhandschrift Q*, *V* (1881) pp. 89-95. Seguim l'edició que n'ha feta G. Bartoni, *Il canzoniere provenzale della Riccardiana n.º 2909*, Dresden, 1905.

1. (Fol. 6 v.º) Li dolz consirre

2. (f. 8) *Tençon.*

De bergueda destas dras razos

3. (f. 110 v.º) *Cirardus.*

Lo ior queus ui dona primieramen

4. (f. III) *Cirardus.*
lo douz consire
5. (f. III v.^o) *Cirardus.*
Er sai qem uengut al iorn lon

R

París, Biblioteca Nacional, franc. 22543 (abans La Valliere 14, i 2701)

Magnífic cançoner escrit a la primeria del XIV^{en} segle sobre 148 (havent-se deixat el vuitanta el foliador modern) folis de pergamí, a dues columnes (els ensenyaments de la fi van a quatre, a cinc i àdhuc a sis), de 434 × 304 mm. La primera cobla de cada poesia va escrita sota pautat en el qual moltes vegades s'hi han posat les notes. Es el cançoner més gran i el més preciós, quasi contemporani del malauradament perdut den Bernat Amorós; porta miniatures abundoses en les caplletres. Els folis ABC contenen la taula en lletra antiga, i debuta el manuscrit per les biografies dels trobadors, totes seguides; al cap de cada poesia no hi figura sinó el pautat per a la melodía; comença propriament el cançoner al foli 5.e per les obres den Marcabru. Bona relligadura plena amb orles al pla, i al llom hi ha el rètol: «Recueil | des trouba | dours | M. S. Val. | du 14. s. tres | et le | pl. complet.» — Descripció i taula donades per Paul Meyer, *Les derniers troubadours de la Provence*, en *Bibliothèque de l'Ecole des Chartes*, vols. XXX-XXXI (1871).

1. (Fol. 3 v.º b) *La uida den G. de cabestanh.*
Guilhem de cabestanh fon .i. gentils castelas del comtat de rossilhon...
Chabaneau. *id. id.*, p. 100.
2. (f. 15 v.º b) *G. de cabestanh.*
Aysi com sel que laysal fuelh
3. (f. 21 v.º a) *Rey nanfos.*
Per mantas guizas mes datz
4. (f. 22 v.º b) *G. de bergueda.*
Joglar not desconortz
5. (íd.) *G. de bergueda.*
Non cuiua chantar
6. (f. 23 a) *G. de berguedan.*
Amicx marques enqueras non a gaire
7. (f. 24 v.º a) *Tenso.*
De berguedan destas doas razos
8. (f. 28 b) *G. de berguedan.*
Un trichaire pestre layre
9. (f. 28 v.º a) *G. de berguedan.*
Can uey lo tems tornar e reuerdir
10. (f. 29 v.º b) *B. Marti.*
Bela mes la flor dagulen
11. (f. 30 v.º a, amb notació musical) *Pos dorta fam.*
Si ay perduto mon saber
12. (f. 36 v.º a) *B. de pararols.*
Mays ay de talan que no suelh
13. (íd. b) *B. de pararols.*
Tot francament venc denant vos

14. (íd. b, amb notació musical) *B. de pararols.*
Bona dona cuy ric pretz fa valer
15. (f. 37 a, amb notació musical) *B. de pararols.*
De la iensor com veial meu semblan
16. (íd.) *B. de pararol.*
Sjeu sabiauer gozardon.
17. (f. 37 b, amb notació musical) *B. de pararols.*
En la fresca clartat
18. (íd., amb notació musical) *B. de pararol.*
Totz temeros e duptans
19. (íd., amb notació musical) *B. de pararol.*
Dona sieu viuia tostems
20. (f. 37 v.º a, amb notació musical) *B. de pararols.*
Dona la jenser com veyá
21. (íd., amb notació musical) *B. de pararols.*
Aytal dona co yeu say
22. (f. 37 v.º b, amb notació musical) *B. de pararols.*
Tant ma belis ioys e amors e chans
23. (f. 39) *Monge de montaudon.* (Berenguer de Palazol.)
Aissi cum hom que senhier ocaizona
24. (f. 60 b) *Lo tempier en oliuier.*
Estat aurai lonc temps en pessamen
25. (f. 76 v.º b) *Sauari.*
Ben fay granda folor
26. (f. 77 a) *Seueri.*
No ual iurars lay ont falh lialtat
27. (íd.) *Sauaric.*
A greu pot hom conoisser en lamar
28. (íd. b) *Seueri.*
Totz hom deu fai aco quel uielh sers fa
29. (íd.) *Seueri.*
Baile iutie cosselhier daut senhor
30. (f. 77 v.º a) *Sauaric.*
Crotz aigue pas e fes nos condua
31. (íd.) *Sauaric.*
Cuenda chanso plazen ses uilanatie
32. (íd.) *Sauaric.*
Tans afans pezans e dans tan grans
33. (íd. b) *Sauaric.*
Qui bon frug uol reculhir be semena
34. (íd.) *Sauaric.*
A uos mi soy bona dona donatz
35. (f. 78 a) *Seueri.*
Pus semblet genier amors

36. (f. 78 a) *Seueri.*
Del mon uolgra que son dreg nomz seguis
37. (f. 78 b) *Seueri.*
Un uers faray dels catre temps del an
38. (íd.) *Seueri.*
En mal pong fon creada
39. (íd.) *Seueri.*
Manhs ricx mi demando si am
40. (f. 78 v.º a) *Seueri.*
Si tot ses braus laers. el mes durs
41. (íd.) *Seueri.*
Cauayers e sruens e senher e companhs
42. (f. 78 v.º b) *Seueri.*
Si fos tan ricx que pogues gen passar
43. (íd.) *Monge de foissan.*
Be uolgra fos mos cors tan regardans
44. (f. 79 a) *Monge de foisan.*
Be ma lorc tems mena ab fort aura
45. (íd.) *Monge de foissan.*
Bem uolria car seria razos
46. (f. 94 v.º b) *G. de cabestanh.*
Chanso dun sol mot pla e prim
47. (íd.) *G. de cabestanh.*
Mon cor e me e mas bonas chansos
48. (f. 95 a) *G. de cabestanh.*
Er uey que uengutz es iorns loncx
49. (íd.) *G. de cabestanh.*
Lo dos cossire quem donamors souen
50. (f. 95 v.º a) *Fraire menor.*
Cor ai e uoluntat
51. (f. 99 v.º b) *R. de castelnou.*
Mon chantar uuelh retrairal cominal
52. (f. 100 v.º b) *P. Duran.* (Huc de Matapiana.)
Dun siruentes mes pres talens
53. (f. 130 v.º d) *R. uidal de bezaudun.*
En aquel temps com era iays
54. (f. 132 v.º b) *Castia gilos den R. vidal de bezaudun.*
Unas nouas uos uuelh contar
55. (f. 135 c) *G. de bergueda.*
Amicx senher nous o cal dir
56. (f. 135 v.º a) *G. de bergueda.*
De far .i. iutiamen
57. (f. 136 v.º b) *R...*
Abril issie mays intraua

S

Oxford, Biblioteca Bodleian, Douce 269 (Bodl. Ms. 21843)

Escrit per una mà italiana de darrers del XIII^{en} segle o primers del següent, sobre 2 + 266 planes de pergamí de 222 × 127 mm. A la p. 252 comença una taula de les poesies escrita al XV^{en} segle; caplletres colorides. Existeix una copia d'aquest cançoner a París, biblioteca de l'Arsenal, ms. n.º 3092. — La taula de S va donar-la Paul Meyer, *Documents manuscrits de l'ancienne littérature française*. Rapport à M. le Ministre, tret dels *Archives des missions scientifiques et littéraires*, I^a part, 1871, p. 160; vegi's també *Romanische Studien*, II, p. 590 i 658; *A summary catalogue of the Western manuscripts in the Bodleian Library at Oxford*, vol. 4. — No conté més que l'obra:

1. (Pàg. 227) *Guillem de Capestaing.*
Lo dolz consire

T

París, Biblioteca Nacional, franç. 15211 (abans suppl. franç. 683 i primer 1091)

Manuscrit del XIV^{en} segle compost per fol. 1: Prophéties de Merlin, *Ci devant a parlé li contes de Merlin et de ses œuvres*, i per fol. 68vo: Cançoner provençal que comença al verso del foli on acaba l'obra en prosa francesa de Merlí. En conjunt 250 folis de pergamí de 170 × 122 mm. Relligat mitja pasta. C. Chabaneau, va publicar-ne la taula, *Le chansonnier provençal T* en els *Annales du Midi*, XII, pp. 194-208.

1. (Fol. 166 v.º) *Guillem de bergueda.*
Amic marces eccaira nona gaire
2. (f. 167) *Guillem de bergueda.*
Consiros cant e planc e plor
3. (f. 168) *Guillem de bergueda.*
Quan uei lo temps camgiat
4. (f. 169) *Guillem de berguedam.*
Un seruentes nou uoill far
5. (f. 258 v.º) *Guillem de cap destaign.*
Li doux consire
6. (f. 260) *Guillem de cap destaign.*
Lo giorn cieu uos ui domna primieramen
7. (f. 261) *Guillem de cap destangn.*
Ar uei qem uengut als giorn loncs
8. (f. 262) *Guillem de cap destagn.*
E pensamen me fai istar amors
9. (f. 263) *Guillem de cap destagn.*
Aisi com sell ce baixa el fuogll

U

Florencia, Biblioteca Laurenziana, Plut. XLI, cod. 43

Lletra del XIV^{en} segle, escrit a tota plana, en 143 folis de pergamí de 226 × 160 mm. Manca un foli al començament. Relligadura del segle XVIe; al llom: «Rime provencali». Edició publicada, amb errades, per Grüzmacher, *Die provenzalische Liederhandschrift Plut. XLI cod. 43 der*

Laurenzianischen Bibliothek in Florenz en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen*, XXXV, pp. 363-463. Per la descripció i estudi de les fonts vegi's Salvatore Santangelo, *Il manoscritto provenzale U* en *Studj Romanzi* d'E. Monaci, III (1905), pp. 53-74.

1. (Fol. 64 a) *Arnaut de miroilh.* (Cabestany.)
Loiorn qeusui donna primament
2. (f. 130 b) *Guillielm decabestaing.*
Lo dolz consire quem dona amors souen

V

Venecia, Biblioteca Marciana, App. franç. XI

Escrit de mà catalana (Ramón de Capellades) i acabat en 1268. La sotascrípció del copista català apareix al foli 148^a, que és el darrer, i tots són de pergamí, generalment de 185 × 134 mm., l'alçada arriba envers la fi a 188. En el cançoner se noten abundosos catalanismes; manquen els ff. 1-24. Relligadura antiga, el relligador havent rosegat els folis. — Edició publicada per Grütmacher, exceptuades algunes cançons que troba illegibles: *Die provenzalische Liederhandschrift der S. Marcus-Bibliothek in Venedig*, en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen*, vol. XXXVI (1864), pp. 379-455. Per algunes correccions a l'edició i estudi del manuscrit vegi's Bartsch, *Jahrbuch für roman. Litteratur*, vol. XI (1870), p. 59, i molt especialment Crescini, *Il canzoniere provenzale della Marciana* en el seu llibre *Per gli studi romanzi*, Padova, 1892, pp. 121-137. En Crescini troba dugues mans catalanes del tretzen segle, una de les quals va escriure el romanç den Daude de Prades, i dugues mans italianes del XIV^{en} que acabaren d'omplir algunes cares que'ls catalans havien deixat blanques; això prova que'l cançoner no va trigar gaire més d'un segle en anar a raure a Italia. L'interessant sotascrípció final és així: «Anno dñj M. cc. LX. viij. ij. Kalendas iunii | Si+gnū. R. Decapelades qui li sc'psit. | Testes huic rej sūt. Cintipendiū & penna.»

1. (98 a) *de Cabestanh* (de mà italiana el nom).
Lo doux cossire
Que no comença per mancança del foli precedent.
2. (íd.) Anc mais nom fo semblan
3. (íd.) Egan res qui eu uis
4. (íd.) Aixi com cel que laxal fuell
5. (f. 100 b) Farai chanzo ans que uejnhal laig tems
6. (f. 101 a) Plus ai de talan que nosuil
7. (f. 102 a) Benes dretz que fazfa huy may

a¹ a² a³

Mòdena, Biblioteca Estense, ms. N. 8, 4, núms. 11, 12, 13 de la col·lecció Càmpori

Els manuscrits *a* (que's troba en la Riccardiana, de Florença, 2814) i el present *a¹ a² a³* formen plegats una copia del gran cançoner perdut que va compilar en Bernat Amorós a les darrerías del XIII^{en} segle o a primeria del següent; copia feta executar per l'erudit italià Piero del Nero i acabada en 1589. La primera part va esser publicada per Stengel, *Le chansonnier de Bernart Amoros* en la *Revue des langues romanes*, de Montpeller, 41-45 (1898-1902), i recentment per Bertoni, *Il canzoniere di Bernart Amoros (sezione Riccardiana)*, Friburg de Suïssa, 1911. En 1898 el mateix Giulio Bertoni va descobrir el complement de la copia del cançoner *B.* Amorós, el qual, després de donar-ne notícies i de publicar-ne fragments en diverses ocasions, n'ha feta una edició sencera, *Il canzoniere di Bernart Amoros (complemento Càmpori). Edizione diplomatica preceduta da un'introduzione*, Friburg de Suïssa, 1911. El ms. *a* no contenint res que faci pel nostre objecte, seguim per *a¹ a² a³* (que va de la plana 252 a la 615, en paper), la magnífica edició den Bertoni.

1. (Pàg. 275) *En Guilliem de Cabestancs.*
Li douz consire quem donamors souen
2. (p. 276) *En Guilliem de Cabestancs.*
Tant sui fermes e finz en amor
3. (p. 277) *En Guilliem de Cabestaing.*
Ar uei quem uengut als iorns loncs
4. (p. 278) *En Guilliem de Cabestaing.*
Pois lo rius de la fontaina
5. (p. 431) *En Guillelm de Bergadan.*
Can uei lo temps cambiar e refreidir
6. (p. 432) *En Guilliem de Bargadam.*
Caualier un chantar cortes
7. (p. 433) *En Guilliem de Bergadam.*
Arondeta de ton chantar mazir
8. *En Guilliem de Bergadam.*
Bem uolria qom saupes
9. (p. 434) *En Guilliem de Bergada.*
Siruentes ab razon bona
10. (p. 457) *Bernatz Martis.*
Qant la plueia el uens el tempiers
11. (p. 458) *Bernartz Martis.*
Non sap chantar qi son non di
12. (p. 515) *Raimon de Chastelnou.*
Mon chantar uoill retrair al criminal
13. (p. 555) *La tenzo de Guillem de Bergadame den Aimeric.*
De berguedan destas doas razos

b'

Roma, Biblioteca Barberini, Vaticà lat. 4087 (primer 2777 i després XLVI-29)

Escript en els segles XVIe i XVIIIe, sobre 53 folis de paper de 270 × 190 mm. Consta de dues parts: *b*¹, folis 1-8, lletra del segle XVIIIe, que conté una columna provençal i una altra de traducció italiana; i *b*², de bonica escriptura del XVI^{en} segle, folis 9-53, és un fragment d'un cançoner més groixut que conté, ff. 9-29, cançons i biografies, i ff. 30-53, el poema den Daude de Prades «Dels Auzels cassadors». — Taula publicada per Bartsch, *Jahrbuch für engl. und roman. Phil.*, XI, p. 33. Vegi's també Mussafia, *Ueber die provenzalischen Liederhandschriften des Giovanni Maria Barbieri*, extret de les *Sitzungsberichte der phil. hist. Classe des kais. Academie der Wissenschaften*, vol. XXVI, Viena, 1874, p. 11; De Lollis, *Appunti dai mss. provenzali Vaticani*, en la *Revue des langues romanes*, Montpellier, XXXIII (1889), p. 159, i G.-B. Festa, *Le manuscrit provençal de la bibliothèque Barberini (XLV-29)*, en els *Annales du Midi*, XXI (1909), pp. 201-212, 350-358, que publica tota la part *b*² (s. XVI) fols. 9-20.

1. (Fol. 6) *Guillem de Cabestanh.*
Li douz consire
2. (f. 19 a) *P. de cap.* (Pons d'Ortafà.)
Si ai perduto mon sauber

c'

Florença, Biblioteca Laurenziana, Plut. XC inf. cod. 26

Lletra del XV^{en} segle, escrit sobre 90 (139 però blancs els 91-138) folis de paper generalment de 209 × 145 mm. Edicions: M. Pelaez, *Il canzoniere provenzale c en els Studj di Filologia Romanza*, VII (1889), pp. 244-401; Stengel, *Die altprovenzalische Liedersammlung c der Laurenziana in Florenz*, Leipzig, 1899. Existeix una copia de *c* en possessió de Stengel (*c^a*) feta escriure per Piero del Nero.

1. (Fol. 33) *Arnald de miroill.* (G. de Cabestany.)
Lo iorn queus ui donna primeramen
2. (f. 59 v.º) *Peire uidal.* (Alfons II d'Aragó.)
Per mantas guisas mes datz

e'

Roma, Biblioteca Barberini, Vaticà Barb. 3965 (abans XLV-59)

Escrit de mà del bibliotecari Joaquim Pla, a principis del segle XIXe, en 18 + 258 planes de paper de 250 × 185 mm. Es a dues columnes, la d'esquerra conté el text provençal i la de la dreta la traducció italiana den Pla, que va posar-hi també un pròleg i, a la fi, una taula alfabètica dels poetes i una altra, inacabada, dels primers versos. Indica així les fonts on va beure: «fuor della Mediceo-Laurenziana e dell'Estense, solo nella Vaticana 4 grossi volumi; cioè 3204-5-6-7» (que són els *K g L O*) (p. 7) i «due de miei che, tempo fa, ne acquistai» (p. 1). Aquests no han estat ben identificats: vegi's més avall la cita den Mussafia. El llibre no té portada i comença de cop amb el pròleg, p. 1: «Benigno Lettore | Mi lusingo gradirete questo mio saggio...» Les planes se distribueixen així: pp. 1-18, pròleg i vida den Peire Vidal, pp. 1-258, textos provençals i traduccions italianes, precedides aquestes per l'epígraf: «Poesie Provenzali tradotte in Lingua Italiana dall'Ab. D.ª Gioachimo Plà Prefetto della Biblioteca Barberina». Sobre el jesuita desterrat català nascut en Aldover (Tortosa) en 1745 i mort a Roma en 1816 (Torres Amat, *Diccionario*, p. 486), deia el P. Tiraboschi, en l'introducció del llibre den Barbieri, *Dell'origine della poesia rimata* (Mòdena, 1790, p. 5), que era «il più dotto e il più profondo poliglotto per avventura che sia ora in Italia»; el príncep Barberini va nombrar-lo bibliotecari i va fer-se un véritable provençalista. — Taula publicada per Bartsch, *Jahrbuch*, XI, p. 37, Mussafia, *Ueber die provenzalische Liederhandschriften des Barbieri*, Viena, 1874, p. 33, i Gröber *Die Liedersammlungen der Troubadours*, Strassbourg, 1877, pp. 607-624, creuen poder identificar els dos cançiners comprats per en Pla amb alguns dels quatre desapareguts que en Barbieri (mort 1574) posseïa, que'l primer (Mussafia) designa amb contraccions dels Libro di Michele, Libro di Assicelle, Libro slegato i Libro Siciliano.

1. (Pàg. 124) *Guilem de Cabestanh.*
Li dous consire
2. (p. 130) Lo iorn quieus vi dompna primeiramen
3. (p. 132) Ar vei quem vengut als iorns loncs
4. (p. 140) *Guilem de Bergadan.*
Cant vei lo temps camiar e brunezir
5. (p. 144) Mais volgra chantar a plazer
6. (p. 146) Lai on hom meilleur e reve
7. (p. 150) Aissi com cel que baisal fueill

f'

París, Biblioteca Nacional, franç. 12472 (abans Giraud)

Lletra correguda del segle XIVe, tota en tinta negra, que li dóna aspecte de borrador; 75 folis de paper, de 280 × 200 mm. Al XVI^{en} segle sembla que havia pertenescut a Joan de Nostradamus; donat a la B. N. de París per Charles Giraud. Relligat en mitja pasta. Paul Meyer, *Les derniers troubadours de la Provence*, p. 152, dóna la taula. Vegi's també K. Bartsch, *Die provenzalische Liederhandschrift f*, en *Zeitschrift*, IV (1880), pp. 353-361.

1. (Fol. 48) *Aimeric de Belenoi*. (Berenguer de Palazol.)
Aissi cum hom que seigner ocaizona
2. (f. 50) *Berenguier de parazol*.
Ab la fresca clardat
3. (íd.) De la gensor com vei al mieu semblan

*g'*Roma, Biblioteca Vaticana n.º 3205

Escrit en el segle XVIe o primeria del XVIIe en 188 folis de paper, 345 × 250 mm., per dues mans: fols. 1-117 en bona lletra, fols. 121-188 més grossa i lletja. A la fi quatre folis més curts contenint un vocabulari escrit en el segle XVIIIe. Els quatre folis primers són copia de M. Va publicar-se'n la taula en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen*, 35 (1864), pp. 84-97.

1. (Fol. 17 a) *Guillem de Bregadan*.
Aissi concell qe bais sal fuoilh
2. *Guillen de Bregadan*.
Quant uei lo temps camjar e refreidir
3. (f. 167 b) *Lo trobare de Villaarnault*.
Mal mon grat fatz seruentula
4. *Lo trobare de Villaarnault*.
Vn seruentes nou qom chan
5. (f. 187 b) Den bergada destas doas razos

cc'

Tant en Bartsch (*Grundriss*) com en Gröber (*Die Liedersammlunguen der Troubadours*) duen designat *cc* la col·lecció de citacions de fragments d'obres de diversos trobadors que fa en Matfre Ermenegaut de Beziers en el *Tractat per ilhos d'amor de donas segon que han tractat li antic trobador en lors cansos* del seu *Breviari d'amor* (ss. XIIIe-XIVe). Assenyalarem només les citacions que'ns interessen ara marcant-hi els versos de l'edició den Gabriel Azais *Le Breviari d'Amor de Matfre Ermenegaud*, Béziers, 1861-1881, de la qual el *tractat per ilhos* ocupa les pp. 430-674 del vol. II.

1. (28590) D'on ditz *Guilhem de Bergueda*
Lo fis aimans que'n sap lo ver:
«Ar aujatz quan a de poder
8 versos.
2. (28960) Escoltat donc cossi se'n planh
D'aisso *Guilhem de Cabestanh*:
«Mas ieu las! que suefre 'b l'ardor
7 versos.

3. (30123) Quar donas fan dels orgolhos
 Humils e francx dels envejos,
 E fan far so qu'a fin pretz tanh,
 D'on ditz *Guilhem de Cabestanh*:
 «Quar donas fan valer ades

7 versos.

4. (30389) D'on en *Berenguier de Palou*,
 Dizen de sa dona lauzors
 Que z el amava per amors,
 Dihs que re no'l prometia
 Perque re non estrazia,
 Ni fazia nul falhimen;
 Mas de no sabia dir tan gen
 Que z al departir dels solatz
 Que se'n tenia per pagatz,
 E ses cossentir en folor
 Retenia grat de pregador,
 E per so dilh En *Berenguier*
 Lo fis aimans e'l plazentier:
 «Sabetz midons com cortezia

10 versos.

5. (30967) E per so dis *Bernat Martis*,
 Cum bos e savis e cortes:
 «Pro sap e ben es apres

II versos.

 β'

Els provençalistes esmentats en α' han designat β les citacions d'obres de diversos trobadors que fa en Ramón Vidal de Besalú en les seves dugues adorables novelles *So fo e'l temps c'om era jays i Abrils issi' e mays intrava*. En la segona no cita cap trobador català, i en la primera només cita tres cançons d'ell mateix de les quals cap cançoner conegit ens n'ha deixat rastre. Seguim l'edició den Max Cornicelius, Berlin, 1888, i els números són els dels seus versos.

1. (434) Aujats so que'n dis eyssamens
raimon vidals de bezaudun,
 per tolre cor flac e efrun
 als amadors en totas partz:
 «Lus e dimartz, matis e sers

II versos.

2. (753) si com dis en *ramon vidals*,
 bos trobare molt avinens:
 «Amors non es vil ni desconoissens

9 versos.

3. (1238) perque'n diray so que'n retrays
raimon vidals que aisi es:
 «vers es c'amón pot hom far nessies

8 versos.

II

ELS CANÇONERS CATALANS

A

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 146

Lletra del XIV^è segle, escrit a tota plana sobre 254 cares de pergamí de 315 × 232 mm. Manca'l pleg primer que contenía els folis I-X i els folis XI i XII del segon pleg: aquests folis ja mancaven en 1876, data de la primera notícia del cançoner. S'ha fet ara una paginació en llapiç. Les poesies, amb molt poques excepcions que s'indicaràn, van escriptes com a prosa amb calderons per marcar les cobles i punts vermells per separar cada vers. Aquesta disposició, usual en els cançoners provençals dels segles XIII^è i XIV^è, no la trobarem en cap altre dels catalans que d'aquí endavant descriurem. Títols vermells, caplletres colorides amb dracs o testes que s'anotaran: desde la meitat endavant del ms. manquen títols i gaire bé totes les caplletres foren deixades en blanc pel dibuixant. La relligadura d'aquest notable cançoner havia caigut quant el posseïa el catedràtic de Saragoça D. Pau Gil i Gil, desde on va ésser descrit ràpidament, primer pel nostre D. Manuel Milà i Fontanals en 1876 (*Notes sur trois manuscrits: I, Un Chansonnier provençal...* Extret de la *Revue des langues romanes* de Montpeller), el qual va donar-lo a coneixer als estudiosos; i en 1890 per M. Amadeu Pagès (*Un chansonnier provençal de Saragosse*, extret dels *Annales du Midi*, de Tolosa, II, p. 514).— Alguns provençalistes han marcat diferentment aquest cançoner. En Crescini el sigla *h* (*Per un passo di Rambaldo di Vaqueiras...*, en *Per gli studi romanzi*, Padova, 1892, p. 60); en Chabaneau el marca *Gil* (*Les biographies des troubadours...*, Toulouse, 1885); n'Adolf Kolsen, acostant-lo a *S* (Oxford) li posa *S^g* (*Sämtliche Lieder des Troubadors Giraut de Bornelh*, Halle, I, 1907) i en Jeanroy (*Annales du Midi*, XXI (1909), p. 551) proposa que se'l nomeni *el cançoner de Barcelona*. — Aquest preciós manuscrit, que per tants motius convenia que's conservés en un dipòsit públic català, va entrar a la Biblioteca de Catalunya en 1910 per donació feta a l'Institut d'Estudis Catalans pels deu generosos patricis següents: Isidro Bonsoms, Pere Grau Maristany, Eduard Sevilla, marqués de Maury, Josep Mansana, Jacinto Serra, Manuel Girona, Hug Herberg, Archer M. Huntington i Teresa Ametller que l'adquiriren d'un antiquari per la quantitat de 20.000 pessetes. — Durant el temps que aquest cançoner ha estat en possessió de D. Pau Gil no més dos erudits ne pogueren obtenir copies que son: Max Kleinert, *Vier ungedruckte Pastorelen des Troubadours Serveri von Gerona*, Halle, 1890, i n'Adolf Kolsen en la seva esmentada edició de les poesies den Guerau de Bornell. — El ms. està complet d'il·luminació en les pp. 1-36, 39-54, 57-76, 98-99; manquen les caplletres pp. 37-38, 55-56, 77-97, 100-252; manquen els calderons blaus pp. 37-38, 55-56, 77-252; manquen els calderons vermells pp. 37-38, 55-56, 247-252; manquen els títols vermells pp. 37-38, 55-56, 247-252; apareixen escriptes en forma mètrica no més les poesies que ocupen les pp. 77-80, 200-202, 249-254.

1. (Fol. xiii, p. 1, tot continuant una obra) *vos toylla*
Amors com pus gelos vos desacoylla
2. (f. i p. íd.) *Canco.*
E no val pascors al mal damor guerir
3. (f. xiii v.^o, p. 2) *Aniversari.*
No say chantar mays ne cuynda sazos
4. *Lo vers del pessament.*
Cantas vetz soy blasmatz
5. (f. xiiii, p. 3, en la D un bust de dona) *Lo vers del badayll.*
De vi gras e de carn magra
6. (f. xiiii v.^o, p. 4, en la P un cap de bisbe) *Lo vers de cels que jan perdre el mon.*
Princep enic e bibse negligèn

7. *Canço.*
Nom platz que pratz ne may oymay atenda
8. (f. xv, p. 5) *Lo vers del acusador.*
Ben deu si eys de tot mal escusar
9. (f. xv v.^o, p. 6) *Lo vers dels .V. sens naturals.*
Peccatz mortals me par ques deson pars
10. (Sense títol, en la Q cap d'home cabellut amb barba rossa).
Qui vezia son dan dins sa mayso
11. (f. xvi, p. 7) *Canço de madona sancta Maria.*
Reys castelas tota res mor e fina
12. (f. xvi v.^o, p. 8) *Lo vers de les rimes soltes.*
Si tot mesmay can la cigala canta
13. *Canço.*
Si com layga tra peitz. Que res que sia
14. (f. xvii, p. 9) *Canço.*
Si per amar leyalment ab amor
15. (f. xvii v.^o, p. 10) *Canco.*
Si nuyll temps fuy pessius ne cossiros
16. *Canço*
Tans affans pesans e dans tan grans damor
17. (f. xviii, p. 11) *La canço del comte.*
Tota dona val mays can letrapren
18. (f. xviii v.^o, p. 12) *Lo vers del serv.*
Totz homs deu far aquo quel veyll sers fa
19. (f. xix, p. 13) *Lo vers de deu.*
Un bo vers agra obs a far enans
20. *Lo vers de la terra de preste Johan.*
Volgragesson li rey aytal usatge
21. (f. xix v.^o, p. 14) *Canço.*
Volgra midons mazires en tal guiza
22. (f. xx, p. 15) *Pistola.*
Apres lo vers comença
23. (f. xx v.^o, p. 16) *Retronxa.*
Sagues tan be temps ne razos
24. *Recepta dexarob.*
De pala a torosela
25. (f. xxi, p. 17) *Estempida.*
Pus chan era e sesmera
26. (f. xxi v.^o, p. 18) *Estempida.*
Si com midons es belayre
27. (f. xxii, p. 19) *Estempida.*
Tener volria la via cavia Xantan
28. *Des cort.*
Pus amors vol queu façsa comanda

29. (f. xxij v.^o, p. 20) *Descort.*
Estrayrem volia de midons amar
30. (f. xxijj, p. 21, en la P cap de dona rossa) *Desirança.*
Pus fis amayre
31. (f. xxijj v.^o, p. 22) *Alba.*
Axi com cel canan erra la via
32. (f. xxiiij, p. 23) *Estempida.*
Dona de plasença sofrença
33. *Libel.*
Francs reys humils e cars e damoros semblan
34. (f. xxiiij v.^o, p. 24) *Acuyndamen.*
Eras veyretz motz primis e cars
35. (En la P un cap de rei, ros) *Siruentes.*
Pus li rey laxon la ley e pretz e valor en destric
36. (f. xxv, p. 25) *Siruentes.*
Hom no pot far siruentes mas siruen
37. (f. xxv v.^o, p. 26) *Vers breu.*
Tart fa hom mal pus sia entre bonas gens
38. (En la T un lleó amb llengua enfora) *Vers estrayn.*
Ta flamart sa flama o flomon ma flamal
39. (f. xxvi, p. 27) *lo vers del destreig.*
Com fis destreitz qui nos pot cosseyllar
40. (f. xxvi v.^o, p. 28) *Lo vers de la lengua.*
Dels lays dels auzelos
41. *lo vers dels bes descouinens.*
Tan fol cuion que sia couinenz
42. (f. xxvii, p. 29) *lo vers gros e soptil.*
Obra sobtil Rim e trasforia
43. (f. xxvij v.^o, p. 30) *Canço.*
Us. an. chan. an. pe. san. dre. çan. ri. man.
44. *lo vers que ditz per que auia celatz tan los vers e las xanços.*
Entrels reys els baros
45. (f. xxvijj, p. 31) *lo vers del saig e del joglar.*
Si cel que ditz entre saig e jutglar
46. (En la S un animal portant una antorxa encesa) *lo vers de comte de Rodes.*
Si tot ses braus lairs el mes
47. (f. xxvijj v.^o, p. 32) *lo vers meraueylos.*
Nuylls hom no pot tan bo mot com no dir
48. (f. xxix, p. 33) *la canço de les letres.*
A vos me tuy bona domna donatz
49. *lo vers del enjana pastor.*
Man semblon lenjana pastor

50. (f. xxix v.^o, p. 34) *lo vers dels desplazens e dels vilas.*
Us vers feray que playra als plasenz
51. (f. xxx, p. 35) *Lo vers de paradis e dinfern.*
Li caualer e li prezcicador
52. (f. xxx v.^o, p. 36) *lo vers de la hostia.*
De deu nos deu nuyll hom maraueyollar
53. *Lo vers del Rey de Maylorca.*
Nuylls hom savis no deu seynor preyar
54. (f. xxxj, p. 37; tot aquest foli manca de títols en vermelló, de calderons i de caplletres colorides. Títol escrit, molt xic, al marge) *lo vers de repenti...*
axi com cel qui ditz quel vis es fortz
55. (Molt xic al marge) *Lo vers de falsa femna.*
agreu pot hom conoixer en la mar
56. (f. xxxj v.^o, p. 38, Sense títol).
una re dey a deu grazir
57. (f. xxxij, p. 39) *Canço.*
Greus dolors es entre dos fis amans
58. *Lo vers humil.*
En lors chantars dizon man trobador
59. (f. xxxij v.^o, p. 40) *Canço.*
A greu sera nuylls homs fals no trazire
60. *lo vers turmentat.*
Fols amans ditz camors tan lo destreyn
61. (f. xxxijj, p. 41) *Mig vers e miga canço.*
Qui bon fruit [vol] recocyllir be semena
62. (f. xxxijj v.^o, p. 42) *lo vers dels escolas.*
Fyll eras pus en escolas anatz
63. (f. xxxijj, p. 43) *Aniuersari.*
Ta mal fay sala
64. *Lo vers dels tres reys.*
Un vers uuyll nouelamen bastir
65. (f. xxxijj v.^o, p. 44) *lo vers del vassayll leyal.*
Totz homs fay mal qui veya en enbarch
66. *Mig vers.*
Meig vers faray leuger e pla ses força
67. (f. xxxv, p. 45) *lo vers de las erbas.*
Mon chan comenz dira mesclat ab gaug
68. (f. xxxv v.^o, p. 46) *lo vers del paratge.*
Paratges a molt perples
69. *Lo vers reuers.*
A tot payre deuria plaser e saber bo
70. (f. xxxvj, p. 47) *Lo vers leuger.*
Perque nom daran renda

71. (f. XXXVj v.^o, p. 48) *Mig vers car e vil.*
Legons que ditz e no men aquest libres
72. *Lo vers de tristayn.*
Si tot no say Tristantz lamanz conques
73. (f. XXXVij, p. 49) *Vers senblant de pech.*
Un vers ay començat
74. *Lo vers qual se tayn desser cauallers.*
Caualers e siruentz
75. (f. XXXVij v.^o, p. 50) *Lo vers del mouto.*
Aragues eu atretan dardimen
76. (f. XXXVij, p. 51) *Lo vers contrarios.*
Non cuyana nuls persona
77. (f. XXXVij v.^o, p. 52) *Lo vers verdedier.*
Can era paucs auia compaynos
78. *Lo vers forçadamen trames.*
La razos ses jay quel ric croy fals mandada
79. (f. XXXViij, p. 53) *Lo vers desguardar.*
Rotz nobles seyner deuria be gardar
80. (f. XXXViij v.^o, p. 54) *Mig siruentes.*
Can aug en cort tritz e mazans e brutz
81. *Siruentes.*
En breus sazo aural jorn pretentori
82. (f. XL, p. 55. En aquest foli manquen títols, caplletres i tocs vermells i blaus. Petit al marge) *Mig seruentes.*
com puñch de xantar retener
83. (f. XL v.^o, p. 56. Petit, al marge) *Seruentes.*
iram luyna joy e chan
84. (Petit, al marge) *Seruentes.*
voletz auer be lau entrels valens
85. (f. XLj, p. 57) *Siruentes.*
Trop menug de cortz anar [e] de juglaria
86. (f. XLj v.^o, p. 58) *Siruentes.*
Juglar prec vos ans que mortz vos aucia
87. *Pastorela.*
Entre Lerida e beluis
88. (f. XLIj, p. 59) *Pastorela.*
Entre caldes e panedes
89. (f. XLIj v.^o, p. 60) *Pastorela.*
En may can per la calor
90. (f. XLIj, p. 61) *Pastorela.*
Pres dun jardi encontrey laltre dia
91. (f. XLIj v.^o, p. 62) *lo plant del Rey en Jahme.*
Si per tristor per dol ne per cossir

92. (f. xlviij, p. 63) *lo plant den R. de cardona que feu en cerueri.*
Joys ne solaz pascors abrils ne mays
93. (f. xlviij v.^o, p. 64) *Cobla en .vj. lengatges.*
Nuncha querria eu achar
94. (íd. íd.) *La cobla den Cerueri que sa dona dix que no li daria un bays si son pare no lam pregaua.*
Gentil domna vençaus humilitatz
95. (f. xlvi, p. 65) *Cobla esparça den Cerueri.*
Prometre ses dar es aytals
96. *Lo sopni que fetz en Cerueri.*
Entrarago e nauarra iazia
97. (En la P un cap d'home jove, ros) *Dança balada den Cerueri.*
Pus no vey leys cuy soy amics
98. (t. xlvi v.^o, p. 66) *Siruentes dança den Cerucri.*
Tant ay el cor dalegrança
99. *Ayço es viadeyra.*
Nol prenatz los fals marit ja na delgada
100. *Espingadura den Çerueri.*
A la pluge al ven iran cels que muyllers an
101. (f. xlviij, p. 67) *Peguesca den Cerueri,*
Com esta mal enseynada
102. *Gelosesca.*
Al fals gelos don deus mala ventura
103. (f. xlviij v.^o, p. 68) *Dança.*
Tot can cors dezira auray sil iorn vey
104. *Balada.*
Si voletz quem laix damar ço que far nos poria
105. (El fol. xlviij, p. 69, duu mitja plana blanca i apareix buit un gran espai destinat a la caplletra que no va pintar-se).
La vida den Riambaut de Vaqueyras.
Riambaut de uaqueiras si son fils dun paubre caualers de proensa del castel de Vaqueras...
106. (f. xlviij v.^o, p. 70) *Riambaut de Vaqueyras.*
Bona dona un cosseyl vos deman
3 cobles de 8 versos, i altres 4 cobles continuades en lletra petita, de l'època, a sota i als marges interior i inferior.
107. (Sense títol)
Eram requer sa custum e son us
5 cobles de 8 versos.
108. (f. xlviij, p. 71) *Riambaut de Vaqueyras.*
En abril can uey uerdeiar
5 cobles de 7 versos i una de 3.
109. (f. xlviij v.^o, p. 72) *Riambaut de Vaqueyras.*
Ab xan dauçels començ eu mes xanços
5 cobles de 6 versos.

110. *Riambaut de Vaqueyras.*
 Sauis e fols humils e erguyllos
 5 cobles de 8 versos, una de 3 i altra de 4.
111. (f. XLVIIJ, p. 73; en la A un cap d'home ros, barbut) *Riambaut de Vaqueyras.*
 Atressi ay guerreiyat ab amor
 6 cobles de 8 versos i una de 3.
112. (f. XLVIIJ v.^o, p. 74) *Riambaut de Vaqueyras.*
 Leu pot hom gaug e pretz auer
 6 cobles de 9 versos.
113. *Riambaut de Vaqueyras.*
 Kalenda maya ne fuiyl de faya
 5 cobles de 12 versos.
114. (f. L, p. 75) *Riambaut de Vaqueyras.*
 Eras can uey uerdeyar
 4 cobles de 8 versos, una de 9 i altra de 10.
115. (f. L v.^o, p. 76) *Riambaut de Vaqueyras.*
 Ar pren camgat per tostamps de xantar
 5 cobles de 7 versos i una de 2.
116. *Riambaut de Vaqueyras.*
 No malegra yvern ni pascors
 5 cobles de 12 versos.
117. (f. LJ, p. 77. Desd'aquí endavant el ms. apenes porta alguna que
 altra caplletra, que senyalarem. Aquesta obra apareix en forma
 mètrica, a dugues columnes).
 valen marques seynor de montferrat
 40 versos monorrims en -at.
 valen marques ia no diretz de non
 63 versos en -on.
 valen marques nous uuyl tot recomtar
 88 versos en -ar.
118. (f. Lij v.^o, p. 80) *Riambaut de Vaqueyras.*
 lamor trop a les en quen restayn
 5 cobles de 8 versos i una de 3.
119. (f. Liij, p. 81) *Riambaut de Vaqueyras.*
 eu say la flor pus bela daltra flor
 5 cobles de 10 versos i una de 3.
120. (f. Liij v.^o, p. 82) *Riambaut de Vaqueyras.*
 guerra ne playt contramor no son bo
 5 cobles de 10 versos.
121. *Riambaut de Vaqueyras.*
 ab gay sonet leugier
 5 cobles de 10 versos i altra de 5.
122. (f. Liij, p. 83) *Riambaut de Vaqueyres.*
 anc no cuyde veser
 5 cobles de 16 versos.

123. (f. liij v.º, p. 84) *Riambaut de Vaqueyras.*
truan mala guerra
9 cobles de 12 versos i 2 de 3.
124. (f. LV v.º, p. 86) *Riambaut de Vaqueyras.*
aram digatz Riambaut sius agrada
Tençó entre Albert, marquès de Montferrat, i Riambaut, de 6 cobles de 9 versos i 2 de 4.
125. (f. LVJ, p. 87) *Riambaut de Vaqueiras.*
gaita ben gaiteta del chastel
4 cobles de 5 versos.
126. *Riambaut de Vaqueyras.*
l altas undas que venez suz la mar
3 cobles de 6 versos.
Per la publicació i bibliografia de les precedents poesies de, o atribuïdes a, Riambau, vegi's el meu estudi *Riambau de Vaqueres en els cançóners catalans*, en l'ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS de 1907, pp. 414-462.
127. (El verso del fol. LVJ, p. 88, es tot blanc com destinat a copiar-s'hi el començament de la poesia de Bertran de Born «Eu m'escondisc», de la qual solament manquen els cinc primers versos. La foliació, d'aquí endavant, apareix no més de vegades, no correspon ni va seguida i es d'altra mà. No obstant la seguiren amb numeració de guarisme, deixant la romana quan reapareix en el manuscrit).
(f. 57, p. 89, tot continuant l'obra que no comença)
dona per mençonjas comtar.
Segueixen 5 cobles de 6 versos i una represa de 3. Vegi's Anthoine Thomas, *Poésies complètes de Bertran de Born*, Tolosa, 1888, p. 108, i Albert Stimming, *Bertran von Born*, Halle a. S., 1913, p. 120.
128. *Bertran del Born.*
cant uei renuelar
6 cobles de 8 versos. Acaba a la p. 90, de la qual només n'ocupa una terça part. No és den Bertran de B.
129. (f. 58, p. 91, biografia) *Vida den Guiraut de Borneill.*
vertatz es quen Guiraut de Borneyll amaua una domna de guascoyna...
130. (p. 92. Altra biografia) guiraut de Borneyl si fo de Lemozi de la encontrada de si dueyll...
Vegi's: Chabaneau, *Les Biographies des Troubadours*, p. 222.
131. (p. 93) *Guiraut de Borneill.*
de chantar mi for entremes
6 cobles de 16 versos, una de 3 i altra de 2. — Vegi's A. Kolsen, *Samtliche Lieder des Troubadors Giraut de Borneilh*, I, Halle, 1910, p. 236.
132. (p. 94) *Guiraut de borneill.*
q an creis la fresca fuylls rams
7 cobles de 11 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 184.
133. (p. 95) *Guiraut de Borneill.*
los apleis ab qieu sueill
6 cobles de 13 versos, una de 6 i altra de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 244.

134. (p. 96) *Guiraut de Borneyll.*
 qui chantar sol ni sap de cui
 8 cobles de 13 versos i 2 de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 262.
135. (p. 97) *Guiraut de borneill.*
 ara sim fos en grat tengut
 6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 130.
136. (p. 98. Preciosa M) *Guiraut de borneill.*
 Mamigam menestra lei
 7 cobles de 9 versos i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 124.
137. (p. 99. Preciosa M) *Guiraut de borneill.*
 Mas con maue dieus majut
 7 cobles de 8 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 106.
138. (p. 100) *Guiraut de Borneyll.*
 sim sentes fizels amics
 8 cobles de 8 versos, altra de 3 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 148.
139. *Guiraut de borneill.*
 nuylla res a chantar nom fail
 6 cobles de 12 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 52.
140. (p. 101) *Guiraut de borneill.*
 a ben chantar conue amors
 7 cobles de 10 versos i una de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 66.
141. (p. 102) *Guiraut de borneill.*
 car non ay joi qui maon
 5 cobles de 10 versos i una de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 214.
142. (p. 103) *Guiraut de borneill.*
 quant la brunaura seslucha
 6 cobles de 8 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 90.
143. (p. 104) *Guiraut de borneill.*
 sieus quier conseill belamig alamanda
 8 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 366.
144. (p. 105) *Guiraut de borneill.*
 un sonet fatz maluais e bo
 8 cobles de 6 versos i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 334.
145. (p. 106) *Guiraut de borneill.*
 a y las com muer
 5 cobles de 13 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 6.
146. *Guiraut de borneill.*
 a bans que puey blanc sion uert
 8 cobles de 7 versos.
147. (p. 107) *Guiraut de borneill.*
 a pena say comensar
 6 cobles de 7 versos i una de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 14.
148. (p. 108) *Guiraut de borneill.*
 er ai gran joi quem (quem) remembra lamor
 5 cobles de 9 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 2.
149. *Guiraut de borneill.*
 l'autrier el primer iorn dagost
 5 cobles de 10 versos, 2 de 5 i 2 de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 360.

150. (p. 109) *Guiraut de borneill.*
 s i ja damor poghes auer lauzor
 4 cobles de 9 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 64.
151. (p. 110) *Guiraut de borneill.*
 a b joi comens mas chansos
 4 cobles de 8 versos i represa de 4.
152. (p. 111) *Guiraut de borneill.*
 Sieu tant be no names
 5 cobles de 12 versos.
153. *Guiraut de Borneill.*
 a l plus leu quieu sai far chansos
 6 cobles de 9 versos, una de 5 i represa de 3.—Kolsen, *Ein neues Gedicht des Troubadors Guilhem de Cabestanh en Zeitschrift*, XXXII (1908), pp. 698-704. Els cançiners prov. *C M R V* atribueixen també aquesta poesia a G. de Bornell.
154. (p. 112) *Guiraut de borneill.*
 u n sonet nouel far
 6 cobles de 9 versos.
155. (p. 113) *Guiraut de borneill.*
 j oys e chanz e solatz
 6 cobles de 18 versos, altra de 5 i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 290.
156. (p. 114) *Guiraut de borneill.*
 l a flors del vergan
 7 cobles de 16 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 138.
157. (p. 115) *Guiraut de borneill.*
 g en maten
 5 cobles de 21 versos, una de 5 i altra de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 114.
158. (p. 116) *Guiraut de Borneyll.*
 g es aisi del tot non lais
 7 cobles de 14 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 272.
159. (p. 117) *Guiraut de Borneyl.*
 j am uai reuenen
 8 cobles de 12 versos, una de 6 i altra de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 254.
160. (p. 118) *Guiraut de Borneill.*
 e r auziretz
 8 cobles de 9 versos i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 166.
161. (p. 119) *Guiraut de Borneill.*
 b en deu en bona cort dir
 7 cobles de 9 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 308.
162. (p. 120) *Guiraut de Borneill.*
 s enz valer de pascor
 5 cobles de 23 versos i altra de 7.—Kolsen, *id. id.*, p. 202.
163. (p. 121) *Guiraut de Borneill.*
 b en foroimais dreitz el temps gen
 7 cobles de 12 versos, una de 4 i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 314.
164. (p. 123) *Guiraut de Borneill.*
 q uant bracal brondels el rama
 7 cobles de 9 versos, una de 3 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 222.

165. (p. 124) *Guiraut de Borneill.*
 a legrar me volgren chantan
 7 cobles de 12 versos, una de 3 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 40.
166. (p. 125) *Guiraut de Borneill.*
 s i per mon sobretotz no fos
 7 cobles de 16 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 462.
167. (p. 126) *Guiraut de Borneill.*
 b en mera bel chantars
 7 cobles de 15 versos i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 282.
168. (p. 127) *Guiraut de Borneill.*
 t ostemps noi sol
 7 cobles de 15 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 194.
169. (p. 129) *Guiraut de Borneill.*
 d e chantar
 5 cobles de 19 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 454.
170. (p. 130) *Guiraut de Borneill.*
 b es coue pos ja baizal ram
 7 cobles de 8 versos, altra de 4 i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 178.
171. (p. 131) *Guiraut de Borneill.*
 n om plai chans de Roysinol
 7 cobles de 8 versos i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 96.
172. (p. 132) *Guiraut de Borneill.*
 s il cor non ministra dreig
 6 cobles de 11 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 78.
173. (p. 132) *Guiraut de Borneill.*
 a quest termini clars e gens
 6 cobles de 9 versos i altra de 6.—Kolsen, *id. id.*, p. 34.
174. (p. 133) *Guiraut de Borneill.*
 p er solatz reueillar
 8 cobles de 10 versos, una de 2 i altra de 1.—Kolsen, *id. id.*, p. 412.
175. (p. 134) *Guiraut de Borneill.*
 o bs magra si mo consentis
 8 cobles de 9 versos i 2 de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 420.
176. (p. 135) *Guiraut de borneill.*
 s era non pueja mos chans
 8 cobles de 7 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 18.
177. (p. 136) *Guiraut de Borneill.*
 l o douz chan dun auzel
 7 cobles de 14 versos i 2 de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 348.
178. (p. 137) *Guiraut de Borneill.*
 s i sotils sens
 6 cobles de 14 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 320.
179. (p. 139) *Guiraut de Borneill.*
 l eu chansoneta vil
 8 cobles de 10 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 300.
180. (p. 140) *Guiraut de Borneill.*
 n on puecs sofrir ca la dolor
 7 cobles de 10 versos i altra de 6.—Kolsen, *id. id.*, p. 228.

181. (p. 141) *Guiraut de Borneill.*
 quant de sobrevoler nom tueill
 7 cobles de 9 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 160.
182. (p. 142) *Guiraut de Borneill.*
 tot soauet e dapas
 7 cobles de 10 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 154.
183. (p. 143) *Guiraut de Borneill.*
 era quan uei reuerdezitz
 8 cobles de 14 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 440.
184. (p. 144) *Guiraut de Borneill.*
 en un chantar
 7 cobles de 11 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 328.
185. (p. 145) *Guiraut de Borneill.*
 si plagues tant chans com solder enans
 5 cobles de 10 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 48.
186. (p. 146) *Guiraut de Borneill.*
 sol camors me pleuis
 5 cobles de 17 versos, una de 9 i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 28.
187. (p. 147) *Guiraut de Borneill.*
 a senblan me fai dechazer
 6 cobles de 11 versos i represa de 4.
188. (p. 148) *Guiraut de Borneill.*
 s anc jorn aigui joi ni solatz
 7 cobles de 8 versos.
189. *Guiraut de Borneill.*
 pos lo glatz el freitz e la neus
 5 cobles de 12 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 58.
190. (p. 149) *Guiraut de Borneill.*
 ben es dreitz pos en tal port
 7 cobles de 12 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 446.
191. (p. 151) *Guiraut de Borneill.*
 jois sia comensamens
 7 cobles de 12 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 392.
192. (p. 152.) Sens nom d'autor).
 a b lonor dieu torn en mon chan
 8 cobles de 9 versos i represa de 5.—Kolsen, *id. id.*, p. 384.
193. (p. 153) *Guiraut de Borneill.*
 sazo e luec e coz e sen
 6 cobles de 14 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 82.
194. (p. 154) *Guiraut de Borneill.*
 de bels digs menutz frais
 7 cobles de 12 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 430.
195. (p. 155) *Guiraut de Borneill.*
 a ital chansoneta plana
 8 cobles de 7 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 100.
196. (p. 156) *Guiraut de Borneill.*
 solatz jois e chantar
 5 cobles de 13 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 402.

197. (p. 157) *Guiraut de Borneill.*
 plana e sospir e plor e chan
 8 cobles de 10 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 486.
198. (p. 158) *Guiraut de Borneill.*
 a mars honrars e carteners
 6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 24.
199. (p. 159) *Guiraut de Borneill.*
 can uei lo dous temps venir
 57 versos.
200. *Guiraut de Borneill.*
 Rey glorios verais lums e clardatz
 6 cobles de 5 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 342.
201. (p. 160) *Guiraut de Borneill.*
 i eu sui tan corteza gaita
 4 cobles de 9 versos.—Vegi's el núm. 211, Arnau Daniel.
202. *Guiraut de Borneill.*
 Ben deu hom chastian dire
 5 cobles de 9 versos, altra de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 212.
203. (p. 161) *Guiraut de Borneill.*
 Nos pot sufrir ma lenga qill non dia
 6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 436.
204. (En blanc mitja plana 162 i tota la 163. P. 164, amb gran espai per la caplletra) *Arnaut Daniel.*
 lo ferm voler quil cor mintra
 5 cobles de 6 versos i represa de 3. U. A. Canello, *La vita e la opere del trovatore Arnaldo Daniello*, Halle, 1883, p. 118, i R. Lavaud, *Les poésies d'Arnaud Daniel, réédition critique d'après Canello, avec traduction française et notes en Annales du Midi*, t. XXII (1910), pp. 15-55, 162-179.
205. *Arnaut Daniel.*
 motz braus e critz
 6 cobles de 8 versos i represa de 2.
206. (p. 165) *Arnaut Daniel.*
 sim fos amors de joy donar tant larga
 6 cobles de 8 versos i represa de 2.—Bartsch, *Grundriss*, 29. 17.
207. (p. 166) *Arnaut Daniel.*
 er uey vermeyll vert blanch e groch
 6 cobles de 6 versos i represa de 3.—Bartsch, *Gr.*, 29. 4.
208. (p. 167) *Arnaut Daniel.*
 e non son coinde leri
 6 cobles de 7 versos i represa de 2.—Bartsch, *Gr.*, 29. 10.
209. (p. 168) *Arnaut Daniel.*
 chanson del mot Son plan e prim
 5 cobles de 8 versos i represa de 3.—Bartsch, *Gr.*, 29. 6.
210. (p. 169) *Arnaut Daniel.*
 en breu briseral temps braus
 6 cobles de 8 versos i represa de 2.—Bartsch, *Gr.*, 29. 9.
211. (p. 170) *Arnaut Daniel.*
 e u soi tan cortesa gaita
 4 cobles de 9 versos. Vegi's el núm. 201.

212. (Mitja p. 170 blanca. P. 171, espai per gran caplletra. Biografía)
Vida den Guillem de saint Deidier.
 g uilem de sant Deidier si fo uns rixs castela de Velaic...
 Chabaneau, *id. id.*, p. 358.
213. (p. 173) *Guillem de saint Deidier.*
 b en chantera si mestes ben damor
 6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Bartsch, *Gr.*, 234. 4.
214. (p. 174) *Guillem de saint Deidier.*
 p ueis tant mi forsamors que ma fait entremetre
 7 cobles de 5 versos i represa de 2.—Bartsch, *Gr.*, 234. 16.
215. (p. 175) *Guillem de saint Deidier.*
 d ompna ieu vos sui messatgiers
 7 cobles de 7 versos i represa de 2.—Bartsch, *Gr.*, 234. 7.
216. (p. 176) *Guillem de san Deidier.*
 10 plus iraz remaing daustras chatius
 5 cobles de 7 versos.
217. (En blanc gran part de la p. 177. P. 178, espai per gran caplletra.
 Sense títol, Biografía).
 bernart de Ventadorn si fo de Lemozi del castel de Ventadorn...
 Chabaneau, *id. id.*, p. 218.
218. (p. 179) *Bernat del Ventador.*
 Lan can vei la fueyla
 5 cobles de 13 versos i represa de 4.—Bartsch, *Gr.*, 70. 25.
219. *Bernat del Ventador.*
 q uan par la flor jostal vert foil
 5 cobles de 8 versos i 2 represas de 2.—Bartsch, *Gr.*, 70. 41.
220. (p. 180) *Bernad del Ventador.*
 a ra non uei luzir soleyl
 4 cobles de 8 versos.—Bartsch, *Gr.*, 70. 7.
221. (La p. 181 quasi blanca. P. 182, gran espai per caplletra. Biografia)
Vida den Ponç de Capdueyll.
 p ons de Capdueyl si fo uns gentils bars del Puei Sancta Maria...
 Chabaneau, *id. id.*, p. 267.
222. (p. 183) *Ponç de Capdueyll.*
 Leyals amics cui amors ten joyos
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Max von Napolski, *Leben und Werke des Trouadors Ponz de Capduoill*, Halle, 1880, p. 69.
223. (p. 184) *Ponç de Cabdueill.*
 si com selui capron de valedors
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Napolski, p. 66.
224. (p. 185) *Ponç de Capdueyl.*
 a issi mes pres com celui que cercan
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Napolski, p. 64.
225. (p. 186) *Ponç de Capdueyll.*
 de totz caitius soi eu aicel lo plus
 4 cobles de 9 versos, altra de 5 i represa de 2.—Napolski, p. 85.

226. (p. 187. Sens nom d'autor).
 locs es com se deu alegrar
 5 cobles de 8 versos.
227. (p. 188) *Ponç de Cabdueyll.*
 c el que joc tanh ni cantar sab
 7 cobles de 8 versos.
228. (p. 189) *Ponç de Capdueyll.*
 bem plai lo gai temps de pascor
 6 cobles de 10 versos i 2 represes de 2.—Napolski, p. 75.
229. (La p. 190 es tota blanca. P. 191) *En Jaufre Rudel de Blaia.*
 lan cant li jorn son lorc en mai
 6 cobles de 7 versos.—A. Stimming, *Der Troubadour Jaufre Rudel*, Kiel, 1873, p. 51.
230. *Jaufre Rudel.*
 cant lo riu de la fontaina
 6 cobles de 7 versos.—Bartsch, Gr., 262. 5.
231. (p. 192) *Jufre Rudel de blaia.*
 cant lo rosynol el foilhos
 7 cobles de 7 versos.—Bartsch, Gr., 262. 6.
232. (p. 193. Espai gran per la T) *Vers lo primer que feu en Johan de Castellnou.*
 tot claramen vol e mostra natura
 10 cobles de 8 versos i tornada de 4.
233. (p. 194) *Dança de Johan de Castelnou.*
 a xim te dins el gran briu
 1 cobla de 5 versos, 3 de 11 i altra de 5.
234. (p. 195) *Canço den Johan de Castelnou.*
 a ras liuern que salongon las nuetgs
 6 cobles de 9 versos i altra de 5.
235. (p. 196) *Vers den Johan de Castelnou.*
 si com de cauza vedada
 5 cobles de 10 versos i represa de 4.
236. (p. 197) *Canso den Johan de Castellnou.*
 si col soleyls per son cors acomplir
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
237. (p. 198) *Canço den Johan de Castellnou.*
 tan soi leyals enuas ma belaymia
 5 cobles de 11 versos i represa de 5.
238. (p. 199) *Conseyll quen Johan de Castellnou demandech al gay couen de Tolosa.*
 al gay couen vuyl far aquest deman
 8 cobles de 8 versos i 2 de 4.
239. (p. 200. Obra escrita a tall de vers) *Canço retrogradada per diccios e per bordos e per coblas e quant hom la lig tot drecg ditz be. e retrogradan las diccios ditz mal.la qual fetz en Johan de Castellnou. valor ses frau dona tenetz en car*
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.

240. (p. 202) *Canso den Johan de Castellnou.*
 pus midons val tant si deus menantischa
 7 cobles de 8 versos i represa de 4.
241. (p. 203) *Canço den Johan de Castellnou.*
 dieus e com soy alegres e joyos
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
242. (p. 204) *Vers den Johan de Castellnou que feu al rey darago.*
 qui de complir tot son plazer assaya
 5 cobles de 9 versos i 2 de 5.
243. (p. 205) *Siruentes den Johan de Castellnou.*
 tant es lo mons p'les damor descorteza
 12 cobles de 10 versos i 2 de 5. Sols tracta de senyors catalans.
244. (La p. 208 blanca en bona part. Rastre d'haver-se arrencat un foli
 entre les pp. 208-209, que havia de contenir el començament
 de les obres den Ramon de Cornet. P. 209; manca'l nom.)
 si nom te pro vers cansos e deportz
 5 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Publicada per Noulet-Chabaneau, *Deux manuscrits provençaux du XVe siècle*, Montpeller, 1888, p. 30.
245. (p. 210) *Canço den Ramon de Cornet.*
 el mes dabril car uey per mig los camps
 5 cobles de 7 versos i altra de 6.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 35.
246. *Vers den Ramon de Cornet.*
 car uey lo mon de mal pugat al cim
 8 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 40.
247. (p. 212) *Canço den Ramon de Cornet.*
 Le mieus saber joy deziran se pert
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 36.
248. (p. 213) *Vers den Ramon de Cornet.*
 p auc homes vey de sen tan freyturos
 6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 46.
249. (p. 214) *Canço den Ramon de Cornet.*
 aras fos hieu si malautz e cotxatz
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
250. (p. 215) *Siruentes den Ramon de Cornet.*
 Ins en la font de cobeytat se bayna
 6 cobles de 7 versos i 2 de 4.
251. (p. 216) *Vers den Ramon de Cornet.*
 Raso ni sens no pot vezter lo moble
 6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 50.
252. (p. 217) *Vers den Ramon de Cornet.*
 b en es vilas fols e mals e rustichs
 6 cobles de 9 versos i 2 de 6.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 53.
253. (p. 218) *Canso de frare Ramon de Cornet.*
 Intrar vuyll en guerrejar si puch tan
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 102.
254. (p. 219) *Canso de Ramon de Cornet.*
 cors mot gentils fons e grans mars dapteza
 5 cobles de 5 versos.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 39.

255. (p. 219) *Canço den Ramon de Cornet.*
 cent castels e cent tors
 6 cobles de 13 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 22.
256. (p. 220) *Aquesta canço apelada saumesca feu en Ramon de Cornet.*
 En aycel temps com no sen fretg ni cauma
 6 cobles de 6 versos i represa de 3.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 27.
257. (p. 221) *En Ramon de Cornet.*
 a sent Marcel dalbeiges prop de Salas
 6 cobles de 7 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 98.
258. (p. 222) *Siruentes den Ramon de Cornet.*
 t otz temps azir falsetatz ez engan
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
259. (p. 223) *Siruentes que feu en Ramon de Cornet com deu hom jogar als escachs.*
 qui dels escachs vol belamen jogar
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 92.
260. (p. 224) *Aquesta tenso fech en R. de Cornet ab narnau Alaman donzel Dalbi.*
 pres mes talens dun pech partimen far
 6 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 68.
261. (p. 225) *Canso den R. de Cornet.*
 a mors corals me fay dejos .i. cas
 6 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 33.
262. (p. 227) *Vers den Ramon de Cornet.*
 a b tot mon sen damors si pusch faray
 6 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 44.—Totes aquestes poesies den J. de Castellnou i den R. de Cornet les hem publicades en els *Annales du Midi*, 1914.
263. (p. 228) *Gran espai, i a baix de la plana espai destinat a N) Canço de mossen en Ramenat de Montaut caualer seynor de putg Daniel per que gazaynet la joya en Tholosa.*
 no pusch mudar que nom p'ayna
 5 cobles de 8 versos i tornada de 4.
264. (p. 229) *Canço de mossen Ramenat de Montaut.*
 lo bel regart el fin pretz de la gaya
 5 cobles de 7 versos i tornada de 4.
265. Mitja p. 230 es en blarc. P. 231, gran espai per caplletra però manca'l nom del poeta en vermelló; l'obra es den Tomas Peric de Foces.
 si col vassayl can seruex longamen
 6 cobles de 8 versos i tornada de 4.
266. (p. 232) *Vers den Thomas Periz de Fozes.*
 trop me desplay can uey falir
 6 cobles de 8 versos i 2 de 4.
267. (p. 233) *Canso que fe mossen Bernat de Penasach e fo coronada.*
 a mors car say que faretz pietat
 6 cobles de 8 versos i 2 de 4.
268. (p. 234) *Canso coronada den Jahmes de Toloza.*
 ins en mon cor me firon mant sospir
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.

269. (p. 235) *Canso den Jagmes de Tholoza.*
 ges pel temps gay can florixon li ram
 5 cobles de 8 versos i 2 de 4.
270. (p. 236) *Canso de mossen Gasto comte de Foix per la qual gazaynet la joya a Tholoza.*
 Eras can vey del boy fuylar la rama
 5 cobles de 8 versos i represa de 3.
271. (p. 237) *Guillem Borzatz Daorlayachs fetz aquesta canso e fo coronada.*
 el temps que xay li nieus per mig los camps
 5 cobles de 8 versos i represa de 5.
272. (p. 238) *Guillem de Borzach daorlach gazaynet la flor daglentina per aquest siruentes a Toloza.*
 trop home son par de ver lauzador
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
273. (p. 238) *Canso que fetz mossen Bertran de Sant Roscha canonge de Sant Esteve de Toloza e fo coronada.*
 Non pux tenir que zeu de mort nom tema
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
274. (p. 240) *Canso dança que fe mossen Bertran de Sant Roscha e fo coronada.*
 Eras can vey lo fin pretz cum es nobles
 7 cobles de 8 versos i 2 de 4.
275. (p. 241) *Canso enamorada que fetz mossen Bertran de Sant Roscha e fo coronada.*
 sofren perylls damors affans e pena
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
276. (p. 242) *Johan Blanch catala gazaynet la violeta per aquesta canso.*
 ben hay razo quez ieu mos xans espanda
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
277. (p. 243) *Aquesta canso fe Mossen Bertran de Falgar Seynor de Vilanova e fo coronada.*
 Eras can vey livern baxar els trums
 6 cobles de 8 versos i 2 de 4.
278. (p. 244) *Guillem Vetzinas fet aquesta canso e fo sigilada el consistori de Tolosa.*
 n afratz dira cum cel ques dira pres
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
279. (p. 245) *Mossen Bertran despanya fetz aquesta canso e fo coronada.*
 ses vos amors no say ab tuy macost
 5 cobles de 8 versos i represa de 4.
280. (p. 246) En aquesta plana acaba la composició precedent, restant-ne la meitat de blanca, i al capdevall hi va escrit en vermelló: *Canco den Thomas de Fozes*, que no és la que comença en la p. 247, o foli següent; hi manca, doncs, un foli entre les pp. 246-247. L'obra que acaba és així:
 Cobes es de manjar

- Es la poesia d'En Guillem de Bergadà, el primer vers de la qual és: «Eu non cuidava xantar». Apareixen les 2 darreres cobles de 8 versos i la tornada de 3.
281. (p. 247. Ja no hi ha més títols de vermelló. Al marge exterior hi ha escrit en negre, *Amor Aman.*)
 c antaray mentre mestau
 5 cobles de 9 versos i tornada de 2.
282. (p. 248. Al marge exterior com a reclam per a l'escrivent dels títols, *G. de B.* o sia Guillem de Bergadà.)
 can liuern ni la neu nil frei
 5 cobles de 7 versos i tornada de 4.
283. (p. 248. Al marge les inicials *G. de B.*)
 cel so qui capole dola
 5 cobles de 8 versos.
284. Fragment del *Roman de Troie* d'En Benoit de Saint-More, de 248 versos, escrits a 2 columnes ocupant les pp. 249-252. Aquests versos corresponen als 12987-13234 de l'edició de Joly. P. 249 comença:
 a chilles vait veoir hector
 P. 252 b, acaba:
 Ensi departiren le gor.
285. En la p. 252 acaba propiament el Cançoner, tenint tot ell un mateix aspecte i essent d'una sola mà. Venen 2 folis de guarda, també de pergamí, el primer dels quals conté, en lletra correguda de la mateixa època del manuscrit, la poesia següent, p. 253:
Bertran del Falgar.
 Per ço car uey que voluntat amena
 6 cobles de 7 versos i 2 de 4.

B

Venecia, Biblioteca Marciana, Francesi. Fondo ant. 1

Escript d'una sola mà del XIV^{en} segle sobre 56 folis de paper de 290 × 214 mm. La foliació està corregida modernament en 55 per equivocació de l'antiga que va saltar el foli 16; són blancs els folis 50 i 51; a la guarda posterior hi van blancs els folis 56-59; en la guarda anterior n'hi van 5 en la darrera de les quals s'hi llegeix l'*«Ex libris Jacobi Contareni»*. Cada foli, recto i verso, conté 12 dístics, amb caplletretes que tenen tocs grocs i vermells del foli 1 al 49 (Cervera); del foli 52 al 55, del mateix aspecte, contenen dues columnes de 35 versos cada una. En els amples marges hi han notes breus, correccions i mans indicadores, tot del XV^{en} segle (Cerverí). Relligadura antiga en pergamí. Enmanlleuem aquesta descripció al llibre *I codici francesi della R. Biblioteca di S. Marco descritti e illustrati dal prof. Domenico Ciampoli*, Venecia, 1897, pp. 1 i 2.

1. (Fol. 1) Si tot letra no say Eu Guylem de Cerveyra
 En conjunt 1157 versos.
2. (f. 52) Si volets dir de vi
 Es un fragment de 559 versos, del *Ben dit mal dit*, den Cerverí de Girona.

C

Madrid, Biblioteca Nacional,

Escrit tot per una mà del XIV^è segle sobre cxiiij folis de paper de Xàtiva de 250 × 170 mm. Es el ms. conegut per «Cançoner dels Comtes d'Urgell». Consta de 10 plecs d'unes 6 fulles de 4 pp. cada un. La lletra és clara, les caplletretes duen tocs vermells. En el primer foli de guarda del primer plec, que precedia, algú va copiar-hi, solament en el recto, les 8 primeres cobles dels proverbis d'en Guillem de Cervera, en lletra del mateix segle XIV^è, repetint el foli I del Cançoner. Són blancs els folis LXXIj verso i cxI verso, cxIj, cxIIj i cxIIIj. — Notable relligadura de l'època, bastant malmesa, empremtada amb escudets dels comtes d'Urgell. En el foli de guarda, en pergamí, que anava enganxat a la relligadura, diu en lletra del XVIII^è segle: «De diuersas obras en metro, y en catalan». — Publicat per la Societat Catalana de Bibliòfils, Gabriel Llabrés, *Cançoner dels comtes d'Urgell*, Barcelona, 1906. Vegi's també l'*Estudi històrich y literari escrit per en Gabriel Llabrés sobre'l Cançoner dels comtes d'Urgell, publicat per la Societat Catalana de Bibliòfils*, Barcelona, 1907.

1. (Fol. I) Si tot lati no say Eu G. de Serueyra
Comprèn 1248 dístics; els 168 i 1011 no consten sinó d'un sol vers. Acaba al foli LXXV, que té blanc el vers.
2. (f. LXXVj, a 2 columnes) Mal dit ben dit.
Ascout qui uol ausir
3. (f. LXXXIIj, a tota plana; títol vermell) Ayço es sermo que feu en Cerueri de tres paraules que vn frare menor li det escrites e dix quel tendria per bo maestre si de poques paraules fasia gran raso. E de moltes paraules breu. els mots son Surgem ihesus mane.
Per ço car neguns homs no pot adreyt ne be
4. (f. LXXXVIIj, a 2 columnes) Oracio de tot dia.
En nom del payre e del fill
5. (f. xc; a tota plana) Ayço es lo testament que feu en Cerueri.
Per ço con hom carnal no pot sens mort passar
6. (f. xcIIj v.^o; a 2 columnes) La faula del Rosinyol.
L'autre jorn caualecan
7. (f. xcIX v.^o; a 2 columnes) La faula den G. torroella.
Una uentura uull retrayre
Acaba al f. cxI, col. 2.ª, amb el vers:
Vey dues maneyres de gens
El copista va deturar-se aquí, deixant en blanc el verso i els tres folis següents.

D^r

Roma, Biblioteca Vaticana, Ottob. lat. 845

Lletra del XIV^è segle, amb 68 folis de pergamí de 180 × 125 mm. Tots vermellos i blaus, títols vermellos; algunes taques d'humitat. Relligat en pergamí.

1. (Fol. I, Els cent noms de Deu) de la taula dels cent noms de Deu.
(f. 2) Deus ab ta vertut comens aquest libre qui es dels teus cent noms.
Con los sarrains entenen provar lur lieg e ser donada de Deu
per so car lalcora es tam bel dictat...

(f. 3) *De Deu.*

O ens divinal tu est deu per lobrar

Els versos van escrits com a prosa a dos corondells. Al f. 42 blanc i al verso notes del segle XVIe, entre les quals la següent: «Es lo present libre de mi onofre saluat e de sos amichs».

2. (f. 43) De la passio Jhesuchrist e lo desconort que ac nostra dona de son fil. (El mot Jhesuchrist en lletra posterior.)

Viuia ab gaug la Verge Maria

Cada cobla porta un títol.

3. (f. 51, Desconort) *Deus amoros ab ta virtut comensa aquest desconort den Ramon Luyl.*

Deus ab vostra virtut comens est desconort

Tot escrit rítmicament. Acaba al f. 68 amb els mots:

Aquest desconort coman al sant spirit Amen. (Aquest darrer mot amb lletra posterior.)

Aquest desconort fo fet en la cort de Roma e cantas en lo so deberart.

D²

Roma, Biblioteca Vaticana, Ottob. lat. 542

Escript en el XIV^{en} segle sobre 89 (més dos preliminars sens foliar) folis de pergamí, de 172 × 124 milímetres. Epígrafs vermellos, calderons vermellos i blaus; algunes caplletres ornades. Totes les obres a tota plana, exceptuades les rúbriques del Cent noms de Deu. Relligadura antiga en pell. Al f. 1er prel. l'ex libris: «Est belverij».

1. (Fol. 1) A honor de senyor maior e de la dona mellor...
Avall de la plana:

De matines e primerament de .1. Deu qui es primer article de la fe.

Es obra en prosa.

2. (28 v.º) *Deus en vostra virtut comença Ramon aquestes hores de nostra dona santa Maria e cantense els sons de les Ymnes.*

(f. 29) A honor del maior senyor

3. (42 v.º) Començal plant de la Vergé).

Anaua ab gran gaug la Verge Maria

4. (50 v.º) *De oracio.*

Vull departir oracio

5. (72 v.º) *Aquest es lo desconor que maestre ramon luyll feu en sa vellesa com viu que lo papa ne los altres senyors del mon volgueren metre orde en conuertir los infeels segons que ell los requeri moltes e diuersses vegades.*

(f. 73) Deus ab vostra virtut començ est desconort

(f. 88) Ffo fet a gloria e a lahor de nostre senyor deu en layn M.CCL.XXXV (la x posterior).

6. (f. 88 v.º) *Cent noms de Deu.*

Amb lletra posterior. No més conté que les rúbriques a 3 corondells i no l'obra.

7. (f. 89. Fragment del Consili; de la cobla 7.ª hi ha):
 Prech deus quens vulla emparar
 i les 3 cobles següents amb el començament de la 2.ª part, acabant amb el vers:
 Qui estats senyor de tanta gent
 f. 89 v.º en blanc.

D³

Barcelona, llibreria del Sr. Salvador Babra

Escriptura del XV^è segle, amb 115 folis útils de paper i pergamí, de 200 × 140 mm. Títols vermells. En un foli de guarda, una taula amb lletra del segle XVIII^è, amb l'epigraf: *Lull. Molts e diffarents versos molt deuots a diffarents assumptos*. Relligat en pergamí al mateix temps que la taula; al llom, el rètol *Lull Ob | ras devo | tas en | verso | M. S.* — Aquest manuscrit havia sigut d'en Jaume Antoni Prohens, de Palma. Vegi's Rosselló, *Obras rimadas de Ramón Lull*, Palma, 1859, p. 23.

1. (Fol. 1, a 2 columnes) *Deus ab vostra pietat ffaç medicina de peccat.*
Contricchio confessio
 (f. 66, acaba) E per sa amor sia amat.
Finito libro laus | sit et gloria Xpo amen.
 La 2.ª columna en blanc.
2. (f. 66 v.º) *Comença lo cant de ramon.*
 Son creat e esser mes dat
 f. 67 b, acaba:
 A procurar sos honraments. Amen.
3. (f. 67 b, títol modern escrit al marge) *Hoc est ex L. Blanquerna cap. 83.*
 A uos dona verge sancta maria
 Va escrit a 2 columnes, com a prosa. Acaba f. 67 v.º b.
 car say ma trames dolç desir e bo esper.
 (f. 68, a tota plana) Blanquerna quim sabria dir on dey tener
 uas uostra | cella on desir sol deus hauer.
4. (f. 68, a tota plana) *Comença lo plant de nostra dona sancta maria.*
 Anaua ab gran goyg la verge maria
 f. 75 v.º, acaba:
 A uos verge regina coman est xant damors.
 Amen.
5. (f. 76, a 2 columnes). *Del consili que feu mestre ramon lull malorqui.*
 Un consili uull començar
 f. 84 v.º a, acaba:
 Car lo mal puja.
6. (f. 84 v.º b, escrit modernament al marge superior):
 A conexer deu en lo mon
 Comence lo dictat de ramon.
 Lletra antiga:
 A cells qi dien que prouar

Acabament:

On hauets fait vostre poder.

7. (f. 87 v.º b, títol modern)

Aquests versos per nombre dos cents feu lo venerable mestre ramon Lull en la vila de perpenya a requesta del rey de malorqua qui volia saber: deu com romania de fait scusat de la perdicio dels homens quis segueix per lo manament que deus feu a ladam: sabent deus que adam trespasaria lo seu manament per lo qual tanta gent se avia a dampnar.

Lletra antiga:

Un seynor rey qi be enten

f. 90 a, acaba, deixant blanques una columna i mitja:

Desamor e mi las peccador.

8. (f. 90 v.º, escrit a tota plana, títol vermell): *Aquest es lo descognort que maestre ramon lull feu ensa uellesa com uiu que lo papa ne los altres seynors del mon no uolgueren metre orde en conuertir los Infaels segons que ell los requeri moltes uegades e diuerses uegades.*

Deus ab uostra uirtut comens est desconort

f. 108 acaba:

Aquest bell desconor do al sant spirit.

Ffo fet agloria e laor de nostre senyor deu ihesu xpist. layn. M.CC.LXXXV.

9. (f. 108 v.º a, títol vermell): *Deus en vostra uirtut començà ramon aquestes hores de nostra Done sancta maria e cantense al so dels hymnes.*

A honor del maior senyor

f. 115 b, acaba:

Pregon per el li peccador.

Aquí acaba propiament el cançoner d'En Ramon Lull. Són blancs el verso d'aquest foli, tot el 116 i el 117 recto.

10. (f. 117 v.º Una traducció del començament de l'Evangeli de Sant Joan):

En lo començament era paraula | e la paraula era enues deus... Ocupa mitja plana.

11. (f. següent no marcat, és de pergamí i de guarda)

Asso son los .vij. goyts dela uerga maria en pla los quals ella ha ab lo seu fill en gloria e foren reuelats a sent tomas de canturberi. per madona sancta maria.

Alegret mare de deu car la tua gloria sobre puia la gloria de tots los sants per merit singular.

Ocupa tres quarts de plana.

12. (f. íd. v.^o; aquest text, que també ocupa uns tres quarts de plana):

Beneyt es senyo deu dels pares nostres e loable e glorios en los segles...

Deus vnitat trinitat virtus. unitat de essencia trinitat de personnes...

O Regina mare de deu verge gloriosa loe benesch la tua bondat...

D⁴

Roma, Biblioteca de S. Isidro i S. Patrici, Ms. ¹
71

Escriptura molt petita de les darreries del XV^è segle, amb 5 + 84 folis de paper, de 150 × 103 mm.
(El f. 27 repetit.) Les poesies van escrites a 2 corondells i alguns epígrafs i caplletres en tinta vermella. Comença amb una taula ocupant el fol. primer sense numerar.

1. (Fol. 2.ⁿ prel. Un fragment del *Libre de Contemplació*)
Comensen les rubriques del primer libre de contemplacio.
2. (f. 31; el *Libre de Oracio*, que és la 5.ª part de la *Medicina de Peccat*)
Vull departir oracio
3. (f. 35) *Deus en vostra virtut començà Ramon aquestes hores de nostra dona Sancta Maria e canten se els sons de hymnes.*
A honor de maior senyor
4. (f. 37 v.º) *Començà lo plant de nostra dona sancta Maria. Del prolech.*
Nanaua en gran gaug la Verge Maria
Al marge hi han resums de cada cobla i alguna correcció al text que resta incomplet al f. 37 v.º b, envers la fi de la 13.^{ena} cobla.
5. (f. 38) *Aquest es lo desconort que mestre Ramon Lull feu en sa vellesa com viu que lo papa ne los altres senyors del mon no volgueren metreorde en conuertir los infeels segons que ell los requeri moltes e diuerses uegades.*
Deus ab vostra virtut començ est desconort
Acaba amb la sotascrípcio següent, f. 41 b:
Fo fet a gloria e honor de nostre senyor Deu en lany M.CC.LXXV.
6. (f. 41 v.º) *Del cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat
7. (f. 42) *Del consili que feu mestre Ramon Lull mallorqui.*
Un consili vull començar
8. (f. 46) *Deus cum tua altissima clementia...*
Es el «Liber de Substantia et Accidenta», de Messina, Octubre 1313.
9. (f. 47, amb lletra posterior) *Liber de ciuitate mundi*
Datat a Messina, Maig 1314.
10. (f. 53, Liber Affatus, continuant d'un foli precedent que manca,
datat a Nàpols «vespra de pasca» 1294).
11. (f. 56 v.º) *Aquests versos deuall scrits qui son per nombre .CC.*
feu lo venerable mestre Ramon lull...
Un senyor rey que be senten
12. (f. 58) *A conixer Deu en lo mon començà lo dictat de Ramon.*
A cells qui dien que prouar
Aquesta obra es trenca al f. 58 v.º b a la 5.ª part.
13. (f. 59) *Deus qui sots piados e misericordios a justs e a peccadors ab vostra gracia e ajuda faç libre de art de confessio.*
Datat a Valencia, Agost 1317.
14. (f. 75) *Mil prouerbis vulgars.*
Com hom sia creat...

D⁵

Palma, Societat Arqueològica Luliana (abans G. Rosselló)

Escriptura de les darreríes del XVI^{en} segle o de la primeria del següent, en CLI folis de paper de 334 × 232 mm. relligat modernament en mitja pasta. Esmentat per Geroni Rosselló, *Obras rimadas de Ramón Lull*, Palma de Mallorca, 1859, p. 24.

1. (Fol. I) *Deus, abta virtut comença [Ramon] aquest llibre, qui es dels Cent Noms Deus.*
Com los Sarrayns entenen prouai...
(f. II) O Deus.
O ens diuinal | tu est Deus per obrar
(f. LV, acaba amb «La laor de cascun Psalm».)
2. (f. LVI) *Deus en vostra virtut comença Ramon aquestes hores de nostra dona sancta Maria e cantense al so dels Hymnes.*
A honor del señor major
3. (f. LXX) *De Oratio, per les regles.*
Vuyll departir oracio
4. (f. XCII) *Desconort de Ramon Llull.*
Deus ab vostra virtut comens est desconort
5. (f. CV) *Plant de la verge Maria.*
Anaua ab gran gaug la verge Maria
6. (f. CXII) *Aplicatio de la art general a les specials.*
Deus glorios, per vostr'amor
est art general aplicar
Volem a les especials
7. (f. CXXX) *Cant de Ramon Llull.*
Som creat e esser mes dat
8. (f. CXXXII) *Del Concili que feu Mestre Ramon Lull Mallorqui.*
Vn consili vull comensar
9. (f. CXLI v.^o, a 2 columnes, a) *Proua la sancta Trinitat.*
Contra la sancta trinitat
Ha lo dimoni consej dat
10. (f. CXLVI) *Doscents rims al serenissimo Rey don Jaume Segon Rey de Mallorca... Perque Deu mana a Adam que menjas dels fruyts, sabent ell quen menjaria, y que daquis seguiria la damnacio de tants homens.*
Vn señor Rey qui be enten
11. (f. CXLVII v.^o a) *A conexer Deus en lo Mon començal Dictat de Ramon*
12. (f. CXLIX) *Fragment del tractat de les sinc virtuts.*
De contricio Cap. primer.
Contriccio, confesio.

D⁶

Roma, Biblioteca Vaticana, Vat. lat. 10.036

Lletra del segle XVIIe, escrit sobre 3 f. prel. + 314 de paper, de 314 × 217 mm. Relligat en pergamí. A la fi certificació.

1. (Fol. 2) + *Desconort molt piados que Mestre Ramon Lull D. Illuminat de Mallorca feu en sa vellesa co viu que lo Papa ne los altres senyors del mon no volgueren donar orde en convertir los infaels segons que dit doctor los requeri moltes e diverses vegades e escrit lo modo e orde se havia de tenir per dit sant negoci e tant profitos per exalsament de nostra fe cristiana.*
Deus ab vostra virtut comens est desconort
2. (f. 18. «Libre de oracions», en prosa) Son oracions fetes per Ramon lull Doctor Illuminat et Martir fetes a requesta de la molt alta e generosa Dona Blanca Regina de Arago muller del invictissimo Rey en Jaume Rey de Arago et Mallorca reduides en Art per lo mateix Doctor com a la fi de les Orations se pot Veure.
3. (f. 48 v.º) Aquest libre qui primer sa sagueix es de primera e segona intencio...
4. (f. 70) *Aquests versos devall scrits qui son per nombre CC feu lo venerable mestre Ramon Lull a perpanya...*
Hun senor rey qui be senten
5. (f. 76. «Llibre de Sancta Maria») Maria mare de Deu verge gloriosa per entencio de vos loar honrar pragar amar e conexer començam aquest libre lo qual appellam per vostra Amar libre de Sancta Maria.
6. (f. 198. «Arbre de philosophia d'Amor») Deus ab vostra amor comensa larbre de Filosofia damor.
7. (f. 275 v.º, a 2 cols.) *Del Cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat
8. (f. 279 v.º, a 2 cols.) *Deus ab ta virtut comença aquest libra qui es dels cent Noms de Deu.*
Com los serreyns entenen provar lur ley...
O Deus divinal tu es Deu per obrar
9. (f. 306, a 2 cols.) *Plant de Verge Maria per Mestre Ramon Lull fet.*
Anaua ab gran gaug la Verge Maria

Dels folis 309-313 hi ha una certificació del notari Mateu Nebot, arxiver de l'Arxiu inferior de la Casa dels Jurats de Mallorca, d'ésser copia exacta d'un exemplar manuscrit que s'hi conservava en 1615. Certificació d'esser un fet cert el primer notari Joan Baptista Mulet; segells.

E

Palma de Mallorca, Biblioteca particular del Sr. Estanislau Aguiló

Lletra correguda del XIV^è segle sobre 101 folis de paper, de 220 × 146 mm. Se noten dues mans i s'indicaràn alguns folis que manquen; molt pocs folis tenen rastre de foliació. Marcarem els folis 1.^r, 2.ⁿ, 3.^r, 4.^t i així seguint. Els 101 folis poden distribuir-se d'aquesta manera: 32 de Cançoner, 6 de Compendi den Castellnou, 13 de Cançoner, 27 de Compendi den Castellnou i 23 de Cançoner. Aquest fet prové d'haver-se alterat i perdut, al lligar-se, part del Compendi den Castellnou i d'haver-se ajuntat dos o més cançiners. — Relligadura en pergamí flexible (que conté a l'interior un fragment d'escriptura) cusit al llom amb dos trocets de cuiro marcant nou lligades corresponents als nou plecs que formen el manuscrit.

1. (Fol. 1.^r, molt gastat i amb senyals de reactius per a millor llegir-se; així i tot, la lectura de tres o quatre versos se fa molt difícil i potser impossible. Al cap sembla llegir-se *Bnt d So* i algunes lletres semblen dir *Vesio en sopni*. Es un poema, escrit a dues columnes, efectivament obra d'En Bernat de So, de 1327 versos. Caplletra A grosseta, vermella) *Bernat de So. Vesio en sopni.*
Al meu coral amic
Acaba al f. 11.^è v.^o a:
E gart a me darrar.
Explicit. Amen.
2. (f. 12.^è, també a 2 columnes; obra d'En Jacme March)
Jhesus.
Dins un verger molt gran
Acaba al f. 14.^è b:
E perdonatz si us play.
Deo Gracias Amen
Explicit.
3. (f. 14.^è v.^o, a 2 columnes. Es un Debat entre Honor e Delit, d'En Jacme March, escrit en 1365)
Co fo al mig de juliol
Acaba, f. 16 b, ben plena la plana com si a l'obra li manquessin alguns versos, d'aquesta manera:
Com es sentenciat per mi.
4. (f. 17.^è a, continuant una obra mancada de començament per perduda d'algun foli anterior, a 2 columnes. Es una descripció de la cort del Rey de l'Amor, per Jacme March. El primer vers que apareix és)
Los pot hom nomenar
Acaba, f. 20.^è b:
Te meta en oblit.
Deo gracias.
5. (f. 20.^è b, a 2 columnes, una obra sobre'l Mal de l'Amor, d'En Pere March.)
A uos madona qui sabets
Acaba f. 22.^è v.^o b:
Mandets mi si res als uos plats.
Explicit deo gracias.

6. (En blanc el recto del f. 23.e, així com també la 1.ª col. del verso; la 2.ª és tota escrita, tot continuant la obra d'En Pere March sobre l'Arnès del Cavaller. F. 23 v.º b)

E desperos daurats

Acaba f. 32.e a:

Quey suy tot prest de far
Ad per gloria nos perducas.

El conjunt d'aquests 32 folis, formant 2 plecs, se veu que formava un cançoner a part d'En So i dels germans Jacme i Pere March, tot a 2 columnes d'una sola mà; té la cantonada inferior tan gastada fins al punt que se n'ha perdut un troç de paper. Posteriorment va esser cusit al següent cançoner que és no més a una columna el vers i a plana plena la prosa.

7. (f. 32 v.º a) .

Un cop ja relligats els dos cançiners, alguna mà dels segles XIVe-XVe va donar una foliació general. Acabant l'anterior columna i ocupant la següent se troba un escondit quals primers quatre versos apareixen mutilats per la manca d'un cantó de paper.

Escondit

... ne dix latrer vn dia

6 cobles de 4 versos, essent el darrer vers:

Es al menjar trop pels en ma scudella.

Acaba la columna i el primer cançoner amb els mots següents escrits en lletres grosses:

a

fi . esper

ypey

8. Venen relligats 6 folis contenint part d'un tractat de Trobar, que anotarem més endavant, cusint-los amb els demés fragments.—F. 33.e, a una sola columna, continuació del poema de Frare de Joy e Sor de Plaser.

El uis de la morta tan jens

A continuació del 45.e v.^o venen altres 27 folis del tractat de trobar d'En J. de Castellnou, cusits malament pel relligador i el foli que debia esser blanc i que una mà de la mateixa època va omplir amb la poesia que posarem al núm. 9, f. 46.e. Segueix l'acabament del poema anterior qual darrer vers, f. 46.e v.^o, és:

Es eu men torney per ueser

Les corts e sobre pres le rey.

Aquí hi ha marcat el nombre de versos del poema, així: 8218 i dessota un

Explicit.

9. (f. 46.e; la obra d'En Pistoleta escrita com a prosa amb la sola separació de cobles per paràgrafs).

Senyer nazbert estats uos donchs defora

La segona cobla és: «Aragues eu M Marchs de bon argen». Una cobla de 3 versos, 2 de 8, una de 6 i altra de 9.—Niestroy, *Der Troubador Pistoleta*, Halle a S. 1914, p. 60.

10. (f. 46.e v.^o) Anch hom no ui pus prim arquier
8 versos; escrits arràn amb mà insegura, els 2 versos:

Mestre cortes de la birreta

que esta en casa del Rey de França.

Resta més de mitja plana en blanc.

11. (f. 48 v.º) P. uidal.
 Axi com cell qui del tot sabandona
 5 cobles de 11 versos i represa de 5.—Cap manuscrit dona aquesta obra an en Pere Vidal.
12. (f. 50.e; a 2 columnes)
 Laltrier al mes dabril
 Acaba al f. 52e, restant en blanc lo demés del recto com si el copista hagués parat la tasca, deixant-hi, però, l'espai.
13. (f. 52.e v.^o) Composició escrita a tall de prosa omplint tota la plana).
 Senyora graciosa
 en tots fayts adonosa
 Està a la fi datada en Abril de 1395, i acaba:
 e tot per nostramor
 le suplicant
14. (f. 53.e) La faula d'En Guillem de Torroella.)
 Una uenturaus vull retrayre
 Es la darrera obra que conté el ms., que no acaba. Ocupa 16 folis, o sia des de'l 53.e al 68.e. Tot segueix bé, mes entre'ls folis 67.e i 68.e n'hi manquen dos. A la fi se veu el rastre de dos folis més que devien contenir el complement de la Faula d'En Guillem de Torroella i acaba tot el cançoner.
15. Ara ve aproposit reunir plegats els folis que contenen el Compendi fet per En Johan de Castellnou segons les Leys d'Amors, a requesita d'En Dalmau de Rocabertí, Fol. I (xxxiiij) continua l'obra per mancar-hi el començament (però tot lo més un foli) per l'acabament de la taula:

Replicacions	Bordo tornat	Hyats
Mot tornat	Rim faysuch	Metatisme
Rim tornat	Ffre	Collisios
Pausa tornada	Mot pausan	Liamens espost de diccios
		Pedaç
		Fals acacen

Al f. xvi v.^o acaba la primera part i comença la segona, amb taula al principi:

Puys avem dit e declarat gran re dels vicis que podon caser fora sentença en lart de Trobar mestiers fay que digam e declarem los vicis que poden sdevenir en sentença li quals son XVII segons las nostras leys damos e son aquest.

I segueix la llista. Al f. xxvi v.^o acaba la segona part i comença la terça d'aquesta manera, sense que'n segueixi taula:

Aci comença la 3.^a partida del compendi hon son contengudas algunas definicions e otras causas pertayens a la art de trobar | fayta a gran delleracio la present obra 2.^{ons} nostre poder las leys del guay sauber seguen | fom requests ab gran instancia per lo dit noble en dalmau de roquaberti que deguessem dir e declarar las definicions els mandaments de trobar la can per que fo atrobada la gaya sciencia coma mantes vets aguessem fatxa mencio de compas que li declarasem que es compas e qual es la definicio de bordo e que es rims e que es cobla ni tanço bordo o deu aver e que es vers canço sirventesch dansa discort partimens pastorella retrancha plang Escondig e canço coblas que deuen aver | e nos

volen complir son mandamen declaran en lo present volem las ditxas cans breument segons que las avem cullidas de la ditxa ley damor axi com se siguen per versets.

Al f. xxxij acaba la terça part i comença la quarta, curtíssima, així:

Aci la quarta partida del compendi comença dels dictats no principals.

que acaba al verso del mateix amb els mots:

Razo porque loy dictayres del compendi no ses gardat dels vicis
fora sentença per tot sen prova damunt lo notat se nota.

Ffinito libro sit laus et gloria Christo Amen.

F^a

París, Biblioteca Nacional, ms. esp. 487

Manuscrit de la primeria del XV^è segle, a dues columnes, sobre 46 folis de paper de 295 × 220 mm. Aquest cançoner gaire bé se completa amb el següent F^b, del qual formava part. Sobre aquest fet copiem lo que'n diu en Morel-Fatio, *Catalogue des Manuscrits Espagnols et Portugais de la Bibliothèque Nationale*, París, 1892, p. 360: «Ce manuscrit, comme l'a reconnu M. Paul Meyer (*Romania*, t. XVI, p. 106), est un fragment du tome II du recueil de poésies provençales et catalanes conservé à la bibliothèque de Carpentras sous le n° 377 (Lambert, *Catalogue des manuscrits de la bibliothèque de Carpentras*, t. I, p. 197), qui, dérobé à cette bibliothèque, a passé dans la collection de lord Ashburnham où il fut classé sous le n° 111 du fonds Libri (*Catalogue of the manuscripts at Ashburnham Place*, 1re partie). Ce volume est du nombre des manuscrits de la collection Libri-Ashburnham rachetés par la Bibliothèque en 1888; voir L. Delisle, *Catalogue des manuscrits des fonds Libri et Barrois*, París, 1888, p. 123.» La major partida dels textes de F^a i F^b han estat publicats, alguns més d'una vegada: les notes bibliogràfiques, per a evitar repeticions, acompanyaràn les obres en el nostre REPERTORI.

1. (f. Poema de Frare de Joy e Sor de Plaser, incomplet a la fí.)
Si tot frances sa bel lengatge
2. (f. 8-11 i 13-16. Una requesta amorosa.)
Destret demors ni clam a vos
3. (f. 17-20, doctrina en vers.)
Unes noves vull comensar
4. (f. 12 i 21-34 v.º Descripció alegòrica de l'arnès del cavaller, per Pere March.)
Prech lo sant sperit
5. (f. 35-45 v.º) *Storia del amat Frondino e de Brisona on se contenen quatre letres de amors ab alguns cansons en frances.*
Car es plasers dausir
6. (f. 46-46 v.º Tractadet de computar les festes, en vers.)
Dins .i. any son scrites

F^b

Carpentras, Biblioteca, ms. n.º 381 (abans 377, vol. II)

Escrit a la primeria del XV^è segle, a dues columnes, sobre 112 folis de paper (manquen els 99 primers, dels quals F^a ne conté 46; ara van de c a CCLXII) de 310 × 270 mm. Són dos volums relligats que duen el rètol «Rimos dei Trobadors»; el vol. I és un *Breviari d'Amor*, de Matfre Ermengau de Beziers en sa llengua original; el vol. II és el que conté la col·lecció de textes catalans que anotarem. Els folis primer i darrer són malmesos per l'humitat.—S'ha descrit aquest cançoner

diverses vegades: primer per G. A. Lambert, *Catalogue descriptif et raisonné des Manuscrits de la Bibliothèque de Carpentras*, Carpentras, 1862, t. I, p. 197, i derrerament per Duhamel, *Catalogue général des Manuscrits des Bibliothèques publiques de France*, t. 35, Carpentras, I (1901), p. 183.

1. (f. C, tot continuant una obra.)
Que ay dessa ausit ne vist
Són els 211 darrers versos de la Faula d'En Guillem de Torroella, que ocupen els folis c i ci, deturant-se a mig cij, el verso del qual és blanc.
2. (f. civ. Poema eròtic de 666 versos.)
Sim cavalquan un bon mayti
3. (f. cxxv. Poema de 903 versos, de planys den Materó.)
Si tot mi tuy pres de la mort
4. (f. cxxxiv. Cinquanta tres demandes i respostes d'amor, en prosa.)
De que es fundat lo castel de amor. Respon. Lo fonament
es de desirs | las parets son de sospir | les torres de dolsor |
la plassa de be amar | la porta de perseverança.
Publicades en edició gòtica, sota el títol *Castell de Amor*, a Vilanova i Geltrú,
per Oliva, impressor, en Agost de 1910).
5. (f. CLXXV. La novella dels Sets savis.)
Senyors si entendre volets
6. (f. ccix) *Libre de .iij. que val a tres mals | a tolre se acurar tisich etich e tisich.*
Publicat primer per A. Morel-Fatio, en *Romania*, t. XII (1883), pp. 231-242.
Després, formant el fascicle VII del *Recull de textes antichs catalans*, en edició
gòtica en 1907, amb reproducció d'una plana i firmant la nota preliminar J. M. F.
7. (f. ccxv) *Libre dels mariners.*
En nom de deu tot poderos
8. (f. ccxix. Una disputació d'en Buch amb son cavall.)
Lectio epistole del trebayll
9. (f. ccxxiiij. Adalt de la plana, en lletra que sembla del XVI^è segle,
hi ha escrit: «Qui aquest capitol legira bona via farà».)
Romans Facet.
Senyors que vol esser cortes
10. (f. ccXLIIij) *Cobles fetes per lo precios cors de Jhesuchrist per al-*
guns homes de Valencia.
 - 1] Attor de pats tot lausor e honor
 - 2] *Canso.*
Si tot no pot lenga dome bastar
 - 3] *Canso.*
O altitud del trezaur glorios
 - 4] *Canso.*
Rey eternals immens victorios
 - 5] *Canso ab zo de chant deuceylls.*
Lenga non deu jamays deuotament
 - 6] *Canso axi com zell quen la mar vay perillant.*
O rey dels reys e senyor dels senyors
 - 7] *Canso.*
O resplendor infinida

11. (f. ccXLVij. El llibre de bons ensenyaments, d'En Turmeda.)

En nom de Jhesu Christ tota via que nos vulla guiar ab sa mara la Verge Maria | libre compost en tonis per ffrara Encelm Turmeda en altra manera apellat Abdeyla, de alguns bons enseynaments ja que ell mal los aia seguits | empero pensen auer algun merit de diuulgar | los a la gent quel legira prech Deu per ell quel leix be finar...

En nom de deu omnipotent

12. (f. ccliij. Cobles de la divisió del regne de Mallorques.)

Com per alguns honests mercaders de Mallorques sia stat pregat que faes e ordenas un tractat de la diuision del dit regne respos que lo meu enteniment es grosser e no sotil en lart datrobar | empero per dar alguna satisfacció a lurs prechs he fetes alguns cobles grossers en parla catala, segons que veurets.

Sim leui un bon mayti

Acaba aquesta obra i el manuscrit al f. cxij amb els mots «Deo gracias».

G

Barcelona, Biblioteca particular del Sr. Baldiri Carreras (abans propietat de Josep Grau)

Quadern compost de 2 plecs sens foliar: el primer, que té 10 folis (blancs el primer i els tres darrers), és de lletra de les darreries del XIV^è segle; el segon té 4 folis i sembla escrit en el primer terç del segle XV^è. Paper de 220 × 148 mm. El primer pleg porta títols vermells. Estan cusits ambdós en unes cobertes flanges de pergamí. Publicat sencer per Torres Amat, *Memorias para ayudar á formar un diccionario crítico de los escritores catalanes*, Barcelona, 1836, pp. 358-360, 367-370.

1. (Fol. 1.^r en blanc, f. 2.ⁿ) *Questio entre lo Vescomte de Rochaberti e mosen Jacme march. sobre lo depertiment del estiu e del Ivern.*

Lo Vescomte.

Mossen Jacme sius plats vullats triar

El títol i els epígrafs *Lo Vescomte i Mossen Jacme march* amb que comencen, alternant, les cobles, són de vermelló.

- (f. 4.^t v.^o) *Sentencia dada sobre la dita questio e depertiment per lo senyor Rey en P.*

Fayt hay venir ab qui puschacordar

2. (f. 5.^è v.^o)

Ab lo cor trist e nuirollat desmay

Venen 3 folis blancs que completen el 1.^r pleg.

3. (Pleg 2.ⁿ, f. 1) *Vers figurat fet per en lorenç mallol.*

Sobre l pus alt de tots los cims dun arbre

4. (f. 2) *Escondit fet per lorenç mallol.*

Molt deuetz dompnam tuy presentatz

H^a

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 7 (abans llibreria d'En Marian Aguiló i de primer Vega i Setmanat)

Lletra de les darrerries del XIV^{en} segle, escrit a tota plana sobre 350 planes de paper de 275 × 208 milímetres. H^a i H^b formaven un sol cançoner de 450 folis que va ésser partit, trobant-se ja en mal estat, al relligar-se a la primeria del passat segle. La foliació antiga va del xx al ccxiiij i al principi hi anava relligat un plec que va del f. cclj al cclxi, que hem col·locat a la fi, que es on li pertoca, al reenquadernar-lo fa poc. En canvi, al principi de H^b hi anaven relligats dos folis curts i encara invertits, que hem posat al començament de H^a: són les nostres pp. 1-4, car hem marcat de guairisme, en llapiç, totes les planes d'ambdues parts del cançoner, tal com entenem que han d'ordeñar-se. La part superior dels folis apareix haver patit tant de la humitat, abans de relligar-se, que quasi sempre es fa difícil, i àdhuc impossible algunes vegades, llegir el títol de l'obra, el nom de l'autor o la primera cobla. Aquest manuscrit, com el vinent, va relligat en pergamí, i duia abans escrita al llom la inscripció «I Cancione Catalan». Es el que En Milà i Fontanals (*Poètes lyriques catalans*, Montpellier, 1878, pp. 5-10 i *Obras completas*, III, pp. 141-473) va siglar A. Vegi's Massó-Rubió, *Catàleg dels manuscrits de la B. de C.*, en el *Bulletí de la Biblioteca de Catalunya*, 2, pp. 49-65.

1. (Pàg. 1. Foli curt, malmès, que ara obria H^b i que pertany al present. Acabament d'una obra.)
Acors son belh car de merce
Resten ara 2 cobles de 10 versos i una tornada de 5 amb la divisa *Reyna d'onor*.
2. (p. 2, tacada i malmesa.)
Eras quant vey arbres e brotz florir
3 cobles: 1.^a i 3.^a de 10 versos, 2.^a de 9.
3. (p. 3.)
Acabament d'una obra que ha d'esser d'En Pròxita, a judicar per la seva divisa *Dona sens par*. A dalt del foli, un rètol de mà del XVIII^{en} segle porta *Poeta mullat*. El foli és curt i s'hi veu el rastre de 8 versos que la humitat ha fet illegibles: la primera cobla que ara es llegeix, que és la darrera, comença amb el vers:
Quyeu me cuydey que nom pogues esprendre
Cobla de 8 versos i 2 tornades de 4.
4. (p. 4. Part d'una poesia d'En Pròxita: a dalt 8 versos perduts; la primera cobla que's llegeix comença:) Quamor vol ten gen retenir
5. (p. 5, f. xx. Altra obra d'En Proxita qual primera cobla és impossible llegir; la primera cobla llegible comença amb el vers:) Mas quant mos prechs no vol ausir
6. (p. 6, f. xx v.^o) *Proxita*.
La mia en pena
El primer vers de la 2.ª cobla es així:
Aysi m destreny finamor em desena
7. (p. 7, f. xxi) *Sparça*.
En midons vey bondat e cortesia
8. (p. 8, f. xxi v.^o Primer vers de la 2.ª cobla.) *Proxita*.
E quant vas autre no crey
9. (p. 10, f. xxii v.^o) *Proxita*.
Damor se que no sielh
10. (p. 12, f. xxij v.^o) *Proxita*.
Amor aysi me fay sentir

11. (p. 13, f. xxiiij) *Sparça.*
Be volgesser ten beneuenturos
12. (p. 14, f. xxiiij v.^o) *Proxita.*
Dels perladors vulh per tostamps mal dir
13. (p. 15, f. xxv) *Proxita.*
Le souenirs quamors fina maporta
14. (p. 17, f. xxvi) *Proxita.*
Eras quant torn lay on es mon voler
15. (íd.) *Proxita.*
Si lo mon perir deuia
16. (p. 20, f. xxvii v.^o) *Proxita.*
Si per seruey de ar le de sauber
17. (p. 22, f. xxviii v.^o)
Amant ... langhin ... pens
18. (p. 24, f. xxviii v.^o) *Proxita.*
Pus tostamps ma vida
19. (p. 26, f. xxx v.^o) *Proxita. Sparça.*
Dona per Dieu haiatz merce de mi
20. (íd.) *Proxita. Sparça.*
Puys he damor ço quauer no solia
21. (p. 27, f. xxxi) *Proxita.*
Primer vers de la 2.ª cobla:
Mas com lom folh qui dalquimias cura
22. (p. 29, f. xxxij) *Proxita.*
Dels aymadors suy lo plus cossiros
23. (p. 31, f. xxxij) *Proxita.*
Dona del mon no pens que per amors
24. El restant del f. xxxij i el verso del mateix, deixats en blanc per l'escrivent, varen omplir-se en el segle XVIe-XVIIe per unes cobles castellanes, el primer vers de les quals és, p. 34:
Madie por no me dar nada
Consta d'una cobla de 3 versos i 12 de 7; està escrita a dugues columnes en la p. 34 i n'abraça una de la p. 35.
25. (p. 36, f. xxxij v.^o) Una mà d'últims del segle XVIe va escriure-hi, a dugues columnes, les *Cobles de la ballesta.*)
Vna ballesta fas fer
Publicades per Mariàn Aguiló en el seu *Cançoneret d'obretes vulgars*, 1873-1900.
26. (p. 37, f. xxxvi? Lletra antiga altre cop.) *Guilhem de Cabestany.*
Lo dolç cossire
No més hi ha quatre cobles de 15 versos, menys la segona, que'n té 14. Apareix en quart lloc la cobla que sol estar en el terç. — Hüffer, *Der Troubadour Guillem de Cabestanh*, Berlin, 1869, p. 42. Sembla mancar aquí un foli en el manuscrit.
27. (p. 39, f. xxxvii. Comença amb una cobla de 8 versos que sembla acabament d'una poesia: El primer vers és illegible; el darrer no gaire.)
Soffritz queus vays del als suy duptayre

28. (íd.) *Esparça.*
Mala dompna fals vos suy e ginyos
8 versos.
29. (íd.) *Esparça.*
Mantz homens son est en mon quez stan
8 versos.
30. (p. 40, f. XXXVII) *Esparça.*
Rey que vilan pugen honor
8 versos.
31. (íd.) *Partinens.*
Amichs Narnautz cent dompnes de peratge
2 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Bartsch, *Grundriss*, 25, 1, i 184. 1.
32. (p. 42, f. XXXVIIJ v.^o)
Atresim pren com la mola com mol
4 cobles de 7 versos.
33. (p. 43, f. XXXVIIJ. Poesía de Cadenet.)
Amors e com es de me
5 cobles de 12 versos i 2 de 4.—Bartsch, *Grundriss*, 106. 7.
34. (p. 46, f. XXXX v.^o Arnau de Marull.)
Ayci com celh quiz aim e nos amatz
6 cobles de 7 versos i 2 de 3.—Bartsch, *Grundriss*, 30. 3.
35. (p. 49, f. XLIJ.)
Deus asau que puxa dir
5 cobles de 8 i 1 de 4. Rastre de 2 folis arrencats.
36. (p. 51, f. XLIIJ) *Mossen P. March. Esparça.*
..... que port voler blasme sofrir (?)
8 versos, el darrer dels quals és:
De mal renom e davol sa mesa.
37. (íd.) *Mossen P. March.*
Al punt com naix comence de morir
38. (p. 55, f. XLVII) *Mossen P. March.*
Primer vers illegible.
[Jom merauell com nos veu qui hulls ha]
Primer vers de la 2.ª cobla, que's pot llegir:
E tinch per fol qui no guarda on va
39. (p. 58, f. XLVIIJ v.^o) *Mossen P. March.*
Cest falç de mon nol presi un puges (Quasi illegible.)
40. (p. 61, f. L) *Mossen P. March. Sparça.*
Dona val tant com de fer mal cestia
41. (íd.) *Mossen P. March.*
Dompnam platz ben arreada
42. (p. 63, f. LI) *Siruentesch de Mossen P. March.*
Tots grans senyors qui be vol auenir
43. Les pp. 66-68, folis LJ v.^o, LIJ i LIJ v.^o, que'l copista antic havia deixat en blanc, s'ompliren per una mà de finals del XVI^{èn} segle per uns enigmes per demandes i respistes, les primeres de les quals són:

Demanda. — Ques una cosa qui de continuu sona y los ostes
son muts y tots corren ensembs.

Resposta. — La cosa que sona es la mar | e los ostes son los
pexos.

Són 11 demandes amb les corresponents respostes, més el començament d'una
demanda que'l relligador no va deixar acabar. Vegi's *Revue des langues romanes*.
2ª serie, III, p. 5.

44. (p. 69, f. Lijj) *En blatcaxiç*. (Blancasset.)
Sim fay amor ab fizel cor amar
De difícil lectura, 3 cobles de 8 versos i tornada de 4.— Blancasset, Bartsch,
Grundriss, 96. II.
45. (Rastre d'un foli arrencat; p. 71, f. LXVI.) *Folquet de Marselha*.
Per deu amors ben saubetz veramen
5 cobles de 8 versos i tornada de 4.— Vegi's Stanislau Stronski, *Le troubadour Folquet de Marseille*, Cracovia, 1910, p. 56.
46. (p. 73, f. LVijj) *Folquet de marselha*.
Si tot me suy trop tart aperçebutz
5 cobles de 8 versos i tornada de 4.— Stronski, *id. id.*, p. 52.
47. (p. 75, f. LViiij. No pot llegir-se'l nom de l'autor, que és Uc de
Sent Circ.)
Tres enamichs e [dos mals] senyors [ay]
5 cobles de 9 versos i tornada de 4.— Vegi's A. Jeanroy i J.-J. Salverda de
Grave, *Poésies de Uc de Saint-Circ*, Tolosa, Privat, 1913, p. II.
48. (p. 77, f. LX. No's pot llegir el nom de l'autor i amb prou feines
el primer vers.)
Bona dompna veser
El primer vers de la 2.^a cobla és:
Dompna quan vos vey remaner
3 cobles de 8 versos.
49. (Les pp. 78-80, f. LXI, en blanc; p. 81, f. LXII. Apenes visible):
Pere cathala [?]
Axi com celh bondor
1.^r vers de la 2.^a cobla:
Si col signes qui no xanta ni crida
5 cobles de 11 versos i tornada de 5.
50. (p. 84, f. LXIIJ v.^o Apenes llegible.) *Pere cathala*.
Mon cors se mor lengen.... non es
1.^r vers de la 2.^a cobla:
Tan duramen sa douçamor me pres
6 cobles de 8 versos i tornada de 4.
51. (p. 86, f. LXIIJ v.^o) *Autra*.
Ben fayts perven amors que pauch vos costi
5 cobles de 8 versos i tornada de 4.
52. (p. 89, f. LXVJ) *Autra*.
Axi cant es en muntanya deserta
5 cobles de 7 versos i tornada de 6.
53. (p. 91, f. LXVIIJ) *Autra*.
Si com per dol Fenix quant es entichs
4 cobles de 8 versos i 1 bordó sol.

54. (p. 92, f. LXVii v.^o) *Autra* (Bernat de Ventadorn).
 Ab joy mou lo verç el començ
 5 cobles de 8 i tornada de 8.—Bartsch, *Grundriss*, 70. 1.
55. (p. 95, f. LXViiij. Quasi illegible) *Jutge daurena* [?].
 Adieu coman vostra valor e vos
 2 cobles de 8 versos i tornada de 2.
56. (Un foli arrencat; p. 97, f. LXXj.) *La Reyna de Mallorques*.
 Ez yeu am tal ques bo e belh
57. (p. 98, f. LXXj v.^o) *Esparça*.
 Ja no es hom ten prous ne tan presan
 9 versos.
58. (p. 99, f. LXXij) *Nuch de sent circh*.
 Nuls homs no sap damich fins la perdut
 5 cobles de 8 versos i tornada de 4.—Jeanroy i Salverda de Grave, *id. id.*, p. 35.
59. (p. 101, f. LXXij) *Alba*.
 Eras diray ço queus dey dir
 3 cobles; 1.^a i 3.^a de 14 versos; la 2.^a de 16.
60. (pp. 103-104, f. LXXiiij, en blanc; p. 105, f. LXXV) *Arnau de-nielh*.
 Lo ferm voler que dins al cor me intra
 6 cobles de 6 versos i tornada de 3.—Bartsch, *Grundriss*, 29. 14.
61. (pp. 107-108, f. LXXvi, en blanc.) *B. de Ventadorn*.
 Amors e queus es vigayre
 7 cobles de 8 versos, la 4.^a tenint-ne 9.—Bartsch, *Grundriss*, 70. 4.
62. (p. 113, f. LXXviiij) *Gilhem de sant lesder*.
 Dompona yeu vos son missatgiers
 5 cobles de 7 versos i 2 de 6.—Bartsch, *Grundriss*, 234. 7.
63. (p. 115, f. LXXX) *Autra*.
 Amors com fayts amar ten aut
 7 cobles de 8 versos i tornada de 4.
64. (p. 118, f. LXXXj v.^o) *Andreu Fabrer*.
 Sobrel pus naut alament de tost quatre
65. (p. 121, f. LXXXij) *Andreu Fabrer*.
 Ja per dir vos mon cor e mon talan
66. (p. 122, f. LXXXiiij v.^o) *Autra*.
 Lo fol desir quamor ha fayt intrar
67. (p. 125, f. LXXXV) *Andreu fabrer*.
 E lhaz amor ten pauch vos cal de me
68. (p. 127, f. LXXXVj) *Andreu fabrer*.
 Del cor preyon me parton li sospir
69. (Rastre d'haver sigut arrencats 5 folis anteriorment a la foliació, feta al XV.^{èn} segle; p. 129, f. LXXXVij.) *Andreu fabrer*.
 Dompona lo jorn quyeu me perti de vos
70. (p. 131, f. LXXXiiij) *Andreu fabrer*.
 Sin lo mon fos gentilesa perduda

71. (p. 133, f. LXXXVIIJ) *Siruentes fet per Andreu fabrer per lo pas-satge de Barbaria.*
 Doloros critz ab vetz braua terribla
72. (p. 135, f. c) *A. febrer.*
 Pus que storts tuy del lach de la mar fonda
73. (p. 137, f. cj) *A. fabrer.*
 Combas e valls puigs muntanyes e colhs
74. (p. 139, f. cij) *A. febrer. balada.*
 Ay cors auar scas richs de merce
75. (p. 141, f. ciij) *A. febrer.*
 Del tot me cuydaue lexar
76. (p. 144, f. ciiij v.^o) *A. febrer.*
 Arem platz be com lafan el martire
77. (p. 147, f. cvi) *Andreu fabrer.*
 Amors qui tast tot quant li play
78. (p. 162 blanca; p. 163, f. cxiiij) *Dança e scondit* (J. de Sent Jordi).
 Tant es li mals quem fayts soffrir
79. (p. 165, f. cxv) *Cobla sparça* (J. de Sent Jordi).
 No masalt dom quen tots afers no siga
80. (íd.) *Sparça.* (Jordi de Sent Jordi).
 Ja donal mon nom fara del blanch groch
81. (p. 166, f. cxv v.^o) *Tenço.*
 Com vey en Peyronet [ploran]
 Els primers versos quasi illegibles.
82. (p. 167, f. cxvj. Nom illegible, però dèu esser Ricard de Berbesill).
 Atressi com aurifants que cant nos pot lavar
 5 cobles de 9 versos i tornada de 2: «Tal Senyor hay».—Bartsch, *Grundriss*, 421. 2.
83. (p. 169, f. cxvii) *Cant vey la laujera mouer* (Bernat de Ventadorn).
 7 cobles de 8 versos i tornada de 4.—Bartsch, *Grundriss*, 70. 43.
84. (p. 172, f. cxvij v.^o) *Pardo.*
 Leyaltats vol e bon desig me comanda
85. (Les pp. 174-175, folis cxviiiij v.^o i cxx recto, que'l primer copista
 deixa blancs, s'ompliren al XVI.^{én} segle, amb les cobles caste-
 llanes):
 La fiya.
 No me le digays mal
 13 cobles de 8 versos, alternant *la fiya* i *la madre*.
86. (p. 176, blanca; p. 177, f. cxxj) *Reambau de Vaqueras.*
 Bona dompna un conselh vos deman
 6 cobles de 8 versos. Vegí's el nostre *Riambau de Vaqueres en els cançiners cata-
 lans*, ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, 1907, p. 425; i també Erich
 Niestroy, *Der Troubador Pistoleta*, Beihefte zur Zeitschrift für romanischen Philo-
 logie, 52, Halle a. S., 1914, p. 65.
87. (p. 179, f. cxxij) *Reambau de vaqueres.*
 Se nay perduto mon sauber
 6 cobles de 8 versos i 1 de 4.—Vegí's Massó Torrents, *íd. id.*, p. 433. Els canço-
 ners provençals *C R* la donen an En Pons d'Ortafà.

88. (p. 181, f. cxxij) *Rambaut de Vaqueras.*
 Ar pren camgat per tostems de xantar
 Una cobla de 6 versos, 4 de 7, i 1 de 2.—Vegi's Massó Torrents, *id. id.*, p. 422.
89. (p. 183, f. cxxiiij) *D... del Velhat [?].*
 En breu veyrem una frayor abatre
90. (pp. 185-186, f. cxxv, en blanc; p. 187, f. cxxvj) *Capelha de Volqueres.*
 Li fayt de dieu son scur
91. (p. 190, f. cxxvij v.^o De mal llegir.) *Montargelh.*
 Nuls homs no val ne deu esser presats
92. (p. 192 en blanc; p. 193, f. cxxviii) *En cerueri.*
 De penan mal e de mal en martire
93. (p. 195, f. cxxx. Escrit escampat pel marge, alguna lletra retallada pel relligador; mà del xv^{èn} segle, posterior a la del primer copista.) *Seruentesch preceptes retoricals obseruant per leonismitat simpla dacent greu disminut dix Johan Valenti lohablement junyint aver presa mort casual per amors pus ques presupposat aquell esser de virtuts illustrat lo qual fou fet per lo magnifich mossen Johan ramon Ferrer caualler e doctor en cascun dret.*
 Com sia just per gran manutanença
94. (p. 200 blanca; p. 201, f. cxxxiij. En Milà (*Obras completas*, vol. III, p. 333) retrobant la primera cobla d'aquesta poesia en el «Conort» d'En Francesc Ferrer baix l'epígraf del Mercader Mallorquí, li dóna l'obra; nosaltres llegim, encara que amb dificultat) *Bernat de Pal...*
 Cercats tuy may jan siatz belhay pros
95. (pp. 203-204, blanques; p. 205, f. cxxxvj nom illegible) *Peyres de...*
 Aymas amors e cassa
 5 cobles de 9 versos i 1 de 5.
96. (un foli arrancat; p. 207, f. cxxxvij) *Peyres Vidals.* (Aimeric de Peguillà.)
 Celh qui sirax ne guerreg ab amor
 5 cobles de 8 versos i tornada també de 8.—Vegi's Bartsch, *Grundriss*, 10. 15.
97. (p. 207, f. CLV. No's pot llegir el nom del poeta ni el primer vers)
 Perque...
 El primer vers de la tornada és:
 Mos gays desirs la vostra senyoria
 Una cobla de 15 versos i tornada de 7.
98. (p. 210, f. CLV v.^o) ... *Ycart.*
 De nouelh joy...
99. (p. 211, f. CLVI) *Cobla tramesan Regedelh per en Luis Ycart.*
 Són tres cobles de 8 versos; els 2 primers de la 1.ª són illegibles. La 2.ª porta l'epígraf:
 Luis Ycart.
 Si port ventalh belhs amichs am pros

- La 3.ª cobla porta per títol:
Regadelh.
 Tan quan lo mon damor nos cautelos
 100. (p. 212, f. CLVj v.^o) *Luis Ycart. Autra.*
 No cresí pas quel mon...
 101. (p. 214, f. CLVIj v.^o) *Ycart.*
 Si be nom platz xantar canço ne vers
 102. (p. 216, f. CLVIIj v.^o) *Luis Ycart.*
 Cant me soue de la beatat diuersa
 103. (p. 218, f. CLVIIIj v.^o) *Consolacio o auis de amor.*
 Malaultz e gr...
 Say mos amichs que...
 Duna gran malaltia
 104. (p. 236, f. CLXVIj) *Autra. Ycart.*
 Eras quant vey dels brots tombar la flor
 105. (p. 238, f. CLXVIIj) *Cobla sparça. Ycart.*
 Ne pau ne pau tant desir vostra pau
 106. (íd.) *Sparça. Ycart.*
 Belha ses par on pretz e laus sabonda
 107. (p. 239, f. CLXX) *Luis Ycart.*
 El primer vers de la 1.ª cobla és illegible; el primer de la 2.ª és:
 Ab tal virtut ha volgut deus crear
 108. (p. 240, f. CLXXI) *Cobla sparça. Ycart.*
 Ab tal enginy me ferich dun encontra
 109. (p. 241, f. íd.) *Luys Ycart.*
 Parlar damor no push sino planhen
 110. (pp. 243-244, f. CLXXII, en blanc; p. 245, f. CLXXIIj. Nom de mal
 llegir) *Johan ce Sanassas ganya joya.*
 Gays trobadors si voletz bona retgle
 111. (pp. 247-248, f. CLXXIIIj, en blanc; p. 249, f. CLXXV) *Fra Johan
 Basset. Sparça.*
 No desir tant del mon la Senyoria
 112. (íd.) *Canço bacet.*
 Una canço nouelha vulh xantar
 113. (p. 251, f. CLXXVI) *Basset.*
 Gran temps ha que malaltia ma vexa tormentar
 114. (p. 255, f. CLXXVIIj) *Dança de nostra dona. bacet.*
 Ab letres daur per mesura
 115. (p. 257, f. CLVIIj) *De nostra dona. Fra basset.*
 Mayres de dieu valerosa princessa
 116. (p. 259, f. CLXXX) *Cobla tramesa al molt alt don Enrich per fra
 basset. es de rims equivots e maudits.*
 Astres nous fuig pus tan sabers se planta
 117. (íd.) *Cobla sparça diuinitua. basset.*
 En mig d'el cor porti cen colps mortals

118. (íd.) *Cobla sparça diuinitiuā.*
Us arbres sechsverts say fulhats a fulhes
119. (p. 260, f. CLXXX v.º) *Basset. Vers compost de rims maridats tractant lausors de nostra dona e ganya ioya.*
Dir me cove si bem tench lengeny fflach
120. (p. 263, f. CLXXXIJ) *Cobla sparça recesta. basset.*
Apres dolois penetrant me destenta
121. (íd.) *Plant fet per la mort del Reuerent Cardinal de Tholosa fet per fra basset.*
Terribles crits agres prouocatoris
122. (p. 265, f. CLXXXIIJ) *Dança o laors de nostra dona. basset.*
Lausan vostra sauiesa
123. (p. 267, f. CLXXXIIIJ) *Vers clus. basset.*
Us drachs fiblans va pel mon trop correns
124. (p. 269, f. CLXXXV) *Sparça. basset.*
Dompna valen de ... valor tembre
125. (íd.) *Letouari que fra basset ha fet per en Garau de massanet.*
Garaus amichs
De tot bes richs
126. (p. 276, f. CLXXXVIJ) *Vers lo qual conte dos versos similes e lo primer tracta lausors de nostra dona l'altre ... da nouelh stil e es ... a deu sobre lo ... ha fra Basset e ganya ioya.*
Amor seruir honran presan e tembre
127. (p. 280, f. CLXXXX v.º) *Fra basset maldit.*
Yeu vos requir ... maluada
128. (p. 282, f. CXC) *Fra basset maldit.*
Pus hauets donat despesa
129. (p. 283, f. CXCIJ) *Cobla sparça. basset.*
Belhs mils sospirs vos fan tot jorn de renda
130. (p. 284, f. CXCIJ v.º) *Fra basset. Sparça.*
Ab fin voler vos am Senyora belha
131. (pp. 285-286, f. CXCIJ, en blanc; p. 287, f. CXCIJ) *Pardo.*
Leyaltatz vol e bon dretz me comanda
132. (p. 289, f. CXCIJ) *Cobla sparça. (Jordi de Sent Jordi.)*
No masaut dom quen tots afars no sia
133. (íd.) *Sparça. (Jordi de Sent Jordi.)*
Ja donal mon nom fara del blanch groch
134. (p. 290, f. CXCIJ v.º) *Tenço.*
Can vey en Peyronet ploran
135. (p. 291, f. CXCV) *Autre.*
Atressi com loriffans que quant chay nos pot leuar
5 cobles de 9 versos i tornada de 2, *Tal Senyor hay.* Vegí's el nostre núm. 82.
136. (el foli CXCVIJ, arrancat; p. 295, f. CXCVIJ) *Rambautz de vaqueras.*
Si nay perduto mon sauber
5 cobles de 8 versos i represa de 4. Vegí's el nostre núm. 87.

137. (les pp. 296-297, f. cxcviiij, en blanc; p. 299, f. cc, de mal llegir)
Guarau de Massanet.
 Amoros joy mi renouelha
138. (p. 301, f. cci recto, en blanc; p. 302, f. ccj v.^o; de mal llegir)
Tenço feta entre Jacme Rouira e bernat de mallorques lany
M ccc LXXXVI.
 Senyer bernatz dues puncelhes say
139. (p. 306, f. ccij v.^o; de molt mal llegir, mes no hi ha cap nom d'autor.)
Dis... ta lh... (?).
 E quant mes greu quant no remir
140. (p. 307, f. cciij) *Disputa del hulh ab lo cor. e parla primer lo cor.*
 Ay hulhs traydors com mauets trays
 No say perque
141. (p. 309, f. ccv) *Canço.*
 Totes ensembs no valen tant com una
142. (p. 311, f. ccvi) *Autra.*
 Dun xipelet de VII. flors enramat
143. (p. 312, f. ccvi v.^o) *Autra*
 Eres quan vey los arbres gen florir
144. (p. 314, f. ccvii v.^o No's veu gaire la lletra) *Joseta* (?).
 Tot lo voler Lo pretz e lo saber
145. (p. 315, f. ccvij) *Vers damors de ques ganya la violeta en Tholosa.*
 Puys per amors fis pretz es mantenguts
146. (les pp. 319-320, f. ccx v.^o, en blanc; p. 321, f. ccxi) *P. Tresfort.*
 Jovencelhs qui no aymia
147. (p. 323, f. ccxij) *Pere Tresfort.*
 Ab fletxes daur untatz derba morosa
148. (p. 324, blanca; p. 325, f. ccxij) *Lestat donor e damor. que feu mossen Jordi.*
 No pot ren dir ne far que be stia
149. (p. 328, f. ccxiiij v.^o, darrer del llibre) *Pere Vidal* (?).
 Dompna tot jorn vos vau preyan
 3 cobles de 10 versos i acaba el llibre.
150. (Ara correspon descriure el pleg que, erradament, anava relligat al
 davant del manuscrit, que consta de 12 folis. Pàg. 329, f. ccli;
 de mal llegir, però sense rastre de títol ni de nom d'autor)
 ... lamorosa questa
 Primer vers de la 2.ª cobla:
 No vol ne pot entendre ne debatre
151. (p. 331, f. ccli; quasi illegible) ... de Erill (?).
 ... senyoreya
 Primer vers de la 2.ª cobla:
 En vos amar nom rete ne matura

152. (p. 333, f. CCLIJ) *Cobla sparça.*
Acompanyat dun amoros desir
153. (p. 335, f. CCLIJ v.^o, en blanc; p. 336, f. CCLIJ) *Visio de la verge maria feta per mossen A. march.*
Leuant mos ulhs pres del cel vi star
154. (p. 338, f. CCLV v.^o, molt esborrat) *Mossen Arnau March.*
Si mauetsolt amor del tot lo sen
155. (p. 341, f. CCLVIJ; molt esborrat) *Mossen A. March.*
Nouelh panser mes vengutz soptamen
156. (els quatre últims folis del pleg, tenen esqueixada la punta inferior; p. 345, f. CCLVIIJ; de mal llegir) *Mossen Yvany.*
En re del mon no prench joy ne segorn
157. (p. 346, f. CCLIX v.^o) *Mossen Yvany. Sparça.*
Eu say un prat hon ha fulha e flors
158. (p. 347, f. CCLX; quasi illegible) *Cobla tramesa per Jachme bonet [an Johan] doliuvelha e en ...*
Damor me clam e maldich tots sieus faytz
159. (p. 348, f. CCLX v.^o) *Altra Jach. bonet.*
Dol me costreny ten fort ab sforç gran
160. (p. 350, f. CCLXI v.^o; d'una mà més moderna i escrit a tall de borrador). *Cobla tramesa per en Francesch de la Via a mossen narcis de sant deunis qui li respos en dues maneres.*
Pus que damar sabe lart dauentatge
De la 2.^a resposta d'En Narcís de Sent Deunís no'n resta sinó aquests mots següents, per estar tallat el paper, que acaba el llibre:
sta de mossen
is
lamors ha tal usatge.

H^b

Barcelona, Biblioteca de Catalunya. ms. n.º 8 (abans llibreria d'En Marian Aguiló)

Aquest cançoner és, com hem dit, continuació de H^a. Escrit a tota plana a la primeria del XV^è segle sobre 376 planes de paper de 275 × 208 mm. Els folis van del CCLXV al CCCLIJ, fòra els cinc primers que no duen rastre de foliació per ésser curts. Al principi hi havien 4 folis curts i malmesos que, per pertànye-hi, hem posat a la fi de H^a. La mateixa humitat que ha perjudicat i esborrat la part superior de H^a ha malmés bona part de H^b als primers folis. La relligadura, que era igual a la del cançoner precedent, portava al llom: «II Cancionero Catalan». En Milà (*op. cit.*, p. 11, *Obras*, III, p. 473) va marcar-lo B. Hem continuat la paginació de llapiç començada en H^a. Massó-Rubió, *id.*, *id.*, pp. 55-70.

1. (Pàg. 351, foli curt; acabant una poesia de la qual no poden llegir-se les dugues primeres cobles; el primer vers de la 3.ª és així:
Belha naysi crey jorn finiran
5 cobles de 8 versos, algunes d'elles retallades, i tornada de 4.
2. (p. 353; el foli, també curt, està talment esqueixat que trenca la obra de dalt a baix. Es un llarg poema d'En Francesch de la Via, datat de 1406, d'uns 3000 versos, que ocupa fins a la p. 476

que podría titular-se *La senyora de valor*; és en noves rimades i té l'aspecte d'un allegat jurídic en el qual entren molts personatges reals de Girona i d'altres pobles de la comarca del Gironès, entre ells alguns poetes. El primer vers lleigible és):

E sobrel prat pausar

3. (les pp. 477-478, f. CCCXXV, en blanc. p. 479, f. CCCXXVI) *Vers tractant de la salutacio angelical fet per en Gabriel Ferruç ab lo qual ganya joya.*
Sancta dels sans excelhens e suprema
4. (p. 481, f. CCCXXVII) *Requesta damor tançonada per en gabriel farruç ab la qual ganya joya.*
Reyna de pretz doctrina dels saubers
5. (p. 484, f. CCCXXVIII v.º) *Gabriel ferruç.*
Pus flach sou que nulha stopa
6. (p. 486, f. CCCXXVIIJ v.º) *Gabriel ferruç. Plant fet per la mort del Rey en Ferrando en persona de la Reyna.*
Us plants crusels ab gemechs dolorosos
7. (p. 489, f. CCCXXXI) *Tenço moguda per en Gabriel moger contra en Gabriel ferruç stant en mallorques per les dones de dita ciutat.*
Seny en ferruç vos qui tenits procura
8. (p. 492, f. CCCXXXIJ v.º) *Tenço moguda per en gabriel ferruç an garau de massanet.*
Amichs Garaus en cui fis prets sagença
Els jutges de la tençó són Jaumes Ripoll i Johan d'Olivella.
9. (p. 505, f. CCCXXXVIIJ) *Bernat metge.*
Seguescal temps qui viure vol
10. (p. 513, f. CCCXLIIJ) *Bernat metge.*
Jats quen sia molt ocupats
11. (p. 557, f. CCCLXV) *Aci comença una ventura la qual feu en Vicens comes.*
Destret per finamor
12. (p. 582 blanca; p. 583, f. CCCLXXXI) *Aci comença una requesta la qual trames un frare a una monge.*
Alta de pretz flor de mesura
13. (p. 582 blanca; p. 583, f. CCCLXXXI) *Pacio Amoris secundum Ouidium.*
Cant vey li temps camgar e nbrunisir
Poemet de 158 versos. A més d'aquest fragment d'En Guillem de Berguedà, se dóna la cobla 1.ª d'En Jordi de Sent Jordi *Ara haujats, dompnas, queus fau saber i els cinc primers versos de la cançó den Ponç d'Ortafà o d'En Pistoleta Si nay perdut mon sauber.*
14. (p. 596 blanca; p. 597, f. CCCLXXXV) *Aci comença la faula den Torrelha.*
Una ventura us vulh retrayre

15. (p. 642 blanca; p. 643, f. ccccvij. Des d'aquí endavant el cançoner quasi no més porta que poesies en francès escrites per la mateixa mà que escrigué les catalanes.)
 Amis mon cuer e toute ma pensea
 Una cobla de 7 versos, altra de 12 i altra de 6.
16. (p. 644, f. cccvij v.^o) *Tieu balada.*
 Je ne me vueilh paindre doresnauant
 3 cobles de 10 versos i altra de 5.
17. (p. 646, f. cccviiiij v.^o) *Autre.*
 Adiu mon dieu ma joya mon plaisir
 3 cobles de 8 versos.
18. (p. 647, f. ccccix) *Autre.*
 Amours je voy des autres amoureux
 3 cobles de 10 versos.
19. (p. 648, f. ccccc v.^o) *Autra.*
 Jaime de hay ou mamie or soy hais
 3 cobles de 9 versos.
20. (p. 650, f. ccccxij v.^o) *Autre.*
 Amours sachies que pas ne le voudrie
 3 cobles de 8 versos.—A. Piaget, *Oton de Granson et ses poésies*, en *Romania*, XIX (1890), p. 416.
21. (p. 651, f. ccccxij) *Autra.*
 Je vi lautrier la belha au corps gay
 3 cobles de 8 versos i altra de 4.
22. (p. 653, f. ccccxij) *Mossen Jach. scriua.*
 Hoies ores mou cuer ce que vueil dire
 3 cobles de 8 versos i altra de 4.
23. (p. 655, f. ccccxiiij) *Autra.*
 Il nest confors qui tant de ben me fasse
 3 cobles de 8 versos.—Piaget, *id. id.*, p. 411.
24. (p. 656, f. ccccxiiij v.^o) *Autra.*
 A mon ausis Dieu rayso e natura
 3 cobles de 8 versos.
25. (p. 657, f. cccccv) *Autra.*
 Or est aynssi que par la bonne e belha
 3 cobles de 8 versos.—Piaget, *id. id.*, p. 413.
26. (p. 658, f. cccccv v.^o) *Autra.*
 Par diu amour cest chose couenable
 3 cobles de 8 versos.—Piaget, *id. id.*, p. 414.
27. (p. 659, f. ccccxvi) *Autra.*
 Et las amour et ma sola maistresse
 3 cobles de 10 versos, mancant-n'hi un a la 2.^a cobla.
28. (p. 660, f. ccccxvj v.^o) *Autra.*
 Pater noster qui es ben sage
 27 cobles de 4 versos, sotescrites per un trocet del Parenostre cada una; la darrera porta *Amen*.

29. (p. 668, f. CCCCXX v.^o) *Garanson.*
 Un jour me vint que par merenconie
 Poemet de 20 cobles de 8 versos.
30. (p. 675, f. CCCCXXIV) *Garanson.*
 Salus et pais et bonne ntencion
 3 cobles de 10 versos i altra de 5.—Piaget, *id. id.*, p. 408.
31. (p. 677, f. CCCCXXV) *Congie que prist micet Otto de granson de sa dame.*
 Je soulage deuonir auoir joye
 190 versos.—Piaget, *id. id.*, p. 433.
32. (p. 684 blanca; p. 685, f. CCCCXXVIIij) *La Vergiera de micet Otto de gransson.*
 Una gentil joue vergire
 14 cobles de 10 versos, alguna consta no més de 7 o de 8.—Piaget, *id. id.*, p. 404.
33. (p. 692, f. CCCCXXXIIj v.^o) *Granson, balada.*
 Je conois bien les tourmens amoureux
 3 cobles de 12 versos.
34. (p. 694, f. CCCCXXXV) *Granson.*
 Il ha passe des ans set et demi
 6 cobles de 12 versos.—Piaget, *id. id.*, p. 432.
35. (p. 697, f. CCCCV) *Granson.*
 Adis me vint que par merencolie
 11 cobles de 8 versos. Es una tençó entre *Granson* i *Lesparra*, alternant les estrofes, començant Granson i acabant Lesparra amb una 12.ª cobla de 5 versos.
36. (p. 702, f. CCCCXXXVII v.^o) *Canvi d'escriptura, però d'una mà del primer terç del XV^{èn} segle) Dança de figueres.*
 Damor sim planch ne vayg ploros
37. (p. 704, f. CCCCXXXVIIj v.^o) *Clam damor fet per Figueres.*
 Morir cuyt las
38. (p. 705, f. CCCCXXXIX) *Lo bell guardacors que feu fra Ramon de Cornet. Preambol.*
 Lo meu cars fills un noble guarda cors
 12 cobles de 8 versos i tornada de 4.—Vegi's Noulet et Chabaneau, *Deux manuscrits provençaux du XIVe siècle contenant des poésies de Raimon de Cornet*, Montpellier, 1888; es la primera obra del segón ms. de l'Academia dels Jocs Florals de Tolosa sota el títol *Garda cors de mal*.
39. (p. 708, f. CCCCXXXX v.^o) *Jaume Rouira en lahor de virtuts.*
 Qui vol al mon desir prets fama granda
40. (p. 711, f. CCCCXXXXIIj) *Seruentesch tot uniçonant fet per en pere cardenal.*
 Si tots temps vols viure valent e pros
 7 cobles de 8 versos i una de 4 que no sembla acabar la poesia, que no deu esser de l'autor nomenat.
41. Rastre de 4 folis arrencats; els 7 folis que manquen per a acabar el manuscrit són plens de prosa, escrits per mà del XVI^{èn} segle. El f. CCCCXXXXVII comença, o continua, una serie de miracles de Nostra Dòna: sols s'entreveuen, a mitja plana, els mots *Miracle molt...*; segueixen després els següents:
 (p. 713) Miracle de molt gran profit. on se conte com per maravellosa noblesa de nostra dona e per gran miracle e senyal que

a les gents se mostre. lo Rey de França. e lo Rey de Anglaterra feren marauellosament pau entre ells ab juy en una Ciutat ab molt gran amicicia. qui abans eren estats capitals inimichs.

(p. 714, f. ccccxxxxvij v.^o) Miracle de profitosa memoria on se conte com nostra dona aparey a sanct Johan Grisostom. el aconsola el conforta marauellosament. e pot hi hom entendra que la sola... yimaginacio. al fils de deu e a la sua beneyta mare es bestant a vencere totes aduersitats

(p. 716, f. ccccxxxxvij v.^o) Miracle de molt consolable memoria on se conte com nostra dona couida un sant monge al menyar de peradis e pot ho hom entendra que molt es plasent a nostra dona persona ximpla e de bon voler encare que sie grocera carmes val rusticitat sancta. que gran sciencia peccadriu.

(p. 718, f. ccccxxxxviiiij v.^o) Miracle de molt profitos recomtament. hon se conte com nostra dona valech molt marauellosament an un infant pastor. e pot hi hom entendre. quant son profitosos e profundes los juys de deu. los quals si son ben considerats tant en aquest mon no confiariem.

(p. 720, f. CCCCL v.^o) Miracle molt excellent. mouent a molta devocio en ques conte un maravellos miracle ques segui en la ciutat de Roma que feu nostra dona an un joue donor qui en estrema congoxa stava. don se deu cascu esforçar en esser li deuot pus que per mitja seu de nostre Senyor deu tantes hi ten asenyalades gracies continuament son aconseguides.

42. (p. 726) Assi començà la istoria de *Amich e Melis*. la qual com a un sant hom estaua en una ciutat appellada *germenia* e una dona muller de hun honrat caualler ague un fill. E una altra dona muller de un altre caualler ague un altre fill. axi segons ques diu es troba per ver elles consaberan en una hora. e axi matex aportaren los infants ensembs a la església a batejar en una hora axi que las donas que portauen los infants veren com alcaren lo cap cascu e rigueren la hu del altre lo que fo una gran marauella e acostaren los tant fins ques besaren la hu a laltre...

Aquesta plana fa 37 ratlles i la historia resta trencada amb les paraules següents:
Amich pres muller de molt gran linatge e

Coneixem dues altres versions en català d'aquesta historia; una ens la dóna per llarg en Francesch en el seu *Libre de les nobleses dels reys*, biblioteca Dalmases, de Barcelona, ms. n.º 111, del qual donem notícia en la nostra obra *Historiografia de Catalunya*, p. 89; altra està continguda en un llegendari del XV^{en} segle publicat per En Marià Aguiló en 1881, *Eximplis e miracles*; se troba en les pp. 46-52 del vol. I: «Exmpli e miracle des dos Reals amichs Amich e Melic, segons ques recompta en lur historia».

J

París, Biblioteca Nacional, esp. 225 (antic 7699, Mazarin)

Escrit per dues mans del XV^è segle, una d'elles a les darreries, sobre 269 folis de paper, de 288 × 217 mm. Precedeixen quasi totes les obres unes caplletres colorides i entrelaçades: fins al foli xxvij v.^o hi han les caplletres ornades al començament de cada poesia, els títols d'obra i de tornada son grossos i en vermelló, l'inicial de cada vers té un toc groc; desd'aquell foli fins cvij, totes les obres porten caplletreta ornada, àdhuc en les esparces, però no hi ha'l toc groc en les primeres lletres de cada vers; del f. cvij v.^o al cxvj no hi ha ni una cosa ni altra; però tornen a apareixer les caplletres en aquest darrer foli i duren fins al cxxv, on cessen per a reapareixer al fol. cxxix v.^o una sola vegada en la poesia den Jordi de Sent Jordi *En mal poders*. N'hi tornen haver al foli cxxxij i següent, cxxxvij, cxxxvij v.^o i següent, cxxxx v.^o-cxxxxij v.^o, cxxxv v.^o-cxxxvij, clij v.^o i clvj v.^o. Els folis clvij-clxij v.^o son els únics en que les obres apareixen a dues columnes i sense cap ornament ni toc de color. Al foli clxv (*Requesta d'amor*) torna l'aspecte del principi del cançoner, tocs grocs i caplletres ornades, que dura fins al clxxvij; fins al f. clxxxij segueixen les inicials però no'ls tocs, i res d'aquestes coses se retroba fins al ccxxx v.^o, amb l'*Obra de desconaxença* den Vallmanya fins a la darrera poesia. Al fol. ccvij v.^o, la tornada de la poesia d'Auzias March *Molt home veig* està enganxada en un altre paper però de la mateixa mà del manuscrit. Altres particularitats les anotarem quan sigui hora. — Aquest manuscrit es el conegut Cançoner d'obres enamorades que podria haver sigut del Consistori de la gaya ciencia de Barcelona. Quasi totes les obres han estat publicades essent descrit diverses voltes el manuscrit. — Vegí's Eugeni de Ochoa, *Catálogo razonado de los Manuscritos Españos existentes en la Biblioteca Nacional de París*, París, 1844, pp. 286-374, que publica diverses obres; A. Morel-Fatio, *Catalogue des manuscrits espagnols et des manuscrits portugais de la Bibliothèque Nationale*, Paris, 1892, pp. 195-204, on se dona la llista de tots els poetes i de llurs poesies ordenades alfabèticament; A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, Barcelona, 1912, pp. 9-14, bona descripció. En Torres Amat, gràcies a les comunicacions, notícies i copies que varen trametre-li en Pere Puiggari i en Josep Tastú, va inclinar l'atenció dels estudiosos sobre aquesta notable antologia, amb les seves *Memorias para ayudar á formar un diccionario crítico de los escritores catalanes*, Barcelona, 1836. Relligat a mitja pasta amb llom de pergamí. En un full de guarda hi ha escrit: *Anthony del Codony menor | 1624 Costa 3 12 12 12* i després d'alguna cosa esborrada, el preu *7 12 12*. Segueixen 2 folis blancs, el darrer del mateix paper del manuscrit, i després 20 folis marcats A-T.

1. (Fol. A, en lletres grosses, vermelles) *Priuilegi dela gaya sciencia.*
Nos fferdinandus dei gracia Rex aragonum...
Es copia del document de Ferran I d'Aragó concedint 40 florins per joies al Consistori de la Gaya Ciencia, datat a Barcelona 17 Març 1413.
2. (segueixen dos folis blancs; f. E) *IHS. Romanç fet per Johan fogassot notari sobre la preso e detencio del illustrissimo senyor don Karlos princep de Viana e primogenit Darago... lo qual fou fet en la vila de Bruxelles del ducat de barbant en lo mes de ffabrer any mil CCCCLX.hu.*
Ab gemechs grans plors e sospirs mortals
3. (f. I v.^o) *Obra jeta per lo dit Johan Fogassot sobre la liberacio del dit Senyor Primogenit.*
Infinitis mals diuisions aporta
4. (f. K) *Complaint fet per Guillem Gibert en la ciutat de Barcelona sobre la mort del primogenit Darago don Carles. obra encadenada solta.*
Ab dolor gran e fora de mesura

5. (f. M; amb la caplletra T molt recargolada i florejada). *Taula del present cançoner damor.*
 Aquest foli recto no conté sinó la taula dels capítols de la *Gloria d'Amor* amb una nota al capdevall indicant-ho. El verso i tot el f. P ocupat per la taula de les demés obres.
6. (f. Q recto en blanc, al verso):
 O banch segur en qui lo preu se pague
7. (f. S) Al Rey Iesus donada la sentencia
8. (Acaben els folis preliminars, encara que siguin de la mateixa mà i comença propiament el cançoner al f. 1, en lletres grosses.)
Cançoner de obres ena | morades. e segueix se primer la gloria damor de fra rocaberti.
 A vosaltres jouens en la memoria dels quals amor continuament abita...
 f. 3, acaba'l pròleg en prosa i comensa'l poema:
 De tot delit priuat e dalegria
9. (f. 25) *Mossen auzias march.*
 Qual sera quell qui en amor contempla
10. (f. 26) *Auzias March.*
 Si deu del cors la miarma sostrau
11. (f. 27) *Mossen Auzias March.*
 Junt es lo temps que mon goig es complit
12. (f. 27 v.º) *A. March.*
 Mal venturos no deu sercar ventura
13. (f. 28) *Mossen Auzias March.*
 Quins tants segurs concells vas ensercant
14. (f. 29) *Mossen Auzias march.*
 Amor se dol com breument jo no muyr
15. (f. 29 v.º) *Mossen Auzias march.*
 Entre amor so portat e fortuna
16. (f. 33) *Mossen Jaucme March.*
 Dos son los alts segons lo meu parer
17. (f. 34) *Mossen Auzias march.*
 Aquesta es perdurable dolor
18. (f. 35 v.º) *Mossen Auzias March.*
 Per lo cami de mort he cercat vida
19. (f. 36 v.º) *Mossen Auzias March.*
 La gran dolor que lengua no pot dir
20. (f. 37) *Mossen Auzias March.*
 Si per null temps cregui seer amador
21. (f. 38) *Mossen Auzias march.*
 Que val delit pus no es conagut
22. (f. 39 v.º) *Mossen Auzias March.*
 Pus me trob sol en amor a mi semble

23. (f. 41 v.º) *Mossen Auzias March.*
Aquelles mans que james perdonaren
24. (f. 44) *Mossen Auzias March.*
Un sobrespler mes vengut per lo veure
25. (f. 44 v.º) *Mossen Auzias March. Estrampa.*
Lcs ignorants amor e sos exemples
26. (f. 46) *Mossen Auzias March.*
Per molt amar ma vida es en dupte
27. (f. 47) *Mossen Auzias March.*
Qui sino foll demana sim anyor
28. (f. 47 v.º) *Mossen Auzias March.*
Alt he amor don gran desig sengendra
29. (f. 48) *Mossen Auzias March.*
Sobres damor ma ja del tot sobrat
30. (f. 48) *Mossen Jacme March.*
Las treballat e fora de mesura
31. (f. 49) *Mossen auzias March. ma feta croada e capcaudada.*
Axi com cell quin lo somnis delita
32. (f. 49 v.º) *Auzias March. croada e capcaudada.*
Pren men axi com al patro quin plaja
33. (f. 50 v.º) *Auzias March. croada capcaudada.*
Axi com cell qui designa vianda
34. (f. 51 v.º) *Auzias March. croada capcaudada.*
Tant he amat que mon grosser enginy
35. (f. 52 v.º) *Mossen Auzias march.*
Molt he tardat en descobrir ma falta
36. (f. 53) *Mossen Auzias march.*
Si com rictat no porta bens en si
37. (f. 54 v.º) *Mossen Auzias march.*
Qui sera quell del mon superior
38. (f. 56) *Complanta.*
Delit nom ve per dir ma gran tristura
39. (íd.) *Sparça de P. Torroella.*
Per tres migans son poder abilita
40. (f. 56 v.º) *Conort e notificacio de la mort de la senyora.*
Preneu conort e nous doneu tristura
41. (f. 57) *Complanta de la mort.*
Ivo car fill continuu per tu plor
42. (f. 57 v.º) *Lahors de P. Torroella.*
Callen aquells abseguats per amor
43. (íd.) *Figueres. lahors de la senyora.*
Enteniment saber ne fantesia

44. (f. 59) *Obra de figueres ab la sua oracio.*
 Temps ha que visch peccant sens penedir
 (f. 59 v.º) *La oracio.*
 O sobiran Deu creador
45. (f. 61) *Maldits en cobles. Masdouelles.*
 Pus dau raho a mi de malparlar
46. (f. 61 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Ara conech ço que no conaxia
47. (f. 62 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Anuig mostrau hauer quius vulla be
48. (f. 63) *Lo dit Masdouelles.*
 Per quem digues que sens vostre voler
49. (f. 64) *Complaints per departiments. Masdouelles.*
 Un jorn mirant axi com fer solia
50. (f. 64 v.º) *Lohament. Masdouelles.*
 Ceit es a tots quamor es cosa pura
51. (f. 65 v.º) *Masdouelles.*
 Si prest nom val vostra gran senyoria
52. (f. 66) *Masdouelles.*
 Pus per amar he de morir
53. (f. 66 v.º) *Altra Masdouelles.*
 Ja que lo temps nos vuy tal com solia
54. (f. 67 v.º) *Masdouelles.*
 En loch molt alt de terra plana mir.
55. (f. 68) *Masdouelles.*
 Jo vull hi am la mes bella ques mir.
56. (f. 69) *Masdouelles.*
 Ara pus sou si fort enamorats
57. (f. 69 v.º) *Masdouelles.*
 No crech prengues ab major paciença
58. (f. 70 v.º) *Masdouelles.*
 De vos amor no push negun be dir
59. (f. 71) *Debat de mossen Madouelles ab amor. Parla primer lo dit Masdouelles.*
 Be sabs amor que voluntat auia
60. (f. 75) *Johan Berenguer de Masdouelles.*
 Amor me te incessantment lunyat
61. (f. 76) *Masdouelles.*
 Pus nom feu be ni fer nol me voleu
62. (f. 76 v.º) *Masdouelles.*
 So que no vol ma disposicio
 (f. 77 v.º) *Resposta feta a la predita obra per mossen Martí gralla.*
 Mossen Johan segons oppinio
 (f. 78 v.º) *Resposta feta per lo dit Mossen Masdouelles.*
 Mossen Francesch lo noyble gullo

63. (f. 79 v.º) *Altra Masdouelles.*
Despuys partim de vos ma bellaymia
64. (f. 80 v.º) *Altra masdouelles.*
Destret damor ab cuytat anamen
65. (f. 81 v.º) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Pus que sabi que vostra senyoria
66. (f. 82) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Pus veig que us plau per vos vaja rodan
67. (f. 83) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Tant he soffert que pus auant soffrir
68. (f. 83 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Morir me cuyt de dol e fallonia
69. (f. 84 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Si james push del tot aconseguir
70. (f. 85) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Quant me soue daquell jorn que parti
71. (f. 86) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Anuig trob gran en la festa que feu
72. (f. 86 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Perdut he pler deport solars e riure
73. (f. 78 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Molt vos sou tard dona regoneguda
74. (f. 88) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Pus no sentiu ço que sentir deuria
75. (f. 89) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Voler desig e dura passio
76. (f. 89 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles. Comiat.*
Elienor per tant com fos maymia
77. (f. 90 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
James hagui damor tal sentiment
78. (f. 91) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Nom clam damor ab tot que molts turments
79. (f. 92) *Altra obra feta per lo dit Johan Berenguer de masdouelles
en lehor de la marquesa doristany.*
A vos qui sou de complida bellesa
80. (f. 92 v.º) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Dins un gran prat a totes parts e cayre
81. (f. 93 v.º) *Canço damor tençonada feta per Mossen Arnau March.
e hay sentencia donada per ell mateix la qual no es asi per man-*
ment de la senyora Reyna dona margarida a el fet. Parle lo cor.
Presumptuos cors ple de vanitats
La tençó es entre'l cor i el seny.
82. (f. 94 v.º) *Luis de Vilarasa.*
Per ben amar jo pas lo derrer dan

83. (f. 95 v.º) *Mossen Bernat Serra.*
Pus so destret nom tengats a follia
84. (f. 96) Els mots *del rey* amb lletra molt més moderna.) *Mossen Jordi del rey.*
Desert damichs de bens e de senyor
85. (f. 97) *Mossen Jordi.*
Un cors gentil ma tant enamorat
86. (f. 97 v.º) *Setge damor fet per mossen Jordi.*
Ajustat vey damor tot lo poder
87. (f. 98 v.º) *Mossen Jordi.*
Enyoramant enuig dol e despit
88. (f. 99 v.º) *Vilarasa.*
Lenuig es meu e vostrel dan
89. (f. 100) *Obra feta per Franci Guerau per lehor dela nobla dona Leonor de Cardona.*
A qui pora donzella virtuosa
90. (f. 100 v.º) *Altra feta per lo dit franci guerau.*
Si col malalt quant la febrel combat
91. (f. 101 v.º) *Altra obra feta per lo dit franci guerau.*
Un gran enuig dins mon cor sent causar
92. (f. 102) *Comiat de Mossen Jordi.*
Souint sospir dona per vos de luny
93. (f. 103) *Cobles sparças. Ffranci guerau.*
Bellesa gran vostre cors illumina
94. (íd.) *Cobla sparça feta per mossen Johan Berenguer de masdouelles.*
Poderos deu ez hom incomprendible
95. (f. 103 v.º) *Altra cobla sparça feta per en Pere Johan de Masdouelles.*
Tot ignorant se pense molt saber
96. (f. 103 v.º) *Altra sparça feta per lo dit Pere Johan de masdouelles.*
Lome donor qui trenqua se paraula
97. (íd.) *Cobla equiuocada feta per mossen Jacme March a mossen P. March.*
Sus en lo mig duna costa
(f. 104) *Resposta de mossen P. March a mossen Jacme March.*
Blancha y bella nes la costa
98. (f. 104 v.º) *Altra sparça feta per fra Vilagut.*
Certes dich pus que la millor
99. (íd.) *Altra Masdouelles.*
Car fort teniu dona virtut ses frau
100. (íd.) *Altra feta per lo dit masdouelles quant fou noui mossen Guerau de ceruello.*
Mossen Guerau pus lo temps es vengut

101. (f. 105) *Altra sparça feta per ell mateix e tramesa a son frare en P. Johan de Masdouelles.*
 Qui pert lo temps detras ço que no val
Resposta.
 No penseu gens que metre un jornal
Replicacio.
 Entes haueu ten be lo general
102. (íd.) *Altra.*
 Qui de mi us dix que fos enamorat
103. (f. 105 v.º) *Altra sparça.*
 Lenamorat quen temps antich amaué
104. (íd.) *Altre.*
 Encalçant fuig del quatenyer volria
105. (íd.) *Altre.*
 Tres enuyts tinch quim fan pensiu estar
106. (íd.) *Altre.*
 Sostenir pot dona sacretament
107. (f. 106) *Altre.*
 De ben seruir no son las ne cançat
108. (íd.) *Altre.*
 Despuys parti de vos ma bellaymia
109. (íd.) *Altre.*
 Ja volgues deu que pusques absténir
110. (f. 106 v.º) *Altre.*
 Pobre de joy e malvolgut daymia
111. (íd.) *Altre.*
 A mi mateix coue que digua fora
112. (íd.) *Altre.*
 E llas catiu be fonch maleyt lo dia
113. (f. 107) *Altre.*
 Dona del mon nom pot gens enganar
114. (íd.) *Altre.*
 Anar men vull per ço prench comiat
115. (íd.)
 Tum fas pertir per qui jo romandria
116. (f. 107 v.º) *Altra de barthomeu de mossen Corella.*
 En lo mon trop molts homens ralladors
117. (íd.) *Altre ell mateix.*
 Enamorats de sentiment grosser
118. (íd.) *Altre.*
 No sta bon seny a home qui molt fia
119. (íd.) *Altre.* (Lluis de Requesens)
 Retorn retorn nostre bona mistat

120. (f. 108) *Altre.* (Lluis de Requesens)
Nunque dire qui es la qui jo am
121. (íd.) *Altre.* (Jordi de Sant Jordi)
Ja donal mon nom fara de blanc groch
122. (íd.) *Altre.*
Pus que damar vos fets merxanderia
123. (f. 108 v.º)
La mi amor pus nous puch dar entendre
124. (íd.) *Altre. Luis de Requesens.*
No vull anar en loch un dones sien
125. (f. 109) *Altre. Vallmanya.*
Pus que tots jorns no cessats fer gabella
126. (íd.) *Altra Vallmanya.*
Vostres viltats me foren manifestes
127. (íd.) *Altra. Franci Guerau.*
De mi us recort senyora mia vida
128. (f. 109 v.º) *Altra franci guerau.*
Cert com nous veig senyora de mon cor
129. (íd.) *Altra franci guerau.*
Un gran espant de tots espants major
130. (f. 110) *Mossen Jordi.*
Dauer lo nom e lo dret tal daymia
131. (f. 110 v.º) *Mossen Jordi.*
Ara hojats dompnas queus fau saber
132. (f. 111 v.º) *Mossen Pere de Queralt caualler.*
Sens pus tardar me ne de vos pertir
133. (f. 112 v.º) *Mossen Jordi de Sent jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensembs
134. (f. 113) *Mossen Ramon de Cardona preuere.*
Lo vostre sguard ences leutrir greu flama
135. (f. 114)
Amant amor damoi suy ben amats
136. (f. 115) *Deseximent e conuit damor fet per blay seselles.*
Pera tostems he cremat linuentari
137. (f. 116) *Pau de belluiure.*
Dompna gentil vos minculpats a tort
138. (f. 117) *Lay de pere torroella.*
Qui volra veut un pobrestat
139. (f. 119 v.º) *Altre lay de Pere Torroella.*
Enamorats los qui per ben amar
140. (f. 121) *Los enuigs de mossen Jordi.*
Anuig enamich de jouent

141. (f. 123) *Lay de Marti Garcia.*
Temps es que suspir e que plor
142. (f. 124) *Obra figurativa ab rims estrams en lehor del Rey feta per en Dionis Guiot notari de Valencia.*
Reys magniffichs trop me par causa folla
143. (f. 125) *Mossen Pere March.*
Jom marauell com nos veu qui hulls ha
144. (f. 126) *Mossen P. March.*
Al punt com naix comense de morir
145. (f. 127 v.º) *Mossen P. March.*
Cest qui so fayt don li deu seguir dan
146. (f. 128) *Mossen Jacme March. cobles de fortuna.*
Quant eu cussir en los fets mundenals
147. (f. 129) *Blay Caselles obra encadenada.*
Dona gentil e daccellent natura
148. (f. 129 v.º) *Altra obra feta per mossen Jordi de Sant Jordi uniçonant e aperiada a la meytat.*
En mal podiers enqueres en mal loch
149. (f. 130 v.º) *Mossen P. Dezpuig caualler. siruentesch.*
Pus que bondat neç abtesa
150. (f. 131) *Debat del cor ab lo cors tot encadenat e uniçonant fet per en Pestrana.*
A vos mon cor me coue descobrir
151. (f. 132 v.º) *Trasfort notari. uniçonant croada.*
Gran carrech han huy tuyt lom de peratge
152. (f. 133 v.º) *Pere Johan de Masdouelles. uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Dona donor qui viure vol honesta
153. (f. 134) *Maldit fet per lo dit P. Johan de masdouelles ab pauzes tornades uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Temps es estat que manauet pescar
154. (f. 135) *Maldit fet per lo dit P. johan de masdouelles. uniçonant mig croat e mig encadenat.*
Liuradaus sou a mi no per amor
155. (f. 135 v.º) *Johan Roquafort solta e encadenada.*
Enamorat no fou mes de Isolda
156. (f. 135 v.º) *Depertiment fet per solt e encadenat.*
Tots mos delits e pensa ten joyosa
157. (f. 136 bis) *Anthoni Vallmanya. esperça.*
Mort me donau senyora vida mia
158. (f. 136 bis v.^o) *Luis de Vilarasa. les .v. balades. La primera ab rims uniçonants e croats ab retronx. La primera.*
Començ de cas maporta pensament

- (f. 137) *La segona balada ab rims tots uniçonants. quatre bordons croats. dos estramps e dos derrers appariats.*
 Sobres damor ma tret la libertat
- (f. 137 v.º) *Terça balada uniçonant ab rims crohats. dos biochs. dos bordons estramps e un retronx.*
 Nos pus amor sino ço que jo sent
- (f. 138) *Quarta balada. tota uniçonant ab rims crohats e ab retronx.*
 Si com lo flach quen brega nos estat
- (f. 138 v.º) *Quinta balada ab cobles soltes e ab rims crohats e un retronx.*
 Com lo posat en lestrem de la mort
159. (f. 139) *Anthoni Vallmanya notari. capcaudada ab rims crohats.*
 Tots los delits damor veig luny de mi
160. (f. 139 v.º) *Gabriel Ferruix. requesta damor ab rims croats e encadenats ab ampelt e bioch tot soit e capfinit.*
 Reyna de prets doctrina dels sabents
 Dialeg entre L'enamorat i L'enamorada.
161. (f. 140 v.º) *Johan Fogacot en laors de la uenguda del rey. solta ab rims crohats e un percut.*
 Rey virtuos senyor dinsigna terra
162. (f. 141 v.º) *Anthoni Vallmanya notari. en lahor de una monga qui seruaue leyaltat al seu enamorats ab rims solts e croats.*
 No mes en vos virtut hauets estrema
163. (f. 142 v.º) *Mossen Nauarro.*
 Veig ço quem plau e pas dolor estrema
164. (f. 143) *Pere Torroella.*
 No majut deu si vos no majudau
165. (f. 143 v.º) *Pere Torroella.*
 No sent ne veig ne hoig ne conech res
166. (f. 144) *Pere Torroella.*
 Ara pots fer amor tes voluntats
167. (f. 144 v.º) *Pere Torroella.*
 O passio qui sens poder has força
168. (f. 145) *Francesch Ferrer.*
 Qui be serueix lexau que grat ne ten
169. (f. 145 v.º) *Francesch Ferrer.*
 De fi en fi vos am tan finamen
170. (f. 146) *Francesch Ferrer.*
 Enamorats doleu vos de ma vida
171. (p. 147) *Marti Garcia.*
 De ferm en ferm son ligat ab la ferma
172. (f. 147 v.º) *Marti Garcia.*
 Despuds que so presoner de fortuna.
173. (f. 148 v.º) *Ramon Boter.*
 Si com Adam per dona fou vençut

174. (f. 149) *Ramon Boter.*
Pus en lo mon sou feta singular
175. (f. 149 v.º) *Ramon Boter.*
Dos grans contrasts son bolcats en ma pensa
176. (f. 150 v.º) *Sparça de mossen Auzias March.*
Si col malalt qui lonch temps ha que jau
177. (f. 151) *Ramon Boter.*
Tant com lo sel la terra enuirona
178. (f. 151 v.º) *Ramon Boter.*
Prencent lo tot per la pus simpla part
179. (f. 152) *Ramon Boter.*
Quina dolor saragual a la mia
180. (f. 153) *Ramon Boter.*
O mort ciuel mostra ta gran potença
181. (f. 153 v.º) *Pere Torroella.*
Jo so partit e partint me partia
182. (f. 154) *Altra obra de grat e de ingrat feta per Nanthoni Vallmanya notari per amor de una senyora monga a la qual lo seu enamorat era stat desconaxent. ab rims solts e encadenats.*
Qual mils de mi en tal ira cayguda
183. (f. 156) *Sparça Vallmanya.*
Per lo que veig de vos tot me reprench
184. (f. 156 v.º) *Altra obra feta contra fortuna aduersa per lo dit Vallmanya.*
Qual un de tants dir pora quell no senta
185. (f. 157 v.º) *Sparça.* (Auzias March)
Quant a deu plau que la fusta parescha
186. (f. 158) *Altra obra contra fortuna adversa feta per mestre Ferrando metge.*
Tal indispost qual so nouell e tendre
Al marge: *Nota: ab la present guanya joya.*
187. (f. 159 a 2 columnes) *Lo conort de Francesch Farrer.*
O bes despit o gran dolor
188. (f. 164, a 2 columnes) *Obra feta per mossen Johan Berenguer de masdouelles sobre les morts.*
Incriat deu sol creador
189. (f. 164 v.º, b.)
Preniu donzella sagrada
190. (f. 165) *Raquesta damor de madama sens merci feta per mestre... treta de frances en cathala per Francesch Oliuer.*
No ha gran temps caualcant jo pensaua
191. (f. 177 v.º) *Mossen Auzias March.*
Tot entenen amoros a mi entengua
192. (f. 183) *Mossen Auzias March.*
Tal so com cell qui pensa que morra

193. (f. 183 v.º) *Sparça.* (Auzias March)
Si col malalt qui lonch temps ha que jau
194. (f. 184) *Mossen Auzias March.*
Veles e vents han mos designs complir
195. (f. 184 v.º) *Mossen Auzias March.*
Tot metge pren carrech de conciença
196. (f. 185) *Mossen Auzias March.*
La mia por dalguna coses mou
197. (f. 185 v.º) *Mossen Auzias March.*
O moit qui est de molts mals medecina
198. (f. 186 v.º) *Mossen Auzias March.*
Tots los designs escampats en lo mon
199. (f. 187) *Mossen Auzias March.*
Sens lo desig de cosa desonesta
200. (f. 187 v.º) *Mossen Auzias March.*
Lo jorn ha por de perdre sa claror
201. (f. 188) *Mossen Auzias March.*
Sobres dolor ma tolt limagnar
202. (f. 188 v.º) *Mossen Auzias March.*
Tant en amor ma pensa consentit
203. (f. 189) *Mossen Auzias March.*
Hoyu hoyu tots los qui be amats
204. (f. 189 v.º) *Sparça. Mossen Auzias March.*
Si com lo taur se va fuyt per desert
205. (f. íd.) *Sparça. Mossen Auzias March.*
Tot laurador es pagat del jornal
206. (f. 190) *Mossen Auzias March.*
Hon es lo loch on ma pensa reposa
207. (f. 190 v.º) *Mossen Auzias March.*
No guard auant ne remembrel passat
208. (f. 191) *Mossen Auzias March.*
Axi com cell quis veu prop de la mort
209. (f. 191 v.º) *Mossen Auzias March.*
Malament viu qui delit pert de viure
210. (f. 192 v.º) *Mossen Auzias March.*
Ceruo ferit no designa la font
211. (f. 193 v.º) *Mossen Auzias March.*
Nos marauell algu per que manyor
212. (f. 194 v.º) *Mossen Auzias March.*
Lexant apartlestil dels trobadors
213. (f. 195) *Sparça*
Los damar fals merexen portar mal
214. (f. 195 v.º) *Mossen Auzias March.*
Si be mostrau que mi no auorriu

215. (f. 196) *Mossen Auzias March.*
A mal estrany es la pensa estranya
216. (f. 196 v.º) *Sparça.*
Nom plau lo tall que teniu ne manera
217. (f. 197) *Mossen Auzias March.*
Si com aquell qui per sinfinidat
218. (f. 197 v.º) *Mossen Auzias March.*
Ab tal dolor que lesperit sarrancha
219. (f. 198 v.º) *Mossen Auzias March.*
Ma voluntat amantvos se contenta
220. (f. 199) *Mossen Auzias March.*
Si com lo rich qui per son fill treballa
221. (f. 200) *Mossen Auzias March.*
Clar es e molt a tots los amadors
222. (f. 201) *Mossen Auzias March.*
Que ma calgut contemplar en amor
223. (f. 202 v.º) *Mossen Auzias March.*
Lo temps es tal que tot animal brut
224. (f. 203) *Mossen Auzias March.*
No pot mostrar lo mon menys pietat
225. (f. 203 v.º) *Mossen Auzias March.*
Colguen les gents ab alagria festes
226. (f. 204) *Sparça* (Leonard de Sors)
Cell qui maldiu daltri ni sabilita
227. (f. 204 v.º) *Mossen Auzias March.*
Qui no es trist de mos dictats no cur
228. (f. 205) *Mossen Auzias March.*
Fentesiant amor a mi descobre
229. (f. 206) *Mossen Auzias March.*
Vos qui sabeu de la tortral costum
230. (f. 206 v.º) *Mossen Auzias March.*
Pugar no pot algu en mes valer
231. (f. 207) *Sparça* (Pere d'Abella)
Pus axit plau ta bandera estendre
232. (f. 207 v.º) *Mossen Auzias March.*
Junt es lo temps que sera coneget
233. (f. 208) *Mossen Auzias March.*
No cerch lo temps mon pensament inmóble
234. (f. 208 v.º) *Mossen Auzias March.*
Si com un rey senyor de tres ciutats
235. (f. 209) *Mossen Auzias March.*
Molt home veig clamor se de fortuna
236. (f. 210) *Fra comanador de Fambra* (Hug Bernat de Rocabertí)
Conforms desigs ab calitats diuerses

237. (f. 211 v.º) *Sparça* (Lluis de Requesens)
No vull saber de res ne vull aprendre
238. (f. 212) *Luis de Vilarasa.*
Segons los fets axis lo pensament
239. (f. 212 v.º) *Mossen Luis de Requesens.*
Ans de molt temps veurem los confessors
Aquesta poesia va tota ratllada amb tinta.
240. (f. 213) *Mossen Luis de requesens.*
Lacaptador vesat de petitesa
241. (f. íd.) *Mossen Verdu.*
Moltes gents son en aquest mon loades
242. (f. 215) *Marti Garcia, lay*
Desconcertat daquell saber
243. (f. 215 v.º) *Mossen Auinyo.*
Com a forçat maure de vos partir
244. (f. 216) *Mossen Auinyo, estrampa.*
Lo molt voler jo crech nos pot comprendre
245. (f. 216 v.º) *Mossen Estanya, Canço.*
Rich so denuyts e pobre de conort
246. (f. 217) *Mossen Auinyo.*
No perque cert a tot lo mon no sia
247. (f. 217 v.º) *Mossen Auinyo.*
Loar cascu segons lo seu merexer
248. (f. 218) *Mossen Auinyo. strampa.*
Pus bona sort de mi tots jorns sabsenta
249. (f. 218 v.º) *Mossen Auinyo.*
Damor me clam del interes que prench
250. (f. 219) *Mossen Auinyo.*
Nou pensament es present a la pensa.
251. (f. 219 v.º) *Sparça* (Lluis de Requesens)
Si us par amo que hagues prou durat
252. (f. 220) *Mossen Auinyo.*
Segons comprehenc practica cortesana
253. (f. 220 v.º) *Mossen Auinyo.*
A molts compren que prenen entrenyor
254. (f. 221) *Mossen Auinyo.*
Tots mos delits en un punt volgui perdre
255. (f. 221 v.º) *Sparça* (Leonard de Sors)
Enamorats que teniu prou sentit
256. (f. 222) *Mossen Berenguer de Masdouelles.*
Prenguen espill los curials que son
257. (f. 222) *Mossen Masdouelles.*
Ab los sobtils laços qui per amor

258. (f. 223) *Mossen Masdouelles.*
Pus ma dolor tant fort tots jorns saugmenta
259. (f. 223 v.º) *Mossen Masdouelles.*
En temps denuig he mig desliberat
260. (f. 224) *Mossen Masdouelles.*
Lom qui del mon saparta per seruir
261. (f. 225) *Mossen Masdouelles.*
Com pus me pens difficultos mapar
262. (f. 225 v.º) *Mossen Masdouelles.*
Tot mon treball fins al jorn duy passat
263. (f. 226) *Mossen Masdouelles.*
Apoderat damor per son poder
264. (f. 226 v.º) *Mossen Lehonard de Sors caualler.*
Cert aramor me conuendra parlar
265. (f. 227) *Mossen Sors predit.*
De vos me dolch que perdeu temps en va
266. (f. 227 v.º) *Mossen sors.*
Lo meu deport es poder uos mirar
267. (f. 228) *Lay den Ramis.*
Ohiu de mi quanta dolor
268. (f. 229 v.º) *Anthoni Vallmanya notari ma feta per lo posedor de la joya de desconaxença de la enamorada.*
Ancios tot del amagat engan
269. (f. 230) *Obra de desconexença ab la qual lo predit Vallmanya gonya la joya.*
Lignorant hom port ab si un greu dan
270. (f. 232 v.º) *Vallmanya per honor de la joya.*
Ingrat voler me fa damor complanyer
271. (f. 233 v.º) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu enamorat.*
Si tardas veus he fallit en respondre
272. (f. 234 v.º) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu enamorat.*
Sentir no pot un amor tan encesa
273. (f. 235) *Altra obra feta per en Simon Pastor en lehor de dona Ysabel suaris.*
Segui segui auentures gentils
274. (f. 236) *Altra obra feta per en Simon Pastor.*
Omne rarum preciosum
En llatí i castellà.
275. (f. 236 v.º) *Altra obra ço es maldit fet per en Simon Pastor.*
Per diuulgar la pratica dampnada

276. (f. 237 v.º) *Obra intitulada sort. feta per Nantonhi Vallmanya notari en lehor de les monges de Valldonzella. hon parle de una desconaxença a ell feta.*

Als desigants aconseguir lo premi

277. (f. 241) *Altra obra feta per lo dit Vallmanya per una senyora que repta son enamorat de desconaxença.*

Quala uuy es que per amar languescha

Nota marginal: *Fou spandida la present obra per mi Anthoni Vallmanya notari. dins lo cor de Valldonzella digmenga a xxv de juny any mil CCCCLVIII.*

278. (f. 242 v.º) *Altra obra apellat escondit ab la qual obra lenamorat demunt dit colpat | se escusa de la colpa a ell imposada per sancmorada. Vallmanya uniçonant e maridat compas.*

Qual es aquell enuejos qua bastat

279. (f. 244 v.º) *Altra scondit maridat fet per lo dit Vallmanya scusantse e desencolfantse de una colpa falçament imposada.*

Nouellament he sentida lempresa

Al marge interior hi ha escrit: *fou spandida la present scusacio digmenga a vi. de Maig any Mil CCCCLVIIJ per mi Anthoni Vallmanya dins lo cor de Valldonzella hon tenia consistori de la tenço del sastre e del argenter qual offici merezia mes honor.*

280. Acaba propriament el cançoner al verso del foli CCXXXV, que es el darrer. Segueix ara un judici poètic, potser l'únic que's conserva, que havia estat plegat i tramès i que s'ha enganxat a la fi constituint els actuals folis CCXXXVJ-CCXXXVIIJ el darrer dels quals té, en sa forma apaisada, 110 × 160 mm. i un paperet més curt enganxat, 98 × 198 mm. En un debat promogut per Ricart en el qual prenen part en Johan Çacoma i en Pere Pau Çaguda; el consistori nombra jutge an Johan Fogassot, cominant-lo a dictar sentencia dintre'l terme de deu dies, rubricant *V.t Jo. R. F. hu dels mantenidors del Gay saber.* En Fogassot emet sentencia *disabt' a XX de janer se dona la sentencia en l'ort den Francesch morer.* Al verso del paper rubricat hi ha escrita aquesta data *a vij. de desembre [14] LXXV.* El primer vers d'aquesta qüestió, que ara apareix, es:

... olguera... companyia

Per p a la milloria

Del pertit molt disputat

Els darrers versos del llibre son (f. CCXXXVIII) recto:

Quil post al repos complit

Goig sens fi be infinit.

Vudit Jo.^{es} fogassot Iudex.

K

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 10

Escrit a les derreries del XV^{en} segle sobre 212 (197) folis de paper de 275 × 215 mm. La foliació, de guarisme, va del foli 15 al 212 amb llacunes que s'indican; per a suprir la manca dels primers 14 folis varen afegir-se al principi, al relligar-se, 21 foli de paper. El relligatge es en pell, de començaments del segle XIXe, duent al llom el rêtol: «Cancionero lemosin». — Aquest cançoner té la mateixa disposició de J i n'es probablement el borrador o una copia; l'ordre de les poesies és potser més llògic en K on, per altra part, s'observa el salt d'un full (núm. 90) que evidencia que'l copista tenia a la vista un altre cançoner, potser M. En Milà i Fontanals, *Poëtes lyriques catalans*, va designar-lo per la lletra D, quan estava en possessió dels hereus den Vega i Sentmanat i abans d'entrar a mans d'en Marian Aguiló. — Massó-Rubió, *id. id.*, pp. 81-102.

1. (Fol. 15 tot continuant la Gloria d'amor d'En Rocabertí.)
Perque delli veritat podeu creure
que acaba al foli 24 v.º
2. (f. 24 v.º, títol equivocat antig.) *Obra feta per mossen Auzias march coronada.* (En lletra moderna diu:) *Es requesta de amor de Madama sens Merci.*
No ha gran temps caualcant io pensaua
Traducció del poema d'Alain Chartier feta per Francesc Oliver.
3. (f. 37 v.º) *Mossen Auzias march.*
Qual sera quell qui en amor contempla
4. (f. 38 v.º) *Mossen Auzias march.*
Si deu del cors la miarma sostrau
5. (f. 39 v.º) *Mossen Auzias march.*
Junt es lo temps que mon goig es complit
6. (f. 40) *Mossen Auzias march.*
Mal venturos no deu sercar ventura
7. (f. 40 v.º) *Altra. Mossen Auzias march.*
Quins tants segurs consells vas ensercant
8. (f. 41 v.º) *Mossen Auzias march.*
Amor se dol com breument jo no muyr
9. (f. 42) *Mossen Auzias march.*
Entre amor son portat e fortuna
10. (f. 45) *Mossen Jaume march.*
Dos son los alts segons lo meu parer
11. (f. 45 v.º) *Mossen Auzias march.*
Aquesta es perdurable dolor
12. (f. 47) *Mossen Auzias march.*
Per lo cami de mort he sercat vida
13. (f. 48) *Mossen Auzias march.*
La gran dolor que lengua no pot dir
14. (f. 48 v.º) *Mossen Auzias march.*
Si per null temps cregui ser amador.
15. (f. 49) *Mossen Auzias march.*
Que val delit pus no es coneugut
16. (f. 50 v.º) *Mossen Auzias march.*
Pus me trop sol en amor a mi semble
17. (f. 52) *Mossen Auzias march.*
Aquelles mans que james perdonaren
18. (f. 54) *Mossen Jachme march.*
Un sobrespler mes vengut per lo veure
19. (f. 55) *Mossen Auzias march. Estrampa.*
Los ignorants amor e sos exemples
20. (f. 56) *Mossen Auzias march.*
Per molt amar ma vida es en dupte

21. (f. 56 v.º) *Auzias march.*
Qui sino foll demana sim anyor
22. (f. 57 v.º) *Mossen Auzias march.*
Alt he amor don gran desig sengendre
23. (f. íd.) *Mossen Auzias march.*
Sobres damor ma ja del tot sobrat
24. (f. 58) *Mossen Jacme march.*
Las treballat e fora de mesura
25. (f. 58 v.º) *Mossen Auzias march ma feta croada e capcaudada.*
Axi com cell quin lo sompnis delita
26. (f. 59) *Auzias march croada e capcaudada.*
Pren men axi com al patro quin plaja
27. (f. 59 v.º)
Per moltamor don gran desig sengendre
28. (f. 60) *Auzias march croada e capcaudada.*
Axi com cell qui designa vianda
29. (f. 60 v.º) *Auzias marc croada capcaudada.*
. Tant he amat que mon grosser enginy
30. (f. 61 v.º) *Mossen Auzias march.*
Molt he tardat en descobrir ma falta
31. (f. 62) *Mossen Auzias march.*
Si com rictat no porta bens ab si
32. (f. 63) *Mossen Auzias march.*
Qui seraquell del mon superior
La tornada copiada al marge en lletra del XVI^{en} segle.
33. (f. 64) *Mossen Auzias march.*
Tot entenen amoros mi entenga
34. (f. 69 v.º) *Mossen Auzias march.*
Tal so com cell qui pense que morra
35. (f. 70) *Sparça. (Auzias)*
Si col malalt qui lonch temps ha que jau
36. (íd.) *Mossen Auzias march.*
Veles e vents han mos desigs complit
37. (f. 71) *Mossen Auzias march.*
Tot metge pren carrech de consciència
38. (f. 71 v.º) *Mossen Auzias march.*
La mia por dalguna cosas mou
39. (f. 72) *Mossen Auzias march.*
O mort qui ets de molts mals medecina
40. (f. 72 v.º) *Mossen Auzias march.*
Tots los desigs escampats en lo mon
41. (f. 73 v.º) *Mossen Auzias march.*
Sens lo desig de cosa desonesta

42. (f. 74) *Mossen Auzias march.*
Lo jorn ha por de perdre sa claror
43. (íd.) *Mossen Auzias march.*
Sobresdolor ma tolt limagnar
44. (f. 74 bis) *Mossen Auzias march.*
Tant en amor ma pensa consentir
45. (f. 74 bis v.º) *Mossen Auzias march.*
Hoyu hoyu tots los qui be amats
46. (f. 75) *Sparça mosen Auzias march.*
Si com lo taur se va fuyt per desert
47. (íd.) *Sparça mossen Auzias march.*
Tot laurador es pagat del jørnal
48. (f. 75 v.º) *Mossen Auzias march.*
On es lo loch on ma pensa repose
49. (f. 76) *Mossen Auzias march.*
No guard auant ne remembrel passat
50. (f. 77) *Sparça (Auzias).*
Axi com cell quis veu prop de la mort
51. (íd.) *Mossen Auzias march.*
Malament viu qui delit pert de viure
52. (f. 78) *Mossen Auzias march.*
Ceruo ferit no desige la font
53. (f. 78 v.º) *Mossen Auzias march.*
Nos marauell algu perquem anyor
54. (f. 79 v.º) *Mossen Auzias march.*
Lexant apartlestil dels trobadors
Al marge del foli 80, i fent referència al vers 4.^t de la 4.^a cobla, se llegeix la nota següent escrita per una mà de finals del segle XVIe. «Dona Teresa bou que Ausias March prengue per assumpto de son amor Platonich, com acostuman los Poetas, imitant al Petrarca en lo amor de Laura. Ausias era casat ab Eleonor Scorna.»
55. (f. 80) *Mossen Auzias march.*
Si be mostrau que mi no auorriu
56. (f. 80 v.º) *Mossen Auzias march.*
A mal estrany es la pensa estranya
Damunt del mot pensa corregtit «pena es».
57. (f. 81 v.º) *Mossen Auzias march.*
Si com aquell qui per sinfinitat
58. (f. 82) *Mossen Auzias march.*
Ab tal dolor com lesperit se rancha
59. (f. 82 v.º) *Mossen Auzias march.*
Ma voluntat amant vos se contenta
60. (f. 83; alguns versos ratllats; al marge: *Cobles en lahor de la sua enamorada*) *Mossen Auzias march.*
Si com lo rich qui per son fill treballa

61. (f. 84) *Mossen Auzias march.*
Clar es e molt a tots los amadors
62. (f. 84 v.º) *Mossen Auzias march.*
Quem ha calgut contemplar en amor
63. (f. 86) *Mossen Auzias march.*
Lo temps es tal que tot animal brut
64. (f. 86 v.º) *Mossen Auzias march.*
No pot mostrar lo mon menys pietat
65. (f. 87) *Mossen Auzias march.*
Colguen les gents ab alegria festes
66. (f. 87 v.º) *Sparça mossen sors.*
Cell qui mal diu daltri ni sabilita
67. (íd.) *Mossen Auzias march.*
Qui no es trist de mos dictats no cur
68. (f. 88) *Mossen Auzias march.*
Fentesiant amor ami descobre
69. (f. 89) *Mossen Auzias march.*
Vos qui sabeu de la tortral costum
70. (f. 89 v.º) *Mossen Auzias march.*
Pujar no pot algu en mes valer
71. (f. 90) *Sparça. P. dabella.*
Pus axit plau ta bandera estendre
72. (f. 90 v.º) *Mossen Auzias march.*
Junt es lo temps que sera coneugut
73. (f. 91) *Mossen Auzias march.*
No cerch lo temps mon pensament inmóble
74. (f. 91 v.º) *Mossen Auzias march.*
Si com un Rey senyor de tres ciutats
75. (f. 92) *Mossen Auzias march.*
Molt home veig clamar de sa fortuna
76. (f. 93) *Complanta. (Pere Torroella).*
Delit nom ve per dir ma gran tristura
77. (íd.) *Sparça de p. torroella.*
Per tres migans son poder abilita
78. (f. 93 v.º) *Conort e notificacio de la mort de la senyora.*
Preneu conort e nous doneu tristura
79. (íd.) *Complanta de la mort. (Pere Torroella).*
Iuo car fill continuu per tu plor
80. (f. 94) *Lahors de p. torroella.*
Callen aquells abseguats per amor
81. (f. 94 v.º) *Ffigueres. lahors de sa senyora.*
Enteniment saber ne fentesia

82. (f. 95 v.º) *Obra de figueres ab la sua oracio.*
Temps ha que visch peccant sens penedir
(f. 96) *La oracio.*
O subiran deu creador
83. (f. 97) *Maldit en cobles Masdouelles.*
Pus dau raho a mi de mal parlar
84. (f. 98) *Lo dit masdouelles.*
Ara conech ço que no conexia
85. (f. 98 v.º) *Lo dit masdouelles.*
Anuig mostrau hauer qui us vulla be
86. (f. 99) *Lo dit masdouelles.*
Perquem digues que sens vostre voler
87. (f. 100) *Complaints per departiments. masdouelles.*
Un jorn mirant axi com fer solia
88. (f. 100 v.º) *Lohament Masdouelles.*
Cert es a tots quamor es cosa pura
La 5.^a cobla i la tornada son de lletra diferenta.
89. (f. 101) *Masdouelles.*
Si prest nom val vostra gran gentillesa
90. (f. 101 v.º) *Masdouelles.*
Pus per amar he de morir
91. (f. 102) *Altra Masdouelles.*
Ja que lo temps nos vuy tal com solia
92. (f. 102 v.º) *Masdouellas.*
En loch molt alt de terra plana mir
93. (El folis 103 v.º, 104 i 104 v.º són escrits d'altra mà; f. 103 v.º)
Masdouelles.
Jo vull hi am la pus bella ques mir
94. (f. 104) *Masdouelles.*
Ara pus sou si fort enamorats
95. (f. 105) *Masdouelles.*
No crech prengues ab major paciença
96. (f. 105 v.º) *Masdouelles.*
De vos amor no push negun be dir
97. (f. 106) *Debat de mossen masdouelles ab amor. Parla primer lo dit masdouelles.*
Be sabs amor que voluntat hauia
Alternen els epígrafs *Parla l'amor* en les cobles parelles, i *Masdovelles* en les sanars.
98. (f. 109 v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Amor me te incessantment lunyat
99. (f. 110) *Masdouelles.*
Pus nom feu be ni fer nol me voleu
(f. 110 v.º) *Resposta feta a la prop dita obra per mossen Martí gralla.*
Mossen Johan segons opinio

(f. III) *Resposta feta per lo dit masdouelles.*

Mossen Francesch lo noble gullo

Aquestes dues Respostes no corresponen a la poesia «Pus nom feu be» sino a la «So que no vol». Aquesta equivocació de l'escrivent prové d'haver girat dos fulls en lloc d'un de l'original que copiava. Per això de la poesia «Pus no'm feu be» no n'hi ha sinó 4 cobles i el foli 110 v.º comença amb la darrera de «Ço que no vol», que és «Restaurar gens.

- 100. (f. 112) *Altra masdouelles.*
Despuy partim de la bella Ciutat
- 101. (f. 113) *Altra masdouelles.*
Destret damor ab cuytat anament
- 102. (113 v.º) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Pus que sabi que vostra senyoria
- 103. (f. 114) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Pus veig queus plau per vos vaja rodan
- 104. (f. 115) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Tant he soffert que pus auant sofrir
- 105. (f. 115 v.º) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Morir me cuyt de dol e fallonia
- 106. (f. 116) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Si james pusch del tot aconseguir
- 107. (f. 116 v.º) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Quant me soue daquell jorn que perti
- 108. (f. 117, al marge: *Cobles contra la anamorada qui festejaua altre anomerat.*) *Altre masdouelles.*
Anuig trob gran en la festa que feu
- 109. (f. 117 v.º) *Altre per lo dit masdouelles.*
Perdit he pler deport solars e riure
- 110. (f. 118 v.º) *Altre per lo dit masdouelles.*
Molt vos sou tart dona regoneguda
- 111. (f. 119) *Altre per lo dit masdouelles.*
Vos no sentiu çò que sentir deuria
- 112. (f. 119 v.º) *Altre masdouelles.*
Voler desig e dura passio
- 113. (f. 120) *Altre per lo dit masdouelles. Comiat.*
Elienor per tant com fos maymia
- 114. (f. 120 v.º) *Altre per lo dit masdouelles.*
James hagui damor tal sentiment
- 115. (f. 121 v.º) *Altre per lo dit masdouelles.*
Nom clam damor ab tot que molts turments
- 116. (f. 122) *Altre feta per lo dit Johan Berenguer de masdouelles en lehors de la marquesa doristant.*
A vos qui sou de complida bellesa
- 117. (f. 122 v.º) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Dins un gran prat a totes parts e cayre.

118. (f. 123 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan berenguer de masdouelles.*
 Poderos deu e z hom incomprendible
119. (íd.) *Mossen Berenguer de masdouelles.*
 Prenguen espill los curials que son
120. (f. 124) *Mossen masdouelles.*
 Ab los sobtils laços qui per amor
121. (f. 124 v.º) *Mossen masdouelles.*
 Pus ma dolor tan fort tots jorns augmenta
122. (f. 125 v.º) *Mossen masdouelles.*
 En temps denuig e mig desliberat
123. (f. 126) *Mossen masdouelles.*
 Hom qui del mon separa per seruir
124. (f. 126 v.º) *Mossen masdouelles.*
 Com pus me pens difficultos ma par
125. (f. 127) *Mossen masdouelles.*
 Tot mon treball fins al jorn duy passat
126. (f. 127 v.º) *Mossen masdouelles.*
 Apoderat damor per son poder
127. (f. 128) *P. Johan de masdouelles. Uniçonant mig croada e mig encadenada.*
 Dona donor qui viure vol honesta
128. (f. 129) *Maldit fet per lo dit P. Johan de masdouelles. Ab pauzes tornades Vniçonant mig croada e mig encadenada.*
 Temps es estat que manauet pescar
129. (f. 129 v.º) *Maldit fet per lo dit P. Johan de masdouelles. Uniçonant mig croat e mig encadenat.*
 Liuradaus sou a mi no per amor
130. (f. 130) *Altra Cobla sparsa feta per en P. Johan de masdouelles.*
 Tot ignorant se pense molt saber
131. (íd.) *Altra sparsa feta per lo dit P. Johan de masdouelles.*
 Lome donor qui trenqua sa paraula
132. (f. 130 v.º) *Altra masdouelles.*
 Car fort teniu dona virtut sens seny
133. (íd.) *Altra feta per lo dit masdouelles quant fou noui mossen Guerau de Seruello.*
 Mossen Guerau pus lo temps es vengut
134. (íd.) *Altra sparça feta per ell mateix e tramesa a son frare en P. Johan de masdouelles.*
 Qui pert lo temps detras ço que no val
Resposta.
 No penseu gens que metre un jornal
Replicacio.
 Entes haueu tan be lo general

135. (f. 131) *Altra.*
Qui de mius dix que fos enamorat
136. (íd.) *Altra sparsa.*
Lenamorat quen temps antich amaué
137. (íd.) *Altre.*
Encalçant fuig del quatenyer volria
138. (íd.) *Altre.*
Tres anuyts tinch quim fan pensiu estar
139. (f. 131 v.º) *Altre.*
Obtenir pot dona sacretament
140. (íd.) *Altre.*
De ben seruir no son las ni cançat
141. (íd.) *Altre.*
Despuys perti de vos ma bellaymia
142. (íd.) *Altra.*
Ja volgues deu que pusques absténir
143. (f. 132) *Altra.*
Pobre de joy e maluolgut daymia
144. (íd.) *Altre.*
A mi mateix coue que digua fora
145. (íd.) *Altre.*
O llas catiu be fonch maleyt lo dia
146. (f. 132 v.º, taca d'humitat.) *Altre.*
Dona del mon nom pot gens enguanar
147. (íd.) *Altre.*
Anar man vull per ço prench comiat
148. (íd.) *Altre.*
Tum fas pertir per qui jo romandria
149. (f. 133) *Canso damor tençonada feta per mossen Arnau march, e hay sentencia donada per ell mateix la qual no se da per management de la senyora Reyna dona Margarida a ell fet.*
Presumptuos cors ple de vanitats
La tençó es entre'l cor i el seny.
150. (f. 133 v.º) *Luis Vilarasa.*
Per ben amar jo pas lo derrer dan
151. (f. 134) *Mossen Bernat serra.*
Pus so destret nom tenguats a follia
152. (f. 134 v.º) *Mossen Jordi.*
Desert demichs de bens e de senyor
153. (f. 135 v.º) *Mossen Jordi.*
Un cors gentil ma tant enamorat
154. (f. 136) *Setge damor fet per mossen Jordi.*
Ajustat vey damor tot lo poder
155. (f. 137) *Mossen Jordi.*
Enyorament enuig dol e despit

156. (f. 137 v.º) *Vilarasa.*
Lenuig es meu e vostrel dan
157. (f. 138) *Obra feta per Fransi Guerau per lahor de la nobla dona leonor de Cardona.*
E qui pora donzella virtuosa
158. (f. 138 v.º) *Altra feta per lo dit Fransi Guerau.*
Si col malalt quant la febral combat
159. (f. 139; escrita al marge per una mà posterior.) *Sparsa.*
Com lo questa sentensiat a mort
160. (f. 139 v.º) *Altra obra feta per lo dit Fransi guerau.*
Un gran enuig dins mon cor sent causar
161. (f. 140) *Comiat de mossen Jordi.*
Souint sospir dona per vos de luny
162. (f. 140 v.º) *Cobles esparças. Fransi guerau.*
Bellesa gran vostre cors illumina
163. (íd.) *Cobla equiuocada feta per mossen Jaume march a mossen P. march.*
Sus en lo mig duna costa
(f. 141) *Resposta feta per mossen P. March a mossen Jachme march.*
Blanxa y bella nes la costa
164. (íd.) *Altra sparsa feta per fra Vilagut.*
Certes dich pus que la millor
165. (f. 141 v.º; esborrat: *Altre masdouelles*) *Altre de barthomeu. de mossen corella.*
En lo mon trop molts homens ralladors
166. (íd.) *Altre ell mateix.*
Enamorats de santiment grosser
167. (íd.) *Altre.*
Nosta bon seny a home qui molt fia
168. (íd.) *Altre. (Lluis de Requesens)*
Retorn retorn nostra bonamistat
169. (íd.) *Altre. (Lluis de Requesens)*
Nunque dire qui es la qui jo am
170. (f. 142) *Altre. (Jordi de Sant Jordi)*
Ja donal mon nom fara del blanch groch
171. (íd.) *Altre.*
Pusque damor vos fets merxanderia
172. (íd.) *Altre.*
La miamor pus nous puch dar entendre
173. (f. 142 v.º) *Altre luys de requesens.*
No vull anar en loch on dones sien
174. (íd.) *Altre Fransi guerau.*
De mius recort senyora mia vida

175. (f. 143) *Altra Fransi guerau.*
Cert com nous veig senyora de mon cor
176. (íd.) *Altra Fransi guerau.*
Un gran espant de tots espants major
177. (f. 143 v.º) *Mossen Jordi.*
Daver lo nom e lo dret tal daymia
178. (f. 144) *Mossen Jordi.*
Ara hojats dompnas queus fau saber
179. (f. 144 v.º) *Mossen P. de queralt caualler.*
Sens pus tardar me ne de vos pertir
180. (f. 145) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensembs
181. (f. 146) *Desaximent e comiat damor fet per blay seselles.*
Per a tostems he cremat linuentari
182. (f. 146 v.º) *Pau de bell uiure.*
Dompna gentil vos minculpats a tort
183. (f. 147; al marge inferior, escrita a 2 columnes en lletra menys
antiga.) *En Guillem de bergada an Pe. de Gausseran.*
En Gausseran gardats cal es lo pes.
Respos den pe. de gausseran.
Senyer guillem lo pes que dit maues
Publicat per Milà Poètes lyriques catalans, Montpeller, 1878, p. 16.
184. (f. 147 v.º) *Lay den p. torroella.*
Qui volra veur un pobrestat
185. (149 v.º) *Altre lay de Pere torroella.*
Enamorats los qui per ben amar
186. (f. 151) *Los enuigs de mossen Jordi.*
Enuig enamich de jouent
187. (f. 152 v.º) *Lay de marti garcia.*
Temps es que suspir e que plor
188. (f. 153 v.º) *Obra figurativa ab rims estrams en lahor del Rey feta
per Dionis guiot notari de Valencia.*
Reys magniffichs trop me par causa folla
189. (f. 154 v.º) *Mossen P. march.*
Jom merauell com nos veu qui hulls ha
190. (f. 155) *Mossen P. march.*
Al punt com naix comense de morir
191. (f. 156) *Mossen P. march.*
Cest qui so fa don li deu venir dan
192. (f. 157; molt esborrat) *Mossen Jacme march. cobles de For-
tuna.*
Quan eu cossir en los fets mundinals
193. (f. 157 v.º) *Blay Casselles. Obra croada.*
Dona gentil e daccellent natura

194. (f. 158) *Altra obra feta per mossen Jordi de sant Jordi. Unisonant aperiada la meytat.*
 En mal podiers enqueres en mal loch
195. (f. 158 v.º) *Mossen P. despuig caualler. Siruentesch.*
 Pus que bondat ne abtesa
196. (f. 159) *Debat del cor ab lo cors. tot encadenat e uniçonant fet per en Pastrana. Lo cors.*
 A vos mon cor me coue descobrir
 Alternen a cada cobla *Lo cors* i *Lo cor*.
197. (f. 160 v.º) *Trasfort notari. uniçonant e croada.*
 Gran carrech han huy tuyt lom de peratge
198. (f. 161) *Johan roquafort solta e croada.*
 Enamorat no fon mes de Isolda
199. (f. 161 v.º) *De pertiment fet per soit e encadenat.*
 Tots mos delits e pensa tan joyosa
200. (f. 162) *Luis de Vilarasa les .v. balades. la primera ab rims uniçonants e crohats ab un retrony.*
 Comens de cas maporta pensament
 (f. 162 v.º) *La segona balada ab rims tots uniçonants quatre bordons crohats dos estramps e dos derrers apfarials e ab un retrony.*
 Sobres damor ma tret la libertat
 (f. 163) *Terça balada. uniçonant ab rims crohats dos biochs dos bordons stramps e un retrony.*
 Nos pus amor sino ço que jo sent
 (id.) *Quarta balada. tota uniçonant ab rims croats e ab retrony.*
 Si com lo flach quin bregua nos estat
 (f. 163 v.º) *Quinta balada. ab cobles soltes e ab rims crohats e ab un retrony.*
 Com lo posat en lestrem de la mort
201. (f. 164) *Gabriel ferruix. requesta damor ab rims crohats e encadenats ab ampelt e bioch tot soit e capfinit.*
 Reyna de piets doctrina de sabents
 A cada cobla Resposta de la enamorada o Replicació del enamorat.
202. (f. 164 v.º) *Johan Foguassot notari en lahors de la venguda del Rey solta ab rims crohats e un percut.*
 Rey virtuos senyor dinsigna terra
203. (f. 165 v.º) *Anthoni Vallmanya notari. en lahor de una monga qui seruaua leyaltat al seu enamorat. ab rims solts e croats.*
 No mes qui vos viuit hauets astrema
204. (f. 166) *Mossen Nauarro. Estrampa.*
 Veig ço quem plau e pas dolor estrema
205. (f. 166 v.º) *Pere torroella.*
 Nom ajut deu si vos nom ajudau
206. (f. 167) *Pere torroella.*
 No sent ne veig ne hoig ne conech res

207. (f. 167. v.º) *Pere torroella.*
Ara pots fer amor tes voluntats
208. (f. 168) *Pere torroella.*
O passio qui sens poder has força
209. (f. 168 v.º) *Pere torroella.*
Jo so partit e partint me partia
210. (f. 168 v.º) *Francesch ferrer.*
Qui be serueix lexant que grat ne ten
211. (f. 169 v.º) *Francesch ferrer.*
De fi en fi vos am tan finament
El foli 169 té un forat i manquen els següents fins al 189, que estan suplerts pel relligador per 20 fulls de paper de barba.
212. (f. 189, tot continuant l'obra que manca) *Tornada.*
Es l'obra de mossén Avinyo «Lo molt voler».
Altas desort quim fa seruint penar
213. (íd.) *Mossen estanya. Canço.*
Rich so denuyts e pobre de conort
214. (íd.) *Sparça.*
Anemorats qui teniu prou sentit
215. (f. 189 v.º) *Mossen Lehonard dezsors Caualler.*
Cert aramor me couendra parlar
216. (íd.) *Mossen sors predict.*
De vos me dolch qui perdeu temps en va
217. (f. 190) *Mossen sors.*
Lo meu deport es poderuos mirar
218. (f. 190 v.º) *Lay den Ramis.*
Ohiu de mi quanta dolor
219. (f. 192 v.º) *Obra feta per Simon pastor en lahor de na Isabel suaris.*
Segui segui auentures gentils
D'aquesta obra no n'hi han sinó 5 coblas, que es tot lo que pren la plana, després ve una llacuna suplerta amb 2 folis de paper pel relligador.
220. (f. 193) *Altra obra ço es maldit fet per en Simon pastor.*
Per diuulgar la pratica dampnada
221. (f. 193 v.º) *Anthoni Vallmanya notari. capcaudada ab rims crohats.*
Tots los delits damor veig luny de mi
222. (f. 194 v.º) *Altra obra de grat e ingrat feta per Nanthoni Vallmanya per amor de una senyora monga a la qual son enamorat era stat desconaxent. ab rims solts e encadenats.*
Qual mils de mi en tal yra cayguda
223. (f. 196) *Altra obra feta contra fortuna aduersa feta per lo dit Vallmanya.*
Qual un de tants dir pora quell no senta

224. (f. 197) *Anthoni Vallmanya notari ma feta per lo posador de la joya de desconexença de la enamorada.*
 Ancios tot del amagat engan
225. (f. 198 v.º) *Obra de desconaxença ab la quala lo prebit Vallmanya gonya la Joya.*
 Ignorant hom portab si un greu dan
 Al marge interior, en lletra més xica, se llegeix: *Fonch donada la Joya de desconexença al dit Vallmanya per la present obra digmenga a xxiiij dabril del any Mil CCCCLVj a framenors de barcelona.*
226. (f. 200) *Vallmanya per honor de la Joya.*
 Ingrat voler me fa damor complanyer
227. (f. 201) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu enamorat.*
 Si tardas veus he fallit en respondre
228. (f. 202) *Vallmanya sparça.*
 Pus que tots jorns no cessats fer gabella
229. (íd.) *Altre Vallmanya.*
 Vostres viltats me foren manifestes
230. (íd.) *Vallmanya sparça*
 Mort me donau senyora vida mia
231. (íd.) *Sparça Vallmanya.*
 Per lo que veig de vos tot me reprehenc
232. (f. 202 v.º) *Sparça Vallmanya.*
 Los damar fals merexen portar mal
233. (íd.) *Sparça.*
 Nom plau lo tall que teniu ne manera
234. (f. 203) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu anemorat.*
 Sentir no pot unamor tan encesa
235. (f. 203 v.º) *Obra intitulada sprit. feta per Nanthoni Vallmanya notari en lahor de les monges de vall donzella. hon parle de una desconexença a ell feta.*
 Als desigants aconseguir lo premi
 Al marge interior, en lletra més xica, hi ha escrit: *Fou spandida la present obra per lo dit Vallmanya notari dins lo cor de Valldonzella hon se tenia consistori digmenga a xxviiij de maig any mil CCCCLVIIJ.* Al marge diverses notes explicant per textes certs noms mitològics.
236. (f. 206 v.º) *Vallmanya. Altro obra feta per lo dit Vallmanya per una senyora qui rapta lo seu enamorat de desconaxença.*
 Quala es vuy que per amor lenguescha
 Al marge exterior: *Fou spandida la present obra per mi Anthoni Vallmanya notari dins lo cor de Valldonzella digmenga a XXV de juny mil CCCCLVIIJ.*
237. (f. 208) *Altra obra apellat escondit. ab la qual obra lenamorat demunt dit colpat se escusa de la colpa a ell imposada per sana-morada.*
 Qual es aquell enuajos qua bastat
 Al marge exterior: *Uniçonant e maridat compas.*

238. (f. 209 v.º) *Altre scondit maridat fet per lo dit Vallmanya. scusantse e desencolpantse de una colpa falçament imposada.*

Nouellament he sentida lempresa

Al marge interior la nota: *Fou espandida la present scusacio digmenga a vj de Maig any Mil cccclviiiij per mi Anthoni Vallmanya dins lo cor de Valldonzella hon se tenia consistori de la tanço del sartre e del argenter qual offici merexia mes honor.*

239. (f. 211) *Vallmanya.*

Junct es lo temps fer de ma dolor crida

Al fi de la 10.^a cobla, amb el foli 212 v.º, acaba'l cançoner amb 28 folis blancs de paper de barba del temps del relligatge, igual que'ls que hi han al principi i en les dugues llacunes indicades.

L

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 9

Escript en el XV^{èn}, darrer terç sobre 305 planes de paper de 224 × 148 mm. El cançoner, abans de rebre la relligadura actual, de pergamí, se troava deslligat formant set plegs sens foliar de desigual nombre de folis, mancant-n'hi un que altre. Els folis que marquem entre parentesi son els que correspondrían a cada pleg; la paginació va seguida. Algunes caplletres en llapiç. Aquest es el manuscrit marcat C per en Milà en *Poëtes lyriques catalans*, i que'n Pagés, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 50, designa per L. Conservem la relació dels plecs tal com estaven. Massó-Rubiò, *id. id.*, pp. 70-80.

I pleg, de 11 fulls i mig o 23 folis (46 pp.); el mig full es a la fi i li manca'l del principi que potser contenía no més el títol del cançoner perquè aquest comença al que correspondría foli ij.

1. (Pàg. 1, Fol. 1) *Jhs. (a dalt de tot) Moss. P. march.*

Jom marauell com nos ve qui huylls ha

Al marge inferior de f. 1, en tinta mes negra i d'altra mà, hi han recopiats els 3 primers versos de la 3.ª cobla.

2. (p. 4, f. 2 v.º) *Moss. P. march.*

Al punt com naix comensa de morir

3. (p. 8, f. 4 v.º) *Moss. P. march.*

Cest qui ço fay don li pot seguir dan

4. (p. 10, f. 5 v.º) *Moss. Jachme march. cobles de fortuna.*

Quan eu cossir en los fets mundanals

5. (p. 12, f. 6 v.º) *Blay cessolles.*

Dona gentils e dexcellen natura

6. (p. 14, f. 7 v.º) *Moss. Jordi de sant Jordi.*

En mal poders enqueres en mal loch

7. (p. 17, f. 9) *Los anuigs de Moss. Jordi.*

Anuig enemich de jouent

8. (p. 25, f. 13; caplletra P en llapiç) *Moss. P. despuig caualler.*

Pus que bondats nez abtesa

9. (p. 27, f. 14; caplletra M en llapiç) *Moss. Auzias march.*

Molt he tardat en descobrir ma falta

10. (p. 31, f. 16) *Pastrana.*

A vos mon cor me coue descobrir

Les cobles parelles duen l'epígraf *Lo cor*, les senars *Lo cors*.

11. (p. 36, f. 18; caplletra G en llapiç) *Tresfort notari.*
Gran carrech han huy tuyt lom de paratge
12. (p. 38, f. 19 v.º; caplletra D en llapiç) *P. Johan de masdouelles.*
Dona donor qui viure vol honesta
13. (p. 40, f. 20 v.º) *Cobla segons la qualitat dun fat grosser qui pensa molt saber lo qual no vull dir. feta per lo dit Pere Johan.*
Tot ignorant se pense molt saber
14. (p. 41, f. 21) *Cobla sparsa per vn home donor qui ha perduda la vergonya. feta per lo dit P. Johan.*
Lome donor qui trenqua sa paraula
15. (p. íd., f. íd.) *Maldit fet per lo dit P. Johan.*
Temps es stat que manauen pescar
16. (p. 43, f. 22) *Altre maldit fet per lo dit P. Johan en la setmana santa.*
Liuradaus sou a mi no per amor
17. (p. 46, f. 23 v.º, que acaba'l pleg I) *Johan fogassot.*
Si be nom sent en res lo foch damor
Acaba el pleg amb el 4.^t vers de la 3.ª cobla, que és així:
E no sentiu son stil ne calor
II pleg, de 7 fulls, o siguin 14 folis o 28 pàgines.
18. (p. 47, f. 1) *Debat fet per mossen Johan Berenguer de Masdouelles altercant en amor.*
Be sabs amor que voluntat hauia
Epígrafs alternats *Masdovelles i Amor.*
19. (p. 62, f. 8 v.º) *Mossen Johan Berenguer de Masdouelles. obra feta per Dona Elienor de Cardona Marquesa Doristany. e en los caps dels bordons de les primeres .iiij. cobles es son nom o titol designat.*
A vos qui sou de complida bellesa
20. (p. 64, f. 9 v.º) *Obra de Nostra Dona capcaudada e marida feta per mossen Johan Berenguer de Masdouelles cavaller.*
Vos sou sens par Verge dona polida
21. (p. 67, f. 11) *Lo dit mossen Johan Berenguer de Masdouelles.*
Ans Deu crehas langelical natura
22. (p. 70, f. 12 v.º) *Cobla sparça feta per lo dit Masdouelles.*
Poderos Deu ez hom Incomprendible
23. (p. íd., f. íd.) *Lo dit Masdouelles.*
Alguns han dit e volgut sostenir
24. (p. 73, f. 14) *Obra feta per lo dit mossen Johan Berenguer de Masdouelles Sobre los Sinch senys corporals.*
Mon creador Incompres dreturer
Acaba el pleg amb el 4.^t vers de la 5.ª cobla, que és així:
Si be mes cert mon vil cors nou mereix
III pleg, de 21 fulls, que formen 42 folis o 84 pàgines.

25. (p. 75, f. 1; acabament d'una obra den Masdouelles, amb els 6 darrers versos d'una cobla de 8, el primer dels quals es ara:) Menyspresa dius la vil gent argullosa
Segueixen encara 4 cobles més.
26. (p. 77, f. 2) *Lo dit Johan Berenguer de Masdouelles.*
Merce de mi hages mon sol senyor
27. (p. 86, f. 6 v.º) *Lo dit Johan Berenguer de Masdouelles.*
Dins un gran prat a totes parts e cayre
28. (p. 89, f. 9) *Maldit fet per lo dit Masdouelles.*
Pus dau raho a mi de mal perlar
29. (p. 91, f. 10) *Altre maldit fet per lo dit Masdouelles.*
Ara conech ço que no conexia
30. (p. 94, f. 11 v.º) *Lo dit Masdouellas.*
Anuig mostraui hauer quius vulla be
31. (p. 96, f. 12 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Perquem digues que sens vostre voler
32. (p. 98, f. 13 v.º) *Complaints per deperiment. Lo dit Masdouelles.*
Un jorn mirant axi com fer solia
33. (p. 101, f. 15) *Loament. Lo dit Masdouelles.*
Cert es a tots quamor es cosa pura
34. (p. 104, f. 16 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Si prest nom val vostra gran gentilesa
35. (p. 106, f. 17 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Pus per amar he de morir
36. (p. 108, f. 18 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Ja que lo temps nos vuy tal com solia
El copista va oblidar-se l'ultim vers de la 1.^a cobla.
37. (p. 110, f. 19 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
En loch molt alt de terra plana mir
38. (p. 112, f. 20 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Jo vull hi am la pus bella ques mir
39. (p. 115, f. 22) *Lo dit Masdouelles.*
Ara pus sou si fort enamorats
40. (p. 117, f. 23) *Lo dit Masdouelles.*
No crech prengues ab major paciença
41. (p. 119, f. 24) *Lo dit Masdouelles.*
De vos amor no push negun be dir
42. (p. 122, f. 25 v.º) *Lo dit Masdouelles caualler.*
Amor me te incessantly lunyat
43. (p. 124, f. 26 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Pus nom feu be ni fer nol me voleu
44. (p. 127, f. 28) *Lo dit Masdouelles.*
So que no vol ma disposicio

- (p. 130, f. 29 v.º) *Resposta feta a la predita obra per mossen Martí Gralla.*
 Mossen Johan segons opinio
 (p. 133, f. 31) *Lo dit Masdouelles, resposta.*
 Mossen Francesch lo nobible gullo
45. (p. 136, f. 32 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Despuys pertim de la bona ciutat
46. (p. 140, f. 34 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Destret damor ab cuytat anament
47. (p. 142, f. 35 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Pus que sabi que vostra senyoria
48. (p. 144, f. 36 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Pus veig queus plau per vos vage rodan
49. (p. 147, f. 37) *Lo dit Masdouelles.*
 Tant he soffert que pus auant sofrir
50. (p. 149, f. 38) *Lo dit Masdouelles.*
 Morir me cuyt de dol e fellonia.
51. (p. 152, f. 39 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Si james push aconseguir lo premi
52. (p. 154, f. 40 v.º) *Lo dit mossen Masdouelles.*
 Quant me soue daquell jorn que parti
 Una sola cobla que acaba el pleg, restant enlaire.
 IV pleg consta de 7 fulls i mig (el primer full ha perdut les dues cares de darrera que cobrén el pleg) o siguin 15 folis o 30 pàgines.
53. (p. 155, f. 1; tot continuant una obra anterior, mancada de començament, que obra'l pleg amb 6 versos el primer dels quals es:) *Vostre parlar no siescas*
 (p. 156, f. 1 v.º) *Resposta de Guillem Tinter.*
 Per lo just do que demanau
 (p. 157, f. 2) *Guardia.*
 Mossenyer meu per conseguir
 (p. 159, f. 3) *Johan Fogacot.*
 Fins açí meueu mostrada
54. (p. 163, f. 5) *Lo Conort de Francesch Farrer.*
 O bes despit e gran dolor
 La capletra O un xic ornada. El Conort se treuca a la p. 183, f. 15, amb l'acabament d'en Ferrer abans d'entrar a parlar en Masdovelles; el foli que manca contenía 48 versos, entre'ls quals les citacions d'en Masdovelles i de l'Auzias March. El darrer vers és ara:
 En esta cobla ques conega.
 V pleg, que consta de 9 fulls, o siguin 18 folis o 36 pàgines.
 P. 185, f. 1, continua el Conort fins a la fi reprenen al vers:
 Francesch Ferrer nom ajut Deu
55. (p. 193, f. 5)
 De gran dolor cruzel ab mortal pena

56. (p. 197, f. 7) *Lay de Pere Torroella.*
Qui volra veur un pobre stat
57. (p. 205, f. 11) *De Luis de Vilarasa. les Sinch balades.*
Comens de cars maporta pensament
(p. 206, f. 11 v.º) *La Segona.*
Sobres damor ma tret la libertat
(p. 207, f. 12) *La Terça.*
Nos pus amor sino ço que yo sent
(p. 208, f. 12 v.º) *La Quarta.*
Si com lo flach quin brega nos stat
(p. 210, f. 13 v.º) *La Quinta.*
Com lo posat en lestrem de la mort
58. (p. 211, f. 14) *Mossen Auzias March.*
Si com rictat no porte bens ab si
59. (p. 215, f. 16) *P. Torroella.*
Si volreu enamorats
60. (p. 216, f. 16 v.º) *Luis de Vilarasa. obra unissonant.*
Tant yo no pens que ya no puch entendre
61. (p. 218, f. 17 v.º) *Pere Torroella ma feta.*
Enamorats los qui per ben amar
• Acaba el pleg i continua bé en el següent.
VI pleg, que consta de 11 fulls que formen 22 folis o 44 pàgines.
62. (p. 222, f. 1 v.º) *Mossen Jordi caualler.*
Enyoramant anuig dol e desir
63. (p. 224, f. 2 v.º) *Comiat de mossen Jordi caualler.*
Souint sospir dona per vos de luny
64. (p. 227, f. 4) *Mossen Jordi caualler.*
Dauer lo nom e lo dret tall daymia
65. (p. 229, f. 5) *Mossen Jordi caualler.*
Ara hoiats dompnas queus fau sauber
66. (p. 231, f. 6) *Mossen P. de Queralt caualler.*
Sens pus tardar me ne de vos partir
67. (p. 233, f. 7) *Vilarasa.*
Lenuig es meu e vostrel dan
68. (p. 234, f. 7 v.º) *Mossen Auzias March.*
Axi com cell quin lo somnis delita
69. (p. 237, f. 9) *Mossen Auzias March.*
Atressim pren com al patro quin plaja
70. (p. 239, f. 10) *Riambau de Vaqueras.*
Bona dompna un consell vos deman
7 cobles de 8 versos. Vegi's el nostre *Riambau de Vaqueres en els Cançons catalans*, p. 424.
71. (p. 241, f. 11) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensemps

72. (p. 244, f. 12 v.º) *Ramon de Cardona, preuera.*
Lo vostre sguart ences lautrir greu flama
73. (p. 246, f. 13 v.º) *Ramon de Cardona preuera.*
Amant amor damor fuy ben amats
74. (p. 249, f. 15) *Deseximent e comiat damor fet per Blay Seselles.*
Per a tots temps hay cremat lincensari
75. (p. 252, f. 16 v.º) *Pau de Belluiure.*
Dompna gentil vos minculpats a tort
76. (p. 254, f. 17 v.º) *Lo setge damor fet per mossen Jordi.*
Ajustat vey damor tot lo poder
77. (p. 256, f. 18 v.º) *Escondit fet per mossen Jordi.*
Tant son li mals quem fay sofrir
78. (p. 258, f. 19 v.º) *Cobla equiuocada feta per mossen Jacme March a mossen Pere March.*
Sus en lo mig duna costa
Resposta feta per mossen Pere March a mossen Jacme March.
Blanxa y bella nes la costa
79. (p. 259, f. 20) *Mossen Jordi.*
Un cors gentil ma tant enamorat
80. (p. 261, f. 21) *Mossen Jordi.*
Deserts damichs de bens e de senyor
81. (p. 263, f. 22) *Mossen Bernat Serra.*
Pus soy destrets nom tenyats a follia
El darrer vers de la 4.^a cobla, de la plana i del pleg, és:
Fech sembrar gra prop la mar quel reblia.
VII pleg, que consta de 10 fulls i mig (el mig estant entre'ls fulls 3.^r i 4.^t), que formen 21 folis o siguin 42 pàgines.
82. (p. 265, f. 1, mancant algun foli) *Lo dit Masdouelles.*
Anuig trop gran en la festa que feu
83. (p. 267, f. 2) *Lo dit mossen Masdouelles.*
Perduto he pler deport solas e riure
84. (p. 269, f. 3) *Lo dit mossen Masdouelles. he foren fetes per una dona qui jaquia son enamorat. e volies retraire.*
Molt vos sou tart dona regoneguda
85. (p. 272, f. 4 v.º) *Lo dit mossen Masdouelles.*
Vos no sentiu ço que sentir deuria
86. (p. 274, f. 5 v.º) *Mossen Auzias March.*
Per moltamor don gran desig sengendra
87. (p. 275, f. 6) *Altra.*
Tant he amat que mon grosser enginy
88. (p. 277, f. 7) *Altra.*
Amor se dol com breument jo no muyr
89. (p. 279, f. 8) *Altra.*
Quins tants segurs consells vas ensercant

90. (p. 281, f. 9) *Altra.*
Mal venturos no deu sencar ventura
91. (p. 283, f. 10) *Altra.*
Junt es lo temps que mon goig es complit
92. (p. 285, f. 11) *Altra.*
Si deu del cors la miarma sostrau
93. (p. 288, f. 12 v.º) *Altra.*
Hoyu hoyu tots les qui be amats
94. (p. 290, f. 13 v.º) *Altra.*
Tant en amor ma pensa consentit
95. (p. 292, f. 14 v.º) *Altra.*
Sobres dolor ma tolt l'imaginar
96. (p. 294, f. 15 v.º) *Altra.*
Lo jorn ha por de perdre sa claror
97. (p. 295, f. 16) *Sparça.*
Si com lo taur se va fuyt per desert
98. (p. íd. f. íd.) *Altra.*
Sens lo desig de cosa deshonesta
99. (p. 297, f. 17) *Altra.*
Tots los desigs escampats en lo mon
100. (p. 299, f. 18) *Altra.*
O mort qui est de molts mals medecina
101. (p. 301, f. 19) *Altra.*
La mia por dalguna cosa mou
102. (p. 304, f. 20 v.º) *Altra.*
Tot metge pren carrech de consciencia
103. (p. 306, f. 21) *Altra.*
Los ignorantz amor e sos exemples
El darrer vers de la 5.ª cobla amb el qual acaba el pleg i el cançoner, és així:
Son desigats en seruitut del acte

M

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 11

Manuscrit original d'en Johan Berenguer de Masdovelles, en dues lletres, una curosa i altra de correguda, escrit a mitjàn XV^è segle en un espai de 30 anys (1440 a 1470 ?) sobre CLXI folis de paper, de 295 × 220 mm. Comença ara al foli x, però al principi hi ha un pleg de 6 folis sens numerar, de borradors amb correccions. Relligadura perduda; alguns folis manquen; també n'hi havien de desenganxats. S'ha relligat fa poc en pergamí. — Massó-Rubió, *id. id.*, pp. 103-121.

- I. (Fol. 1 prel.; 4 ratlles amb lo seguent):
los entenents primera sagraduen
los ignorants sol los basta o creguen
de Vilaragut
Johan Regual de peralta del costeya.

2. (f. 1 v.º; tot plè per l'obra:) *J. M. J.*
Lo primer guoig que tu mari aguist
3. (f. 2 v.º) *J. M. J.*
Increat deu sol creador
4. (f. 3 prel.) *J. M. J.*
Estant ratrete e denuig fatiguat
5. (f. 4 prel.; en el recto no més 6 versos, el primer dels quals es:) *J. M. J.*
Fins auuy he desamadas las donas
6. (f. 4 v.º) *J. M. J.*
Set son he set e puixs quatre setenas
7. (f. 5 pral.; no més conté, a dalt de tot, quatre versos el primer dels quals es:) *J. M. J.*
Dins un poblat en terra despoblada
8. (f. 5 v.º) *J. M. J.*
Mon creador incompres dreturer
9. (f. 6 pral.) *J. M. J.*
Alegret flor virginal incomresa
10. (f. x; comença propriament el cançoner; tot continuant una obra de la qual resten ara 3 cobles i la tornada. El primer vers que apareix:) *J. M. J.*
Per mantes parts del mon vey tost venir
11. (f. x v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Pus vey queus plau per vos vaga rodan
12. (f. xij) *Cansso damor retorguedada per diccions per bordons e per cobbles. La qual leguint la pla e retorguedant la es la maytat de rims crozats e l'altre maytat de rims plans es capcaudada per cobbles e feta per lo damunt dit.*
Mort me donau dona sens maraxer
13. (f. xij) *Cansso de rims maridats he unisonants feta per lo damunt dit.*
Un colp mortal ma dat amor de fresch
14. (f. xij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Morir me cuyt de dol e gran faunia
15. (f. xiiij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Sim volets be mostrat lom en jouen
16. (f. xiiij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Bem pendra mal si pass esta jornada
17. (f. xiiij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tant ay sofert que pus auant sofrir
18. (f. xv v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Be li pren mal aquell qui del desert
19. (f. xvij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Ab grieu treballh ez enguoxos turmen

20. (f. xvij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Tot axi com lo paubre va quirent
 Nombroses correccions de catalanització del llenguatje.
21. (f. xvij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Si per null temps merce trobar dauia
22. (f. xvij) *Johan berenguer de masdouelles.*
 De vos me clam dona prous e valen
23. (f. xvij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Ares maldich lo jorn lo punt e lora
24. (f. xvij) *Comiat ffet per Johan Berenguer de masdouelles.*
 Pus en tal punt mauets dona portat
25. (f. xx) *Johan berenguer de masdouelles. maldit.*
 Tant me promet dona que no push pus
26. (f. xx v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Dona qui val ben voler me demostre
27. (f. xxj) *Johan berenguer de masdouelles cobla sparça sobre temps.*
 Per tant col temps de temps en temps se muda
28. (f. xxj v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Eras pus ssuy ssi fort enamorats
29. (f. xxij) *Johan berenguer de masdouelles. Dança unisonant e biocada*
 Tan complidament
30. (f. xxij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Nom clam demor ab tot que molts turmens
31. (f. xxij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Si prest nom val vostre gran gentilesa
32. (f. xxij) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Lo gran voler dona queus port me costa
33. (f. xxij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Amor del mal quem feu ten fort me duyll
34. (f. xxv v.^o) *Dança feta per Johan berenguer de masdouelles.*
 Pus per amar he de morir
35. (f. xxvj) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Ja que lo temps nos vuy tal com solia
36. (f. xxvj v.^o) *Dança biocada e la meytat de rims cars ffeta per*
Johan berenguer de masdouelles.
 Pus que sots tal
 De vos me part seruir nous vull
37. (f. xxvij) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Pus nom feu be ne fer nol me voleu
38. (f. xxvij v.^o) *Dança ffeta per Johan berenguer de masdouelles. per*
una dona qui lexà lom gentil per pendre lo vila e per ella mateixa
se feu lenquant e maldit quis segueix auant.
 Null temps cuydi dona trobar

39. (f. xxvij)* *Maldit ffet per lo dit Johan berenguer per la dita dona.*
Perquexi car dona ves mi teniu
40. (f. xxvij) *Enquant ffet per Johan berenguer masdouelles. A compas de dança per una dona qui lexa lom gentil per pendre lo vila.*
No veyrets may deras anant
41. (f. xxvij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
No crech prengues ab major pacciènca
42. (f. xxx) *Johan berenguer de masdouelles. ab rims maridats e retronxada e unissonants e retronxada.*
Pus camor vol quen mos mals anadescha
43. (f. xxx v.º) *Cobla sparça feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Dona del mon nom pot jens enguenar
44. (f. id.) *Cobla sparça feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Amor qui pot ma dat a dona tal
45. (f. xxxj) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tant yeu no cerch que ges no puix trobar
46. (f. xxxj v.º) *Cansso demor unisonant e va per les vocals. ffeta per lo dit Johan berenguer de masdouelles.*
Eras can vey guarnits los pratz els camps
47. (f. xxxij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Pus que sebi que vostra senyoria
48. (f. xxxij) *Cobla sparça feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Ab tot conech dona quet pots c'amar
49. (f. id.) *Cansso demor ffeta per lo dit Johan berenguer. la qual es de molt stret compas es unisonant he va per les vocals.*
Del joy demor suy ers depnats he ras
50. (f. xxxiiij) *En lo mes de Juny any M.CCCC XXX viij en la Ciutat de Barchelona dona mossenyer Berthomeu Castello una Joha a qui mils se complanyeria demor un se donaren moltes hobre entre les quals ni dona en Guillem de Masdouelles la seguent en deffensio del deu demor e contra los trobadors quis complenyien.*
Del cruzel crim de lleza magestat
51. (f. xxxiiij v.º) *Cansso de rims unisonants feta per Johan berenguer de masdouelles la qual feu per la rao desus dita e tira a la Joha.*
De vos amor no pusch ges null be dir
52. (f. xxxv v.º) *Cansso ffeta per en Guillem de masdouelles la qual fonch coronada a Tolossa.*
Eras mi ponch amors tan finamen
53. (f. xxxvj) *Vers ffet per Johan berenguer de masdouelles. lo qual va per les vocals es unisonant per copbles he bordos e tornades les diccions en certa manera.*
De mans barats quel mon se fan nom pach
54. (f. xxxvj v.º) *Cansso de nostra dona feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Palays de dieu pura verges maria

55. (f. xxxvij v.^o) *Cansso demor ffeta per en Guillem de masdouelles.*
la qual fonch coronada en Barchalona.
 Lo temps presens de gaya primauera
56. (f. xxxvij) *Guillem de masdouelles.*
 Pus li prat son de verdura guarnit
57. (f. xxxvij v.^o) *Maldit contre les velles ffet per Johan berenguer de masdouelles a compas de dança.*
 Aquestes velles vils mardoses
Coble feta per en Guillem de Masdouelles En dffencio de les velles bones.
 Per quieu tuy vielhs en favor de les velles
Respost a la dita cobla. feta per Johan berenguer de masdouelles.
 Mos honcles cars yeu no dich mal daquellas
58. (f. xxxx) *La tensso deuall sta mogue lo dit Johan berenguer de Masdouelles a mossen endreu despens.*
 Mossen endreu un om a ffet aymia
 (f. xxxxj) *La cobla dejus scrita fonch tremesa per nosaltres dos al dit en bosca lo qual pres carrech dar centensia en nostre debat.*
 Entre nos dos es debat en cest dia
 Els folis xxxxii v.^o i xxxxii recto i verso són en blanc, sens dubte destinats a contenir la sentencia d'En Johan Boscà.
59. (f. xxxxij) *Tansso moguda per en Guillem de masdouelles a mi Johan berenguer.*
 Dues gentils donzelas say quez an
 Alternen a cada cobla En Guillem i En Johan Berenguer.
60. (f. xxxxvj) *Lo debat scrit he hagut Io Johan berenguer de masdouelles ab amor.*
 Be saps amor que volentat auia
61. (f. l) *Be vols amor ton gran poder mostrar*
62. (f. l v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Eres plus vey camors vol ques ieus sia
63. (f. lij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Yeu vull ez am la plus bella ques mir
64. (f. lij) *Johan berenguer de masdouelles.*
 En vida muyr he morint puix guarir
65. (f. liij) *Johan Berenguer de masdouelles.*
 Amor tots jorns me presenta
66. (f. liij v.^o) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Ja son de mals axi cansat
67. (f. liij) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Tum pots valer senyora e altre no
68. (f. id.) *Johan berenguer de masdouelles. Comiat*
 Ab plants e plors pertre de vos senyora

69. (f. LV v.^o) *Coble tremesa per en Guillem de Masdouelles mon car honcle a mi.*
 Mon cars nabotz en vostres canssons vey
Resposta de mi Johan berenguer de masdouelles..
 Mos honcles cars jur vos la ffe queus dey
Guillem de masdouelles.
 Van platicant oncle i nebot a cada cobla.
 Per ffar venir dobnas a llor ssopley
70. (f. LVj) *Johan berenguer de masdouelles.*
 Destret damor ab cuytat enamén
71. (f. LVij) *Coba ab tornada ffeta per Johan Berenguer de Masdouelles Retorguada per diccions.*
 Sospir he plor dona tots jorns per vos
72. (f. id.) *Cansso feta per lo dit Johan Berenguer per una donzella quin festejaua dos.*
 Anuig trop gran en la festa que feu
73. (f. LVijj) *Lo dilluns sant de lany xxx nou mossen endreu despens he mossen francesch marti de gralla he Jo Johan Berenguer de Masdouelles Estant en la Ciutat de Barçalona fem nouellament Aymies he per tant com per Raho de les festes de Pasqua auiem de partir de la dita Ciutat per anar en nostres Cases accordam quey tornassem en lo mes de mayg apres seguent he Jo durant lo temps que fom fora la dita Ciutat tots tresos fu les cobles segunts he aquelles tremeti als dits mossen endreu he mossen gralla a lleyda hon es llur abitassio. e sso per tant com Jo sens ells no podia tornar a la dita Ciutat ans los auia esperar a larbos hon ells dauien venir.*
 Despuys partim de la bona Ciutat
 Al vers 8.^è de la 5.ª cobla «Del brando ffi don vezia mon deu» correspón la nota del marge exterior: *Lo brando en la present cobbla dit es a nostra dona de la mar hi sta al costat de laltar en un bastiment de fusta. e del dit brando veia maymia.*
 (f. LViiij) *La cobblab tornada tremeti sobre lo cas demunt dit Jo als demunt dits.*
 Tan gran anyor de vosaltres me ve
74. (els ff. LViiij verso i tot el LX son blancs; f. LXj) *Lo dabat deuall scrit mogui Jo en Johan Boscha.*
 Un baro say qui ayma ffinament
 Alternen les cobles d'En Masdovelles i d'En Boscà,
75. (ff. LXij i LXijj, manquen; f. LXiiij) *Coble sparça ffeta per mi Johan berenguer.*
 Gens no penseu ssi be nous vaig a veure
76. (f. id.) *Altre sparça.*
 Anar men vull per sso prench comiat
77. (f. id.) *Altre ab tornada.*
 Tum fas partir per qui jo romandria
78. (f. LXiiij v.^o) *Altre sparça.*
 Despuys parti de vos ma bellaymia

79. (f. íd.) *Altre sparça.*
Ab gran affany he mal dol he tristor
80. (f. íd.) *Altre ab tornada de endressa a un meu cossi.*
Dassi partesch don partir no deuria
81. (f. LXV) *Altre sparça.*
E llas de mi que ma plorosa vida
82. (f. íd.) *Altre sparça.*
Ay llas catiu be fonch maleyt lo dia
83. (f. íd.) *Altre sparça.*
Ja volguesseu que posques abstendir
84. (f. íd.) *Altre sparça de rims unisonants he plenisonants.*
A mi mateix coue que digua ffora
85. (f. LXVI v.º) *Altre sparça.*
Tot quant he fet ffins en lo present jorn
86. (f. íd.) *Altre sparça.*
Volentat gran ez amor tot ensembs
87. (f. íd.) *Altre ab tornada.*
Pobre de joy he malestruch daymia
88. (f. LXVI) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tot me perdi aquell doloros jorn
89. (f. íd.) *Lo consell deuall scrit demani Jo a mossen endreu despens.*
Mossen endreu un consell te deman
Resposta del dit mossen endreu.
Bell caualler pus mestas demenan
90. (f. LXVII) *Lo consell deuall scrit me demana lo dit mossen endreu.*
Mossen Johan digues me que fare
Resposta de mi Masdouelles.
Mossen endreu temps ha que no trobe
91. (f. íd.) *Lo consell dejus scrit demana a mi mon honcle en Guillem de masdouelles.*
Mon cars nabotz torbat man lenemich
Resposta de mi Johan berenguer.
Ges de consell en mi no tinch labrich
92. (f. LXVII v.º) *La cobbla deuall scrita tremeti Jo Johan Berenguer a un meu cossi qui amaua una dona la qual auia a sa volentat. he sauien Jo. he sobre una trena que ella auia feta dels seus cabells la qual lo dit mon cossi li demana ells se barallaren car ella no lay volch donar ans li dix que li paguas dues camisses que li auia donades les quals aquell auia ja rompudes he mes que li tornas un diamant que li auia donat he partiren se fort mal. he per la dita raho jo tremati li la dita cobbla a la qual me respos no en rims car no sap de trobar preguant me li jes un maldit sobre lo dit cas. he fiu ne dos qui son dejus scrirts. la hu de compas fort stret qui va per*

- vocals l'altre de rims unisonans. e la dita cobbla que li tremeti tenbe
va per vocals hi es la saguent. ffeuse a x de maig de lany xxxvij.
- Mon cars cossis pus taymia te ras
Maldit.
- Pus nous dech res perquem dieu queus pach
93. (f. LXVij v.º) *Maldit ffet per lo dit Johan Berenguer. unissonant.*
Molt vos sou tart dona reguoneguda
94. (f. LXVIj v.º) *Comiat ffet per en Guillem de masdouelles.*
Reunablement per gran desconaxença
95. (f. LXX) *Maldit fet per lo dit Guillem de Masdouelles.*
Ja no veyra midonts qui pus la blan
96. (f. LXXj) *Altre maldit ffet per lo dit Guillem de masdouelles.*
Diats midons cuydau vos que us seruescha
97. (f. LXXj v.º) *Altre maldit ffet per lo dit Guillem de masdouelles.*
Pus mauets ffayt a tan gran fallimen
98. (f. LXij v.º)
Voler menpeny he raho mo consent
99. (f. LXXIIj v.º) *Lo Debat deuall scrit ha mogut mon car honcle en*
Guillem de masdouelles a mi.
Mos cars nabotz yeu ssay dos aymadors
Alternen les cobles En Guillem i En Johan Berenguer.
100. (f. LXXV; en lletra correguda) *Lo dit Masdouelles obre sobre lincarnassio.*
Molt protestant comens ffer aquest obre
101. (f. LXXVj) *Lo dit masdouelles sparssa.*
Tant ffort vos ham hi tan senserament
102. (f. íd.) *Altre sparssa ffeta per lo dit masdouelles.*
Nom fera gens vostra descortesia
103. (ff. LXXVj verso i LXXVIj recto en blanc; f. LXXVIj v.º) *La hobre*
deuall scrita tremes a mi mossen Francesch marti gralla. E jo li
ffiu resposta per los rims semblans. feu la sobre lo voler quil sopjuga
ab mala sort.
Estrem voler per mala ssort me tempta
Resposta de mi Johan Berenguer.
Not mereuells com voler te retempta
104. (f. LXXVIIj) *La obre deuall scrita ses ffeta per una dona qui auia*
promes donar lloch a son anamorat en certa part. he puixs mes sen
entorn hi aquell parti romput e mal content della. Apres panadint
sen tremes li la dita hobra la qual fiu Jo Johan Berenguer per
amor dell.
Perdit he pler deport solas e riure
105. (f. LXXVIIIj v.º) *La hobre deuall scrita he jo feta dit Johan Beren-*
guer sobrel voler quim te sopjuguat he vol sso que no vol ma dispo-
ssissio. he ssobra huyt anemichs que he he sson aquests | amor
maymia lo voler ssort fortuna lo cor mos uulls he por.
Lo que no vol ma dispossissio

(f. LXXX v.^o) *La hobra demunt scrita tremeti a mossen Francesch marti gralla a Lleyda. he feume la resposta seguent en la qual diu quina es la raho que los vuyt anamichs compres an aquells Amor an sobre mi tal senyoria.*

(f. LXXXj) *Mossen Ffrancesch marti Gralla.*

Mossen Johan seguons hopenio

(f. LXXXij) *La hobre deuall scrita he ffeta Jo Johan Beranguer de Masdouelles replicant a la resposta que mossen Ffrancesch marti Gralla ma ffeta ha una hobre que li tremeti. e va per los rims semblants.*

Mossen Ffrancesch lo nohible gullo

106. (f. LXXXij blanc; f. LXXXiiij) *La hobre deuall scrita he ffeta ssobre una dona qui feya festa ha hun home he que li donaua sentiment que li volia be ab tota honestat. he lo dit home en semblant manera la amaua. he moltes veguades ho dix a la dita dona. hi ella Icnoraueu he nou creya. e perque lo dit home la amaua honestament pregua a mi fes li alguna hobra ssobre son cas. perque aquella tremates a la dita dona que icnoraua que ell la amas ni la volgues amar honestament.*

Vos no sentiu sso que sentir deurieu

107. (f. LXXXV) *La hobre deuall scrita fjiu per hun home qui era hi es anamorat duna donzella. hi aturauen abdosos dins una Ciutat he comensaren ssi a morir. he los dits home he donzella accordaren se axir de la dita Ciutat hi debateren alsguns jorns qual sen hiria primer. pero a la ffi la dita donzella volch lo dit home sens anas primer he de flet parti. he per tant com ell no sabia la dita donzella en quina part hiria tremes a la dita Ciutat un seu seruidor per entremetres la dita donzella hun era. e sabut anas lla hon ella fos lo dit seruidor. he pregua a mi li fes alguna hobre que lo dit seu seruidor donas a la dita donzella. he Jo sobre sson cas fjiu la seguent.*

Quant me sove daquell jorn que parti

108. (f. LXXXV bis) *La hobre deuall scrita fjiu Jo dit Johan Berenguer per hun home qui es anamorat de una gran dona de la qual per sa ballesa he valor james pensaua auer be mas lo voler li promatia en sagur que la conseguiria e que no duftas demanar li sso quen volia he que cuntruadament la seruis he tingues aprop. he ssobre lo dessus dit pregua a mi li fes alguna hobre la qual pogues tremetre a la dita gran dona. he per amor dell Jo fjiu la seguent la qual li doni hi aquella tremes a la dita dona.*

Si james pusch del tot aconseguir

109. (f. LXXXVj) *Lo dit Masdouelles.*

Anuig me te inçesantment lunyat

110. (f. LXXXVj v.^o) *Lo dit Masdouelles. Sparssa.*

Dona qui vol molts aymans comportar

- III. (f. LXXXVij) *Lo dit Masdouelles en un Consistori ques tench a Barçalona.*
 Venir nom fan ana questa gran plassa
112. (f. LXXXVij) *Lo dit Masdouelles.*
 Lenyorament quim vench de vos pertint
113. (f. LXXXVIIj v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Tot mon treball fins al jorn duy passat
114. (f. LXXXX v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Pus vos mon be ab vostra gran bellesa
115. (f. LXXXI v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Quans sentimens james demor senti
116. (f. LXXXIIj v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Nous cal star perqueus vulla mes be
117. (f. LXXXIIj v.º) *Lo dit Masdouelles sobre lo nom de saymia.*
 Algunes gens man dit moltes veguades
118. (f. LXXXIIIj v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Esperant muyr he morint visch ensembs
119. (f. LXXXV v.º) *Confessio A Mon bon Rey e Senyor del que son
 hobliguat al dit Senyor Jo Johan berenguer de Masdouelles.*
 A tu confes Mon bon Rey he Senyor
 Solament 5 versos i en blanc tot lo demés, així com el recto del foli següent.
120. (f. LXXXVj blanc i al v.º) *Lo dit Masdouelles. coble ab tornada.*
 Tres anuigs tinch quim fan pensiu star
121. (f. LXXXVIj) *Lo dit Masdouelles sparssa.*
 Sostenir pot dona secretament
122. (f. íd.) *Altre sparssa.*
 De ben seruir no son llas ni cançat
123. (f. LXXXVIj v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Perquem digues que sens vostre voler
124. (f. LXXXVIIj v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Lom qui del mon saparta per seruir
125. (f. LXXXVIIIj v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Cert es a tots camor es cosa pura
126. (f. c v.º) *Lo dit Masdouelles.*
 Com pus pens mes difficultos mapar
127. (f. cj v.º) *Lo dit Masdouelles per vocals.*
 Amors duymes selar no push los dans
128. (f. cij v.º) *Lo dit Masdouelles unisonant he biocada.*
 Gerregar vull ab amor he maymia
129. (f. cij v.º) *Cobble sparssa ffeta per lo dit Masdouelles.*
 Encalssant fuig del catenyer volria
130. (f. íd.) *Lo dit Masdouelles.*
 Un jorn mirant axi com ffer solia

131. (f. ciiij v.^o) *Sparssa feta per lo dit Masdouelles.*
Lenemorat quen temps antich amaua
132. (f. cv) *Dança de rims unissonants he retronxada ha honor de nostra dona ffeta per Johan Berenguer de Masdouelles.*
Pus en vos tot be sadiriuia
133. (f. cv v.^o) *Coblab tornada feta per lo dit Masdouelles.*
Jatz que tots jorns per ma granda follia
134. (f. cvj recto blanc, v.^o) *La cobbla deuall scrita fjiu Jo dit Masdouelles sobre lo cas seguent. dues dones anauen ensembs de companyhia he la una dix a laltre «vet assi que ve Masdouelles coneixs lo?» he laltre respos que ssi. replica laltre, «Dient de tu es anamorat. dies ha que jou conech. no se tu ssi nas aguda conaxença» he aquella dix que beu conaxia mas que ella no mo podia uedar. he jo ohides les damunt dites Rahons fjiu la saguent cobbla.*
Qui de mius dix que fos anamorat
135. (f. cvij) *Lo dit Masdouelles. maldit.*
Ara conech sso que no conexia
136. (f. cvij) *Lo dit Masdouelles. Altre maldit.*
Anuig mostrau auer quius vulla be
137. (f. cvij) *Altre maldit fjet per lo dit Masdouelles.*
Pus dau raho a mi de mal perlar
138. (f. cx) *Lo coble deuall scrita tremeti Jo a mon frare.*
Qui pert lo temps detras sso que no val
Resposta.
No penseu gens que metre hun jornal
Replicassio.
Enter aueu ten be lo general
139. (f. cx v.^o blanc; cxij) *Lo dit Masdouelles.*
James no fuy damor tan descontent
140. (blancs els ff. cxij v.^o i cxij r.^o i al v.^o) *La coble deuall scrita fjiu Jo Masdouelles a Mossen Guarau de Ceruello lo jorn que feu bodes a la Torra de mossen Cacalm en lo mes de may any xxxxij.*
Mossen Guarau pus lo temps es vengut
141. (f. cxij) *Lo Siruentesch deuall scrit feu en Guillem de Masdouelles en lo temps de la guerra dels Armentaguesos. lo qual dressa a mossen Ramon debella en companyia del qual ell era en la dita guerra.*
En breu veyrem torney mortal bastir
142. (f. cxij v.^o) *Lo Siruentesch deuall scrit ffeu lo dit en Guillem de Masdouelles al Citi de Catania per manament del duch de Montblanch linfant don Marti qui apres fonch Rey daraguo.*
Senyor mot naut lautrier me ffes demanda
143. (f. cxv) *La coble deuall scrita he jo Johan berenguer de masdouelles feta. La qual es retorguedada per bordons e diccions. es de Rims croatz he llegint la p^ala diu be he retorguedant la diu mal.*
Car ffort teniu dona virtut sens frau

144. (f. cxv v.^o blanc; cxvj) *Lo debat deuall scrit mogui a mossen Luys de Requesens Jo Johan berenguer de Masdouelles.*
 Dones dun senyn dues son per bondat
 Alternant les cobles d'En Masdovelles i d'En Requesens.
145. (f. cxvijj v.^o) *Lo dit Masdouelles. de compas stret de rims aguts.*
 Per un gran alt que tinch dona de vos
146. (f. cxvijj v.^o blanc; f. cxx) *Lo dit J. B. de Masdouelles.*
 Tots aquells mals camor pot abssentir
147. (f. cxxj) *Lo dit Masdouelles.*
 Dol port dun dol quim dona gran dolor
148. (f. cxxij) *Lo dit Masdouelles per dona Elfa de Perellos.*
 Molts dies ha que tinch estrem voler
149. (f. cxxijj) *Lo dit Masdouelles.*
 Pus veig tant vol amor que vostre sia
150. (f. cxxiiij) Ab quin turment he pena congoxosa
151. (f. cxxv) *Lo dit Masdouelles. Obre del glorios sent Miquel.*
 Singular sant qui Miquel tanomenes
152. (f. cxxvj) *Lo dit Masdouelles. Obra del glorios sant Grabiell.*
 Grabiell fonch misatger singular
153. (f. cxxvij) *Lo dit Masdouelles.*
 Tant es sus mi fortuna riguorosa
154. (f. cxxvijj) *Lo dit Masdouelles.*
 Ab los subtils llaços que paramor
155. (f. cxxviiij) *Lo dit Masdouelles.*
 En temps denuig e mig desllibertat
 Espai blanc suficient per acabar la 5.^a cobla i la tornada.
156. (f. cxxx) *Lo dit Masdouelles.*
 Aquell saber quim feu de vos partir
157. (f. cxxxj) *Lo dit Masdouelles.*
 Pus ma dolor tan fort tots jorns almenta
158. (f. cxxxij) *Lo dit Masdouelles.*
 Apoderat demor per son poder
159. (f. cxxxijj) *Lo dit Masdouelles.*
 Per que mos uulls no poblien lo dan
160. (f. cxxxiiij) *Lo dit Masdouelles. consell a huna dona.*
 So que fins vuy aueu sabut guardar
161. (f. cxxxv) *La hobre deuall scrita fiu jo dit Masdouelles per dona Alianor de Cardona muller del marques Doristan. Es en la primera coble lo nom en la seguona lo connom en la terça marquesa en la quarta doristan.*
 A vos qui sou de complida ballesa
162. (f. cxxxvj) Lo fonament de mon pler alegria

163. (f. CXXXVij) *Canço demor feta per mon honcle que deus aga en Guillem de Masdouelles en llimoui. e mesa ho tornada en catala per mi Johan berenguer nabot seu.*
 Lo temps present de bella primauera
164. (f. CXXXViiij) *La hobre deuall scrita fiu jo Johan berenguer de Masdouelles per la noua entrada en lo Regne del S. R. don Johan. La qual li presenti en la vila de Vilafrancha a xvij de Janer any M.CCCC LViiij en la casa de Johan Terre hun lo dit S. posaua. presents lo reuerent mestre de Muntesa he de sent Jordi Lo fill del dit S. que era mestre de Calatrava Don Pedro durreya don Carlos mossen Rebolledo e don Llop de gurreya fill de mossen Marti Torrellas he molts daltres homens donor. la qual apres agui llegida he presentada al dit S. lo dit mestre de Muntesa pres he torna llegir.*
Regne diuis es desolat perdut
165. (f. CXXXX v.^o blanc; CXXXXi) *La obra deuall scrita fiu en lo mes de Deembre any M CCCC LX sobre la preso que feu lo senyor Rey en Johan dareguo de son fill don Carlos princep de Viana en la Ciutat de Leyda la qual li tremati per mossen Luys de Vich qui aquella li dona.*
Quanta dolor a passada lo Rey
166. (f. CXXXXij) *La hobre deuall scrita tremeti per lo dit mossen Luys de Vich al don Carlos princep de Viana fill del dit Senyor Rey daraguo sobre la sua preso. la qual li fonch donada.*
Siau menbrant de sous deu recordar
167. (f. CXXXXiij v.^o)
Aquests grans fets perseguits fins ha vuy
 La poesia va endressada a l'arquebisbe de Tarragona i, a tret de l'endressa, aquesta nota: *Lobre demunt scrita tremeti a Lleyda per mossen Bernat Calba. la qual dix dona al Reuerent archabisbe de Terraguona a qui sedressa ab tot sia per tota Catalunya e la misetgeria de LX personnes qui per la deslliuranca de don Carlos princep de Viana eran per anbaxadors al senyor Rey.*
168. (f. CXXXXiiiij) *La obre deuall scrita fiu a Vilafancha en lo Juliol de lany LXj dressada a la senyora Reyna sobre la concordia que trecta he ferma per lo S. R. ab los consell de Catalunya he per semblant per la treua concorda entre lo Reuerent bisbe durgell he lo compte de Pradas.*
Vostre renom per fets publichs he certs
169. (f. CXXXXvij) *La hobre deuall scrita a xxij de guost any M. cccc Lxiiij a ssi en la Ciutat de Terraguona A mon Rey he senyor per la gracia de Deu don Johan. presenti Jo Johan Berenguer de Masdouelles. presents Ma senyora he Reyna. larchabisbe de Carraguosa don Alfonso deraguo. fills del dit mon Rey he don Anrich Infant Nabot. don Lop durreya he don Pedro frares. mossen Rodriquo de Rebolledo. don Loch de gurreya. don mateu de muncada e molts altres barons Cauallers he gentils homens. he a la dita ma Reyna he senyora lobra apres seguent daquesta.*
Si la fe fos per los tots be tenguda

A la 5.ª cobla, que tracta d'En Pere de Portugal, hi ha una nota de la mateixa mà, però de tinta diferent, que va del marge interior a l'exterior: *Nota que fonch vençut en lo fabrer de lany LXV. — Mori lo dit Pedro a xxvij de juny any LXVI a Grenolers e portat a Barçalona.* Al capdevall de la tornada i del f. CXXXXVII, hi ha altra nota de mà del mateix poeta: *En la derreria del mes de febrer he en lentrada de març en lany M.CCCCLXVI. Lo senyor primogenit don Ferrando dereguso he capita lo compte de Prades a Calaf fou vençut don Pedro de Portogual e fu... los bescomptes de ro... en ceruelo en cruyles e pera alada e mossen...* Les marques d'humitat no deixen llegir res més.

170. (f. CXXXXVII v.^o)
 Vostres grans fets senyora virtuosa
 Poesia dedicada a la reina.
171. (f. CXXXXVII v.^o) *La obre deuall scrita. presents Mon Rey e se- nyor he Ma Reyna he senyora e molta altra gent donor. en les festes de Nadal de lany M.CCCCLXV. a don Ferrando primogenit fill dels dits mon Rey he Senyor he Ma Reyna he senyora presenti a ssi en la Ciutat de Terraguona.*
 Omilitat principi de virtut
172. (f. CXXXXVIII v.^o) *Lobre deuall scrita al S. princep apres hac desberetat don Pedro de Portogual a Calaff en lo fabrer de lany LXV.*
 Senyor prinsep pus tal comensament
173. (f. CL v.^o) *Lobre deuall scrita fui en lo mes de Juliol any M.CCCC LXVII com lo duch Johan fonch entrat a Barçalona. presentada a mon bon Rey he senyor que Deu guart.*
 Cuytau Senyor per fer a Deu seruey
174. (Manquen els ff. CLIJ a CLV, CLVJ) *Lo dit Masdouelles. de feell- tat en fabrer de lany Lxiiij.*
 Ffeeltat vol amar la Senyoria
 L'endressa al mestre de Muntesa i de Sant Jordi.
175. (f. CLVJ) *La hobre deuall scrita he feta Jo Johan berenguer de Masdouelles sobre la fe en lo mes de març Any LXV la scriui en lo present Libre.*
 Lo qui per juy affer lom creure basta
176. (f. CLVIIJ) *La hobre deuall scrita he feta Jo Johan Berenguer de Masdovelles La qual es tota las diccions de dues sillabes compas molt stret he complida de sinch cobles he tornada.*
 Senyor Jesus Infant perfet an trist
177. (f. CLVIIJ v.^o, en lletra molt diferenta de la de tot el manuscrit, però també del XV.^{èn} segle.) *Jhs. Obra cabcohada maridada de nostra dona feta per Johan Foguaçot.*
 Qual orador te lenguaxi diserta
178. (f. CLX v.^o) *Lo dit Johan Berenguer de Masdouelles.*
 Linconeugut sol dell conexador
179. (f. CLXI, darrer) *Lo dit Johan berenguer de Masdouelles.*
 Dels crims majors comet lo cristia
 A la fi un foli blanc de guarda.

N

Barcelona, Ateneu Barcelonès, ms. n.º 1

Escript en el XV^{en} segle quasi tot d'una mà sobre 236 folis de paper, de 212 × 142 mm. En alguns fulls que'l primer col·lector va deixar en blanc, una mà del XVI^{en} segle va escriure-hi algunes obres catalanes i castellanes. Alguns folis han estat arrencats en indrets que ja indicarem; posteriorment an aquesta mutilació, algú marcà fa pocs anys una foliació en llapiç, comptant-hi també alguns folis que estan en blanc. Prové de la biblioteca particular de D. Miquel V. Amer, adquirida en 1889 per l'Ateneu. Relligadura estropellada antiga, de la qual sols ne resten els lligams costellers i les tapes de fusta amb rastre de pell i de tanques. En la primera guarda, de pergamí, hi ha escrit lo següent en lletra del XVI^{en} segle; el corc ha fet ininteligible lo que deixem en punts: «La ocasio de las ...as que ...as mias es | conaixent que puch de allo apartar me | dexant me voluntaria-ment en captivitat per durable». — Hem publicat la descripció d'aquest cançoner en la *Revista de Bibliografía catalana*, 1901, pp. 12-67, i apart: *Biblioteca del «Ateneo Barcelonés». Catàleg dels Manuscrits*, Barcelona, 1902, p.p. 1-56.

1. (Fol. 1) *Mossen Leonard sos a L(?) de Valsequa sobre la pacio de Jhesu Christ.*
Vuy gran mayti auzib uotz duna trompa
2. (f. 3.) *Altra obra feta sobre la pacio de Jhesu Christ molt deuota feta per (en blanc el nom)*
De gran dolor cruzel ab mortal pena
3. (f. 5) *Sobre la pacio de nostre Redemtor Obra molt deuota.*
A senyor meu com es gran pietat
4. (f. 6 v.º) *Altra obra feta per la †*
Ador te creu verisima e sancta
5. (f. 7 v.º) *Segueix se la contempłacio dela umil Verga Maria.*
Estant prostat axi com adoraua
6. (f. 8 v.º) *Obra de nostra dona cabuada e maridada ffeta per mossen Johan baranger de Masdouelles caualler.*
Vos sou sens par verge dona polida
7. (f. 9 v.º) *Lo dit mossen Johan baranguer de masdouelles Canaller.*
Ans deu creas langelical natura
8. (f. 11) *Altra obra ffeta per lo dit mossen Johan baranguer de masdouelles caualler a honor de nostra Dona sobre lo peccat horiginal.*
Alguns an dit e volgut sostenir
9. (f. 12) *Obra feta per lo dit mossen Johan Baranguer de masdouelles caualler sobre los Sinch senys corporals.*
Mon creador incompres dreturer
10. (f. 13) *Lo dit mossen Johan baranguer de masdouelles sobre lo magnificat. «Magnificat anima mea domini.»*
Per gran rao Verga dona digist
El fragment del Magnificat que porta cada cobla va tancat entre ratlles en caire.
11. (f. 14 v.º) *Lo dit mossen Johan baranger de masdouelles solo miserere. «Misserere mei deus secundum magna misericordiam tuam.»*
Merce de mi ajes mon sol senyor

12. (f. 18) *Obra feta per lo dit Johan baranguer de masdouelles cauallier sobre la preso de Costantinoble e laors de la creu.*
 Permes a Deu hauer feta preso
 En acabat d'una *Endressa als jutges*, se llegeix: *Per honor. J. B. de Masdouelles.*
13. (f. 20 v.º) *Obra feta per en Johan Fogasot notari en laors dela Creu e animant los christians de anar contra lo gran turch per la preso de Constantinoble.*
 Dels doctes fels congregat per posible
 Al peu de la 4.^a cobla, f. 21, hi ha aquesta nota: *Aço dich per quant en lo mes de juliol del any MCCCCLIII. trobant me jo Johan Foguasot notari en Napolis en companyia del honrat mossen Thomas Pujades consol de la mar de Barcelona e misatger per lo stament mercantivol dela dita Ciutat al S. R. Alfonso | viu los enbaxadors de Constantinoble vestits de dol ab molta dolor e congoxa dir la noua de la dita preso a la pre-fata M. a la qual eren venguts per demanar socos contra lo Gran Turch.*
14. (f. 22) *Obra ffiguratiua tractant de penitencia ffeta per lo dit Johan Fogasot notari. en les dues cobles primeres de la qual es posada la ffigura e en les restans es declarada.*
 Per lo cami breu sens peril dresera
15. (f. 23 v.º) *Obra capcoada maridada ffeta per lo dit Johan Fogasot notari tractant de laors de nostra dona per quant en edat pueril munta los xv. graons del monte syon. e suplicant la quens tornas lo Rey Alfonso qui era en Napolis. e la Reyna maria qui era en Valencia. per la qual obra lo dit Johan Fogasot gonya la joya en la sglesia de sancta Anna de Barcelona en lo mes de Maig de M CCCCLIII. la qual yoya era una stola de seda ab una gerilla dor ab un robi encastat. la qual Estola ab la dita gerilla lo dit Rey Alfonso per honor e deuocio de nostra dona feya per empressa.*
 Qual orador te lengua xi disserta
 Comença amb una corona i una altra en la Q del primer vers.
16. (f. 25) *Romans de la armada del Solda contra Rodes fet per Ffrances Ffarre.*
 Qui veu present lo que may no a vist
 El darrer vers de cada cobla en llatí.
17. (f. 30) *Romans fet per Johan Foguasot notari sobre la preso o detencio del illustrissimo S. don Karles Princep de Viana e primogenit Darago &c. lo qual feu en la vila de Bruxelles del ducat de Barbant en lo mes de Fabrer any MCCCCLX.j.*
 Ab gemechs grans plors e sospirs mortals
18. (f. 35) *Obra feta per lo dit Johan Foguassot notari sobre la liberacio del dit Senyor primogenit. «Ecce quam bonum et jocundum habitare fratres in unum.»*
 Infinitis mals diuisions aporta
19. (f. 36 v.º) *Cobles de fortuna ffetes per mossen Jachme March.*
 Quan eu cosir en los fets mundenals
20. (f. 37 v.º) *Tresfort notari.*
 Gran carech han huy tuyt lom de paratge
21. (f. 38 v.º) *Lay den Pere Torroella.*
 Qui volra veurun pobrestat

22. (f. 42) *Tenço moguda per Franci Johan Puculull a Johan Foggassot scriuent a xvi de fabrer any MccccL. e es tota unissonant.*
 Qual voleu mes e sou de bon acort
 Alternen les cobles firmades per en Puculull amb les den Fogaçot.
 (f. 45) *Com lo dit Ff. J. Puculull elegeix arbitre per sa part mossen Lehonart Ssos ciuteda de Barchelona.*
 Daço quem deits yo molt men aconort
Com lo dit J. Ffogassot ellegeix arbitre per sa part
 No acaba venint blancs els folis 45 v.º - 47 v.º
23. (f. 48) *Tenço menada entre Nanthoni Vallmanya notari. en nom e per part de huna donzella de huna part | e en Johan Fogassot notari de la part altra. sobre tal cars. si la dita donzella a pendre marit | ab quals de aquests dos sera mills maridada. ab home veyll rich e de gran stat o ab home joue pobre e de gentil estat.*
 En Ffogassot pus sou enamorat
 (f. 51) *Com lo dit Vallmanya per part de la dita donzella pren jutge per sa part mossen Johan Boscha ciuteda de Barchelona.*
 E vostre dir conech que sou cansat
 (f. 51 v.º) *Com lo dit Johan Foguassot elegeix jutge per sa part Ffranci Bussot ciuteda de Barchelona.*
 Ab sarrayns par ajau praticat
Cobla tramesa per lo dit Vallmanya en lo dit nom al dit Johan Boscha pregant lo vulle pendre carrech de la dita Judicatura per part de la dita donzella.
 Mossen Boscha pus sce que sots tocat
 (f. 52) *Cobla tramesa per lo dit Johan Fogassot al dit Ffranci Bussot per la dita raho.*
 Ab tot fins vuy no hajaxecutat
Suplicacio per part de la dita donzella presentada al Illusterrimo S. R. de Nauarra lochtinent jeneral del molt alt S. R. derago. suplicant lo que ates que los dits jutges fins asi no an sentenciat en la dita questio. plasia a la sua senyoria mudar e metrey jutge imposant a haquest pera que breument hi declar.
 Princep Senyor
 Hauent recors segons es estilat
 (f. 53) *Prouisio feta per lo dit S. R. de Nauarra metent hi jutge micer Johan de Bellafla e que sots pena de M. fflorins hi declar.*
Cobla sotascrita per Vallmanya.
 (f. 53 v.º) *Endresa e presentasio per les dites parts feta al dit jutge de les dites suplicacio e prouisio.*
 Lo Rey molt just per tal sia spetxat
24. (El copista deixà blancs fins al f. 57; una mà de mitjan xvi^{en} segle hi va escriure els Goigs següents:) † Jhesus Maria filius †
Cobles ha honor y gloria de nostro senyor Deu Jhesus Christus y de la sacratisima Verge Maria y del glorios martir sant Magi. Dic-tades en la vila de Santa Coloma de Queralt ha xxvij dies del mes de abrill en lany M. dxxv. Gloria.

Lo demés del foli, recto i verso, està en blanc i en el següent, f. 55, se repeteix el mateix títol i segueix el text dels goigs de sant Magí.

Gloria teniu infinida

25. (Després de 3 planes blanques reapareix la lletra del segle xv.^a
 f. 57) *Tenço menada entre Pere Vilaspinosa scriuent de Valencia de una part. E Johan Fogassot notari de la part altra. sobre tal cars. qual dona deu esser amada dona letje ab bon seny o jen-til sens compliment de seny.*

Tant fort treball me donal pensament

Alternen les cobles den Fogaçot amb les den Vilaspinosa.

(f. 58) *Com lo dit P. Vilaspinosa elegeix per sa part jutge lo discret mossen Johan Colom (Çalom) preuera.*

Puys uos lunyau del ver contentament

Com lo dit J. Foguassot es molt content de la dita eleccio e louhe e aproue lo dit jutge.

Del quem dieu repos e pres granment

(f. 59) *Cobra tramesa per lo dit Pera Vilaspinosa al dit jutge pregant lo vulla pendre carech de la dita judicatura.*

Pus de virtuts vos veyg portai senyera

Cobra tramesa per lo dit Johan Fogassot al dit jutge pregant lo que declar entre ells.

A vos tenint balansa vertadera

(f. 59 v.º) *Resposta feta per lo dit jutge al dit Pera Vilaspinosa.*

Pera gentil e de bona manera

Resposta feta per lo dit jutge al dit Johan Fogassot.

Donos Johan no tinch voluntat fera

(f. 60) *Resposta feta per lo dit jutge a les parts acceptant lo dit carech.*

Assignant vos ab lo present escrit

(f. 60 v.º) *Sentencia.*

En nom de Deu qui de seny fonch primer

26. Al cap-d'avall del mateix foli hi ha una quarteta castellana que, lo mateix que algunes de les composicions següents, estan escrites en lletra d'altra mà, però no gaire posterior.

Vos en cuyas manos vyene

4 versos.

27. (f. 61) *Romans.*

Por los montes perineos

8 versos tractant del príncep de Viana.

28. (íd.) *Escoreguda.*

Vets si es grande mi dolencia

Un aparellat i 2 cobles de 8 versos.

29. (íd.) *Sepa qui li plaze crea*

Una quarteta i 12 cobles de 8 versos; 2 d'elles posades al marge, oblidades pel copista. També al marge i esborrades hi ha 2 cobles, una de les quals és del *Maldezir de las donas* d'En Torroella.

30. (f. 62 v.º) *Maldezir que yso mossen Pere Torrohella de las mujeres con la respuesta de que Gomes Manricho fiso en defension dellas*

De maldezir.

Quien bien amando persigue

23 cobles de 9 versos entre'ls «maldezires» d'En Torroella i les «respuestas» d'En Gómez Manrique, que apareixen alternades. — Les cobles d'En Torroella, que tanta celebritat tingueren en el XV^è segle i que's troben en diversos cançiners castellans i catalans, poden veure's publicades en l'edició del *Cancionero de Lope de Stúñiga*, Madrid, 1872, p. 395.

- 31. (f. 67) Nos cos huma qui bastas a compendre
- 32. (f. 68, canvi de lletra.)
O be puch dir que mala sort
- 33. (f. 72 v.º, obra tota ella ratllada i esborrada.) *Questio del amant.*
Forcem destreny molt discreta senyora
- 34. (rastre de 4 folis arrencats, abans de la foliació reapareixent la lletra de tot el ms.) *Obra feta per mossen Auzias March.*
Molt he tardat en descobrir ma falta
- 35. (f. 74) *Cobia adiuinatiua tramesa an en Rafel.*
Jerma Rafel lo nom daquella dama
Altra demanda feta al dit Rafel.
Jo de vos saber volria
(f. 74 v.º) *Resposta feta per lo dit Rafel.*
Jo no pens quentes no sia
(f. 75) *Replicacio feta al dit Rafel.*
Creure deueu entenia
Resposta ffeta per lo dit Rafel.
Qualseuol home faria
(f. 75 v.º) *Replicacio feta al dit Refel.*
Ssi vostre cap persabia
A la fi sembla que s'intentava copiar una obra de la qual no n'hi ha sinó un vers i encara esborrat.
- 36. (Rastre de dos folis arrencats; blanc el 76; f. 77) *Francesch farrer.*
Enamorats doleuos de ma vida
- 37. (f. 77 v.º) *Cobia diuinatiua.*
Quatre vocals e tres letres ensembs
- 38. (f. 78) *Cobia adiuinativa.*
Un fermall se ab nou perles molt belles
- 39. (íd.) *Cobia sparça.*
Encalçant fuig del que attenyer volria
Al marge: *feta per mossen Johan Berenguer de Masdouelles.*
- 40. (f. 48 v.º) *Cobia diuinatiua.*
Vida e mort me donen molt souent
- 41. (íd.) *Cobia asparça.* (Pere Johan de Masdovelles)
Tot ignorant se pense molt saber
- 42. (f. 79) *Latouari.*
Mossen Johan pus sou desnaturat
- 43. (f. 79 v.º) *Cobia sparça.*
Lome donor que trenca sa paraula

44. (íd.; reprèn la mateixa escriptura de les cançons precedents castellanes.)
 Muy gran fallimento
 Una cobla de 4 versos i altra de 8.
45. (íd.) *Altre.*
 Ahunque soy apartado
 Una cobla de 4 versos i altra de 8.
46. (f. 80 v.º) *Canço.*
 Ffes me ora un plazer
 Una cobla de 4 versos i altra de 8.
47. (íd.) *Canço.*
 Di ley vinamxi
 Tres versos que intenten ésser en sicilià.
48. (íd.; dugues variants d'una mateixa quarteta castellana, encarades; comença la primera:)
 Quando vos veo senyora Por la mi puerta pessar
 I l'altra:
 Quando vos veo senyora Por la mi puerta venir
49. (f. 81) O cruel ventura mia
 Cançó en català.
50. (íd.) E desque a vos me venci
 Una cobla de 3 versos i altra de 4.
51. (íd.) *Scorreguda.*
 Una senyora que açi ha
52. (f. 81 v.º) Galana sou tant
53. (íd.) *Altra.*
 Senyora cors magniffich
54. (f. 82) Encara que non te la digo
 bien me poidies entender
 Cançó castellana d'un aparellat i 3 cobles de 4 versos.
55. (f. 82 v.º) *Maldit.*
 Nous vullau metren amar
 Cobles amb la represa «La panadera».
56. (f. 84 v.º) *Maldit.*
 Nom se si ses mon seruell
 Cobles amb la represa «La Panadera».
57. (f. 85 v.º) *Maldit.*
 Pus que vostre fonament
58. (f. 87) *Canso feta per Johan de Masdouelles per una dama que servia qui li demanaua quala era la sua dona.*
 Senyora molt singular
59. (f. 88) *Canço.*
 Dexat me pardios star
 Una cobla de 4 versos i altra de 8. En el *Cancionero de Stúñiga* s'inclou aquesta cançó entre les de Carvajales. Vegi's en l'edició esmentada la p. 332.

60. (íd.) *Canço.*
 Y aquella del sancierro
 Un aparellat i una cobla de 5 versos.
61. (f. 88 v.º) *Senyores que li dire*
 Cançó castellana d'una cobla de 4 versos i 2 de 8.
62. (f. 89) *Canço.*
 Si viuo con mal
 En castellà; una cobla de 4 versos i altra de 8.
63. (íd.) *Canço.*
 A vos graciosa donzella
 En castellà; una cobla de 4 versos i altra de 8.
64. (f. 89 v.º) *Canço.*
 Be puch penar
65. (f. 90) *Ora may que fforanço*
 En italià; una cobla de 4 versos i 8 de 8.
66. (f. 91) *Adxo visto lo mapamundi*
 En sicilià, lloant l'illa de Sicilia; una cobla de 4 versos i 2 de 8.
67. (f. 91 v.º) *Duna vella scaxalada*
68. (f. 92) *Canso.*
 Ma voluntat e donada
69. (f. 92 v.º) *Canço.*
 Pus que sou de mi amada
70. (f. 93) *Luys de vilarassa, les .v. ballades. La primera ab rims uniçonants croats ab un retroing.*
 Començ de cas maporta pensament
 (f. 93 v.º) *La segona ballada ab rims tots uniçonants quatre bordons croats dos estramps e dos dares apariats e ab un retrauig.*
 Sobres damor ma tret de libertat
 (f. 94) *Terça ballada. uniçonant ab rims croats dos biochs dos bordons estramps e un retronx.*
 Nos pus amor sino so que jo sent
 (f. 94 v.º) *Quarta ballada tota uniçonant ab rims croats e ab retrinx.*
 Si com lo flach quin brega nos stat
 (f. 95) *Quinta ballada ab cobles soltes e ab rims croats ab un retrony.*
 Com lo posat en lestrem de la mort
71. (f. 95 v.º) *Ffeta per Pera Johan de masdouelles uniçonant mig croada e mig encadenada.*
 Dona donor qui viure vol onesta
72. (f. 96) *Cobia sparça.*
 Lanemorat quen temps entich amaua
73. (f. 96 v.º) *Debat de mosen Masdouelles ab amor. Parla primer lo dit Masdouelles.*
 Be sabs amor que voluntat auia
 Les cobles alternant Masdovelles amb Amor.

74. (f. 101 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan Berenguer de Masdouelles.*
 Poderos deu e hom incomprendible
75. (f. 102) *Raquesta damor de madama sens merce. treta de frances en cathala per fra Ffrancesch Oliver.*
 No a gran temps caualcant yo pensaua
 Al marge hi han escrits els mots *Parle l'actor* o *Parle l'amant* segons el cas. En la darrera cobla hi ha l'epígraf: *Parle l'actor a totes les dames e dona fi a la present obra.*
76. (f. 118 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles es retrogradada o (al marge) per bordons e diccions e es ab rims croats. e legint lo pla diu be e retrogradant la diu mal.*
 Car fort teniu dona virtut sens frau
77. (íd.) *Altra feta per lo dit masdouelles quant fou noui mossen Guarau de Seruello (al marge) a la torra de mossen Sacalm en lo mes de maig any M cccc xxxxiiij.*
 Mossen guarau pus lo temps es vangut
78. (f. 119) *Complaints per depertiments. Masdouelles.*
 Un jorn mirant axi com far solia
79. (f. 120) *Cobla equiuocada feta per mosse Jacme Marc a mossen Pere March*
 Sus en lo mig duna costa
Resposta feta per Pe. March a mossen Jaume March.
 Blanxa y bella nes la costa
80. (f. 120 v.º; canvi de lletra pel nom del poeta.) *Cobla sparça. mossen Johan berenguer de Masdouelles.*
 Qui de mius dix que fos anamorat
81. (f. 121) *Canço damor tançonada ffeta per mossen Arnau March.*
Parle lo seyn.
 Presumtuos cor ple de vanitats
 En les cobles alternen els epígrafs *Parle lo seyn* i *Parla lo cor.*
82. (f. 122; el nom del poeta d'altra mà) *Cobla sparça. Johan berenguer de Masdouelles.*
 Sostenir pot dona secretament
83. (f. 122 v.º) *Luys de Vilarasa.*
 Per ben amar yo pas lo derer dan
84. (f. 123) *Mossen Pera march.*
 Yom marauell com no veu qui ulls ha
85. (f. 124 v.º) *Mossen P. march.*
 Lo punt com naix comence de morir
86. (f. 126) *Mossen P. march.*
 Cest qui so ffay don li deu sagir dan
87. (f. 127) *Blay casselles obra encaudenada.*
 Dona gentil e daccellent natura
88. (f. 128) *Ffeta per mossen Masdouelles.*
 Dins un gran prat a totes parts e cayre

89. (f. 129) *Obra feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles sobre les morts.*
 Ingreat deu sol creador
90. (f. 131) *Obra feta per mossen Jordi de sant Jordi uniçonant ape-riada la meytat.*
 En mal podiers enqueres en mal loch
91. (f. 132) *Conort den Ffrancesch Ffarrer.*
 O bes despit e gran dolor
92. (f. 145) *Sparça Mossen Sors.*
 Al qui maldiu daltri ni sabilita
93. (f. 145 v.º) *Mossen Stanya. Canço.*
 Rich so denuyts e pobre de conort
94. (íd.) *Sparça. Mossen Luys de Raquasens.*
 Sius par amor que agues prou durat
95. (f. 146) *Sparça mossen Sors. Leonard de Sos.*
 Enamorats qui taniu prou sentit
 Escrita al marge la seguent:
Resposta den Jaume Safont a la cobla de mossen Leonard de Sos.
 En Leonard si be mon spirit
96. (íd.) *Sparça Valmanya.*
 Mort me donau senyora vida mia
97. (f. 146 v.º) *Sparça de Valmanya.*
 Per lo que veig de vos tot me reprench
98. (íd.) *Sparça mossen Auzias March.*
 Tot laurador es paguat del jornal
99. (f. 147) *Sparça. Mossen Auzias March.*
 Si com lo taur se va fuyt pel desert
100. (íd.) *Sparça. (Auzias March.)*
 Axi com sell quis veu prop de la mort
101. (íd.) *Sparça Valmanya.*
 Los damar fals merexen portar mal
102. (f. 147 v.º) *Sparça Valmanya.*
 Nom plau lo tal que taniu ne manera
103. (íd) *Sparça P. dabella.*
 Pus axit plau ta bandera stendre
104. (f. 148) *Sparça. Mossen Luys de Raquasens.*
 No vull saber de res ne vull apendre
105. (íd.) *Sparça ffa Vilaragut.*
 Certes dich pus que la millor
106. (f. 148 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan baranguer de Masdouelles e tramesa ha son frare en Pere Johan de Masdouelles.*
 Qui pert lo temps detras so que no val
 Resposta.
 No penseu jens que metre un jornal

Replicacio.

- Entes aueu tant be lo jeneral
107. (f. 149) *Obra feta per en Valmanya per una senyora qui repta son anamorat de desconaxençā.*
Quala es vuy que per amar languescha
108. (f. 149 v.º) *Altra obra feta per lo dit Valmanya apellat escondit ab la qual obra lenamorat demunt dit colpat se escusa de la colpa a ell imposada per sa namorada. Es la dita obra uniçonant e maridat compas.*
Qual es aquell enuajos qua bastat
109. (f. 152 v.º) *Cobla sparça.* (Al marge:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Depuys perti de vos ma bellaymia
110. (f. 153) *Maldit fet per Simon Pastor.*
Per diuulgar la praticha dampnada
111. (f. 154) *Canço ffeta per mossen Sors.*
Lo meu deport es poderuos mirar
112. (f. 154 v.º; amb lletra diferent el nom del poeta.) *Cobla sparça Johan berenguer de Masdouelles.*
Dona del mon nom pot jens enganar
113. (f. 155) *Mossen Auzias March. mal dit.*
Vos qui sabeu de la tortral costum
114. (íd.) *Sparça.*
A mi mateix coue que digua fora
Al marge: *Feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles, de rims maridats semisonants e plenisonants.*
115. (f. 156) *Valmanya ma feta per una monga quim trames a hun seu anemorat.*
Si tardas veus e ffallit en respondre
116. (f. 157) *Valmanya ma feta per una monya quim trames a un seu anamorat.*
Sentir no pot un amor tan encessa
117. (f. 157 v.º) *Sparça* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Ja volgues deu que pusques abstendir
118. (f. 158) *Obra feta contra fortuna aduersa per lo dit Valmanya.*
Qual un de tants pora dir quel no senta
119. (f. 159 v.º) *Altra obra contra fortuna aduersa ffeta per mestre Fferrando Metge.*
Tal indispost com so nouell e tendre
120. (f. 161) *Cobla sparça.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Tres anuygs tinc quem fan pensiu estar
121. (f. 161 v.º) *Vilarasa.*
Lanuys es meu e vostrel dan

122. (f. 162) *Cobla sparça ffeta per ffranci Guarau.*
De mius recort senyora vida mia
123. (f. 162 v.º) *Raquesta damor ab rims croats e encadenats ab empelt e bioch tot solt e cabfinit. ffeta per en Gabriel Ffarriix.*
Parla lanamorat.
Reyna de pris doctrina dels sabents
Les cobles porten l'epígraf: *Resposta de l'anemorada, Replicació del anamorat.*
124. (f. 163 v.º) *Cobla sparça.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Ay las catiu be fonch maleit lo dia
125. (f. 164) *Cobla sparça Ffranci Garau.*
Cert com nous veig senyora de mon cor
126. (íd.) *Cobla sparça.*
Pusque damor vos fets marxanderia
127. (f. 164 v.º) *Cobla sparça. Ffranci Garau.*
Un gran spant de tots spants major
128. (íd.) *Cobla sparça.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Anar men vull per ço prench comiat
129. (f. 165) *Conort e notificacio de la mort de la senyora.*
Preneu conort e nous doneu tristura
130. (f. 165 v.º) *Complanta de la mort.*
O mon car fill continuu per tu plor
131. (f. 166) *Ffeta per lo dit Masdouelles. Comiat.*
Elianor per tant com fos maymia
132. (f. 166 v.º) *Altra sparça.*
La miamor pus nous puch dar entendre
133. (f. 167) *Cobla sparça. mossen Luys de requesens.*
No vull anar en loch hon dames sien
134. (íd.) *Cobla sparça.*
Nunqua dire qui es la qui jo am
135. (f. 167 v.º) *Cobla sparça.* (Jordi de Sant Jordi.)
Ja donal mon nom fara del blanch groch
136. (íd.) *Altra.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Pobre de joy maluolgut daymia
137. (f. 168) *Altra sparça.*
Pertir me feu per qui jo romandria
138. (íd.) *Altra.*
En lo mon trob molts homens ralladors
139. (íd.) *Altra.*
Enamorats de sentiment groler
140. (f. 168 v.º) *Altra.*
No sta bon seny a home qui molt fia
141. (íd.) *Altra.*
Retorn retorn nostra bonamistat

142. (íd.) *Cobla sparça Ffranci Garau.*
Bellesa gran vostra cors illumina
143. (f. 169) *Siruentesch fet per mossen P. dezpuig caualler.*
Pus que bondat ne abtesa
144. (f. 169 v.º) *Setja damor ffet per mossen Jordi.*
Ajustat veig damor tot lo poder
145. (f. 171) *Maldit fet per en P. Johan de Masdouelles. ab pauses tornades uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Temps es stat que manauel paschar
146. (f. 172) *Maldit fet per lo dit P. Johan de Masdouelles uniçonant mig croat e mig encadenat.*
Liuradeus sou a mi no per amor
147. (f. 172 v.º) *Cobla sparça Valmanya.*
Vostres viltats me foren manifestes
148. (f. 173) *Cobles ffetes per Simon Pastor.*
Omne rarum preciosum
ben lo sabes tu senyora
7 cobles de 8 versos, fin i refran de 4. En llatí i castellà.
149. (f. 174 v.º) *Cobles ffetes per mossen Luys de Requesens.*
Ans de molt temps veureu los confesos
Aquesta obra apareix tota ratllada amb tinta.
150. (f. 175 v.º) *Los anuygs de mossen Jordi.*
Anuig anamich de jouent
151. (f. 178) *Debat del cor ab lo cors tot encadenat e uniçonan ffet per en Pestran. Lo cors.*
A vos mon cor me coue descobrir
A cada còbla alternen *Lo cors* i *Lo cor*.
152. (f. 179 v.º) *Cobla sparça. (D'altra mà:) Johan berenguer de masdouelles.*
De ben seruir no son las ni cansat
153. (f. 180) *Mossen Jordi de ssent Jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensembs
154. (f. 181) *Johan Roquafort Solta e croada.*
Anamorat no ffou mes de Isolda
155. (f. 182) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
Un cors gentil ma tant anamorat
156. (f. 183) *Masdouelles.*
Anuyg mostrau auer quius vulla be
157. (f. 183 v.º) *Cobla sparça. Valmanya.*
Pus que tots jorns no sesau fer gabella
158. (f. 184) *Ffeta per mossen Auzias March.*
Se com rictat no porte bens ab si
159. (f. 185 v.º) *Obra feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles caualler per dona Alianor de Cardona Marquesa doristany, e en*

los caps dels bardons de les primeres quatre cobles es son nom o titol designat.

A vos qui sou de complida bellesa

160. (f. 186 v.º) *Mossen Johan baranguer de masdouelles. obra presentada al S. R. a Vilafranca de penades en lany M ccccLviij.*
Regne diuis es desolat perdut

A la fi se llegeix: *Senyor de vostra senyoria humil vassall Johan baranguer de Masdouelles.*

161. (f. 188) *Johan Foguasot. Obra unissonant.*
Si be nom sent en res lo foch damor

162. (f. 189) *Johan foguassot. Obra feta per una senyora la qual per rao de les morts ssen hauia hanar ffora Ciutat e no sabia dretament hon iria.*

Ploren mos ulls lagremes no lensants

163. (f. 190) *Obra feta per en Johan Foguasot notari e dirigida al IllustriSSim S. R. Alfonso Rex darago &c. estant en Napolis. sobre la molta absensia del dit S.*

Rey virtuos senyor dinsigna tera

164. (f. 191) *Ffeta per Pere Torroella.*
Si volreu anemorats

165. (f. 191 v.º) *Luys de Vilarassa. Obra uniçonant.*
Tant jo no pens que ja no puch entendre

166. (f. 192) *Sparça de Pere Torroella.*
Los frets estremps quel temporal esforca

167. (f. 192 v.º; conté dues obres d'una cobla i tornada cada una que han estat ratllades per la mateixa mà que ha escrit la *Resposta d'En Masdovelles*, que va a sota; les cobles esborrades són d'En Lluis de Valta i comencen així)

Un castell sce no fet per mans de hom

La segona comença:

Un castell sce ab sinch perles ornat

Resposta per Johan de Masdouelles feta a la cobla demunt que lo P. luys Valta hauia tramesa.

Ffamos gentil imitant bons estils

(f. 193) *Cobla adiuinatiua.* (Escript de la mateixa mà de les correccions) *per pera luys de Valta feta a Johan de Masdouelles tra-mesa.*

Un castell sce ab nou torres gentils

168. (íd.) *Sonet de P. Torroella* (De la mà de les correccions.)
Pus nous desment ignorau cal entendre

169. (f. 193 v.º) *Canço.*
Onesta dama sentida

Una cobla de 4 versos i altra de 8. En castellà.

170. (íd.) *Canço.*
Pues que non soys por a mi
Una cobla de 4 versos i altra de 8. En castellà.

171. (f. 194) *Canço.*
 Sano es a mi querer
 Una cobla de 4 versos i altra de 8. En castellà.
172. (íd.) *Pere Torroella sparça.*
 Per tres mitjans son poder abilita
173. (f. 194 v.º) *Cobla deuinadora de francesch Ffarrer a Valltera.*
 Vuyt letres son e la maytat vocals
 Resposta de Valterra.
 Les letres vuyt pertides per aguals
174. (íd.) *Cobla sparça de mossen Jordi de sent Jordi.*
 Nom agrat dom quen tots afers no sia
175. (Rastre d'haver estat tallats 6 folis; f. 195, tot continuant:)
 Mas liuern glot qui nos pot sadollar
 Ultima cobla del debat entre l'estiu e l'ivern mogut pel vescomte de Rocabertí a mossen Jacme March.
176. (íd.) *Feta per P. Anthoni tramesa a mossen miralles.*
 Nou perles sce qui son molt stimades
 Resposta de mossen miralles.
 Les perles nou per vos auenturades
177. (f. 195 v.º) *Mossen Luys de Requesens.*
 No ha molts jorns parlant ab una dona
178. (f. 196 v.º) *Ffrancesch de la Via*
 Si com linfant com apren de perlar
179. (f. 197) *Leonart de Sos.*
 A voluntat aconsentir molt presta
180. (f. 197 v.º) *Leonart de Sos.*
 Pus amant muyr e mon pler se cambia
181. (f. 198) *Sors.*
 Pasionat tench lo meu spirit
182. (f. 198 v.º) *Leonart de Sors.*
 Si tot lo temps despenien pensar
183. (f. 199) *Marti Garcia.*
 No puch forçar tant lo voler
184. (f. 200) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
 Pus que tant be sabets de cambiar
185. (f. 200 v.º) *Cobla sparça feta per Johan de Masdouelles.*
 Si los burlats voleu burlats burlar
 Tota esborrada.
186. (f. 201) *Coblas quien deue ser El galan.*
 Non teniendo que façer
 14 cobles de 8 versos. En castellà. Vegi's P.
187. (f. 202 v.º) *Luys de Paguera.*
 Ja crech sapiau la casa
188. (f. 203) *Para mientas a mis ojos*
 Una cobla de 4 versos, altra de 7 i altra de 4. Aquesta cançó castellana apareix escrita per una mà diferent i al cap-d'avall del foli, amb correccions.

189. (f. 203 v.º) *Feta per mossen Leonart de Sos caualler, la qual en lo quart capítol de la hobra de la nau.*
Vos feu amor lanemorat amar
190. (f. 204 v.º) *Marti Garcia.*
Per gran desir dona quim ve de vos
191. (f. 205 v.º) *Cobla sparça feta per Pere Luys Valta.*
Si lo sentit de vos qui sou sentit
Firma P. L. V. i al marge hi ha escrit: *jhs. cum beatissimo hieronimo.*
192. (f. 206) *Cobla deuinetiua feta per mossen Miralles.*
Un rich joyel natur a produit
Resposta feta per Johan de Masdouelles.
En tres parts es vostron nom diuisit
193. (f. 206 v.º) *Cobla adiuinatiua feta per Johan de Masdouelles tramesa a mossen Miralles.*
Un fernal sce de sinch perles hornat
Resposta feta per lo dit mossen Miralles.
Los sants pastors de la Nativitat
194. (f. 207; a sota un títol corregit:) *Cobla adiuinatiua feta per Johan de Masdouelles tramesa.* (Manca el nom.)
Per letres vuyt se confix lo gran nom
195. (f. 207 v.º) *Cobla sparça tramesa a P. luys Valta per mossen Miralles.*
Quant yo be pens lo que james pensaua
Resposta feta per lo dit P. luys a la desus dita cobla.
Ara recort lo qui no recordaua
Hi ha un dibuix formant creu amb la mateixa inscripció del núm. 191.
196. (f. 208) *Clamor dun anemorat de sanemorada.*
Fforçam destreny molt discreta senyora
Van duent les cobles diversos epígrafs, com: *Respon la senyora, Réplica l'amant.*
De la tornada del amant no s'en copià sinó el primer vers.
197. (f. 209 v.º; tota la plana està esborrada, però pot llegir-se lo que diu:) *Ffeta per Johan de masdouelles cobla esparça sobre hun nom de una senyora quis troba en lo primer cap del de primer bordo e principal per dita S. feta.*
Sol era yo de trebals abundant
198. (f. 201) *Cansion de Siluera.*
Pena pesar ni plazer
Una cobla de 5 versos i altra de 9.
199. (íd.) *Otra suya.*
No puedo servir
Una cobla de 4 versos i altra de 8.
200. (íd.) *Otra.*
Ya senyora bien seria
Una cobla de 7 versos i altra de 11.
201. (íd.) *Esta cobla fue enuiada a una dama por que dava muchas lo-*

res al escriuir de un jentil hombre mas no queria satisfacerlo segundo el su mereser.

Si fuesen bien fauoridas
10 versos.

202. (íd.) *Otra sparsa hadonde sse falla el nombre della en la cabesa de los siete bordones principals da cobla prasiente.*

Bien que te plasen mis males
9 versos.

203. (f. 210 v.º) *Demand.*

Per dos estrems tinch lespirit destret
Firma: *Lo seruidor malguardonat Guardia.*

Resposta.

Dels dos combats me sembla pus estret
Firma: *Del més de tots paçional, P. A.*

204. (f. 211) *Armem nos vers crestians*
Sobre la creuada contra el Gran Turch.

205. (f. 211 v.º) *Obra feta per P. luys Valta per una dama qui no volia satisfer lo voler seu e mostrauali amor.*

Com no pensau queus am extremament

206. (f. 212 v.º) *Ffeta per Johan de Masdouelles tramese a P. Anthoni.*
Claradat gran de continuu rate

Apres li trameta la dejus perque tardaua a respondra.

Pera germa hindigna de resposta

Resposta.

Del sol calor souint a mi dete

Resposta.

Lo meu senyor be veig que res no costa

207. (f. 213 en blanch; f. 213 v.º) *Kar no es tu a donar benefici*

208. (f. 215 v.º) *Per lo gran pes de la manca bastida*

209. (f. 216 v.º) *Dins un castell hedificat en rocha*

210. (f. 217 v.º) *Cobra feta per P. Anthoni a J. de Masdouelles.*

Trepodion | baracasin | xaxundi

Resposta feta per lo dit Johan de masdouelles al dit P. Anthoni.

Quespadanam | farup | damiacundi

Altra cobra feta per J. de Masdouelles sobre la que ell li tramesa al P. Anthoni sobre la que ell li hauia tramesa.

Titol i cobra esborrat i ratllat, no podent-se llegir el primer vers; el segón és:
Pus de trobar tens nouisim estil

211. (f. 218) *Resposta de Pere Torroella a huna letra que li ffa ffansesch ffarrer demanant li que es grat.*

Pasat e fins asi sens respondre a vostra letra francesch ffarrer
no per que la mia voluntat defugis...

La lletra no és completa per mancança d'un foli després del 220 v.º, en el què
trenca amb les següents paraules:

... trobantuos donchs en son seruey de reprensio qui si ab los
remeys ten e si...

Aquesta lletra figura sancera en P.

212. (f. 221) *Cancion.*
 Quando acabara tristura
 2 versos, després 4 cobles de 4.
213. (f. 221 v.º) *Otra.*
 No puedo apartar me
 Una cobla de 3 versos i 4 de 5.
214. (f. 222) *Feta per Johan de Masdouelles.*
 Sin causa me days tal pena
 Una cobla de 3 versos i altra de 7.
215. (f. 222 v.º) *Estas dos coplas fizo un gentil hombre de casa del se-nyor Almirante | por la fija de miser Falcon.*
 Ante vuestra senyoria
 2 cobles de 10 versos.
216. (f. 223) *Cansion.*
 Dizen que faguo follia
 Una cobla de 4 versos i altra de 8. Es de Diego Enríquez i figura en el *Cancionero de Stúñiga*; vegi's l'edició de 1872, p. 141.
217. (f. 223 v.º) *Coblas sobre lo pater noster fetas en Barchelona per Causa de la Inquisicio.*
 Pater noster poderos
218. (f. 226) *Cansion.*
 Pues me parto no partiendo
 Una cobla de 5 versos y altra de 9.
219. (íd.) *Otra.*
 Quanto mas miro las bellas
 Una cobla de 4 versos i altra de 8.
220. (f. 226 v.º) *En nom de deu totavia quens vulla gordar e la Verga maria Libre compost en tonis per frare enselm turmeda en altra manera apellat abdela de alguns bons nudriments encara que ell los aja malseguits.*
 En nom de Deu omnipotent
221. (f. 235 v.º) Daquell poch espay que tristor consent
 L'autor presenta una col.lecció de refranys a una nobla dama; comença:
 Amor de donzella
 Es aygua n sistella
 Acaba el cançoner però no aquesta obra.

O¹

Valencia, Biblioteca Universitaria, 92-6-7

Escrit per tres mans del XV^{en} i del XVI^{en} segles sobre 179 folis de paper de 287 × 203 mm. S'han relligat plegats dos cançiners o va intentar-se completar en part el més antig del qual ne mancava una gran partida. Els 179 folis, dels quals n'hi ha set de blancs, poden distribuir-se d'aquesta manera: 1.^r dos blancs de guardes; 2.ⁿ tres de Taula escrita per mà del XVI^{en} segle; 3.^r vintiún d'un cançoner de la mateixa mà de la taula, que va del j al xxi; 4.^t setanta folis, cançoner del segle XV^è, mancat de molts folis al principi i que apareix que va del CCCCLXXXVj al DLXVj; 5.^è set folis d'un cançoner intermig entre'ls dos que sembla ésser de les derreries del XV^{en} segle; 6.^è un foli en blanc; 7.^è vintinou folis de represa del cançoner del segle XV^è, que ara va del foli DLXXIIij al DCIIj; 8.^è quaranta un folis altre cop de la mà del segle XVI^è que ocupen els marcats DCIIj al

DCXXXXIIJ; 9.^è tres folis blancs. Com se comprèn, els cançons del XV^è i el del XVI^è apareixen escrits sobre diferent paper. El copista del XVI^è segle posa notes en l'antic fent constar que ja té copiada tal o qual poesia. Relligat en pergamí; al llom *Mosen Ausias March Poeta*. En el foli primer de taula hi ha l'ex-libris *Este libro es de don Ju.ⁿ de Aragon*; després hi ha el segell i l'etiqueta impresa: «Ex Bibliotheca D. D. Vincencius Blasco Academiae Valentinae Rector perpetuus, eidem testamento legavit.» — Varem descriure aquest cançoner en *Manuscrits catalans de Valencia* en la *Revista de bibliografía catalana*, VI, 1906 (1910) pp. 167-182. Vegi's una bona descripció en Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, Barcelona, 1912, p. 35, i una altra d'insuficient de M. Gutierrez del Caño, *Catálogo de los manuscritos existentes en la Biblioteca Universitaria de Valencia*, Valencia, 1913 (1914), t. II, p. 244.

Per evitar repeticions inútils i per trobar-se tots els detalls en l'esmentada edició d'en Pagès, direm una vegada per totes que quan en els manuscrits no indiquem títol davant de cada primer vers se sobrentén que és «Mossen Auzias March».

Cançoner del segle XVI^è.

1. (Tres folis preliminars de taula alfabetica a dues columnnes. Fol. 1)
Axi com çell quin lo somnis delita
2. (f. ij) Pren men axi com a patro quen platja
3. (f. iij) Alt e amor don gran desig sengendra
4. (f. iij v.^o) Molt he tardat en descobrir ma falta
5. (f. iiij v.^o) Si com ryctat no porta bens en si
6. (f. vj) Ja tots mos cants me plau metren oblit
7. (f. vij) Amor se dol com breument jo no muyr
8. (f. viij) Si com hun rey señor de tres ciutats
9. (f. viiij) Lo vizcahi ques troba en Alemanya
10. (f. x) Si com als vents es donada la nau
S'observa en nota que manca la 1.ª cobla d'aquesta obra *Als fats coman*.
11. (f. xj) Pren men a mi axi com al patro quen plaja
12. (f. xij) Ja tots mos cants me plau metren oblit
13. (f. xijj) Quins tan segurs consells vas ensercant
14. (f. xijj) Colguen les gents ab alegria festes
15. (f. xv) Ja no esper que siamat
16. (f. xvj) Mal venturos no deu sercar ventura
17. (f. xvj v.^o) Si pres grans mals un be sera guardat
18. (f. xvij) Junt es lo temps que mon goig es complit
19. (f. xvijj) Si Deu del cors la miarma sostrau
20. (f. xx) Ffantasant amor a mi deschobre
El foli xxj v.^o és blanc.
Cançoner del segle XV^è.
21. (f. CCCCLXXXVI, tot continuant.) *Respon mossen Fenollar*.
Per aquel senyor que usant de humanitat vol esser entre
nosaltres lo fel e rebuda vostra letra Suariç...
Lletra amorosa.
Respon Suariç.

Esperiencia mafferma en lo juhi meu no hauer errat...

- (f. CCCCLXXXXVj v.^o) *Respon mossen Fenollar.*
 Ab aquella furia que de molta voluntat fa demostracio...
 Acaba la carta amorosa amb una quarteta el primer vers de la qual és:
 Lo suar guarex la febra
22. (f. CCCCLXXXXVij) *Mossen Ausias March.*
 Dos volers son que natura seguexen
23. (f. CCCCLXXXXViij) Per lo cami de mort e cerquat vida
24. (f. D v.^o) Aquesta es perdurable dolor
25. (f. dij) Aquelles mans que james perdonaren
26. (f. DVj v.^o) Ja de amor thebeu james jo sia
27. (f. dvij v.^o) O fort dolor yot prech que mi perdons
28. (f. dvijj) Quim mostrara la fortuna loar
29. (f. dvijj v.^o) En aquell temps senti damor delit
30. (f. dxj) No so guosat en demanar merce
31. (f. dxij) *Rims estramps de mossen Ausias March.*
 Puix que sens tu algu a tu no basta
32. (f. DXV) Vengut es temps que sera coneget
33. (f. DXVj v.^o) La mia por dalguna cosa mou
34. (f. DXVij v.^o) Cell qui daltruy reb enuig e plaer
35. (f. DXVijj) Volgra ser nat cent anys o pus atras
36. (f. DXVijj) Vos qui sabeu de la tortral costum
37. (t. DXX) Coratge meu a pendre sforç molt tart
38. (f. DXXj) Tot metge pren carrech de consciència
39. (f. DXXj v.^o) Veles e vents han mos desigs complir
40. (f. DXXijj) Qui sino foll demana si menyor
41. (f. DXXijj v.^o) Per molt amar ma vida es en dupte
42. (f. DXXijj v.^o) Ma voluntat amantvos se contenta
43. (f. DXXV v.^o) Por de pijor a molts fa pendre mort
44. (f. DXXVj v.^o) Se com lom rich qui per son fill treballa
45. (t. DXXVij) Si col malalt quel metge no es a cert
46. (f. DXXVijj) Mes voluntats en gran part discordans
47. (f. DXXVijj) Algu no pot haver en si poder
48. (f. DXXVijj v.^o) Nom pren axi com al petit vaylet
49. (f. DXXX) No pens algu que mallarch en paraules
50. (f. DXXXj) Tant e amat que mon grosser enginy
51. (f. DXXXij) Molt e tardat en descobrir ma falta
52. (f. DXXXijj) Axi com çell qui desiga vianda
53. (f. DXXXijj) Entre amor so posat e fortuna
54. (f. DXXXVijj) Qual seraquell qui fora si matex
55. (f. DXXXXijj) *Rims estramps de mossen Ausias March.*
 Qui de per si ne per Deu virtuts usa
56. (f. DL) Lo tot es poch ço per que treballam

57. (f. DLX) Aquellamor hon Venus ha sa regna
En nota del segle XVIe s'adverteix que aquesta obra comença *Tot entenent*.
 58. (f. DLXIIJ) Nom fall recort del temps tan delitos
 59. (f. DLXIIJ v.^o) Lome pel mon no muntan gran valer
 60. (f. DLXIIIJ v.^o) Yo contrafaç nau en golf perillan
Nota del segle XVIe observa que la obra comença *Sobresdolor*.
 61. (f. DLXV.) O mort qui es de molts mals medeçina
Canvi de lletra; de darreríes del XV^{èn} segle.
 62. (f. DLXVIJ) Cobles fetes per mosen Ausias March. de la Mort.
Cobrir no puch la dolor quim turmenta
Acaba al foli DLXXIJ v.^o i és blanc el següent.
Reprèn la primera mà del XV^{èn} segle.
 63. (f. DLXXIIJ) Si be mostrau que mi no auorriu
 64. (f. DLXXV) Qui no es trist de mos dictats no cur
 65. (f. DLXXV) Clamar nos deu qui mal çerqua yl troba
 66. (f. DLXXVI v.^o) Clar es e molt a tots los amadors
 67. (f. DLXXVIIJ) Perque mes tolta poder deliberar
 68. (f. DLXXVIIJ v.^o) Als fats coman tot quant sera de mi
 69. (f. DLXXX v.^o) Quem ha calgut contemplar en amor
 70. (f. DLXXXIJ v.^o) Hon es lo loch hon ma pensa repose
 71. (f. DLXXXIIJ v.^o) No pot mostrar lo mon menys piatat
 72. (f. DLXXXIIJ) No guart auant ne remembrel passat
 73. (f. DLXXXV) O vos mesquins qui sots terra jaheu
 74. (f. DLXXXVIJ) Tot laurador es paguat del jornal
 75. (f. DLXXXVIJ v.^o) Axi com çell quis veu prop de la mort.
 76. (íd.) Tant e amat que vinch en desamar
 77. (f. DLXXXVIIJ v.^o) Quant plau a Deu que la fusta peresca
 78. (f. DLXXXVIIJ) Si col malalt qui llonch temps ha que jau
 79. (f. DLXXXVIIJ) Lo temps es tal que tot animal brut
 80. (f. DLXXXVIIJ v.^o) Bem marauell com layre no saltera
 81. (f. DLXXXVIIJ v.^o) Ab vos me pot amor ben esmenar
 82. (f. DLXXXX) A mal estrany es la pena estranya
 83. (f. DLXXXXJ) Si com aquell qui per sanfinitat
 84. (f. DLXXXXIJ) Tal so com çell qui pensa que morra
 85. (íd. v.^o) Ab tal dolor com lesperit sarranqua
 86. (f. DLXXXXIIJ v.^o) Quim tornara lo temps de ma dolor
 87. (f. DLXXXXV) Malament viu qui delit pert de viure
 88. (f. DLXXXXVJ v.^o) Ceruo ferit no desiga la font
 89. (f. DLXXXXVIJ v.^o) Nos marauell algu per que menyor
 90. (f. DLXXXXVIIJ v.^o) *Oracio metrificada del Glorios anachorita Hono*
nofre sant.
Tant so deuot contemplant vostra vida.

91. (f. DC) *Demanda feta per frare Pere Martinez als trobadors de Valencia. e son disputat en la Sala de Valencia e dona una corregador al millor dient.*
 Per dar bon past a les penses diuines
 (f. DC v.^o) *Resposta de maestre Roquafort.*
 Segons consell de la diuina scola
 (f. DCij) *Resposta den Francesch Ferrer.*
 Arbitres gran leuar juhi
 Reprèn fins a la fi l'escriptura i el paper del començament del manuscrit, o sia
 del segle XVIe.
92. (f. DCij) Hoiu hoiu tots los qui be amats
 93. (f. DCij v.^o) Alguns passats donaren si a mort
 94. (f. DCij v.^o) Tant en amor ma pensa concentit
 95. (f. DCV v.^o) Callen aquells qui damor an parlat
 96. (f. DCVi v.^o) Leixant apartlestil dels trobadors
 97. (f. DCVij v.^o) No sech lo temps mon pensament inmóble
 98. (f. DCVij v.^o) Bem ven recort lo temps tan delitos
 99. (f. DCViij v.^o) Yo crit lo be sin algun lloch lo se
 100. (f. DCXj) Sobres dolor ma tolt limagnar
 101. (f. DCXj v.^o) Lo jorn a por de perdre la claror
 102. (f. DCXij) *Auzias.*
 Si com lo taur se va fuyt per desert
 103. (f. DCXij v.^o) Molts homens oig clamarse de fortuna
 104. (f. DCXij v.^o) *Auzias.*
 Pujar no pot algu en mon valer
 105. (f. DCXiij v.^o) Sens lo desig de cosa desonesta
 106. (f. DCXV v.^o) Tots los desigs escampats en lo mon
 107. (f. DCXVj v.^o) Sia cascu per ben ohir atent
 108. (f. DCXVij v.^o) *Auzias.*
 Los ignorant amor e sos exemples
 109. (f. DCXViij v.^o) Pahor nom sent que sobresllaus me vença
 110. (f. DCXX v.^o) Qui es aquell qui en amor contempla
 111. (f. DCXXij v.^o) Hon es lo lloch on ma pensa repose
 112. (f. DCXXij) v.^o O vos mesquins qui sots terra jaeu
 113. (f. DCXXiij v.^o) *Auzias.*
 Lexe la sort lo seu variat torn
 114. (f. DCXXvij) *Auzias.*
 Tot entenent amador mi entenga
 115. (f. DCXXXVj) La gran dolor que llengua no pot dir.
 116. (f. DCXXXVij) Mon mal no es tant com en altre vench
 117. (f. DCXXXVij) Puix me trop sol en amor a mi sembla
 118. (f. CCCXXXX v.^o) Prech te Señor quem faces insensible

119. (f. CCCXXXXj v.^o) *Auzias.*
 Puix me penit senyal es cert que baste
120. (f. DCXXXXij v.^o) Que val delit puix no es coneget
121. (f. DCXXIIj v.^o) Si per null temps cregui ser amador
 Acaba el manuscrit al foli DCXXXIIIj v.^o, i en segueixen dos de blancs i tres de guardes d'altre paper.

O²

Nova York, Biblioteca de la Hispanic Society of America

Escrit en el darrer terç del XV^è segle sobre 366 planes de paper de 270 × 205 mm. Sembla haver-se alterat, al relligar-se modernament, l'orde antic d'alguns folis. S'hi noten tres escriptures però són d'una sola mà les obres d'Auzias; caplletres lleugerament colorides; lletra molt llegidora; marques de corcs i altres marques de foc hàbilment reparades. Relligat de fa pocs anys, al llom: *Cançoner llemosí del segle XV.* — Descrit primer per R. Foulché-Delbosc, *Deux chansonniers du XVe siècle*, en la *Revue hispanique*, t. X (1903), pp. 335-348, amb facsímil de la 1.ª plana; després per A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, pp. 52-54. — Totes les poesies que no duen títol se sobrentén que no és altre que *Mossen Ausias march*. A dalt de la 1.ª plana: *Cançoner de obres de m... Auzias March.*

1. (Pàg. 1) Axi com cell quin lo somnis delita
2. (p. 3) Pren men axi com al patro quen plaia
3. (p. 5) Per molt amor don gran desig sengendra
4. (p. 6) Axi com cell qui desitga vianda
5. (p. 8) Tant he amat que mon groser enginy
6. (p. 10) Molt he tardat en descobrir ma falta
7. (p. 13) Si com Rictat no porta bens ab si
8. (p. 16) Ja tots mos xants vull metre en oblit
9. (p. 18) Amor se dol com breument yo no muyr
10. (p. 20) Si com vn Rey senyor de tres ciutats
11. (p. 22) Quins tals segurs consells vas acercant
12. (p. 24) Ja no esper que sia amat
13. (p. 26) Colguen les gents ab alegria festes
14. (p. 28) Mal venturos no deu cerquar ventura
15. (p. 30) Si pres grans mals vn bem sera guardat
16. (p. 32) Junt es lo temps que mon goig es complit
17. (p. 34) Si deu del cors la mia arma sostrau
18. (p. 37) Ffantasant amor a mi descobre
19. (p. 39) Hoiu hoiu tots los qui be amats
20. (p. 41) Alsguns passats donarensi a mort
21. (p. 43) Callen aquells qui damor han parlat
22. (p. 45) Lexant apart lestill dels trobados
23. (p. 47) No sech lo temps mon pensament inmóble
24. (p. 49) Nom fall recort del temps tan delitos

25. (p. 51) Yo crit lo be sin algun loch lo se
 26. (p. 54) Sobres dolor ma tolt limagnar
 27. (p. 56) Lo jorn ha por de perdre sa claror
 28. (p. 57) Si com lo taur se va fuyt per dessert
 29. (p. 57) Vengut es temps que sera coneugut
 30. (p. 60) Molts homens hog clamar se de fortuna
 31. (p. 62) Lome pel mon no muntan gran valer
 32. (p. 64) Sens lo desig de cossa desonesta
 33. (p. 66) Tots los designs escampats en lo mon
 34. (p. 68) Sia cascu per ben hoyr atent
 35. (p. 70) Ho mort qui est de molts mals medecina
 36. (p. 72) La mia por dalguna causa mou
 37. (p. 74) Si be mostrau que mi no auorriu
 38. (p. 76) Que no es trist de mos dictats no cur
 39. (p. 78) Cell qui daltruy reb anug e plaer
 40. (p. 80) Volgra ser nat cent anys ho pus atras
 41. (p. 82) Vos qui sabeu de la tortral costum
 42. (p. 84) Coratge meu a pendre sforç molt tart
 43. (p. 86) Tot metje pren carrech de conciencia
 44. (p. 88) Los ignorantz amor e sos exemples
 45. (p. 92) Veles e uents an mos designs complir
 46. (p. 95) Bem marauell com layre no saltera
 47. (p. 97) Ab uos me pot amor ben esmanar
 48. (p. 99) A mal estrany res la pena estranya
 49. (p. 101) Si com aquell que per sanfinitat
 50. (p. 103) Tal so com cell qui pensa que mora
 51. (p. 105) Clamar nos deu qui molt cerqua e troba
 52. (p. 107) Ab tal dolor com lesperit sarensa
 53. (p. 109) Qui sino foll demana sim eyor
 54. (p. 111) Per molt amar ma vida es en dubte
 55. (p. 113) Ma uoluntat amant uos se contenta
 56. (p. 115) Por de pijor a molts fa pendre mort
 57. (p. 117) Si com lom rich qui per son fill treballa
 58. (p. 119) Qui si no foll demana sim eyor
 59. (p. 120) Si col malalt quil metge lo fa cert
 60. (p. 122) Mes voluntats en gran part discordans
 61. (p. 124) Ho fort dolor yot prech que mi perdons
 62. (p. 126) Quim mostrara la fortuna loar
 63. (p. 129) Quim tornara lo temps de ma dolor
 64. (p. 132) Lo temps es tal que tot animal brut
 65. (p. 133) No so gosat en demanar merce

66. (p. 135) Algu no pot auer ab si poder
 67. (p. 137) Ya de amor tebeu james no sia
 68. (p. 139) Nom pren axi com al petit vaylet
 69. (p. 140) Clar es e molt a tots los amados
 70. (p. 143) Perque mes tolt poder desliberar
 71. (p. 146) Quem ha calgut contemplar en amor
 72. (p. 151) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
 73. (p. 153) No pens algu que malarch en paraules
 74. (p. 155) Als fats coman tot quant sera de mi
 75. (p. 158) Lo tot es poch ço perque treballam
 76. (p. 178) Ho quant es foll qui tem lo forçat cas
 77. (p. 182) Tot entenen amador mi entenga
 78. (p. 203) Ceruo ferit no desige la font
 79. (p. 205) Nos marauell algu perque menyor
 80. (p. 208) En aquell temps senti damor delit
 81. (p. 211) Tant en amor ma pensa consentit
 82. (p. 213) Qual sera quell qui en amor contemple
 83. (p. 218) Hon es lo loch hon ma pensa repose
 84. (p. 220) No pot mostrar lo mon meyns pietat
 85. (p. 221) No guard auant ne remenbrel passat
 86. (p. 224) Ho vos mesquins qui sots terra jaheu
 87. (p. 226) Tot laurador es pagat del jornal
 88. (íd.) Axi com cell quis veu prop de la mort
 89. (p. 227) Quant plau a deu que la fusta peresca
 90. (íd.) Si col malalt qui lonch temps ha que jau
 91. (p. 228) Tant he amat que vinch en desamar
 92. (p. 230) Lexe la sort lo seu variat torn
 93. (p. 234) Aquellas mans que james perdonaren
 Al marge, de lletra antiga diferent: *pres de mort de sa dama feu les següents.*
 94. (p. 246) *Ausias marc.*
 Qui seraquell del mon superior
 95. (p. 251) Puys me trob sol en amor a mi sembla
 96. (p. 256) Que val delit pus no es conagut
 97. (p. 260) Si per null temp scregui ser amador
 98. (p. 262) La gran dolor que lengua no pot dir
 99. (p. 264) Per lo cami de mort he cerquat vida
 100. (p. 266) *Mossen johan garau en lahore de la verge maria.*
 Por ab gosar ardiment he temor
 101. (p. 269) *Mossen pera torroella.*
 O passio qui sens poder has força
 102. (p. 270) *Cobla sparsa de lahore he deslaor.*
 De moltas bondats yous vetg habundosa

103. (p. 271) Ho digna preciositat
 104. (p. 277) Tant mon valer ses dat amors
 105. (p. 305) *Pere torella.*
 Tres falliments venen de uos retraure
 106. (p. 307) *Pere torrella.*
 Ho passio qui sens poder es força
 107. (p. 309) Per tres migans son poder abilita
 108. (p. 311) Yo so partit e partint me partia
 109. (p. 313) *Mossen pera torroella.*
 No maiut deu si uos no maiudau
 110. (p. 315) Enhamorats los qui ben amar
 111. (p. 319) Qui voldra veure vn pobrestat
 112. (p. 326) *Pere torrella.*
 Ara pots fer amor tes voluntats
 113. (p. 328) *Pere torella.*
 Creume seguiu tal estil
 114. (p. 329) Ab pensament que devia
 115. (p. 331) Semblant mal com lo que yo sent
 116. (p. 332) Maldich a mos fats e trista ventura
 117. (p. 333) *Endreça.*
 Ab vos me partria yo
 118. (p. 334) No sent ne veg ne hoig ne conech res
 119. (p. 336) *Pere torella.*
 Pus nous desment ignorança lantendre
 120. (p. 337) Vos maueu e podeu fer de mi
 121. (p. 340) *Mossen pere torella. sparsa.*
 Los frets estrems quel temporal esforça
 122. (íd.) *Mossen pera torella. sparça.*
 Dun cors adorn amigable gentil
 123. (p. 341) *Mossen pera torroella.*
 Callen aquells qui abcegats per amor
 124. (p. 343) *Mossen pere torroella.*
 Com tot lo temps per venir he passat
 125. (p. 346) *Cobia de don jordi centelles. a la plaga del costat del Redemptor e saluador nostre jhesu christ.*
 Canta lo cel ab nouell armonia
 126. (p. 347) *Lay de mossen nauarro.*
 Si be damor me clam souent
 127. (p. 351) Noble senyor e dels pus magnifichs
 Consell parlant en persona dun pare al fill.
 Pus quen lo mon se fan nouells barats

O³

Madrid, Real Biblioteca, Palau, ms. 2-H-4

Escrit en el XV.^{en} segle amb lletra bonica sobre 212 folis de paper, de 256 × 184 mm. Comprèn dues parts d'aspecte semblant però de diferentà mà: 1.^r, folis 1-161, conté les obres d'Auzias March; 2.ª, 48 folis sense numerar, que contenen el *Laberinto* de Juan de Mena. Una mà del XVI.^{en} segle va escriure, en un foli preliminar, la poesia *Axi com cell qui'n lo somni s delita* sota el títol *Obras de Osias March*, va posar a la ff del ms. una *Tabla del libro de Osias March*. — Relligat amb pell, al llom: *Poesias de Ausias y Mena*. — Varem donar notícia d'aquest cançoner en el nostre *Manuscritos Catalanes de la Biblioteca de S. M.*, Barcelona, 1888, pp. 25-33; A. Pagès, *Les Obres d'Auzias March*; I, Barcelona, 1912, pp. 31-34, el descriu esbrinant la història del ms. i reproduint-ne una plana en facsímil. — Quan no posem cap títol vol dir que en el llibre porta el mot *Altra*.

1. (Fol. 3 prel., lletra del s. XVI^è:)
Axi com cell quin lo somnis delita
2. (f. i, començant el ms. del XV^{en} segle:)
Pren men axi com a patro quen plaja
3. (f. ij, correcció *Alt he*):
Per molta amor don gran desig sengendra
4. (f. ij v.^o) Axi com cell qui desija vianda
5. (f. iiij v.^o) Tan he amat que mon grosser enginy
6. (f. iiiij v.^o) Molt he tardat en descobrir ma falta
7. (f. vj) Si com rictat no porta bens en si
8. (f. viij v.^o) Ja tots mos cants me plau metre en oblit
9. (f. viij v.^o) Amor se dol com breument yo no muyr
10. (f. ix) Si com un rey senyor de tres ciutats
11. (f. x v.^o) Quins tan segurs concells vas enserquant
12. (f. xi v.^o, la mà del XVI.^{en} segle ha notat *no es de Ausias March*).
Ja no esper que sia amat
13. (f. xij v.^o) Colguen les gents ab alegria festes
14. (f. xij v.^o) Mal venturos no deu sercar ventura
15. (f. xiiij v.^o) Si pres grans mals un bem sera guardat
16. (f. xv v.^o) Junt es lo temps que mon goig es complit
17. (f. xvij v.^o) Si deu del cors la mi arma sostrau
18. (f. xvij) Fantasiant amor a mi descobre
19. (f. xix) Hohiu hoiu tots los qui be amats
20. (f. xx) Alguns passats donaren se a mort
21. (f. xxi) Tant en amor ma pensa consentit
22. (f. xxij) Callen aquells que damor han parlat
23. (f. xxij) Lexant apart lestil dels trobadors
24. (f. xxij) No sech lo temps mon pensament immoble
25. (f. xxv) Nom fall recort del temps tan delitos
26. (f. xxvj) Yo crit lo be sin algun loch lo se
27. (f. xxvij v.^o) Sobres dolor ma tolt limagnar

28. (f. xxviiij v.^o) Lo jorn ha por de perdre sa claror
 29. (f. íd.) *Sparça.*
 Si com lo taur sen va fuyt pel desert
 30. (f. íd.) Vengut es temps que sera coneget
 31. (f. xxx v.^o) Molts homens hoig clamarse de fortuna
 32. (f. xxxi v.^o) Lome pel mon no muntan gran valor
 33. (f. xxxij v.^o) Sens lo desig de cosa desonesta
 34. (f. xxxiij v.^o) Tots los designs escampats en lo mon
 35. (f. xxxiiij v.^o) Sia cascu per ben oir attent
 36. (f. xxxv v.^o) O mort qui est de molts mals medecina
 37. (f. xxxvj v.^o) La mia por dalguna causa mou
 38. (f. xxxvij v.^o) Si be mostrau que mi no auorriu
 39. (f. xxxvij v.^o) Qui no es trist de mos dictats no cur
 40. (f. XXXIX v.^o) Cell qui daltruy reb enuig e plaer
 41. (f. XL v.^o) Volgrasser nat cent anys o pus atras
 42. (f. XLj v.^o) Tot metge pren carech de conciencia
 43. (f. XLIj v.^o) Los ignorants amor e sos exemples
 44. (f. XLIj v.^o) Veles e uents han mos designs complit
 45. (f. XLVj) Bem marauell com layre no saltera
 46. (f. XLVIj) Ab vos me pot amor ben esmenar
 47. (f. XLVIj) A mal estrany es la pena estranya
 48. (f. XLIX) Si com aquell qui per sanfinitat
 49. (f. L) Tal so com cell qui penssa que mora
 50. (f. Lj) Clamar nos deu qui molt cerqua e troba
 51. (f. Lij) Ab tal dolor com lesperit saranqua
 52. (f. Lij) Qui sino foll demana si menyor
 53. (f. Liij) Per molt amar ma vida es en dupte
 54. (f. LV) Ma voluntat amant vos se contenta
 55. (f. LVj) Por de pijor a molts fa pendre mort
 56. (f. LVij) Si com lo rich que per son fill treballa
 57. (f. LVIIj) Si col malalt quil metge lo fa cert
 58. (f. LIX) Mes voluntats en gran part discordants
 59. (f. LX) O fort dolor yot prech que mi perdons
 60. (f. LXj) Quim mostrara la fortuna loar
 61. (f. LXij v.^o) Quim tornara lo temps de ma dolor
 62. (f. LXIIj v.^o) Lo temps es tal que tot animal brut
 63. (f. LXIIj v.^o) No so gosat en demanar merce
 64. (f. LXV v.^o) Algu no pot hauer en si poder
 65. (f. LXVj v.^o) Ja de amor tebeu james no sia
 66. (f. LXVIj v.^o) Nom pren axi com al petit vaylet
 67. (f. LXVIj) Clar es e molt a tots los amadors

68. (f. LXIX v.^o) Perque mes tolt poder delliubar
 69. (f. LXXj) Quem ha calgut contemplar en amor
 70. (f. LXXiij) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
 71. (f. LXXiiij) No pens algu que mallarch en paraulas
 72. (f. LXXV v.^o) Als fats coman tot quant sera de mi
 73. (f. LXXVj v.^o) Qui es aquell qui en amor contemple
 74. (f. LXXViij v.^o) On es lo loch on ma penssa repose
 75. (f. LXXIX v.^o) O quant es foll qui tem lo forçat cas
 76. (f. LXXXj v.^o) No pot mostrar lo mon menys pietat
 77. (f. LXXXij v.^o) No guard auant ne membre lo passat
 78. (f. LXXXiij v.^o) O vos mesquins qui sots terra jaheu
 79. (f. LXXXiiij v.^o) *Sparça.*
 Tot laurador es pagat del jornal
 80. (f. íd.) *Sparça.*
 Axi com cell quis veu prop de la mort
 81. (f. LXXXV) *Sparça.*
 Quan plau a deu que la fusta paresqua
 82. (f. íd. v.^o) *Sparça.*
 Si col malalt que lonch temps ha que jau
 83. (f. íd.) Tant he amat que vinch en desamar
 84. (f. LXXXVIj) Lexe la sort lo seu variat torn
 85. (f. LXXXVIIj v.^o) Tot entenent amador mi entengua
 86. (f. XCVIj) Malament viu qui delit pert de viure
 87. (f. XCVIIj v.^o) Ceruo ferit no desija la font
 88. (f. c) Nos marauell algu perque menyor
 89. (f. cj) En aquell temps senti damor delit
 90. (f. cij) Qual sera quell que fora si mateix
 91. (f. cvij v.^o) Aquell ateny tot quant atenyer vol
 92. (f. cviij) Auelles mans que james perdonaren
 93. (f. CXVj v.^o) Qui sera quell del mon superior
 94. (f. CXVIj v.^o) Puys me trob sol en amor a mi sembla
 95. (f. CXIX) Que val delit puys no es coneget
 96. (f. CXXj) Si per null temps cregui ser amador
 97. (f. CXXIIj) Per lo cami de mort he cercat vida
 98. (f. CXXIIIj) Aquesta es perdurable dolor
 99. (f. CXXVj) Nom clam dalgu quen mon mal haia culpa
 100. (f. CXXVIIj) Qui de per si ne per deu virtuts husa
 101. (f. CXXXIIj) Puix que sens tu algu a tu no basta
 102. (f. CXXXVIj v.^o) La so ates don so volgut fugir
 103. (f. CXXXVIIj v.^o) Tots los delits del cors he ja perduts
 104. (f. CXXXIX) Dona sius am nom graescau amor

105. (f. CXL) Entre amor so portat he fortuna
 106. (f. CXLIJJ v.^o) Lo tot es poch ço per que treballam
 107. (f. CLIJJ v.^o) La gran dolor que lengua no pot dir
 108. (f. CLV v.^o) *Mossen Pere March.*
 Al punt com naix comença de morir
 109. (f. 157 v.º) *Mossen llois Pardo.*
 Ymaginant e ssentit ques dolor
 110. (f. íd.) *Oracio en strams feta a la sancta creu per don Jordi Centelles.*
 Arbre beneyt per al gran coll scala
 III. (f. 158) *Don Jordi Centelles per dona blanca de rochaberti.*
 Vendida tengo vendida

Cobia castellana de 5 versos publicada en el nostre *Manuscritos catalanes de la Biblioteca de S. M.*, p. 31. — A baix del foli se llegeix: *Mosen March | apasional de amor | a fet aso seyos | ab pior dolor*, en lletra del XVI^{en} segle. Després segueixen els 48 folis que contenen *El laberinto* de Juan de Mena.

O⁴

París, Biblioteca Nacional, esp. 479

Acabat d'escriure en 1541, a Barcelona, per Pere Vilasaló sobre 179 folis de paper, de 172 × 121 milímetres. Algunes caplletres ornades per l'estil d'altres col·leccions de les obres d'Auzias fetes en el XVI^{en} segle. La sotascripció final indica clarament el perquè va formar-se l'aplec: «Ffonch acabat de scriure lo present libre en Barcelona per mi Pere Vilasaló preuere, per seruey del Illustre senyor Almirant de Napolis. a .ix. de Matx. 1541». Bonica relligadura de l'època del ms., plats gaufrats, tall daurat i treballat, amb rastre de quatre tanques desaparegudes.—Descrit per A. Morel-Fatio, *Catalogue des Manuscrits Espagnols et Portugais de la Bibliothèque Nationale*, Paris, 1892, p. 361, que dóna l'orde alfàbetic dels primers versos, i especialment per A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, 1912, p. 14, qui història el manuscrit desde que el posseï Don Angel Delpas, marquès de S. Marçal (1540-1595) fins que Eugeni Tastú va cedir-lo en 1886 a la Biblioteca Nacional de París. — Les poesies d'Auzias soLEN anar capçades pel mot *Altra* que no indicarem.

1. (Fol. 1) *Obres de Osias Marc.*
2. (f. 2) Qui no es trist de mos dictats no cur
3. (f. 2 v.º) Si com aquell quin lo somnis delita
4. (f. 3 v.º) Pren men axi com al patro quin platja
5. (f. 4 v.º) Per molt amor don gran desig sengendra
6. (f. íd.) Axi com lo qui desija vianda
7. (f. 6) Tant he amat que mon grocer enginy
8. (f. 7) Molt he tardat en descobrir ma falta
9. (f. 7 v.º) Si com rictat no porta bens ab si
10. (f. 9) Ja tots mos cants me plau metre en oblit
- II. (f. 10) Amor se dol com breument jo no muyr
12. (f. 10 v.º) Si com un rey señor de tres ciutats
13. (f. 11 v.º) Quins tans segurs conçells vas encercant
14. (f. 12) Ja no esper que sia amat
15. (f. 13) Colguen les gents ab alegria festes

16. (f. 14) Mal venturos no deu cercar ventura
17. (f. 14 v.º) Si pres grans mals un bem sera guardat
18. (f. 15 v.º) Junt es lo temps que mon guotx es complit
19. (f. 16 v.º) Si Deu del cors la mi arma sostrau
20. (f. 17 v.º) Fantasant amor a mi descobre
21. (f. 18 v.º) Hoyu hoyu tots los qui be amau
22. (f. 19 v.º) Alguns passats donaren si a mort
23. (f. 20 v.º) Tant en amor ma penssa consentit
24. (f. 21) Callen aquells qui damor an parlat
25. (f. 22) Lexant apart lestil dels trobados
26. (f. 22 v.º) No semblal temps mon pensament inmóble
27. (f. 23 v.º) Nom fall recort del temps tant delitos
28. (f. 24) Yo crit lo be sin algun loch lo se
29. (f. 25) Sobres dolor ma tolt limagnar
30. (f. 26) Lo jorn ha por de perdra sa claror
31. (f. 26 v.º) Si com lo taur sen va fuyt per desert
32. (f. 27 v.º) Molts homens hotx clamarse de fortuna
33. (f. 28) Lome pel mon no muntan gran valor
34. (f. 29) Sens lo desitx de cosa desonesta
35. (f. 29 v.º) Tots los desitx scampats en lo mon
36. (f. 30 v.º) Sia cascu per ben hoyr attent
37. (f. 31) O mort qui est de molts mals mediçina
38. (f. 32) La mia por dalguna causa mou
39. (f. 33) Si be mostrau que mi no auorriu
40. (f. 33 v.º) Lo qui dalgú reb anutx e plae
41. (f. 34 v.º) Volgra ser nat cent anys o pus atras
42. (f. 35) Vos qui sabeu de la tortral costum
43. (f. 36) Coratge meu a pendre sforç molt tart
44. (f. 36 v.º) Tot metge pren carrech de consiença
45. (f. 37) Los ignorantz amor e sos exempls
46. (f. 39) Veles e vents fan mos desitxs complir
47. (f. 40) Clamar nos deu qui molt serca e troba
48. (f. 41) Ab tal dolor que lesperit sarranqua
49. (f. 41 v.º) Bem marauell com layre no saltera
50. (f. 42 v.º) Ab vos me pot amor ben stimar
51. (f. 43) A mal estrany es la pena estranya
52. (f. 44) Si com aquell que per sanfinitat
53. (f. 44 v.º) Tal so com lom qui pensa que morra
54. (f. 45 v.º) Qui sino foll demana sim anyor
55. (f. 46) Per molt amar ma vida es en dupte
56. (f. 47) Ma voluntat amant vos se contenta

57. (f. 47 v.º) Por de peior a molts fa pendre por
 58. (f. 48 v.º) Si com lo rich qui per son fill treballa
 59. (f. 49) Si com aquell quel metge lo fa cert
 60. (f. 50) Mes voluntats en gran part descordans
 61. (f. 50 v.º) O fort dolor yot prech que mi perdons
 62. (f. 51 v.º) Quim mostrara la fortuna loar
 63. (f. 52 v.º) Lo temps es tal que tot animal brut
 64. (f. 53) Quim tornara lo temps de ma dolor
 65. (f. 54) No so gosat en demanar merce
 66. (f. 55) Algu no pot hauer en si poder
 67. (f. 55 v.º) Nom pren axi com al petit vaylet
 68. (f. 56) Perque mes tolt poder dellerar
 69. (f. 57) Ja de amor tebeu ya mes no sia
 70. (f. 58) Clar es e molt a tots los amados
 71. (f. 59) Que ma valgut contemplar en amor
 72. (f. 60 v.º) Als fats coman tot quant sera de mi
 73. (f. 61 v.º) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
 74. (f. 62 v.º) Qui es aquell qui en amor contempla
 75. (f. 64) On es lo loch on ma pensa repose
 76. (f. 64 v.º) No pens algu que mallarch en paraules
 77. (f. 65 v.º) No pot mostrar lo mon menys pietat
 78. (f. 66) No gart auant ne remembrel passat
 79. (f. 67) O vos mesquins qui sots terra jaheu
 80. (f. íd.) *Sparça.*
 Com es aquell quis veu prop de la mort
 81. (f. 68) *Esparsa.*
 Tot laurador es pagat del jornal
 82. (f. 68 v.º) *Esparsa.*
 Quant plau a Deu que la fusta peresca
 83. (f. 68 v.º) Tant he amat que vinch a desamar
 84. (f. 69 v.º) *Sparça.*
 Com lo malalt qui lonch temps es que jau
 85. (f. íd.) Lexe la sort lo seu variat torn
 86. (f. 71) Tot entenent amador mi entenga
 87. (f. 76 v.º) Malament viu qui delit pert de viure
 88. (f. 77 v.º) Ceruo ferit no desija la font
 89. (f. 78 v.º) Nos marauell algu perque manyor
 90. (f. 79 v.º) En aquell temps sentint damor delit
 91. (f. 81) Aquelle mans que james perdonaren
 92. (f. 85) Qui sera quell del mon superior
 93. (f. 86 v.º) Puys me trob sol en amor a mi sembla

94. (f. 88 v.º) Que val delit puys no es coneut
 95. (f. 90) Si per null temps cregui ser amador
 96. (f. 91) La gran dolor que lengua no pot dir
 97. (f. 92) Per lo cami de mort he cercat vida
 98. (f. 93) Aquesta es perdurable dolor
 99. (f. 94 v.º) Entre amor so portat e fortuna
 100. (f. 98 v.º) Qual sera quell qui fora si matex
 101. (f. 102 v.º) Aquell ateny tot so quatenyer vol
 102. (f. 103 v.º) Qui de per si ni per deu virtuts no usa
 103. (f. 108 v.º) *Orations.*
 Puys que sens tu algu a tu no basta
 104. (f. 112 v.º) Lo tot es poch ço perque treballam
 105. (f. 121) O quant es foll qui tem lo forçat cas
 106. (f. 122 v.º) Nom clam dalgu quen mon mal aja colpa
 107. (f. 124) Dona sius am nom graescau amor
 108. (f. 125) Lla so ates don so volgut fogir
 109. (f. 126) Com es aquell quis partex de sa terra
 110. (f. 127) Puys me penit senyal es cert que baste
 111. (f. 129) Cert es de mi que no men cal fer compte
 112. (f. 131 v.º) Lo sinquen peu del molto ab gran cura
 113. (f. 136) No cal duptar que sens ulls hom pot veure
 114. (f. 137 v.º) Maleyt lo jorn quem fon donada vida
 115. (f. 139) *Altres e son de la mort.*
 Cobrir no puch la dolor quim turmenta.
 116. (f. 146) Mon bon senyor puys que parlar en prosa
 117. (f. 147 v.º) Retingam Deu en mon trist pensament
 118. (f. 149) Sin algun temps me clami sens raho
 119. (f. 151 v.º) Molt me par bo que pens de laltre mon
 120. (f. 154) Adeu siau vos mon delit
 121. (f. 161) A mi acorda un dictat
 122. (f. 172 v.º) Aquell ateny tot ço que atenyer vol
 123. (f. 174) *Demanda feta per mossen Ausias March a Joan Moreno.*
 Ab molta raho me desanamore
Resposta.
 Senyor Mossen March ja no menamore
 124. (f. 176) *Corella.*
 Sil ferro calt refreda la ma casta
 125. (f. íd.) *Corella al senyor princep.*
 Ffenix del mon de quil saber stilla
 (f. 176 v.º) *Resposta del S. princep.*
 Al qui de saber sus metros atilla

126. (f. íd.) *Corella al princep.*
Dun bell joyell senyor tinch inuentiva
127. (f. 177) *Obra de mossen pedro torrella.*
Quyen byen amando persigue
15 cobles de 8 versos.
Acaba el cançoner al foli 179 v.º amb el explicit d'en Vilasaló que ja hem copiat.

O⁵

Cheltenham, Biblioteca de T. Fitz Roy Fenwick, 9625 (abans a Middlehill, bibliot. de Sir Thomas Phillipps)

Acabat d'escriure en 1542 per Pere Vilasaló en 144 folis escrits més 3 de blancs de paper de 172 × 121 mm. Aspecte i relligatge semblant a O⁴. La sotascrípció final és així: «Fonch acabada de scriure la present obra per mi Pere Vilasalo prevere, per manament del illustre senyor Almirant de Napolis. a XXIIIJ del mes de abril. Any 1542. Deo gratias.» — A. Pagès, que descriu aquest ms. i al qual seguim, esbrina com va anar a raure a la venda Heber, d'on va passar a la col·lecció Phillipps, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 49.

1. (Fol. 1) *Les obres de Mossen Ausias March.*
Axi com çell quin lo sompnis delita
2. (f. 2) Pren men axi com al patro quin platja
3. (f. 3) Per molt amor don gran desitx senjendra
4. (f. 3 v.º) Axi com çell qui desitja vianda
5. (f. 5) Tant he amat que mon grocer enginy
6. (f. 6) Molt he tardat en descobrir ma falta
7. (f. 7 v.º) Si com riquesa no porta bens ab si
8. (f. 9) Ja tots mos cants me plau metran oblit
9. (f. 10) Amor se dol com breument yo no muyr
10. (f. 10 v.º) Si com un rey senyor de tres ciutats
11. (f. 11 v.º) Quins tan segus conçells vatg ensercant
12. (f. 12 v.º) Ja no sper que sia amat
13. (f. 13 v.º) Colguen las gents ab alegria festes
14. (f. 14 v.º) Mal venturos no deu sercar ventura
15. (f. 15 v.º) Si pres grans mals un bem sera gordat
16. (f. 16 v.º) Junt es lo temps que mon gotx es complit
17. (f. 17 v.º) Si Deu del cos la mi arma sostrau
18. (f. 19) Fantasant amor a mi descobra
19. (f. 20 v.º) Hoiu hoiu tots los que be amau
20. (f. 21) Alguns passats donaren si a mort
21. (f. 22) Tant en amor ma pensa consentit
22. (f. 23) Callen aquells que damor an parlat
23. (f. 24) Lexant a part lestil dels trobados
24. (f. 26) Nom fall recort del temps tant delitos
25. (f. 26 v.º) Jo crit lo be sin ningun loch lo se
26. (f. 28) Sobredolor ma tolt limagnar

27. (f. 29 v.º) Si com lo taur se va fuyt per desert
 28. (f. 29 v.º) Vengut es temps que sera coneget
 29. (f. 30 v.º) Molts homens hotx clamar se de fortuna
 30. (f. 31 v.º) Lo home pel mon no muntan gran valer
 31. (f. 32 v.º) Sens lo desitx de cosa desonesta
 32. (f. 33 v.º) Tots los desitxs scampats en lo mon
 33. (f. 34 v.º) Sia cascu per ben hoir attent
 34. (f. 35) O mort qui est de molts mals medicina
 35. (f. 35 v.º) La mia por dalguna causa mou
 36. (f. 37) Si be mostrau que mi no auorriu
 37. (f. 38) Qui no es trist de mos dictats no cur
 38. (f. 39) Cell qui dalgu reb anutx e plaer
 39. (f. 39 v.º) Volgra ser nat cent anys o pus atras
 40. (f. 40 v.º) Vos que sabeu de la tortral costum
 41. (f. 41 v.º) Coratje meu a pendre sforç molt tart
 42. (f. 42 v.º) Tot metje pren carrech de cocença
 43. (f. 43) Los ignorants amor e ssos exemples
 44. (f. 45) Veles e vents fan mos desitxs complir
 45. (f. 46) Bem marauell com layre no saltera
 46. (f. 47) Ab vos me pot amor ben stimar
 47. (f. 48) A mal strany es la pena stranya
 48. (f. 49) Si com aquell que per sa infinitat
 49. (f. 50) Tal so com çell qui pensa que morra
 50. (f. 50 v.º) Clamar nos deu qui mal serca el troba
 51. (f. 51 v.º) Ab tal dolor que lesperit sarranqua
 52. (f. 52 v.º) Qui si no foll demana si manyor
 53. (f. 53 v.º) Per molt amar ma vida es en dubte
 54. (f. 54 v.º) Ma voluntat amant vos se contenta
 55. (f. 55) Por de pejor a molts fa pendre mort
 56. (f. 56) Si com lo rich que per son fill treballa
 57. (f. 57) Si com aquell quil metje lo fa cert
 58. (f. 58) Mas voluntats en gran part discordants
 59. (f. 59) O fort dolor yot prech que mi perdons
 60. (f. 59 v.º) Quim mostrara la fortuna loar
 61. (f. 61) Quim tornara lo temps de ma dolor
 62. (f. 62 v.º) Lo temps es tal que tot animal brut
 63. (f. 63) No so gosat en demanar merce
 64. (f. 64) Algu no pot hauer en si poder
 65. (f. 65) Ja de amor tebeu yames no sia
 66. (f. 66) Nom pren axi com al petit vaylant
 67. (íd.) Clar es e molt a tots los amados

68. (f. 67) Perque mes tolt poder delliherar
 69. (f. 69) Quem ha valgut contemplar en amor
 70. (f. 71) Paor nom sent que sobreslaus me vença
 71. (f. 72) No pens algu que mallarch en paraules
 72. (f. 73) Als fats coman tot quant sera de mi
 73. (f. 74) Quals sera quell qui en amor contemple
 74. (f. 76) Hon es lo loch hon ma pensa reposa
 75. (f. 77) No pot mostrar lo mon menys pietat
 76. (íd.) No guart auant ne remenbrel passat
 77. (f. 79) O vos mesquins qui sots terra jaeu
 78. (f. 80) *Sparça.*
 Tot laurador es pagat del jornal
 79. (íd.) *Sparça.*
 Axi com çell quis veu prop de la mort
 80. (íd.) *Sparça.*
 Quant plau a Deu que la fusta peresca
 81. (f. 81 v.º) Com lo malalt qui lonch temps a que jau
 82. (íd.) Tant he amat que vinch en desamor
 83. (f. 82) Lexe la sort lo seu variat torn
 84. (f. 83) Tot entenent amador mi entenga
 85. (f. 90) Malament viu qui delit pert de viure
 86. (f. 91 v.º) Ceruo ferit no desija la font
 87. (f. 92 v.º) Nos marauell algu perque manyor
 88. (f. 94) En aquells temps sentint damor delit
 89. (f. 95 v.º) Aquelle mans que james perdonaren
 90. (f. 100 v.º) Qui sera quell del mon superior
 91. (f. 103) *De la mort.*
 Puys me trop sol en amor a mi sembla
 92. (f. 105) *Quarta.*
 Que val delit puys no es coneget
 93. (f. 105 v.º) *Quinta.*
 Si per null temps cregui ser amador
 94. (f. 107 v.º) *Sexta.*
 Al gran dolor que llengua no pot dir.
 95. (f. 108 v.º) *Setena.*
 Entre amor son portat e fortuna
 96. (f. 113) *Vuytena.*
 Qual seraquell que fora si matex
 97. (f. 117 v.º) Per lo cami de mort he cercat vida
 98. (f. 119) Aquesta es perdurable dolor
 99. (f. 121) *De honor.*
 Qui de per si ne per Deu virtuts no usa

100. (f. 126) *Oratio a Deu.*
 Puys que sens tu algu a tu no basta
 101. (f. 129) Aquell ateny tot ço que atenyer vol
 102. (f. 130 v.º) *De vertader delit.*
 Lo tot es poch ço perque treballam
 103. (f. 139 v.º) O quant es foll qui tem lo forçat cas
 104. (f. 144 v.º) Sim demanau lo greu turment que pas

O⁶Madrid, Biblioteca Nacional, n.º 2985 (abans M.271)

Escrit, segons A. Pagès, per en Lluís Pedrol entre 1542-3, sobre 205 folis de paper, de 280 × 208 milímetres. Els mss. O⁴ i O⁵ essent de mà d'en Vilasaló i datats, aquest d'en Pedrol (?) ha d'ésser l'original preparat per a l'edició de Barcelona de 1543. Una segona mà, no gaire posterior, ha afegit poesies que indicarem i fet prou nombroses correccions al primer col·lector. Relligadura de cuiro vermell amb aplicacions de bronce i tanques. — Varem descriure aquest cançoner d'Auzias en el nostre *Manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de Madrid*, Barcelona, 1896, pp. 7-37. Vegi's sobre tot l'estudi que'n fa en Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, pp. 21-28.

Un foli preliminar, després del de guarda, conté, a dues columnes, una *Taula de totes les obres son en lo present libre* per orde alfabètic de primers versos, que sembla de la mateixa mà de les correccions i de les obres afegides a la fi.

1. (Fol. 1) *Mossen Osias march.*
 Axi com cell quin lo somnis delita
 2. (f. ij) *Mossen Osias march.*
 Pren men axi com a patro quen platja
 3. (f. iij) Alt he amor don gran desig sengendra
 4. (f. iij v.^o) Axi com cell qui designa vianda
 5. (f. iiiij v.^o) Tant he amat que mon grosser enginy
 6. (f. v. ^o) Molt he tardat en descobrir ma falta
 7. (f. vij v.^o) Si com rictat no porta bens ab si
 8. (f. viij) Ja tots mos cants me plau metren oblit
 9. (f. viiiij) Amor se dol com breument yo no muyr
 10. (f. viiiij v.^o) Si com vn rey Señor de tres Ciutats
 11. (f. x v.^o) Quins tan segurs consells vas ensercant
 12. (f. xi v.^o) Ja no esper que siamat
 13. (f. xii v.^o) Colguen les gents ab alegria festes
 14. (f. xiiij) Mal venturos no deu cercar ventura
 15. (f. xiiii) Si pres grans mals un bem sera guardat
 16. (f. xv) Junt es lo temps que mon goig es complit
 17. (f. xvij) Si deu del cos lo mia arma sostrau
 18. (f. xvij) *Estrams de mossen Osias march.*
 Fantasiant amor a mi descobre
 19. (f. xviiij v.^o) Hoyu hoyu tots los qui be amats
 20. (f. xviiij v.^o) Alguns passats donaren si a mort

21. (f. xx) Tant en amor ma pens ha consentit
 22. (f. xxi) Callen aquells qui damor han parlat
 23. (f. xxij) Leixant apart lestil dels trobadors
 24. (f. xxij v.^o) No sec lo temps mon pensament imoble
 25. (f. xxiii v.^o) Yo m recort be del temps tan delitos
 26. (f. xxiv v.^o) Yo crit lo be sin algun loch lo se
 27. (f. xxv v.^o) Sobresdolor ma tolt limaginar
 28. (f. xxvj v.^o) Lo Jorn ha por de perdre sa claror
 29. (f. xxvij) Si com lo Taur sen va fuyt per desert
 30. (f. xxvij) Molts homens oig clamar se de fortuna
 31. (f. xxvij) Pujar no pot algu en molt valer
 32. (f. xxx) Sens lo desig de cosa desonesta
 33. (f. xxxj) Tots los designs escampats en lo mon
 34. (f. xxxij) *Marc.*
 Sia cascu per ben hoyr atent
 35. (f. xxxij v.^o) O mort qui es de molts mals medecina
 36. (f. xxxij v.^o) La mia por dalguna causa mou
 37. (f. xxxij) Si be mostrau que mi no auorriu
 38. (f. xxxv v.^o) Qui no es trist de mos dictats no cur
 39. (f. xxxvj v.^o) *Marc.*
 Cell qui daltruy reb enuig e plaher
 40. (f. xxxvij) Volgra ser nat Cent anys o pus atras
 41. (f. xxxviii) Vos qui sabeu de la tortral costum
 42. (f. xxxvij) *Mossen Marc.*
 Coratge meu a pendre sforç molt tart
 43. (f. xxxvij v.^o) Tot metge pren carrech de conciença
 44. (f. xxxx) *Estrams de mossen Osias march.*
 Los ignorants amor e sos exemples
 45. (f. xxxxij) Veles e vents han mon desig cumplir
 46. (f. xxxxij v.^o) Bem marauell com layre no saltera
 47. (f. xxxxij) Ab vos me pot amor ben esmenar
 48. (f. xxxxv) A mal estrany es la pena estranya
 49. (f. xxxxvi) Si com aquell qui per sanfinitat
 50. (f. xxxxvj v.^o) Tal so com cell qui pensa que morra
 51. (f. xxxxvij v.^o) Clamar nos deu qui mal cerca el troba
 52. (f. xxxxvij v.^o) Ab tal dolor que lesperit sarriana
 53. (f. xxxxvij v.^o) Qui sino foll demana si menyor
 54. (f. l v.^o) Per molt amor ma vida es en dupte
 55. (f. lij) Ma voluntat amant vos se contenta
 56. (f. lij) Malament viu qui delit pert de viure
 57. (f. lij v.^o) Ceruo ferit no desija la font

58. (f. liij v.^o) Nos marauell algu perque menyor
 59. (f. lvj) En aquell temps senti damor delit
 60. (f. lvij v.^o) Leixe la sort lo seu variat torn
 61. (f. lviiij) *Sparça.*
 Sim demanau lo greu turment que pas
 62. (íd.) *De mossen Ausias March per la mort de sa muller. March.*
 Aquelles mans que james perdonaren
 63. (f. lxij v.^o) *Mossen Osias march.*
 Qui sera quell del mon superior
 64. (f. lxv v.^o) *Estramps.*
 Puix me trop sol en amor a mi sembla.
 65. (f. lxviii) Que val delit puix no es coneget
 66. (f. lxviiij v.^o) Als fats coman tot quan sera de mi
 67. (f. lxx v.^o) Qui es aquell qui en amor contempla
 68. (f. lxxij v.^o) *March.*
 Hon es lo loch hon ma pensa repose
 69. (f. lxxiiij) No pot mostrar lo mon menys pietat
 70. (f. lxxiiij) *Marc.*
 No guard auant ne membre lo passat
 71. (f. lxxv) *March.*
 O vos mesquins qui sots terra jaheu
 72. (f. lxxvj) *Esparsa.*
 Tot laurador es pagat del jornal
 73. (íd.) *Esparsa.*
 Axi com cell quis veu prop de la mort
 74. (íd.) *Esparsa.*
 Quant plau a deu que la fusta peresca
 75. (íd. v.^o) *Esparsa.*
 Si col malalt qui lonch temps ha que jau
 76. (íd.) Tant he amat que vinch en desamar
 77. (f. lxxvii) *Marc.*
 Tot entenen amador mi entenga
 78. (f. lxxxiiij) *March.*
 Por de pijor a molts fa pendre mort
 79. (f. lxxxv) *Marc.*
 Si com lom rich qui per son fill treballa
 80. (f. lxxxvj) Si col malalt quil metge lo fa cert
 81. (f. lxxxvij) *Marc.*
 Mes voluntats en gran part discordants
 82. (f. lxxxvij) O fort dolor yot prech que mi perdons
 83. (f. lxxxvii) Quim mostrara la fortuna loar
 84. (f. xc) Quim tornara lo temps de ma dolor
 85. (f. xcj v.^o) Lo temps es tal que tot animal brut

86. (f. xcij) No so gosat en demanar merce
 87. (f. xciij) Algu no pot hauer en si poder
 88. (f. xciij) Ja de amor tebeu james yo sia
 89. (f. xcv v.^o) Nom pren axi com al petit vaylet
 90. (íd.) Clar es e molt a tots los amadors
 91. (f. xcvij v.^o) Perque mes tolt poder delliberar
 92. (f. xcvij v.^o) Que ma calgut contemplar en amor
 93. (f. c v.^o) *Estrams.*
 Pahor no sent que sobres llaus me vença
 94. (f. ci v.^o) *March.*
 No pens algu quem allarch en paraules
 95. (f. cij v.^o) *March.*
 Si per null temps cregui ser amador
 96. (f. cij) La gran dolor que lengua no pot dir
 97. (f. cv) *Stramps.*
 Per lo cami de mort he cercat vida
 Hi ha un títol esborrat que deia: *Rims de mossen march. Osias march.*
 98. (f. cvj) Aquesta es perdurable dolor
 99. (f. cvij v.^o) *Marc.*
 Entre amor so posat e fortuna
 100. (f. cxij) Lo viscahi ques troban alemany
 101. (f. cxij v.^o) Vengut es temps que sera coneget
 Tota la obra està ratllada i, al marge exterior, hi ha la nota: *Estas siete coplas siguientes estas duplicadas por descuido del escritor y por estar así en el libro de donde se a traducido este. estan otras en una obra que comienza. Si com lo taur a cartes xxvij.*
 102. (f. cxv v.^o) *March.*
 Yo contrafaç nau en golf perillan
 103. (f. cxvj) Lome pel mon no muntan gran valor
 Apareix també ratllada i amb la nota al marge exterior: *esta obra que se sigue es dup.^{da} y es en aquella que començé. Pujar no pot algu en molt valer. cartes xxvij.*
 104. (f. cxvij) Lo qui dalgu reb enuig e plaher
 Ratllada i amb la nota següent al marge exterior: *Tota aquesta obra que son cinch cobles y la tornada esta duplicada y trobar se a a cartes xxxvj alla hont comence Cell qui daltruy reb anuig e plaer.*
 105. (f. cxxij) Qual seraquell qui fora si mateix
 106. (f. cxxij) *Marc.*
 Aquell ateny tot quan atenyer vol
 107. (f. cxxij) Qui ne per si ne per deu virtuts usa
 108. (f. cxxx) Puix que sens tu algu a tu no basta
 109. (f. cxxxv) *Marc.*
 Lo tot es poch ço perque treballam
 110. (f. cxlv) *Altres dressades a Mossen Borra.*
 O quant es foll qui tem lo forçat cas

- III. (f. CXLVij) *Altres.*
 Nom clam dalgu quen mon mal haja colpa
112. (f. CXLViiij) *Altres.*
 Dona sius am nom graescau amor
113. (f. CL v.^o) *Marc.*
 La so ates don so volgut fugir
114. (f. CLj v.^o) *Marc.*
 Axi com cell quis parteix de sa terra
115. (f. CLIj v.^o) *De la mort.*
 Cobrir no puch la dolor quim turmenta
116. (f. CLXij v.^o) La vidas breu e lart se mostra longa
117. (f. CLXViiij) *Marc.*
 Retingam deu en mon trist pensament
118. (f. CLXXj) *March.*
 Puix me penit senyal es cert que baste
119. (f. CLXXiiij) Cert es de mi que no men cal fer compte
120. (f. CLXXVij) *estramps.*
 Lo cinquen peu del molto ab gran cura
121. (f. CLXXXiij) No cal duptar que sens vlls pot hom veure
122. (f. CLXXXV) Maleyt lo Jorn quem fon donada vida
123. (f. CLXXXVij v.^o) Sin algun temps me clami sens raho
124. (f. CXC v.^o) Molt me par bo que pens del altre mon
125. (f. CXCij v.^o) Mon bon senyor puix que parlar en prosa
126. (f. CXCiiij) Mentre damor senti sa passio
127. (f. CXCvj, amb lletra que sembla de les notes:) *Demanda feta per mossen Ausias march a Joan Moreno.*
 Ab molta rao me desenamore
 Aquesta obra està ratllada.
128. (f. CXCvj v.^o, reapareix la primera lletra) *Demanda feta per mos- sen March a la Señora na Tecla neboda del pare sant.*
 Entrels vlls y les orellas
 Resposta de la dita Señora.
 Hoydes vostres rahons belles
129. (f. 197, numeració de guarisme des d'aquí fins en acabant; la lle- tra de la 2.ª mà fins a la fi.)
 Adeu siau vos mon delit
130. (f. 199 v.º, b) *Altra obra.*
 A mi acorda vn dictat
 Les dues darreres obres van a dues columnes, acabant al foli 204, i seguint 3 folis blancs.

O⁷

Madrid, Biblioteca Nacional, n.º 3695 (abans M. 58)

Acabat d'escriure a Valencia en 1546 per Geroni Figueres, en 204 folis de 280 × 200 mm. Els folis van distribuïts així: 6 de guarda i preliminars sense xifrar, 198 de marcats amb xifres romanes dels quals són arrencats els 133 i 134 i essent triplicat el f. 93, 6 de blancs a la fi. En el foli de guarda s'hi llegeix aquest ràtol en lletra del XVIIIth segle: *Obras poéticas de Mossen Ausias March corregidas de los yerros de la imprenta por D. Luis Carroz de Villaragut: año 1546. Con un diccionario de las voces mas difíciles en Lemosin.* — Varem descriure aquest llibre en el nostre *Manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de Madrid*, pp. 38-50. Vegi's també A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 28.

1. (Fol. prel. 1, taula alfabètica de les obres, començant per)
A Axi com cell... a cartes ... I
2. (f. prel. 2 v.º) *Declaracio de paraules lemosines escures.*
Avol — mal
3. (f. prel. 5) *Prolech.*
Ab la molta affectio y estremada voluntat que la nobla dona
Angela Borja y de Carroç de Vilaragut te a les maravelloses
obres del gran poeta y stremat caualler Mossen Ausias March...
Acaba d'aquesta manera:
Escript en Valencia per Hierony Figueres lo primer dia de
Maig any M.D.XXXXVJ.
Quant no posem epígraf a les poesies s'entén que'l que duen no és altre que
Mossen Ausias march.
4. (f. 1; a dalt dels folis *Obres damor*) *Damor.*
Axi com cell quin lo somnis delita
5. (f. ij) Axi com cell qui desija vianda
6. (f. iij) Amor se dol com breument yo no muyr
7. (f. iiij) Alguns passats donaren si a mort
8. (f. v) A mal estrany es la pena estranya
9. (f. vj) Ab tal dolor com lesperit Sarranca
10. (f. vij) Ab vos me pot amor ben smenar
11. (f. viij) Vençut per alt don gran desig sengendra
12. (f. viij v.^o) Algu no pot hauer en si poder
13. (f. viij v.^o) *Sparça.*
Axi com cell quis veu prop de la mort
14. (f. x) Als fats coman tot quan sera de mi
15. (f. xi) Aquelles mans que james perdonaren
16. (f. xv) Aquesta es perdurable dolor
17. (f. xvij) Aquell ateny tot quant atenyer vol
18. (f. xvij) Axi com cell qui parteix de sa terra
19. (f. xviii v.^o) Bem marauell com layre no saltera
20. (f. xx v.^o) Bem ven recort lo temps tan delitos
21. (f. xxj v.^o) Cert es de mi que no men cal fer compte

22. (f. xxijj v.^o) *Demanda de mossen ausias march a Joan Moreno.*
 Ab molta raho me desenamore
 No hi ha resposta.
23. (f. xxijj v.^o) *Lesperit.*
 Clamar nos deu qui mal cerca el troba
 Devant de la 3.^a i la 6.^a cobles *Lo cors*, devant de la 5.^a *Lesperit.*
24. (f. xxv; al foli *Obres morals.*)
 Cobrir no push la dolor quem turmenta
25. (f. xxxijj; als folis *Obres damor*)
 Ceruo ferit no desija la font
26. (f. xxxijj) Cell qui daltruy reb enuig e plaer
27. (f. xxxiijj) Coratge meu ha pendre sforç molt tart
28. (f. xxxv) Clar es e molt a tots los amadors
29. (f. xxxvj v.^o) Callen aquells qui damor han parlat
30. (f. xxxvij v.^o) Colguen les gents ab alegria festes
31. (f. xxxvijj v.^o) Dona sius am nom graixcau amor
32. (f. xxxvijj v.^o) Entre amor so posat e fortuna
33. (f. xxxxijj v.^o) En aquell temps senti damor delit
34. (f. xxxxvj) Fantasiant amor a mi descobre
35. (f. xxxxvij v.^o) Hoits hoits tots los qui be amats
36. (f. xxxxvijj v.^o) Hon es lo lloch hon ma pensa recobre
37. (f. xxxxvijj v.^o) Er som en temps que sera coneget
38. (f. Lj) Ja tots mos cants me plau metren oblit
39. (f. Lij) Ja de amor tebeu james no sia
40. (f. Lijj) Ja no sper que siamat
41. (f. Lijj) Junt es lo temps que mos goigs son complits
42. (f. LV; als folis *Obres morals.*)
 Lo tot es poch ço perque treballam
43. (f. LXV; als folis *Obres damor.*)
 La mia por dalguna causa mou
44. (f. LXVj v.^o) Lo jorn ha por de perdre sa claror
45. (f. LXVij) Leixe la sort lo seu variat torn
46. (f. LXVijj v.^o) Los ignorants amor e sos exempl's
47. (f. LXX v.^o) Lo temps es tal que tot animal brut
48. (f. LXXj) Leixant apartlestil dels trobados
49. (f. LXXij) Lo vizcahi ques troban alamanya
50. (f. LXXijj) Lo cinquen peu del molto ab gran cura
51. (f. LXXvij) *Sparça.*
 Axi com cell quis veu prop de la mort
52. (íd. v.^o) *Sparça.*
 Si com lo Taur se va fuyt per desert
53. (íd.) *Sparça.*
 Tot laurador es pagat del Jornal

54. (íd.) *Sparça.*
 Sim demanau lo gran turment que pas
55. (f. LXXVIIij; als folis *Obres morals.*)
 La vidas breu e lart se mostra longa
56. (f. LXXXIIIj; als folis *Obres damor.*)
 La so attes don so volgut fugir
57. (f. LXXXIIIj) Ma voluntat amant vos se contenta
58. (f. LXXXV) Molts homens oig clamarse de fortuna
59. (f. LXXXVIj) Molt he tardat en descobrir ma falta
60. (f. LXXXVIj) Mal venturos no deu cercar ventura
61. (f. LXXXVIIj) Mes voluntats en gran part discordants
62. (f. LXXXVIIj) Mentre damor senti sa passio
63. (f. LXXXXj) Malament viu qui delit pert de viure
64. (f. LXXXXIj v.^o) Maleyt lo Jorn quem fonch donada vida
65. (f. LXXXXIj v.^o) *Demanda feta per mossen ausias march. a na tecla de Borja neboda del pare Sant.*
 Entrels vlls y les oreilles
 (f. LXXXXIj bis) *Resposta de na tecla de borja neboda de pare sant a Mossen ausias march.*
 Oydes vostres rahons belles
66. (f. LXXXXIj v.^o) *Sparça.*
 Tot laurador es pagat del jornal
67. (f. LXXXXIIIj) No so gosat en demanar merce
68. (f. LXXXXV) Nom pren axi com al petit vaylet
69. (f. LXXXXV v.^o) No sech lo temps mon pensament immoble
70. (f. LXXXXVIj v.^o) No pens algu quem allarch en paraules
71. (f. LXXXXVIIj v.^o) No pot mostrar lo mon menys pietat
72. (f. LXXXXVIIj v.^o) No guart auant ne remembrel passat
73. (f. LXXXXVIIIj v.^o) Nom clam dalgu quen mon mal haja colpa
74. (f. cij) Nos marauell algu perquem enyor
75. (f. cij) No cal dubtar que sens vlls pot hom veure
76. (f. cij v.^o; als folis *Obres morals.*)
 O quant es foll qui tem lo forçat cas
77. (f. cvj; als folis *Obres damor.*)
 O mort qui est de tots mals medecina
78. (f. cvij v.^o) O fort dolor yot prech que mi perdons
79. (f. cvij v.^o) O vos mesquins qui sots terra Jaheu
80. (f. cvij v.^o) Per molt amor ma vida es en dupte
81. (f. cx v.^o; als folis *Obres morals.*)
 Puis que sens tu algu a tu no basta
82. (f. cxv; als folis *Obres damor.*)
 Puiar no pot algu en molt valer
83. (f. cxvj) Pren men axi com al patro quen platja

84. (f. cxvij) Perque mes tolt poder delliberar
 85. (f. cxvij v.^o; als folis *Obres morals.*)
 Por de pigor a molts fa pendre mort
 86. (f. cxvij v.^o) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
 87. (f. cxx v.^o; als folis *Obres damor.*)
 Puis me trob sol en amor a mi sembla
 88. (f. cxxij v.^o) Per lo cami de mort he cercat vida
 89. (f. cxxv; als folis *Obres morals.*)
 Qui de per si ne per deu virtuts vsa
 90. (f. cxxxj) *Sparça.*
 Quant plau a Deu que la fusta peresca
 91. (íd.; als folis *Obres damor.*)
 Puis me penit senyal es cert que baste
 92. (f. cxxxv v.^o) Que val delit puis no es coneget
 93. (f. cxxxvij) Qui seraquell del mon superior
 94. (f. cxxxvij v.^o) Qui sino foll demana sim enyor
 95. (f. cxxxx v.^o) Qui no es trit de mos dictats no cur
 96. (f. cxxxxj v.^o) Quem ha calgut contemplar en amor
 97. (f. cxxxxij v.^o) Quins tant segurs consells vas ençercant
 98. (f. cxxxxij v.^o) Quim mostrara la fortuna lloar
 99. (f. cxxxxj) Quim tornara lo temps de ma dolor
 100. (f. cxxxxvij v.^o) Qui seraquell qui en amor contemple
 Devant de la cobla 4.^a *Deessa de riquesa*, de la 5.^a *Deu de sauesa e Pallas de fortalesa*, de la 6.^a *Deessa Damor*, de la 7.^a *Deessa de viandes Deu del vi*, de la 8.^a *Deu de yra Deu de batalles*, de la 9.^a *Deessa de castedat*.
 101. (f. cxxxxvij v.^o) Qual sera quell qui fora si mateix
 102. (f. CLVj v.^o) Si com aquell qui per sanfinitat
 103. (f. CLVij v.^o) Sia cascu per ben hoir atents
 104. (f. CLVij v.^o) Si be mostrau que mi no auorriu
 105. (f. CLVij v.^o) Sobresdolor ma tolt limagnar
 106. (f. CLX v.^o) Sens lo desig de cosa desonesta
 107. (f. CLXj v.^o) Si col rictat no porta bens en si
 108. (f. CLXij) Si Deu del cors la mi arma sostrau
 109. (f. CLXij) Si com vn Rey Señor de tres ciutats
 110. (f. CLXV) Si pres grans mals vn bem sera guardat
 111. (f. CLXVj v.^o) Si col lom rich qui per son fill treballa
 112. (f. CLXVij v.^o) Si col malalt quil metge lo fa cert
 113. (f. CLXVij v.^o) Si per null temps cregui ser amador
 114. (f. CLXVij v.^o) Sin algun temps me clami sens raho
 115. (f. CLXXij v.^o) Tot entenenent amador mi entenga
 116. (f. CLXXVij) Tal som com çell qui pensa que morra
 117. (f. CLXXij) Tots los designs scampats en lo mon

118. (f. CLXXX) Tant he amat que mon grosser enginy
 119. (f. CLXXXj) Tot metge pren carrech de conciença
 120. (f. CLXXXij) Tant he amat que vinch en desamar
 121. (f. CLXXXiij) Tant en amor ma pensa consentit
 122. (f. CLXXXiiij) Volgra ser nat cent anys o pus atras
 123. (f. CLXXXV) Vos qui sabeu de la tortral costum
 124. (f. CLXXXVj) Veles e vents han mos desigs complit
 125. (f. CLXXXVIj v.^o) Yo crit lo be sin algun lloch lo se
 126. (f. CLXXXVIIj) La gran dolor que llengua no pot dir
 127. (f. CLXXXX) *Sparça.*
 Si col malalt qui llonch temps ha que jau
 128. (íd.) Molt me par be que pens en laltre mon
 129. (f. CLXXXXij) Mon bon senyor puis que parlar en prosa
 Acaba la obra i el llibre al f. CLXXXXij v.^o

O⁸

Escorial, Biblioteca, L.iij, 26

Escrit, segons averiguacions del senyor Amadeu Pagès, envers els anys 1546 i 1547, per un Pere Turró per a us del poeta i erudit italià Lilio Gregorio Giraldi; en 232 folis de 215 × 142 mm. Es copia gaire bé exacta, fòra algú que altre italianisme i alguna nota en castellà, de l'edició de 1545, impressa a Barcelona per en Carles Amorós. Relligat en pergamí. — Descrit per A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 18.

1. (Fol. 1, portada) *Les obres del valeros y extremu caualler, uigil y elegantissim poeta Ausias march nouament reuistes y estampades ab gran cura y diligencia posades totes les declaras de los uocables scurs molt largament en la taula.*
 Igualment que en l'edició de 1545, i formant un quadrat, hi ha aquesta lleenda: *Meritament | Renom de fanix home | Mereix qui feu | les obres d'aquest libre.*
2. (f. 1 v.º) *Taula y alphabet del present libre.*
 3. (f. 4 v.º) *Taula y alphabet dels uocables scurs.*
 4. (f. 7) *Les obres del facundissim elegant uigil poeta strenu y anti-quissim caualler Ausias March.*
 Qui no es trist de mos dictats no cur
 5. (f. 8) Axi com cell qui desija uianda
 6. (f. 10) Algu no pot haver en si poder
 7. (f. 11) Lo uiscahi ques troba en alemany
 8. (f. 12 v.º) Alt he amor dhon gran desig sengendra
 9. (f. 13) Tant en amor ma pensa consentit
 10. (f. 14) Clar es e molt a tots los amadors
 11. (f. 16) Ja de amor tebeu iames yo sia
 12. (f. 17) Si com un Rey senyor de tres ciutats
 13. (f. 18) Nom pren axi com al petit vaylet

14. (f. 19) Leixant apart lestil dels trobadors
 15. (f. 20) La mia por dalguna causa mou
 16. (f. 21 v.º) Dona sius am nom graixcau amor
 17. (f. 22 v.º) Sens lo desig de cosa desonesta
 18. (f. 23 v.º) Tant he amat que mon gresser enginy
 19. (f. 24 v.º) Tots los designs escampats en lo mon
 20. (f. 25 v.º) No pens algu quem allarch en paraules
 21. (f. 27) Tot metge pren carrech de consiencia
 22. (f. 28) *Esparça.*
 Nom demanau lo greu torment que pas
 23. (f. íd.) Si com aquell qui per sa infinitat
 24. (f. 29 v.º) *Estramps.*
 Fantasianta mor a mi descobre
 25. (f. 31) Tal so com cell qui pensa que morra
 26. (f. 32) No sech lo temps mon pensament immoble
 27. (f. 33) Ceruo ferit no desija la font
 28. (f. 34 v.º) Colguen les gents ab alegria festes
 29. (f. 35 v.º) Prenmen aixi com a patro quen plaja
 30. (f. 36 v.º) Hoyu hoyu tots los qui be amats
 31. (f. 38) Si com rictat no porta bens ab si
 32. (f. 39 v.º) Qui si n'es foll demana sim'enyor
 33. (f. 40 v.º) *Sparça.*
 Tot laurador es pagat del iornal
 34. (f. 41) Axi com cell quin lo somni's delita
 35. (f. 42) *Esparça.*
 Axi com cell quis veu prop de la mort
 36. (f. íd.) *Esparça.*
 Quant plau a deu que la fusta peresca
 37. (f. 42 v.º) Quim mostrara la fortuna lohar
 38. (f. 44) Quins tan segurs consells uas ençercant
 39. (f. 45) Mal uenturos no deu cercar uentura
 40. (f. 46) Cell qui daltruy reb enuig e plaher
 41. (f. 47) Pujar no pot algu en molt ualer
 42. (f. 48 v.º) Si deu del cors la mi arma sostrau
 43. (f. 50) Molts homens hoig clamarse de fortuna
 44. (f. 51) Alguns passats donaren si a mort
 45. (f. 52 v.º) Yo crit lo be si n'algun loch lo se
 46. (f. 54) O mort qui est de molts mals medecina
 47. (f. 55) Per molt amar ma uida es en dupte
 48. (f. 56) Volgra ser nat cent anys ho pus atras
 49. (f. 57 v.º) Entre amor son posat e fortuna

50. (f. 64) Sobres dolor m'a tolt l'imaginar
 51. (f. 65 v.º) *Estramps.*
 Los ignorantz amor e sos exemples
 52. (f. 68) Callen aquells qui damor han parlat
 53. (f. 69) Veles, e uents han mon desig cumplit
 54. (f. 70 v.º) Amor se dol com breument yo no muyr
 55. (f. 71 v.º) Leixe la sort lo seu variat torn
 56. (f. 73) Si be mostrau que mi no hauorriu
 57. (f. 74 v.º) Retingam Deu en mon trist pensament
 58. (f. 76 v.º) Lo jorn ha por de perdre sa calor
 59. (f. 77) Nos marauell algu perquem enyor
 60. (f. 78 v.º) Quim tornara lo temps de ma dolor
 61. (f. 80 v.º) En aquell temps senti damor delit
 62. (f. 82) No pot mostrar lo mon menys pietat
 63. (f. 83) Molt he tardat en descobrir ma falta
 64. (f. 84) La so ates d'hon son uolgut fugir
 65. (f. 85 v.º) A mal estrany es la pena estranya
 66. (f. 86 v.º) Tant he amat que uinch en desamar
 67. (f. 88) Hon es lo loch hon ma pensa repose
 68. (f. 89) *Sparça.*
 Si col malalt qui lonch temps ha que jau
 69. (f. íd.) No guart auant ne membre lo passat
 70. (f. 90 v.º) Que m'ha calgut contemplar en amor
 71. (f. 93 v.º) Vos qui sabeu de la tortral costum
 72. (f. 94 v.º) Ja tots mos cants me plau metr'en oblit
 73. (f. 95 v.º) Bem marauell com l'ayre no saltera
 74. (f. 96 v.º) Ab uos me par amor ben smenar
 75. (f. 98) Yom recort be del temps tan delitos
 76. (f. 99) Si pres grans mals un bem'sera guardat
 77. (f. 100) Lo temps es tal que tot animal brut
 78. (f. 101) Qui es aquell qui en amor contempla
 79. (f. 103) Ab tal dolor com l'esperit s'arranca
 80. (f. 104 v.º) Coratje meu a pendre sforç molt tart
 81. (f. 105 v.º) Junt es lo temps que mon goig es complit
 82. (f. 106 v.º) Ma uoluntat amant uos se contenta
 83. (f. 107 v.º) No cal duptar que sens ulls pot hom veure
 84. (f. 111) Por de pijor a molts fa pendre mort
 85. (f. 112) Qual sera'quell que fora si mateix
 86. (f. 118 v.º) No so gosat en demanar merce
 87. (f. 122 v.º) *Estramps.*
 Pahor no sent que sobres laus me uençà

88. (f. 124) Perque m'es tolta poder deliberar
 89. (f. 125 v.º) Clamar nos deu qui mal cerca el troba
 90. (f. 126 v.º) *Estramps.*
 Lo cinquen peu del molto ab gran cura
 91. (f. 132 v.º) Malament uiu qui delit pert de uuire
 92. (f. 135 v.º) Puix me penit senyal es cert que baste
 93. (f. 139 v.º) Als fats coman tot quant sera de mi
 94. (f. 141) Si com lo Taur se ua fuyt per lo desert
 95. (f. 142 v.º) Per lo cami de mort he cercat uida
 96. (f. 144 v.º) Sia cascu per ben hoir aten
 97. (f. 145 v.º) Si col malalt quil metge lo fa cert
 98. (f. 147) Aquesta s'la perdurable dolor
 99. (f. 149) Axi com cell quis parteix de sa terra
 100. (f. 150) Cert es de mi que no men cal fer compte
 101. (f. 157 v.º) Mon bon senyor puix que parlar en prosa
 102. (f. 159 v.º) Tot entenen amador mi entenga
 103. (f. 172) Mentre damor senti sa passio
 104. (f. 174) Aquelles mans que james perdonaren
 105. (f. 176) Qui ser'aquell del mon superior
 106. (f. 178 v.º) Puix me trob sol en amor a mi sembla
 107. (f. 181 bis) Que ual delit puix no es coneget
 108. (f. 183) Si per null temps cregui ser amador
 109. (f. 184 v.º) La gran dolor que lengua no pot dir
 110. (f. 185 v.º) Aquell ateny tot quant atenyer uol
 111. (f. 187) Qui de per si ne per Deu virtuts usa
 112. (f. 198) Lo tot es poch ço perque treballam
 113. (f. 206) La uida's breu e lart se mostra longa
 114. (f. 212) O quant es foll qui tem lo forçat cas
 115. (f. 214) Cobrir no puch la dolor quim turmenta
 116. (f. 224) Nom clam dalgu quen mon mal haja colpa
 117. (f. 226) Puix que sens tu algu a tu no basta
 Acaba el cançoner al foli 232 recto amb el cant *Esperitual* i el mot *Finis.*

P

Saragoça, Biblioteca Universitaria, ms. n.º 184 (abans E-2, Tabla 2.ª)

Escript al darrer terç del XV.^{en} segle en 319 folis de paper de 268 × 205 mm. Manquen ara els folis 1-4, 11-16 i el 114 des d'on segueix tot bé fins a la ff; la foliació va al peu dels folis i sembla feta per una mà de segle XVIIIe. El manuscrit és, en general, d'una sola mà, a tota plana, amb caplletres vermelles i blaves alternades i amb tocs grocs al cap de cada bordó; no obstant, van escrits no més en tinta negra els folis 168. v.^o, 169-172 que contenen les cobles d'en Torroella *Quien bien amando*, i els folis 241 v.º (a) i 242 (b) que també contenen obra castellana. Des d'el foli 271 fins al darrer no duen cap toc colorit. Els folis 298-301 són blancs; els 295-297,

302-304 i 317-318 van escrits a dues columnes; els 302-304 són de lletra diferenta. La caplletra més ornada apareix al f. 249 amb l'obra d'Auzias *Pus que sens tu*. — Relligat en pasta espanyola amb dos teixells que diuen, el superior *Poetas catalanes, Manuscrito*, i l'inferior *Biblioteca de la Universidad de Zaragoza*. El relligador va fer sang a tots els marges superiors tallant molts títols. — Aquest cançoner, prou conegut, s'ha anomenat per alguns *de Turmo* per haver pertangut en el XVIIIe segle al canonge de Saragoça Manuel Turmo y Palacios. Diverses poesies que conté havien estat publicades, com establím al *Repertori*, fins que varen imprimir-se totes, fòra rares exclusions, per Mariano Baselga y Ramírez, *El cancionero catalán de la Universidad de Zaragoza*, Saragoça, 1896, amb dos facsímils dels folis 99 v.º i 192 v.º Vegí's també la descripció que'n dóna A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 41, amb facsímil dels folis 33 v.º i 34.

1. (Fol. 5, que es el primer que ara té'l ms., conté l'obra d'Auzias, sens cap:)
 [Si com rictat no porta bens ab si]
 No hi ha la primera cobla, començant amb la 2.ª:
 Amor no pot auer desordenat
2. (f. 6) Ja tots mos cants me plau metrenoblit
3. (f. 7) O fer dolor yot prech que mi perdons
4. (f. 7 v.º) Quim mostrara la fortuna loar
5. (f. 9, manca d'un foli)
 [Amor se dol com breument yo no muyr]
 Comença aquest foli amb la 4.ª cobla d'aquesta obra:
 Estant apart tot sol yom empaguesch
6. (f. íd.) Si com hun rey senyor de tres ciutats
7. (f. 10) Quins tan segurs consels vas enserquant
8. (f. 11-16 manquen; f. 17).
 [No sech lo temps mon pensament immoble]
 Comença el foli amb el vers 19.^e:
 Per ma raho volgrauer conaxença
9. (f. 17) Jo crit lo be sin algun loch lo se
10. (f. 18 v.º) Sobres dolor ma tolt limagnar
11. (f. 19) [Molts homens oig clamar-se de fortuna]
 Comença el foli amb la cobla 4.ª:
 Nesguart del ver lo seny es oradura
12. (f. 19 v.º) Si com lo Taur sen va fuyt pel desert
13. (f. íd.) La mia por dalguna causa mou
14. (f. 21) Si be mostrau que mi no auorriu
15. (f. 21 v.º) Qui no es trist de mos dictats no cur
16. (f. 22 v.º) Ab uos me pot amor be esmenar
17. (f. 23 v.º) A mall estrany es la pena estranya
18. (f. 24, llacuna anterior a la foliació).
 [Veles e vents han mon desig complir]
 Manquen els 12 primers versos d'aquesta obra.
19. (f. 25) Bem marauell com layre no saltera
20. (f. 25 v.º) Si com aquell qui per sanfinitat
 No mes quatre versos de la 1.ª cobla.

21. (f. 26) [Ma voluntat amant-vos se contenta]
Començà el foli amb el vers 13.^è d'aquesta obra:
 Soll en nos dos amor se manifesta
22. (f. 26 v.º) Por de pigor a molts fa pendra mort
23. (f. 27 v.º) Per quens es tolt poder deliberar
24. (f. 28 v.º) Quem ha calgut contemplar en amor
25. (f. 30 v.º) No pens algu quem alarch en paraules
26. (f. 31 v.º) Tant en amor ma pensa ha consentit
27. (f. 32 v.º) Alguns passats donaren si amort
28. (f. 33 v.º) Mal venturos no deu sencar ventura
29. (f. 34 v.º) Si pres grans mals hun be masta guardat
30. (f. 35 v.º) Junt es lo temps que mon goig es complit
31. (f. 36). Si deu del cors la miarma sostrau
32. (f. 37 v.º) Puiar no pot algu en mes valer
33. (f. 38) Sell qui daltruy reb anuig e plaer
34. (f. 39) Hon es lo loch hon ma pensa repose
35. (f. 40) Volgra ser nat cent anys ho pus atras
36. (f. 40 v.º) Tot metge pren carrech de consiència
37. (f. 41 v.º) Aytal com çell qui pensa que morra
38. (f. 42 v.º) Ab tal dolor com lesperit saranca
39. (f. 43 v.º) Per molt amar ma vida es en dupte
40. (f. 44) Si com lom rich que per son fill treballa
41. (f. 45) Si coll malalt quil metge lo fa sert
42. (f. 46) Mes volentats en gran par discordants
43. (f. 47) Quim tornara lo temps de ma dolor
44. (f. 48 v.º) No so gosat en demanar merce
45. (f. 49) Algu no pot hauer en si poder
46. (f. 50) Ja de amor tabeu iames no sia
47. (f. 51) Pren men axi com al patit vallet
48. (f. 51 v.º) No pot mostrar lo mon menys pietat
49. (f. 52) No guart auant ne remembrel passat
50. (f. 53 v.º) O vos mesquins qui sots terra iaheu
51. (f. 54 v.º) Tant he amat que vinch en desamar
52. (f. 55 v.º) Lexe la sort lo seu variat torn
53. (f. 57) Tot amador entenen mi entenga
54. (f. 61) Malament viu qui delit pert de viure
55. (f. 63) Entre amor so portat e fortuna
56. (f. 67 v.º) Seruo ferit no desija la font
57. (f. 69) Nos marauell algu per quem anyor
58. (f. 70 v.º) En aquell temps senti damor delit

59. (f. 72) *Mossen Auzias march per la mort de sa muller e de sana-morada.*
 Aquelles mans que iames perdonaren
60. (f. 77) Qui seraquell del mon superior
61. (f. 79) [Puix me trob sol en amor a mi sembla]
 Comença el foli amb el primer vers de la 13.ª cobla:
 Amor es dat conixer pels affectes
62. (f. íd.) Que ual delit puys no es coneugut
63. (f. 80 v.º) [Si per null temps creguí ser amador]
 Comença el foli amb el primer vers de la 4.ª cobla:
 Qui es aquell quen dolra abastas
64. (f. 80 v.º) La gran dolor que lengua no pot dir
65. (f. 81 v.º) Per lo cami de mort he sercat vida
66. (f. 82) [Aquesta es perdurable dolor]
 Comença el foli amb el primer vers de la 4.ª cobla:
 Aquella carn hon lo meu espirit
67. (f. 83 v.º) Ja no esper que siamat
68. (f. 84 v.º) Nom fall recort del temps tan delitos
69. (f. 85 v.º) Vos qui sabeu de la tortrall costum
70. (f. 86 v.º) Lo temps es tall que tot animall brut
71. (f. 87) *Mossen arnau march. de nostra dona.*
 Qui pora dir lo misteri ten alt
72. (f. 88 v.º) *bernat miquell.*
 A deu primer qui es causa causant
73. (f. 90) *bernat miquell.*
 Per molt pensar so en vn pensament
74. (f. 91) *Tanço moguda per lo vescomta de rocaberti a mossen iacme march.*
 Mossen iaume sius plats vullats triar
 Les cobles parelles porten l'epígraf *Mossen iacme march*, les senasses *Lo vescomta*; les tres darreres duen la 1.ª *Lo rey*, la 2.ª *La sentencia*, la última *La condempnacio del hiuern*.
75. (f. 94) *Cobbla esperça de mossen iordi de sant iordi.*
 Nom assaut dhom quen tots affers no sia
76. (f. 94 v.º) *Mossen iordi de sent iordi.*
 Axi com son sus lespera los signes
77. (f. 95 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
 Tots iorns aprench e desaprench en semps
78. (f. 96 v.º) *Mossen iordi de Sant iordi.*
 Desert damichs de bens e de senyor
79. (f. 97 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
 Pusque tan be sabetz de cambiar
80. (f. 98 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
 Jvs lo front port vostra bella semblança

81. (f. 99 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
Enuig enemich de iouent
82. (f. 102 v.º) *Mossen pere march.*
Jo so marauellat com nos veu qui huls ha
83. (f. 104) *Mossen pere march.*
Al punt com naix comença de morir
84. (f. 105 v.º) *Mossen pere march.*
Cest falç de mon nol presi hun puges
85. (f. 107) *Mossen pere march.*
Tots grans senyors qui be vol auenir
86. (f. 108, tot continuant l'obra den Vilarasa:) [Segons los fets axis lo pensament]
El foli comença amb el primer vers de la 4.ª cobla:
Ventura donchs es tot lo meu esper
87. (f. 108 v.º) *Cobla esparça.*
Si algun dits queu sia mal perlan
88. (f. íd.) *Luis de vilarasa.*
Per ben amar io pas lo derrer dan
89. (f. 109 v.º) *Cobla esparça.*
Qui per consell dome foyll se rageix
90. (f. íd.) *Les .V. baladas de luis de vilarasa.*
Començ de cas me porta pensament
- (f. 110) *La sagona.*
Sobres damor ma tret de libertat
- (f. 110 v.º) *La terça.*
Nos pus amor sino ço que io sent
- (f. 111) *La quarta.*
Si com lom flach quin brega nos estat
- (f. 111 v.º) *La quinta.*
Com hom posat en lestrem de la mort
91. (f. íd.) *Lo iutge daurenga.*
Hanch diable no sa dormi
92. (f. 112 v.º) *Mossen luis de requesens.*
No ha molt iorns parlant ab vna dona
93. (f. 113 v.º) *Mossen luis de requesens.*
Retorn retorn nostra bona mistat
94. (f. 114) *Mossen luis de requesens.*
No se si ves no ha molts iorns passats
95. (f. 114 v.º) *Mossen luis de requesens.*
Nvnque dire qui es la que io am
96. (f. 115) *Ffrancesch de la via.*
Si com linfant com apren de parlar
97. (f. 116) *Cobla deuinadora de francesch farrer a ualtera.*
Huyt letras son e la meytat vocals

Resposta de valtera.

- Les letres huyt pertidas per eguals
98. (f. 116 v.º) *Perot iohan.*
Dicatis quius ha ginyat
(f. 117 v.º) *Francesch farrer.*
Ayeu lexat vt re mi fa sol lla
Don diego.
In illo tiempo pasado
3 cobles castellanes de 9 versos.
(f. 118) *Pere torrella.*
Videbunt la gran locura
3 cobles castellanes de 9 versos.
(f. 118 v.º) *Obre ffeta per lo capella jagadell benifficiat en la ceu barcelona.*
[No] se si ses mon seruell
99. (f. 119) *[Sors]*
Aytall es hom com se mostra perlant
100. (f. 121) Començal pròleg del poema *La nau* den Leonard de Sors
escrit en 1448; el títol ha estat retallat pel relligador).
Ueritat vol quell ver se manifest e perço no puch negar que
per tals coses dir com lo desig ma procuradas escriura...
f. 122 v.º, acaba el pròleg i començà el poema.
Per quels demes homens naturalment
f. 124 v.º, començà el capítol segón:
Pus acabat agui lo desus dit
(f. 128) *Capitoll terç qui tracte que es veritat e mostrant com deu esser timoner e guiador en la intencio de nostra consciencia.*
Lo uent se tench que may hun poch gira
(f. 131 v.º) *Capitoll quart en ques diuisat com se causa amor en nosaltres. E son offici es curar naffres deniquitat e per qui los farits del seu arch volanters se pensen. per ço es acomperat al barber.*
Anant axi fins diumenga vinent
(f. 137) *Capitoll quint en ques narrat com la maiestat del Senyor rey darago e de les dues cicilias es fora de napols per la mortaldat e com es dat pau per guiador al qui designa honor veure.*
Callament hach lo perlar pel dormir
(f. 139 v.º) *Capitoll sis en ques descriu lestat de la maiestat reall e las rahons qui son ditas e respostas en aquel dia.*
Axi com prest sollisital senyor
(f. 142 v.º) *Capitoll sete qui parle del redubde ques deu auer venint devant tan singular Senyor e princep transformat en honor per sos merits.*
Esforçam deu aydam verga maria
101. (f. 147 v.º) *Leonart de sos.*
A uolentat a consentir molt presta
102. (f. 148) *Leonart de sos.*
Per vos matur desliberacio

103. (f. 149) [*Leonart de sos*]
 Enemorats qui teniu prim sentit
Resposta den iacme çafont.
 En leonart si be mon spirit
104. (f. 149 v.º) [*Leonart de sos*].
 Si tot lo temps despenian pensar
105. (f. 150 v.º) [*Leonart de sos*].
 Pvs amant myr e mon pler se cambia
106. (f. 151)
 Passionat tench lo meu spirit
107. (f. 151 v.º) *Leonart de sos.*
 Lo meu deport es poder vos mirar
108. (f. 152) *Leonart de sos. coble sparça.*
 Çell qui mal diu daltri ni sadelita
109. (f. 152 v.º) [*Leonart de sos*].
 Cert aramor me conuendra perlar
110. (f. 153) *Leonart de sos.*
 No gos mostrar ma volentat
111. (f. 153 v.º) *Leonart de sos.*
 De uos me dolch qui perdeu temps en va
112. (f. 155) [*Leonart de sos*].
 Jonquers amichs pus axi sabandona
113. (f. id.) *Leonard de sos per la marquesa doristany.*
 Esforç me fall volent loar a uos
114. (f. 156 v.º) [*Leonard de sos*].
 Si per fallir a mi subtil enginy
115. (f. 157 v.º) *Leonard de sos gonya la goya que posa franci bussot.*
 Crueltat vol que gens no siamat
116. (f. 159 v.º) ...*de Cardona.* (Sors?)
 Tant quant mes serch e mes veig
117. (f. 166 v.º) (Sors)
 No sap ques fa sino çell qui deus pregua
118. (f. 167 v.º) ...*de Pedralbes.*
 Com porien stimar
119. (f. 168 v.º) *Coble sparça de mossen p. torroella*
 Vet que me vedes venir
 Cobra de 10 versos.
120. (f. 169) ...*per una sua galiota.* (Torroella)
 Alta senyora comtessa
121. (f. 170 v.º) ...*condicio de las donas.* (Torroella)
 Quien bien amando persigue
- 13 cobles de 9 versos. Aquest coneugut *Maldezir de las donas* se troba en els cançóners de *Stúñiga*, edició esmentada, i en *General d'Hernando del Castillo*, Valencia, 1511.
122. (f. 173) (*Torroella*).
 Nom aiut deu si uos no maiudau

123. (f. 173 v.º) *Pera torroella.*
Enamorats los qui per ben amar
124. (f. 175 v.º) *Pera torroella. esparça.*
Per tres mitgans son poder abilita
125. (f. íd.) *Pera torroella.*
Tant he parlat ffauorint lo renom
126. (f. 176 v.º) *Pera torrella.*
Jo so partit e partint me partia
127. (f. 177 v.º) (Lay den) [*Pera torroella*].
Qui volra veura un pobrestat
128. (f. 180 v.º) *Pera torroella.*
Ara pots fer amor tes volentats
129. (f. 181 v.º) *Pera torroella.*
O passio qui sens poder has fforça
130. (f. 182 v.º) [*Pera torroella*].
No sent ne veig ne hoig ne conech res
131. (f. 183) *Pera torroella.*
Vos maueu fet e podeu fer de mi
132. (f. 184 v.º) [*Pera torroella*].
Pvs nous desment ignorançal entendre
133. (f. íd.) *Sparça de pera torroella.*
Los frets stremes quel temporal sforça
134. (f. 185) *Pera torroella.*
Callen aquels quib seguats per amor
135. (f. 185 v.º) *Pera torroella.*
Tres ffalliments venen de vos retraire
136. (f. 186 v.º) *Pera torroella. lay.*
Com tot lo temps per venir he passat
137. (f. 188) *Pera torroella.*
Lexau lamor de parents he demichs
138. (f. 189) *Pera torroella.*
Doleu vos enamorats
139. (f. 191 v.º) [*Pere torroella*].
Tant mon voler ses dat amors
Aquest poemet colectiu porta els epígrafs de cada autor del qual en Torroella en retreu algún dictat precedits els noms pel mot *parla*.
140. (f. 206 v.º) [*Torroella*].
Passat he fins açi sens respondre ha vostre francesch ferrer,
no perque la mia volentat defugis a la comunicacio de les vostres
coeses...
Lletra en prosa que's retroba, incompleta, en N 211.
141. (f. 211) *mossen rodrigo diez.*
Qui pert son temps es be horat
142. (f. 211 v.º) *Mossen rodrigo diez.*
De vuy dema sen va lo temps

143. (f. 212 v.º) *Mossen sunyer.*
Mes ameria tenir febre
144. (f. 213 v.º) *Mossen sunyer.*
Mal mal | Deu li do quim fa aquest mal
145. (f. 214 v.º) *Mossen sunyer. sparça.*
Altre no se quim puxa millor dar
146. (f. íd.) *Mossen sunyer. sparça.*
Reyna de mi prech deu queus do bon iorn
147. (f. íd.) *Mossen sunyer.*
Prou li faça qui ha dit
148. (f. 215 v.º) [Marti gacia].
Adeu bon temps e bona sort
149. (f. 216) *Marti gacia.*
Absent de uos mon goig e be
150. (f. 217) *Lay de marti gacia.*
Desconsertat daquel saber
151. (f. 218) *Marti gacia.*
Per gran desir dona quem va de vos
152. (f. 219 v.º) [Marti gacia].
De ferm en ferm suy liguat ab la ferma
153. (f. 220 v.º) [Marti gacia].
No puix forçar tan lo voler
154. (f. 221 v.º) [Marti gacia].
En tal debat hay mis mon pensament
155. (f. 222 v.º) [Marti gacia].
Ho laç amor per que consent
156. (f. 223) *Mossen iacme scriua.*
En be fort punt suy entrat en la setla
157. (f. 223 v.º) [Mossen iacme scriua].
Pusque demandat mauets
158. (f. 224 v.º) *Francesch de la via.*
No fonch donat tal joy en tot lo setgle
159. (f. 226) *Pere galuany per lo sisme.*
Pus vey lo mon es vengut en tal cas
160. (f. íd.) *Ramon çavall.*
De mal saber ab verinos coratge
161. (f. 227) *Coble ab resposta.*
Vostre donas ablatiuia
162. (f. 227 v.º) ...nebot. fra Ramon roger derill. comenador de berbens
del orde de sant iohan dr iherusalem. lo qual deya que li auia em-
prenyada. vna filla. monge del monestir del guayre. (Arnau d'Erill).
O tu traydor qui tan souint renegues
163. (f. 232 v.º) ...preuere.
Mare de deu sus los cels subirana

164. (f. 234 v.º) ... pressa XXVIIJ. de maig de MCCCCL. tres e a XXVIIJ del dit mes e any fonch pressa la ciutat dempera per lo dit turch.
 Plors plants senglots e gemeschs de congoxa
 Les últimes cobles d'aquesta obra duen al marge, cada una, un dels epígrafs següents: *Lo papa, Emperador, Rey dongria, Mestre de perusa, Rey de frança, Duch de burgunya, Rey de castella, Rey de portugall, Rey de navarra, Rey descocia, Rey darago, Duch de Mila, Venecians, Florentins, Genoueses, Cathalans.*
165. (f. 241 v.º) *El galan.*
 Non tenendo que ffazer
 14 cobles castellanes de 8 versos.
166. (f. 243) *Mossen Auzias march.*
 Pus que sens tu algu a tu no basta
167. (f. 246 v.º) *Mossen Auzias march.*
 Qui de per si ne per deu virtuts vsa
168. (f. 252) *Mossen Auzias march.*
 Aquell ateny tot quant atenyer voll
169. (f. 253 v.º) *Mossen Auzias march.*
 Oval seraquell qui fora si mateix
170. (f. 258 v.º) *Mossen auzias march.*
 Coratge meu a pendre sforç molt tart
171. (f. 259, escapçada).
 [Lo tot es poch ço perque treballam]
172. (f. 269) ... *feta per mossen borra.*
 O quant es foll qui tem lo forçat cas
173. (f. 271) *Dança damor feta per en johan boscha.*
 No sab lo cami damor
174. (f. íd.) *Altra dança feta per lo dessus dit.*
 Amor ta gran senyoria
175. (f. 271 v.º) *Perot iohan per nostra dona.*
 O mare de deu senyora
176. (f. 272) *Perot iohan.*
 Principi de malas fadas
177. (f. 272 v.º) *Perot iohan per madama lucrezia.*
 En la pus alta fortuna
178. (f. 273) *Andreu de boxados.*
 Pus mon cosi me trau de pressa tanta
179. (f. 274; títol tallat) No ha gran temps caualcant io pensava
 Es la *Requesta d'amor de madama Sens mercé d'Alain Chartier traduïda per Francesc Oliver.* Cada cobra porta al marge un d'aquests rètols: *Parla lactor, Parla lamant o Parla lamada.*
180. (f. 290) *Romanç dels actas e cosas que larmada del gran solda ffieu en rodas. per Ffrancesch ferrer.*
 Qui veu pressent lo que may no ha vist
181. (f. 295) *Mossen auzias march.*
 Cobrir no puch la dolor quim turmenta

182. (f. 302, títol escapçat).
 Noble senyor e dels pus magnifichs
 Cap de uirtuts linatge de moncada
 En algunes cobles hi han els epígrafs següents: *Consell parlant en persona dun pare al fill, De bons costums, De humilitat, De baltat, De veritat, De fellonia retenir, De abstenirse de moltes coses, De paciencia, De conixer benefici, De consell, De regiment de casa e de vila, De muller, De joch, De mesura, De castigar lo fill, De riquesa, De diners, De iutges, Dels frares, Dels prelats, De monges, De Reys, De barons, De cauallers, Destudiants, De dir mal del mon i Tornada.*
183. (f. 305, títol mutilat).
 Arbreçellent en bon signe plantat
184. (f. 308) *Lay de Mossen nauarro.*
 'Si be damor me clam souent
185. (f. 310) *Vers de la nativitat de ihesu christ fet per mossen arnau march.*
 Vn nouell fruyt exit de la rabaça
186. (f. 312 v.º) *Obra de nostra dona feta per mossen johan garau.*
 Por ab gosar ardiment e temor
187. (f. 315) ... del monestir...
 Enamorats planyeu tots e plorau
188. (f. 316 v.º) *Declaracio dada per lo Duch iohan sobre lo camp de mossen pedro de sant steue e sanxo de saraunia. E fou publicada dilluns a XXXJ del mes de julioll de MCCCCLX viiiij per mossen iohan peyro secretari e protonotari de sa senyoria.*
 Vosaltres mossen pedro de sant steue e sanxo sarabia sabeu que lo diumenge...
 Un cartell i a continuació cinc quartets llatins.
189. (f. 317 v.º) *A la verga maria.*
 Molt humil mara de deu
190. (f. 318) *De santa magdellena.*
 De iesus sos tant amada

Q

París, Biblioteca Nacional, esp. 229

Cançoner castellà i català escrit per mans diferentes però de les darrerías del XV^è segle en paper sobre 81 folis de 295 × 210 mm. Les poesies castellanes no són escrites per mà catalana; les catalanes, que's redueixen a una sola poesía i una glossa d'una de castellana, van a la fí, folis 77-81, i són de lletra correguda com si s'haguessin afegit a un cançoner castellà que tingüés fulles en blanc, propòsit no continuat perque segueixen encara 27 folis blancs del mateix paper antic.

1. (Fol. 77) *Glossa sobre los motius de Jesuchrist feta per lo comanador Stela.*
 Foch diuinal cremant en lalta spera

2. (f. 79 v.º) *El C. or Stela.*

Tan gran byen vy en vos ver

Una cobla de 4 versos i altra de 8.—Publicat per C. B. Bourland, *The unprinted poems of the Spanish Cancioneros in the Bibliothèque Nationale, Paris*, en la *Revue hispanique*, XXI (1909), p. 555.

3. (f. íd.) *Otro suyo.*

Soledat y nueuas quexas

Una cobla de 4 versos i altra de 8.—Publicat per C. B. Bourland, *id. id.*, p. 555.

4. (f. 80) *El comenador Stela sobre biueleda si podras.*

Limportable turment de la trista forçada pertida mia. meresca una sola smena de acabat trihumpho de virtut...

Són 4 planes de prosa i una sola ratlla del foli 81 v.º El comentari de l'Estela és sobre la poesia d'en Joan Rodríguez del Padrón, *Vive leda, si podras.*

R

París, Biblioteca Nacional, esp. 226

Lletra del darrer terç del XV^{en} segle, escrit en 201 folis de paper, de 286 × 210 mm. Varen relligar-se plegats dos cançones, 1.^r català que és un fragment d'altre més extens, 2.ⁿ un de castellà. El català no comença per mancança dels primers 12 folis que han estat substituïts, ara, per altres tants folis de paper blancs. El cançoner castellà és d'escriptura molt diferent. Els títols de les poesies catalanes van de lletra molt allargassada. — Algunes obres catalanes són publicades per C. B. Bourland, *The unprinted poems of the Spanish Cancioneros in the Bibliothèque Nationale, Paris*, en la *Revue hispanique*, XXI (1909), pp. 463-471.

1. (Fol. 13; en la caplletra A una cara).

Abtesa gran te dauant los seus hulls

2. (f. íd.) *Hobra feta per en Leonard de sos en lo Consistori den fransi buçot que* (f. 13 v.º) *dix qui milor destroyra cruetat e guanya joya*
Crueltat vol que gens no siamat3. (f. 15) *Canço ho dança feta per en leonard de Sos.*

Per vos matur deslliberacio

En la caplletra P hi ha una cinta amb la llegenda: *Ama si vols esser amat.*

4. (f. 16) *Ffransi Johan.*

No sab que s fa sino cell qui deu prega

5. (f. 17) *Hobra feta per ffransi Johan puculull en lo consistori de mossen anthoni Çaplana lo qual posa una joya a qui millor diguera en laor de la creu animant los christians que anassen a la Crohada justada.*

Qual hom sentit pora dir ni penssar

Lo vers tirant a la joya.

Arbre molt sant en qual ha be granat

S

Barcelona, Arxiu del marquès de Barberà i de la Manresana

Escript a la darreria del XV^{en} segle en 197 folis (53 de blancs) de paper de 218 × 145 mm. Aquest cançoner està format per 10 plegs de 10 fulles cada un, notant-se la desaparició d'un pleg entre'l 4.^t i 5.e Els plegs van cusits al llom reforçats amb dos quadrats de pell; el relligat, de l'època, és de pergamí flexible amb un tancador de baga al pla, on hi han escrites les lletres *Cançoner*. S'ha fo-

liat modernament en llapiç tots els folis útils i alguns, molt pocs, dels blancs. — S'ha donat notícia d'aquest manuscrit en Baselga, *El cancionero catalán de la Universidad de Zaragoza*, 1896, pp. 393-399, apèndix E.

1. (Fol. 1) *Cobles fêtes per don* (en blanc el nom) *de la fuyaça del castell de Fragua en lo temps del infortuni del illustre don Karles primogenit darago.*
Merauellat estich de ço que hoig
2. (f. 2) *Pregunta de don diego de Castre al Principe don Karles quando el S. R. su padre le truxo presonero de la ciudat de Lerida en la qual fue tomado en lanyo LX el segundo desembre e fue liurado el primero de març siguiente.*
Excellente virtuoso
3 cobles de 12 versos la 1.^a i de 13 les 2.^a i 3.^a
(f. 2 v.º) *Respueste del S. principe.*
Pora tiempo quiatoso
3 cobles de 13 versos.
3. (f. 3 v.º) *Johan de Mena.*
Guay daquel hombre que mira
12 dècimes i una quintilla.—*Cancionero General*, 1575, f. 48; Foulché-Delbosc, *id. id.*, 139.
4. (f. 6) *Johan de Mena.*
Cuidar me haze cuidado
10 cobles de 8 versos i una de 4.—Foulché-Delbosc, *id. id.*, p. 194.
5. (f. 7 v.º; cobla esparça de Joan de Mena).
Si fueras como tu eras
12 versos.
6. (f. 8) *Sperança de Johan de Mena.*
A hunque soi companyon pobre
8 versos.
7. (f. íd.) *Pregunta de Johan de Mena.*
Desit me vos Amadores
12 versos.—Foulché-Delbosc, *id. id.*, p. 199.
8. (f. 8 v.º) *Johan de Mena.*
A ti sola turbacion
11 cobles de 8 versos i «fin» de 4.—Gallardo, *Ensayo*, col. 507; Foulché-Delbosc, *id. id.*, p. 190.
9. (f. 10 v.º) *Johan de Mena.*
Dolet vos de mis dolores
10 cobles de 8 versos i una de 4.—*Cancionero general* de 1511, edició de 1882, t. I, p. 123.
10. (f. 12 v.º) *Los siete gozos damor de Johan Rodriguez de Padron Amador de la princessa donya Maria Reyna de Castilla.*
Ante las puertas del templo
7 cobles de 10 o de 9 versos, 6 de 12 i de 13, 9 de 9 a 10.—Imprès en el *Cancionero de Stúñiga*, p. 53;
11. (f. 17) *Mossen Pere Torrella.*
Sino benina cruel
12 dècimas i una quintilla.—Gallardo, *Ensayo*, col. 552.

12. (f. 19) *Mossen Pere Torrella.*
 Aqueste tuyo mal triste
 15 desenes. — Gallardo, *Ensayo*, col. 502.
13. (f. 21 v.º) *Sparça del mesmo.*
 Aue con los hombres paç
 9 versos.
14. (f. 22; altra esparça).
 Mas embidia he daquel
 8 versos.
15. (f. íd. i altra esparça).
 Vet que me vedes biuir
 10 versos. — Gallardo, *Ensayo*, col. 507.
16. (f. 22 v.º) *Cancion.*
 Pues seruicio me desplaze
 3 cobles de 4 versos.
17. (f. 23 blanc; f. 24) *Juan de Mena al Rey don Juhan de Castilla.*
 Las trezientas coblas que le hizo por los fetxos de Castilla quando
 el Rey de nauarra el infante e los otros caualleros se mostraron
 contra el seruicio del ditxo Senyor Rey, e comienza el tractado persiguiendo la obra.
 Al muy prepotente: don Juhan el segundo
 R. Foulché-Delbosc, *Cancionero Castellano del siglo XV*, I, 1912, p. 152.
 f. 61 v.º, acaba: *Fue presentado el presente tractado al rey Johan en Tordesillas a vyente tres dias del mes de febrero anno del nacimiento del nuestro Senyor Jhesu Christo mill e quatrocientos cuarente tres por Juhan de mena cordoues.*
18. (f. 61 v.º) *Johan de Mena.*
 Poder de gran poderio
 10 versos.
19. (f. 62) *Johan de Mena.*
 Mas clara que la luna
 3 cobles de 10 versos. Foulché-Delbosc, *id. id.*, p. 182.
 Segueixen 17 folis en blanc no numerats.
20. (f. 63 v.º) *Vos vestir como las rosas*
 Una cobla de 11 versos, altra de 10 i altra de 6.
 Aquí s'arrencà el pleg que manca.
21. (f. 64 v.º) *Coblas que hizo mossen Pero Torrelles catalan deziendo mal de las mugeres.*
 Quien bien amando persigue
 12 cobles de 9 versos. — Vegin-se P. 122.
 (f. 66 v.º) *Respuesta al mal dicho de mossen pedro Torrelles catalano Quien bien amando persigue. Gomes Manrique.*
 Conuiene que se castigue
 12 cobles de 9 versos.
 Venen ara 15 folis en blanc.
22. (f. 68 v.º) *Si tu crueza me priua*
 5 versos.
23. (f. íd.) *Pus conexeu vos am ab fermetat*

24. (f. 69) *Francisco Vidal de Voyo.*
Sils trebals que dona amor
25. (f. 69 v.º) *Johan de Sencliment.*
Los fats cruels per miga de fortuna
26. (f. 71) Si vos moriu el jutgeus condemnant
27. (f. íd.) *La bella dama sens merce.*
No ha gran temps caualcant yo pensant
D'aquesta obra no n'hi ha sinó les 7 primeres cobles, però amb intent de continuar la copia's deixaren 31 folis en blanc que el modern foliador no va comptar.
28. (f. 72 bis v.^o) *Leter de frar P. M. al illustre don Karles primogenit de arago quant fou detingut per lo S. R. son pare e portat en lo castel de Morella. la qual fo feta en Barcelona.* (Pere Martineç.)
Si la present mia ta excellencia veura honrade vestidura e
fora lacustumat: la noua congoxa tua nouell estil me procure...
Acaba a mitjan plana següent amb aquests mots:
... que malicie no cause: de la ciutat herculea que en la liber-
tat de ta excellentie sens james cançar treballe.
29. (f. 73) Vosaltres jovens en la pensa dels amor continuadament
habita...
Letra de Exilles que fa a políçena...
(f. 74) *Poliçena respon ha exilles.*
(f. 75) *Contencio de Ajax talamon e Ulixes. Ajax a Talamon.*
(f. 80, acaba amb aquests mots:) ...Aportare primer alegres noues
a Exilles del esforçat hereu de ses armes.
Fa de pròleg d'aquestes lletres un plagi del Proemi de la *Gloria d'amor* de fra Rocaberti, que no són altres que les que escrigué Corella i que's troben en el ms. 89-4-19 de la Universitaria de Valencia, reproduïdes en l'edició d'en Ramón Miquel i Planas, *Obres de J. Roiç de Corella*, Barcelona, 1913, pp. 279-282. La *Contencio* figura en primer lloc en el ms. de Valencia (f. 1) i en l'edició (pp. 3-11).
30. (f. 80 v.º) *Oracio facta per materia de complanctu Amoris Anno
domini M CCCC trigesimo In sancto justo Barchne.*
Es una obra en prosa a tall de sermó que dèu esser escrita per mossèn Bartomeu Castelló, mig en català, mig en llatí al principi, després tot és en català i en forma dialogada essent mossèn Castelló qui fa les demandes i les respistes al déu d'Amor. Acaba la obra al f. 85.
31. (6 folis blancs numerats al llapiç; f. 92) *Canso.*
La cruel fortuna mia
Es en català.
32. (f. íd.) *Cançion.*
Pues me teneys soiugado
Una cobla de 5 versos, altra de 4 i altra de 5.
33. (f. 92 v.º) James degu ama lo que no veu
34. (f. 93 v.º) No pug dir sert virtut o gentilesa
35. (f. íd.) *Esparsa.*
La virtut sou en propria forma
36. (f. íd.) *Esparsa.*
No crech al mon sia tant linda dama

37. (f. 94) *Esparsa.*
Per quem dieu que nous vull ma senyora
38. (f. íd.) *Esparsa.*
Ab pena gran mos debils sentiments
39. (f. íd.) *Esparsa.*
Ja no tench res que tot vostre no sia
40. (f. 94 v.º) *Esparsa.*
Esper esper de vostra senyoria
41. (f. íd.) *Esparsa.*
Com fel amant pres vida dasperansa
42. (f. íd.) *Esparsa.*
Del ja promes no tench mes auant cura
43. (f. íd.) *Esparsa.*
Sim trop abssent de vostra gentilesa
44. (f. 96) En aquell jorn en queus viu ma senyora
45. (f. íd.) Cercant cami de poder esmerçar
46. (folios 97-98 blancs; f. 99) *Aquesta es la letra que fa mossen Pere Pou als enamorats e enamorades emprant los de valença contra lo falç amor de quis desig segons se veura per los deseximents dauall escrits.*
En lo temps que la desliberacio mia e dels homens guerres
feye viurem pacifich...
(f. 99 v.º, acaba el text de prosa i comencen 9 cobles de versos.)
Deseximents deseximents

Segueixen an aquests versos les següents rèpliques i respistes en prosa:

- (f. 101) *Resposta del noble don Francesch de Pinos a mossen Pou.*
- (f. 102) *Replica de mossen Pou a don Francesch.*
- (f. 102 v.º) *Resposta de Vilademan a mossen Pou.*
- (f. 103 v.º) *Respose de mossen Almugauer a mossen Pere Pou.*
- (f. 104) *Replica de mossen Pou a mossen Almugauer.*
- (f. 104 v.º) *Segona resposta de mossen Almugauer.*
- (f. 105) *Segona replica den Pou a mossen Almugauer.*
- (f. 106) *Terça Resposta de mossen Almugauer.*
- (f. 106 v.º) *Resposta den Pe Johan Ferrer.*
- (f. 108 v.º) *Replica den Pou a Pe Johan Ferrer.*
- (f. 109) *Segona Resposta den Pe Johan Ferrer a Pere Pou.*
- (f. 110 v.º) *Segona Replica de Pou a Pe Johan Ferrer.*
- (f. 112 v.º) *Respose den Bernat Turell a mossen Pou.*
- (f. 113 v.º) *Replica den Pou a Bernat Turell.*
- (f. 114 v.º) *Segona resposte den Bernat Turell a mossen Pou.*
- (f. 116) *Segona replica den Pou a Bernat Turell.*
- (f. 117) *Resposta den Johan de Cruhilles a mossen Pere Pou.*
- (f. 118 v.º) *Letre de Johan de Cruhilles a mossen Pou.*
Altre Letre de Johan de Cruhilles a mossen Pou.
- (f. 119) *Replica de mossen Pou an an Johan de Cruhilles.*
- (f. 120 v.º) *Segona resposte de Johan de Cruhilles a Pou.*

- (f. 121 v.) *Resposta den Johan Boscha.*
 (f. 123) *Replica den Pou an an Johan Boscha.*
 (f. 124) *Resposta den Franci Desvals.*
 (f. 124 v.) *Replica de mossen Pou.*
 (f. 125) *Resposta de Jacme Ciualler a mossen Pou. la qual feu en nom de Bernat Turell sens que ell noy fou demanat. ab les cobles.*
 En acabat de la resposta segueixen 8 versos començant per:
 Amor amor jous atorch senyoria
 (f. 126) *Replica den Pou a mossen Jauchme Ciualler.*
 (f. 127 v.) *Respose de Miquel de Dous a mossen Pou.*
 Després d'aquesta carta el mot *Finis*.

T

Nova York, Biblioteca de la Hispanic Society of America

Escript per diverses mans catalanes en l'últim terç del XV^è segle sobre 312 planes de paper de 268 × 210 mm. La p. 20 és blanca. Paginat i relligat modernament, al llom duent el rètol: *Cancionero del siglo XV*. Se tracta d'un cançoner castellà escrit a Catalunya en el qual apareixen barrejades les obres dels poetes nadius de Castella amb els dels de Catalunya: solament a la fí se veuen 4 poesies en català. — Descrit per R. Foulché-Delbosc, *Deux chansonniers du XVe siècle*, extret de la *Revue hispanique*, t. X, pp. 5-18, al qual seguim. Anotarem no més que les obres castellanes d'autor català i les escrites en català.

1. (Pàg. 101) *Obra fetcha por mossen auinyo por la viuda de ribas.*
 Ribas soys que derribays
 5 cobles de 10 versos i una de 5.
2. (p. 110) *Mossen auinyo.*
 De nueua inuencion
 7 cobles de 8 versos.
3. (p. 112) *Otro.*
 Si yo triste me partiera
 4 versos.
4. (p. íd.) *Otro.*
 Ausente de uos mi vida
 4 versos.
5. (p. íd.) *Otro.*
 Veyendo nou passo legar
 3 versos.
6. (p. íd.) *Otro.*
 Porque pierdes opinion
 6 versos.
7. (p. 113) *Otro.*
 Si el dolor de la partida
 5 versos.
8. (p. 113) *Otra diuinetiua de mossen crespi ha mossen auinyo.*
 Qual es aquella profunda cauerna
 8 versos.

- (p. 114) *Respuesta por mossen auinyon.*
 A todos donaua la muerte eterna
 8 versos.
9. (p. 136) *Otra fetxa por mosen pedro torella.*
 Sino benigne cruel
 12 cobles de 10 versos i una de 5. — Gallardo, *Ensaya*, I, col. 552; *Cancionero general*, II, p. 501.
10. (p. 160) *El mal dezir de las mujeres que hizo mosen pedro torroella.*
 Quien bien amando persigue
 11 cobles de 9 versos. — Publ. Gallardo, *Ensaya*, I, col. 549; *Cancionero de Lope de Stúñiga*, p. 395; *Cancionero general*, I, p. 381; *Cancionero de Gómez Manrique*, I, p. 77; Baselga, *El cancionero de la Universidad de Zaragoza*, p. 152.
 (p. 162) *Defensa del mal dezir de las damas que hizo mossen torroella*
 fetxa por un gentil hombre que se dice ropero.
 Yo non se quien soys torroellas
 13 versos. — Publ. *Cancionero de Anton de Montoro*, Madrid, 1900, p. 227.
11. (p. 171) *Obra fetxa por mossen auinyon.*
 Honestad y fermosura
 10 cobles de 10 versos.
12. (p. 177) *Obra fetxa por un gentilhombre del adelantado de murcia*
 por na Suaris.
 O que viva fermosura
 10 cobles de 10 versos.
13. (p. 180) *Mosen pedro torroella.*
 A duenya por quien virtud
 4 cobles de 10 versos i una de 6. — Gallardo, *Ensaya*, I, col. 536.
14. (p. 221) *Mossen auinyo.*
 Conoscida la beldad
 5 cobles de 10 versos i una de 5.
15. (p. 232) *Mossen auinyo.*
 Dudos en el trobar
 6 cobles de 10 versos i una de 5.
16. (p. 239) *Mossen pera torroella.*
 Aqueste tuyo mas triste
 15 cobles de 10 versos. — Gallardo, *Ensaya*, I, col. 502.
17. (p. 245) *Otra de mossen p. torroella que fingio desser muerto.*
 Vet que me vedes beuir
 10 versos. — Vegi's S₁₅.
18. (p. 248) *Mossen auinyo.*
 Vn grado superlatiuo
 5 cobles de 10 versos.
19. (p. 273) *Glosa feta per mossen pera torroella ha esta cobla quis*
 seguex per la illustra senyora dona johana darago Reyna de napols.
 Entra las otras soys vos
 6 cobles de 9 versos i una de 5.
20. (p. 275) ... *rragona.*
 Ab cor homill molt deuot e contriste
 7 cobles de 8 versos i una de 4.

21. (p. 277) *Mossen auinyo.*
Los mals cuberts no porten may planyença
7 cobles de 8 versos i una de 4.
22. (p. 309) *Mossen auinyo.*
Socors de les muses nom par que fretura
5 cobles de 10 versos. Comentaris en català als marges interior i exterior.
23. (p. 311) *Mossen auinyo.*
Si nuega fos morta tornara reuiure
4 cobles de 10 versos.

U

Valencia, Biblioteca Universitaria, 88-4-19

Escrit a darreries del XV^è segle en 1 + cxxxxij folis de paper, de 280 × 204 mm. Caplletretes senzilles però elegants. Potser l'escribent no acabà de copiar totes les poesies d'en Corella, perquè en els 8 folis de la fí que va deixar en blanc els ompliren diverses mans dels segles XVI^è i XVII^è. Relligat en pergamí, duent al llom el rètol: *Obres de Mossen Corella* escrit de llarg a llarg en lletra gòtica; apareixent, de resultes del relligar, mossegades algunes marques de foliació. En la primera guarda hi han dos ex-libris el primer dels quals és *De la Libreria Mayansiana*. — Diverses vegades ha estat esmentat aquest manuscrit i descrit en tot o en partida; vegi'n-se principalment: Ximeno, *Escriptores de Valencia*, 1747, I, p. 63; L. d'Oatalville (Pasqual Boronat) en la *Revista de Catalunya*, Barcelona, 1897, pp. 113-118, 166-173, 204, 249-261, deturant-se al nostre núm. 20; Ramón Miquel i Planas, *Obres de J. Roiç de Corella*, Barcelona, 1913, edició completa de tot aquest cançoner; J. Massó i Torrents, *Manuscrits catalans de Valencia*, en la *Revista de bibliografía catalana*, VI, pp. 146-167; Marcelino Gutiérrez del Caño, *Catálogo de los manuscritos existentes en la Biblioteca Universitaria de Valencia*, Valencia, 1913 (1914), t. III, p. 120.

En el foli preliminar obra el manuscrit una *Taula de les obres que son en lo present libre*; i en el foli 1 comença el text sota el títol en lletra grossa: *Obres: de Mossen Corella*.

1. (Fol. 1) *Rahonament de Thelamo e de Ulixes en lo setge de Troya dauant Agameno apres mort de Achiles sobre les suas armes.*
2. (f. iv) *Plant doloros de la reyna Ecuba rahonant la mort de Priam e de Poliçena e de Astrianacres.*
3. (f. viii) *Prolech en la istoria de Josef fill del gran patriarcha Jacob.*
4. (f. xxv v.^o) *La istoria de Leander y Hero.*
f. xxvi v.^o, acaba el capítol IV amb 8 versos el primer dels quals és:
Tan gran dolor lo meu cor trist esquinça
- f. xxvij v.^o, acaba el capítol VI amb 3 versos el primer dels quals és:
Del mon nom dolch que la vida vull perdre
- f. xxx, a mitjàn capítol XII, 8 versos el primer dels quals és:
Lo foch que veig ençes alt en la torre
- f. xxx v.^o, a mitjàn capítol XII, 4 versos el primer dels quals és:
Cuyta cos mort que lamor quet fa perdre
- f. xxxiv v.^o, aprop de la fí, 4 versos el primer dels quals és:
Amor cruel quils has vunits en vida
5. (f. xxxiv v.^o, es illegible; aquest foli i els dos següents que havien de contenir, segons la taula, *Les liçons de morts i La letra que honestat escriu a les dones*, han estat, el primer empastifat que

- no sen pot llegir una paraula i els segons arrengats. En el foli
 XXXVj hi ha'l final de la segona de les dites obres en l'indret:)
 ... esperança e caritat preclarissimes tres reynes...
 i acabant:
 ... tant com la lengua pugua moure cridare Requiescat in
 pace.
6. (f. XXXVIj v.^o) *Tragadia rahonant un cas afortunat que a una
 dama li esdeuench.* [Caldesa]
 f. XXXVIIj, 2 cobles estramps de 14 versos el primer dels quals és:
 Mouras corrent la tremuntana ferma
 f. XXXVIIj v.^o, una cobla estrampa de 14 versos el primer dels quals és:
 Clarament veig quen la mundana orla
7. (f. XXXX) *Escriu una dona qui ha nom Veritat la present letra a les
 altres dones mostrant elles ser mes perfetes quels homens.*
 f. XXXV; a la fi d'aquesta obra una cobla de 18 versos estramps el primer dels
 quals és:
 Mare daquell qui de la creu en larbre
8. (f. XXXV v.^o) *Escriu lo Princep don Carles a mossen Corella.*
 (f. XXXVIj) *Respon mossen Corella.*
 Acaba amb 4 versos el primer dels quals és:
 Beda sou vos senyor quant vos contempla
 (f. XXXVIj) *Respon lo Senyor Princep.*
 (f. XXXVIIj) *Respon mossen Corella a la primera replica del
 Senyor Princep.*
 Acaba amb 12 versos el primer dels quals és:
 Dun bell joyell senyor tinch inuentiuia
 (f. XXXIX) *Replica lo Senyor Princep a la segona resposta de
 Mossen Corella.*
 (f. L) *Respon mossen Corella a la terça letra del Senyor Princep
 desdientse del que haia dit en les dos primeres.*
 Acaba amb 9 versos el primer dels quals és:
 Senyor del mon qui passau en saber
9. (f. Lj v.^o) *Lamentacio de Mirra filla de Cinaras.*
 (f. LV) *De Narciso.*
 (f. LVIIj) *De Piramus e Tisbe.*
10. (f. LXj) *Lamentacio de Biblis.*
11. (f. LXIV) *Escriu Medea a les dones la ingratitud e desconeixença de
 Jeson per darlos exemple de honestament viure.*
12. (f. LXXV) *Parlament o collacio que sesdeuench en casa de Beren-
 Mercader entre alguns homens destat de Valencia. los quals orde-
 naren les istorials poesies següents. ço es cascua la sua en son ele-
 gant estil.*
 (f. LXX v.^o) *Parla Berenguer de Mercader la ouidiana poesia de
 Cefalo e Procha.*
 (f. LXXX) *Aci Johan Escriua recita la ouidiana dolorosa faula del
 gran musich fill de Caliope Orfeu. lo qual ab dolorosa lamentacio
 per la mort de Erudiçe muller sua ab acordada musica deualla en
 los inferns lanima de aquella cercant recita Orfeu.*

- (f. LXXXIIj) *Aci Guillem de Vilarrasa semblantment recita la vulgar ouidiana faula de Silla filla del Rey Niso.*
- (f. LXXXV) *Aci Lois de Castellui recita la fabulosa ouidiana istoria de Pacife muller del Rey Minos per lo desorde dela del Toro conçebent de aquell lo Minotauro estant Minos en lo setge del Rey Niso.*
- (f. LXXXVI v.º) *Aci lo noble baro don Johan de Proxita recita la vulgar ouidiana poesia de Progmes e Filomena germans E Tereu cruel rey de Tarcia.*
13. (f. LXXXXIj v.º) *Letra fengida que Achilles escriu a Policena en lo setge de Troya apres mort Hector.*
(f. LXXXXIIj v.º) *Respon Polisena.*
14. (f. LXXXIXj) *Lo Johi de Paris. Escriu Johan Escriua a Mossen Corella.*
(f. LXXXVII; a mitjan capitol *La sentencia de Paris* hi han 6 versos començant:)
Preniu lo pom mare del gran Cupido
(f. íd. v.º) *Parla mossen Corella.*
15. (f. c v.º) *La istoria de la gloriosa santa Magdalena.*
f. cxv v.º, a la sí 5 versos-dedicació el primer essent:
Fflor donestat deuota senyora
16. (f. cxvj) *Sepultura de Mossen Franci Aguilar.*
17. (f. cxxj v.º) *La vida de la gloriosa Santa Anna.*
18. (f. cxxx; desd'aquí endavant venen les obres poètiques). *La vida de la sacratissima Verge Maria Mare de Deu Senyora nostra.*
Ans que del cel girant mogues lo vogi
19. (f. cxxxIIj) *Oracio a la sacratissima Verge Maria tenint son fill Deu Jhesu christ en la falda deuallant de la creu.*
Ab plor tan gran que nostres pits abeura
20. (f. cxxxv v.º) *De mossen Corella per Caldesa.*
Sil ferro calt refreda la ma casta
21. (f. cxxxVIj v.º) *Descriu mossen Corella la sepultura de sa enamorada.*
En letres dor tendreu en lo sepulcre
22. (f. cxxxvij) *Dell mateix a sa enamorada.*
Es vostre cor d'açer ab tan forts tempre
23. (f. cxxxvij v.º) *Demana mossen Fenollar a mossen Corella.*
Lo credit gran que de subtil entendre
(f. cxxxvij) *Respon mossen Corella.*
Es pietat si be y voleu entendre
24. (f. cxxxvij v.º) *De mossen Corella.*
Ab los peus verts los vlls e çelles negres
25. (f. cxxxvij) *Dell mateix a Bernat del Bosch.*
In utroque jure gran doctor insigne
26. (f. cxxxvij v.º) *Dell mateix.*
Mos vlls tanquats per que altra no mire

27. (f. CXL) *Cobla que legint la per larch diu contentament e legint la per mitat diu descontentament, de mossen Corella.*
 De bens e plaer tostems abundos
28. (f. íd.) *Dell mateix.*
 Los qui amau preneu aquesta cendra
29. (f. CXXXX v.^o) *Cobla esparça dell mateix.*
 Sin lo mal temps la serena be canta
30. (f. CXXXXj) *Demanda feta per mossen Corella al Sor Princep.*
 Fflor de saber de quil saber estilla
 Respon lo senyor Princep.
 Al que del saber sus metros atilla
31. (f. CXXXXj v.^o) *Demana mossen Fenollar a mossen Corella.*
 Ma voluntat no menys freda que marbre
 Respon mossen Corella.
 Tres causas son que ab fredor de marbre
32. (f. CXXXXij) *Dell mateix.*
 No fon tan gran dels juheus la temor
33. (f. CXXXXij) *Cobla que mossen Fenollar trames a mossen Corella que legint la tota diu mal e legint la per mitat diu be.*
 Un altre sen Pau no sou vos mossenyer
 Aquí acaba el ms. de les obres de mossen Corella en el qual devien haver de
 continuar-se altres poesies de l'autor. Vuit folis que el primer copista deixà blancs,
 s'ompliren amb diverses obres als segles XVIe i XVIIe. Aquests vuit folis no són
 xifrats.
34. (f. 1.^r) *De una monja Coblas.*
 Ya no basta sufrimiento
 Són 18 cobles castellanes repartides en tres columnes, que duen la data 1543.
35. (f. 1.^r v.^o; conté una oració llatina)
36. (f. 2.ⁿ) *A ruego pedimento y importunacion de una noble magnifica sabia y hermosa Religiosa. Diego Valles notario Valenciano compone e inventa e ordena las siguientes contrahechas a las del chiste coplas o no se que de la monja.*
 En tanto merecimiento
 Són 18 cobles de la mateixa mà que va escriure la poesía 34.
37. (f. 2.ⁿ v.^o) *Una gentil dama Valenciana demanda a un affectat criat li volgues donar trellat del chiste De la monja e trellat del contrafet per aquell en la mateixa lengua e natural lo manat respon ab les cobles metres e versos segunts.*
 Si a la yra Real y a la força de amor
 Són 6 cobles de 8 versos i Retoch de 2.
38. (f. 3.^e-6.^e v.^o) *Liber secundus de Anima.*
 Tractat llatí en prosa.

X

Barcelona, Biblioteca Universitaria, 21-4-1

Acabat d'escriure en 1486 per Narcís Gual en 278 folis xifrats de guarisme + 27 sens xifrar de paper, de 204 × 145 mm. Al relligar-se aquest ms. s'hi ajuntaren tres textos que no li pertanyien. L'escrivent va intitular el seu recull *Jardinet de orats*, títol que potser havent desaparegut una portada, ha estat refeta amb lletra del XVIII^{en} segle amb un resum de la taula, que's relligà a la fí en acabat dels tractats afegits. El relligat és en pergamí flexible duent al llom, a més de les signatures que tenia el ms. en la Biblioteca del Carme de Barcelona, el rètol *Jardinet de Orats*. El relligador va escapçar diversos folis, algun dels quals manca. 4 folis de guarda al principi i 4 a l'acabament, essent només el primer d'aquests darrers de paper antic. — En Villanueva, *Viaje literario*, t. XVIII, pp. 224-5, va veure aquest cançoner a la biblioteca dels Carmelites, però en porta una descripció en Ramón Miquel i Planas, *Obres de J. Roiç de Corella*, pp. xxvij-xxix. S'han publicat una bona partida d'obres d'aquest cançoner, per F. P. Briz, *Llibre intitolat Jardinet de Orats, compost de diverses strofes y rims en moltes llengües...* Barcelona, 1868 [1869] i per Antoni Bulbena, *Llibre intitolat Jardinet de Orats. Fragments inèdits...* Barcelona, Biblioteca de la «Revista de Catalunya» [1897]. Les obres d'en Corella se troben també reproduïdes en l'esmentada edició de les obres d'aquest autor feta per en Miquel i Planas.

En un full adobat, amb lletra del segle XVIIe se copia potser el títol primitiu que debia trobar-se estropellat; és així: [Libre i]ntitolat *Jardinet de orats* compost per diuerses proses y rims En moltes lengües | Los principals auctors dels son | Mossen Joan Roig de Corella valencia | mossen Bernat Fenollar valencia | en Vidal en Verdanxa y | en Vilaspínosa notaris de Valentia | Me Joan Scriua Caualler de Valencia | Lo mag.^{ch} Comanador stela de Barch.^{na} | Miquel Stela de barch.^{na} | Romieu Lull catala | lo comanador Rochaberit catala | Mossen pere Torroella catala | Pere Johan Ferrer caualler catala | de Claudio presa y de Ouidi versions | Francesch Alegre de barcelona | Guillem Oliuer de barcelona | lo compte de Oliua Moreno y ... scriba valencia.

1. (Fol. 1) *La vida de sancta Anna feta per lo Magnifich mossen Joan roiz de Corella caualler de Valencia e studiant en sacra teologia dirigida a la magnifica S.^{ra} Montpalaua de castellui.*

N'existeix una edició, sens lloc ni data, potser Valencia 1485?; treta d'aquest ms. la publiquen Briz, *op. cit.*, pp. 5-17; Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 365-385.

Segons la numeració manquen els folis 12-13 sens que's vegi rastre de la llur desaparició; seguint la taula aquests dos contenien *Figura domini nostri Jesu christo*.

2. (f. 14) *Cobles fetes per mossen fenollar e per mossen Joan Scriua caualler contemplant en Jesus trinificat.*

Qui deu vos contempla de la creu en larbre

Les cobles senasses porten el nom *Mossen Fenollar* i les parelles *Mossen Johan Scriua*.

3. (f. 27) *Obre fete per lo Magnifich comenador Stela de Barcelona. Jesu christ stant nuu agenollat sobre la creu tenint dauant stesos per terra los turments de la passio diu aquestes paraules.*

Sant deu Inmens e pare prescient

La 2.ª cobla duu l'epígraf *Respon deu lo pare.*

4. (f. 27 v.º) *Oracio feta en nom del Comenador stela a deu lo pare narrant tots los turments que Jesu christ te deuant.*

Causa causant obrer Incomprendible

Des de la 4.ª cobla endavant totes duen un títol.

5. (f. 33 en blanc; f. 34) *Obra feta per Miquel stela de Barcelona Intitulada Comedia de la sagrada pacio de Jhesu christ.*

Foch diuinal cremant del mes alt polo

Al marge exterior els versículs dels evangelis en els quals cada cobla està inspirada.

6. (f. 37) *Cobles de Romeu lull scusant se de hun mal dit quere Inculpat per una dama.*
 Sius he maldit en pensar ni per obre
 Aquest foli ha estat transportat del lloc on li corresponia segons la taula; està enganxat en aquest lloc.
7. (f. 124, foli mudat de lloc i enganxat aquí) *Resposta de Romeu Lull a tres cobles del S.º compte de Oliua qui mes loaria e millor la S.ª na Francina rossa. metent per joya un diamant responent per los mateixos rims.*
 Comte Senyor puys virtut es la rama
8. (f. 124 v.º) *Otra respuesta de Romeu lull a las mismas coplas del S.º Conde doliua en castellan.*
 Doliua vos conde senyor muy discreto
 3 cobles de 10 versos.
9. (f. 37) *Obre fete per Romeu Lull responsiua com nostre dona en los vint trihumphos triumphos. De la sua concepcio.*
 Misteri gran o concebiment noble
 Cada cobla porta un epígraf.
10. (f. 41 v.º) *Obra feta de strams per Romeu Lull en laors de la glorio-sissima mare de deu.*
 Per satisfer al que tant me obliga
11. (f. 42 en blanc; f. 43) *Questio moguda per mossen Fenollar preuere a mossen Joan Vidal preuere an Verdanxa e an Vilaspinosa notaris La qual questio es disputada per tots. e daquella sentenciat per Miquel stela. Veure.*
 Per be que lo mon en tals fets huy sia
 Els quatre contradictors valencians elegeixen primer per jutge Mossèn Corella, mes aquest no sentenciant elegeixen jutge en Miquel Stela de Barcelona. Gaire bé totes les cobles d'aquesta tençó porten epígrafs.
12. (f. 62) *Resposta feta per mossen Torroella al Comenador Rochaberti Castella demposta.*
 Apres que per mijia dels forans sentiments e per opinades apprehensions son presentades les coses al pensament...
 f. 63 v.º, acaba recomanant que «degan saber lo consell daquesta següent canso per mi fete», que té 4 versos el primer essent:
 Pus nom consent sperança
 Publicat per Briz, *op. cit.*, p. 92.
13. (f. 64) *Lamentacions de Mirra e Narciso e Tisbe per mossen Corella Caualler e en sacra Theologia professor.*
 A l'indret del darrer paragaf, en el qual en Corella plagia el proemi de la Gloria d'Amor d'en Rocaberti, se llegeix al marge interior: «Prouerbiu vulgare: Cassa | guerres y amors | de hun placer mil dolors».—Publicat per Briz, *op. cit.*, pp. 95-111, i per Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 165-190.
14. (f. 79 v.º) *Istoria de Biblis qui se enamora a Cano germa seu feta per lo R.º mestre Corella.*
 Publicat per Briz, *op. cit.*, pp. 112-116, i Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 193-200.
15. (f. 84 en blanc; f. 85) *Tragedia de Caldesa feta per mossen Corella.*
 f. 87 v.º; 2 cobles de 14 versos, essent el 1.º vers de la primera:
 Mouras corrent la tremuntana ferma

- A la fí altres 14 versos el primer dels quals és:
- Clarament veig quen la mundana orla
Publicat per Briz, *op. cit.*, pp. 117-120, i per Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 123-129.
16. (f. 89) *Obre de Romeu lull contrita fogint a joll e desonest amor.*
Sin temps passat hagues hagut coneixer
 17. (f. 90) *Obre contrita en strams feta per Romeu Lull.*
De bocadens postrat estich en terra
 18. (f. 91) *Romeu lull clamant se com no pot fugir als lassos damor.*
Yo fuig damor per viuren libertat
 19. (f. 91 bis) *Strams sobre lo desconaxent amor.*
Mon sentiment ha perdut del tot lesma
 20. (f. 92) *Pensament fet per en Pere Joan ferrер Caualler.*
Publicat per en Ramón Miquel i Planas en el seu *Novelari català dels segles XIV a XVIII* [Barcelona, 1910].
 21. (f. 98 v.º) *Obre feta per Romeu Lull Intitulada lo Consistori de amor.*
Lalt triunphant cupido deu de amor
 22. (f. 102 v.º) *Cobles de Romeu Lull de hun proceheix amor.*
Fantesiant molt souint en amor
 23. (f. 103 v.º) *Cobles de Romeu lull requerint o accitant a sa dama en amarlo.*
Lexem estar amor nom dones guerre
 24. (f. 104 v.º en blanc; f. 105) *Faula de les amors de Neptuno y diana ab la transformacio de aquella en Rocha per la ira de Cupido. feta per Claudio poeta y transladada en vulgar cathalana lengua.*
Publicat per en Ramón Miquel i Planas en el seu *Novelari Català* [Barcelona, 1911].
 25. (f. 116 v.º en blanc; f. 117) *Platica de amor scrit per manament del Rey Don Johan de Inmortal record per Ffrancesch Alegre.*
Communis omnium animancium est compunctionis appetitus procreandi causa. Et eadem cura eorum que procreata sunt. .p.^o officiorum.
Natura discreta S.^{or} molt excellent ab degut orde ordena les coses necessaries...
 26. (f. 124 apareix tallat amb estisores i se troba ara enganxat abans del f. 37; f. 125, títol escrit al marge interior:) *Cobles castellanes scrites ab molt elegant stil per la Senyora Dezuall.*
El dolor de mi cuydado
Una cobla de 4 versos i 4 de 8. — Publicat per Antoni Bulbena, *Libre intitulat Jardinet de Orats* [1897], p. 8.
 27. (f. 125 v.º; títol il·legible malmès per l'humitat i mig tallat pel relligador; en la taula apareix el títol següent:) *Part de hun proces Judiciari o criminal fet per huna Senyora con la menen a sentenciar. en castella.* — Pregon.
Manda amor y su justicia
Plana a dues columnes comprenent 4 cobles de 10 versos, amb alguns epígrafs.
— Publicat per Antoni Bulbena, *op. cit.*, p. 10.

28. (f. 121, a 1 columna). *Lhameta a Grimalte dezia la seguente coble.*
 Si los gozos desseados
 2 cobles, la primera de 11 versos i l'altra de 10.
29. (f. 125 v.º; al marge inferior hi ha aquesta i la vinenta cobla:) *Romeu Lull.*
 A un que fama offende
 5 versos.
30. (f. íd.) *Otra.*
 Si por ser de vos amado
 12 versos.
31. (f. 126, marge inferior:) *Romeu lull.*
 Venci por no ser vencido
 Una cobla de 5 versos i altra de 9. — Publicat per Antoni Bulbena, *op. cit.*, p. 11.
32. (f. 126, marge exterior) *Mote con coble.*
 Guay de mi triste catiuo
 Una cobla de 5 versos i altra de 9. — Publicat per Antoni Bulbena, *op. cit.*, p. 12.
33. (f. íd.) *Otra por absencia depertida.*
 Ffenescer veo mi vida
 Una cobla de 5 versos i altra de 9. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 12.
34. (f. 126 v.º, a 2 columnes) *Esto fue unes Justes. o torneig en Barcelona a 22 dabril any 1486. y son estos los motiuos y ximeres.*
 Cada taulager porta una quarteta castellana en la cimera. — Tot publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 13.
35. (f. 127 v.º, a 2 columnes) *Glosa sobre la insignia cancion De vos y de mi quexoso.*
 Por las ancias de quereros
 12 cobles de 8 versos. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 15.
36. (f. 128, b) *Cancion.*
 Quien tanto veros desea
 Una cobla de 4 versos i altra de 8. Després ve la *Glosa sobre la cancion*, de 11 cobles de 8 versos. — Tot publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 18.
37. (f. 129, a) *Mote Ay que mal hize en miraros. — Glosa.*
 Para jamas olvidaros
 Una cobla de 5 i altra de 9.
Sigue otra glosa sobre esta cancion que hizo Pinar.
 Despues de veros ausente
 14 cobles de 10 versos. — Tot publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 22.
38. (f. 130, b) *Glosa de este Mote que una dona com si leuaua. Ya mi ver nunqua vos viera.*
 Pues no consiente ventura
 Una cobla de 5 i altra de 10. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 27.
39. (f. 130, b) *Mote A la postre se vera.*
 Si vuestro tanto querer
 Una cobla de 5 i altra de 10 versos.
40. (f. 130 v.º, a) *Mote Ni sabel dolor que siento.*
 Encubre su gran valer
 Una cobla de 4 versos i altra de 8. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 27.

41. (f. íd. b) *Mote Con fuersa damor forsada.*
 Con un dolor que no fue
 Una cobla de 4 i altra de 8. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 28.
42. (f. íd.) *Mote Con un forçado querer.*
 Si quexa damor fatiga
 Una cobla de 4 i altra de 8. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 28.
43. (f. 131, títol retallat pel relligador) *Istoria de Leander hi de Hero feta per mestre corela.*
 f. 132, 8 versos començant per aquest:
 Tant gran dolor lo meu cor trist esquinsa
 f. 133, 3 versos el primer dels quals es així:
 Dell mon nom dolch que ma vida vul perdre
 f. 136, 8 versos el primer essent:
 Lo foch que veig ences en la torra
 f. 137, 4 versos començant per:
 Cuya cors mort que la amor quet fa perdre
 La obra no acaba per mancança dels folis 141-144. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, pp. 29-46, i per Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 95-119.
44. (f. 144, a 2 columnes) *Cobla.*
 Pulcris es ut yduonea
 Y por mi tanto querida
 13 cobles de 4 versos combinades de llatí i català.
45. (f. 144 v.º) *Encontra de amor fet per mossen Joan scriua. ab hunes cobles de les Caterines.*
 Pessant jo per lancontrada
 (f. 145, marge exterior) Les Caterines. Semblen Regines
 La darrera cobla tallada pel relligador.
46. (f. 146 v.º) *Apellacio de Verdanxa he primerament endressa lo seu dir a mossen Fenolar.*
 Qui creu del tot son adjutori
 En part repetició del foli 59.
47. (f. 148 v.º) *Mossen Ff. Corella.*
 Si ferre calt refreda la ma casta
48. (f. 149 v.º) *Letre damor de mossen Xerabia a dona Brianda.*
 Besant vos les mans discreta Sra. yo blanch paper...
49. (f. 150 manca; f. 151) *Visio del judici de Paris fet per mossen Joan Scriua ab la allagoria de aquell feta per mossen Corella.*
 Publicat per Ramón Miquel i Planas, *Les obres de J. Roiç de Corella*, pp. 285-306.
 — Al foli 157 hi han els 6 versos el primer dels quals és:
 Preniu lo pom mare del gran Cupido
 Manquen els folis 162-163 que contenien: *Letra de amor per Mestra Corella a Caldesa, Letra del predit a ella mateixa i el començament dels Versets fets per Joan Moreno a huna filla del Governador de Valencia:*
50. (f. 164; el primer de l'obra esmentada den Juan Moreno que ara apareix es així:) *Lo be queus vull e may repose*
 Acaba amb una cobla de 8 versos el primer vers de la qual és:
 Puix en tal temps la serena be canta

51. (f. 164 v.º) *Obra feta per Romeu Lull trobant se fortunat en Amor | loa e comenda aquell.*
Sin algun temps damor me so clamat
52. (f. 165) *Obre feta per Romeu Lull per la mort de la que en strem amaua.*
Vengut es temps quen amar dare terme
53. (f. 166) *Prolech en la Istoria de Josep fill del gran patriarcha Jacob ordenada per mestre Roiz de Corella.*
Publicada aquesta obra per R. Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 31-91.
54. (f. 193 v.º) *Obra feta per Johan moreno. en persona de huna nobla he deuota Senyora. dona Violant [durrea] continuant en lo present.*
Jo si bem tinch per indigna seruenta
55. (f. 194 v.º) *Cobles de Mossen Corella a caldea.*
Ma gran caritat amor he larguesa
(f. 195) *Resposta de Caldesa a mossen Corella.*
Ma calitat fent vos empresa
56. (f. 196) *Cobles sparses a Caldesa.*
Calda cremant que no sentiu iuern
6 de les 7 cobles estan capçades per ràtols dels 6 vicis.
57. (f. 197 v.º) *Letre de mossen Corella ha Yolant durleda.*
Són dues lletres amoroses publicades per R. Miquel i Planas, *op. cit.*, p. 389.
58. (f. 198) *Mossen Corela.*
Una sou vos lo remey de ma vida
59. (f. 198 v.º) *Mossen Fenolar.*
Quasi libert content de ma ventura
Al capdevall del mateix foli hi ha escrit en lletres grosses: *Finite sunt opere multos | scripte a Narciso Guall | signum.*
60. (f. 200 manca; f. 201) *Obra feta per Johan moreno per los vells.*
Ab tot que ja esperimenta
61. (f. 204) *Cobles de Romeu Lull. dolent se de una dama quil hauia dexat o desdenyat.*
Puys nom voleu prech la mort tost me vulla
62. (f. 205) *Colloqui e rehonament fet entre Dues dames. la huna casada. l'altre de condicio beata. al qual colloqui se applica huna altre dama vidua. Lo qual hoyt per hun vellet fonch descrit per ell lo rehonar de quiscuna comensant a parlar ell en stil de semblants paraules.*
Diuendres sant
die honest de dol e plant
63. (f. 226 v.º blanc; f. 227) *Romiatge de la casa Sancta de Jherusalem ab les perdonanses de aquella. fet per Mossen Guillem Oliuer ciutada de Barcelona.*
No acaba per mancar el foli 238. Parteix dia 1 Març 1464.—Publicat per mos-
sèn Jaume Collell, *Catalunya à Palestina*, I, Barcelona, 1900, pp. 4-28.

64. (f. 239) *Somni de Ffrancesch Alegre recitant lo proces de una questio anemorade.*
 Al foli 249, *Fi de la present obra endressant la Anthonio Vidal o demandant li consell; al verso del mateix foli: Resposta y consell de Anthoni Vidal.* — Publicat per Ramón Miquel i Planas, *Novelari Català*, 1910.
65. (f. 253 v.º) *Rehonament fingit entre Ffrancesch Alegre y Speransa trames per ell a una dama.*
 Acaba amb 12 versos castellans. — Publicat per R. Miquel i Planas, en el seu *Novelari Català*, 1910.
66. (f. 256 v.º) *Requesta de Amor recitant una altercacio entre la voluntat y la reho feta per Francesch Alegre.*
 Acosten se a vos ten gran nombre de virtuts per lo que valeu...
67. (f. 258) *Prosa feta per Romeu Lull Intitulada Lo despropriament de amor.*
 Publicat per R. Miquel i Planas en el seu *Novelari Català*, 1910.
68. (f. 263 v.º) *Cobles de Romeu lull querelant se de cruel e desconcent amor.*
 Glorios es lom qui no sent amor
69. (f. 264 v.º) *Altres del predit. Cobles fetes per gelosia de la que en strem amauet.*
 Ab gran sfors quasi forci natura
70. (f. 265 v.º en blanc; f. 266) *Romeu Lull. Laors del Illu.^{mo} S.^{or} duche de Calabria en Castellan.*
 Que fazeis o trobadores
 9 cobles de 8 versos, a dugues columnnes.
71. (f. 266 v.º, a 2 columnnes) *Cansons Ytalianes fetes per Romeu Lull trobant se desdenyat de una dama.*
 Si un tempo te fuy grato
 Una cobla de 4 versos i 8 de 8.
72. (f. 267) *Stranbotto de eodem.*
 Non voler dar ad chi non prezil dono
 8 versos.
73. (f. íd.) *Altre canzone.*
 Non mente quel muchanticho
 Una cobla de 4 versos i 3 de 8.
74. (f. íd.) *Stranbotto.*
 Pregho seruo pare non me gradito
 8 versos.
75. (f. íd.) *Altra.*
 Chi ciecho prende per guida
 Una cobla de 4 versos i 5 de 8.
76. (f. 267 v.º) *Stranboto.*
 Nel diauolo serue ne ad dio
 8 versos.
77. (f. 267 v.º) *Canço de quatre lengatges.*
 Dite dia tantiguay
 12 versos.

78. (f. 268) *Cançion Castellano.*
 Pues mi muerte desseays
 12 versos.
79. (f. 268 v.º en blanc; f. 269) *Lete de Romeu Lull tremesa alguns perticulars fent los demanda qual forma o ymatge al uniuersal honor dar se pot.*
 Si la natural cupiditat: en les humanes pençes...
 (f. 270) *Resposta de Ffrancesch Alegra a la demanda de Romeu Lull.*
 (f. 273) *Replica de Romeu lull a la resposta de Ffrancesch Alegre.*
 (f. 274) *Resposta de Mossen Pere torroella a la demanda de Romeu Lull.*
 Firma: *del vostre germa Pere torroella.*
80. (f. 277, invisible; escriptura diferent:) *Del Rey de Francia de la entrada que ffieu en Napolis.*
 Rey frances de la gran sira
 Una cobla de 4 versos i 12 de 8, a dues columnes. El f. 278 és blanch.
81. (El primer dels tres textes afegits al relligar-se'l *Jardinet* comença així:) Aquesta es la sancta pistola que nostra senyor trames per lo seu Angell...
 Aquesta *Epistola del sant Diumente* és de lletra de la primera meitat del XV^{en} segle i ocupa viij folis marcats que, per tenir repetit el iij, ne resulten 9. Acaba d'aquesta manera:
 ... E qui creura aquesta pistola E los manements seguira E lo seruehi de deu fera E a la ayglesia ira E als pobres almoyna farra ho donera. la mia benedicsio aura in secula seculorum amen.
 Qui scripsit scribat semper cum domino viuat Amen.
 El verso està ple de notes i proves de ploma sens importància.
82. El segon text és el *Libre dels bons amonestaments* d'en Turmeda escrit a mijtjà del XV^{en} segle. Aquest quadern tenia primitivament 12 folis; és inútil el primer, essent el darrer esqueixat. Cada plana conté 6 cobles essent cada una separada per una ratlla vermella; a cada majúscula un toc groc. Al f. 1.er, com a tall d'ensaig, només hi va escrit els dos versos: «No vulles jurar falsament. Ne per diners fer trayiment»; al verso no hi ha sinò: «En nom de deu tota via quens vulla guiar ab la verge maria».
 (f. 2.ⁿ) *En nom de deu tota via quens vulla guiar ab la verge maria.*
Libre compost per ffrara Entelm turmeda de alguns bons amonestaments Jat sia que ell los haja mal seguits En pero pensen hauer algun merit per diuulgarlos a la gent prech Deu per ell quell deix ben finar Amen.
 En nom de deu Omnipotent
 Acaba el recto del f. 11.er:
 En paradis sia Amen.
 Deo gracias.
 Al verso del mateix foli hi ha escrit en lletra antiga *Jardinet de orats*. 1486. esborrat i repetit a sota en lletra del segle XVII^{er}.
83. (Tercer text afegit al relligar; es una *Vida de Santa Barbara* escrita a mitjan XV^{en} segle però copiant una traducció força anterior; comprèn ara 7 folis en 18 capítols)

Prolech en la vida de sancta barbara filla del rey diescorus.
Com sia clara speriencia...

Acaba amb una *Oracio beate barbare*. Al capdevall del foli 7.º hi ha escrit en lletra del XVI.^{en} segle: *Fonch acabat de scriure lo present libre Intitulat Jardinet de Orats en lo any M.cccc.86.*

84. Va relligar-se a la fí, ocupant 4 folis sens marcar, la taula del cançoner de mà d'en Gual que és qui l'ha escrit quasi tot. Té interès per haver dessaparegut alguns folis i per haver estat altres posats fòra del seu, coses que ja hem fet observar al seu lloc. Comença d'aquesta manera: *Rubrica de Totes les obres contengudes en lo present libre escriptes de ma de mi Narcis gual notari del qual son scrites lany de la nativitat de nostre Senyor 1.4.8.6.*

Acaba aquesta taula amb tres títols que no hi figuren ara:

Letres de Amor fetes per Romeu Lull dirigides a Serena D..	277
Letre de Amor del predit Romeu Lull a ella mateixa.....	278
Altres letres a ella mateixa.....	Ibidem

El darrer foli verso és blanc.

Y

Lo Conort den Francesch Ferrer

Així mateix com se donaren les sigles α i β , a continuació dels cançons provençals per indicar dues obres poètiques on diversos fragments de trobadors són citats, designarem per Y i Z dos poemes catalans que contenen troços trets de poetes.

El primer en data és un poema que no'ns ha arribat: la *Passió d'Amor* de mossèn Jordi de Sant Jordi, que sabem que contenía fragments d'en Guillem de Bergadà, d'en Pau de Bellviure i d'en Pere March, entre altres. La sola notícia que tenim d'aquest poema ens la dóna el marquès de Santillana en la seva interessant carta al conestable de Portugal. «Fizo la Pasión de amor, en la qual copiló muchas buenas canciones antiguas, asy destos que ya dixe (els tres esmentats) como de otros.»

En el *Conort* en Francesch Ferrer va seguir potser les petjades del gran poeta ancestor seu Jordi de Sant Jordi. No describim l'idea general del poema que's trobarà en el *Repertori* i comença amb el vers

O be's despit e gran dolor

Els tretze poetes i els llurs fragments son aquests:

1. *Mossen Berenguer de Vilaragut.* A dieu prey me fira lam
10 versos.
2. *Mossen Proxita.* Trasit mauetz dona desconaxent
8 versos.
3. *Mossen Jacme Scrivà.* Amor amor quis vullaus do lauzor
8 versos.
4. *Mossen Jordi.* Pus axi be sabets de cambiar
8 versos.
5. *Mossen Corella.* Gens no cregau que la vostra honor
8 versos.
6. *Mossen Pere de Queralt.* Sis pogues fer que tot quant ne hagut
8 versos.
7. *Frare Basset.* Per gran rayso cruel dona malvada
8 versos.
8. *Lo Mercader Mallorqui.* Cercats duy may ja siats bella e pros
10 versos.

9. *Bernat del Ventadorn.* De les dones me desesper
8 versos.—4.^a cobla de l'obra «Quan vey la lauzeta mover».
10. *Masdovelles.* Digats mi donchs pençats vos queus serveasca
8 versos.
11. *Mossen Auzias March.* Quant hoireu alcavota provada
8 versos.
12. *Mossen Sentelles.* Donosa sou bella sens gens uffana
8 versos.
13. *Pau de Bellviure.* Per fembra fo Salamo enganat
9 versos.
Entren per fi altercant amb el rei en *Joan Boccaci* i en *Servari* sens que cap fragment se'n retregui.

Z

«Tant mon voler» den Pere Torroella

En aquest llarg poema en Torroella retreu textes de poetes catalans, provençals, francesos i castellans: els fragments retrets són en nombre de 28. Comença així:

Tant mon voler ses dat a mors
Que tots quants dits de trobadors
Lig ne recort
En mon parer, facen report
De ço que nemorat soport.

Els retrets o fragments són els que segueixen, precedits sempre pel mot *parla* precedint el nom de cada poeta, àdhuc cada vegada que reprèn a parlar el mateix Torroella.

1. *Parla mossen Jacme March.*
Un sobtos pler mes vengut per lo veure
8 versos.
2. Torní als drets comendaments | de *layn xertier*.
Parla Xartier. Amour es cruzel lizongier
8 versos.
3. *Parla Pere Vidal.* Quant hom es en attruy poder
8 versos.—Anglade, *Les poesies de Peire Vidal*, París, 1913, p. 122.
4. *Parla Vilarasa.* Si com lo foch sencen ab fumament
8 versos.
5. *Parla mossen Arnau March.* Tot hom se guart de mi
7 versos.
6. *Parla Mexaut.* En li na rien de contrefayt
5 versos.
7. *Parla mossen Auzias March.*
Alt he amor dun gran desig sengendre
8 versos.
8. *Parla Lope d'Estuonyega.* Bien quanto mi desear
12 versos.—*Cancionero de Stúñiga*, *id. id.*, p. 39; 4.ª cobla de l'obra «Si mis tristes pensamientos».

9. *Parla Ponç d'Orteffà.* Si nay perduto mon saber
8 versos.
10. *Parla Marti Garcia.* Lo voler pot be son dan
8 versos.
11. *Parla Alfonço Alvarez.* Ha gran error Quien por amor
14 versos.
12. *Parla Inyego Lopes.* Por amar no sabiamente
4 versos.—J. Amador de los Rios, *Obras de Iñigo Lopez de Mendoza*, Madrid,
1852, p. 443.
13. *Parla mossen Jordi.* James guasanye tant en re
10 versos.
14. *Parla Blanquasset.* Ab tal voler feu amor atorgar
8 versos.
15. *Parla misser Oto.* Nul ne set en cest libre lire
10 versos.
16. *Parla Johan de Torres.* O mal ditxa fermosura
4 versos.
17. *Parla Arnau Deniell.* Si ben fonch lonch sper nom embargua
8 versos.
18. *Parla Bernat del Ventadorm.* Com me sove vos clam e vull
8 versos.
19. *Parla Francesch Ferrer.* Si donal mon se teny per ben servir
8 versos.
20. *Parla Johan de Mena.* Si en algun tiempo dexado
9 versos.
21. *Parla Francesch de Mescua.* Anuig al mon per fort que sia
4 versos.
22. *Parle Masias.* No por quel merecimiento
8 versos.—Gallardo, *Ensayo*, col. 532, segona cobla.
23. *Parla Vaqueras.* S eu no son rich contra vostra ricor
8 versos.—Bartsch, *Grundriss*, 392. 13; 4.^a cobla.
24. *Parla Johan de Duenyas.* Amor temor e cordura
4 versos.
25. *Parla mossen Johan de Castellvi.* Amor es tal que son poder
5 versos.
26. *Parla Santaffé.* Si mi senyora laguada
9 versos.—Gallardo, *Ensayo*, col. 518, terça cobla.
27. ... E com Guillem de Bergeda | En un complaint que damors fa |
Planyent rahona.
Parla Guillem de Bergeda. Axi com cell qui del tot s'abendona
11 versos.
28. ... Per ço dich quaix al punt derrer | Part d'aquell lay que dix
Fabrer | Ab greu dolor.
Parla Febrer. O Deu a qui dire ma lengor
7 versos.

III

ALTRES MANUSCRITS CONTENINT POESIES

a

Perpinyà, Arxiu departamental, registre I del notari Joan Francesch Burgat, anys 1557-1570

Es una fulla de pergamí que havia servit per a cobrir el registre notarial. Provenia d'un cançoner gran foli del qual aquesta fulla n'era la 50.^{ena}, l; és escrit a dues columnes per mà del XIII^{en} segle, d'un bell aspecte, amb caplletretes roges i blaves alternades. — Ha estat publicada per Alart, *Un fragment de poésie provençale du XIIIe siècle*, en la *Revue des langues romanes* de Montpellier, volum. IV (1873), pp. 228-239.

I. (Es un fragment de 200 versos del poema d'en Ramón Vidal de Besalú, *So fo el temps c'om era jays*, que comença, col. 1.ª:)

E li respon... ors

Un playt fan dompnas qu'es folors.

Acaba aquest fragment:

Vos sabetz de qual o vueilh dir

Aquests 200 versos corresponen als 574-775 de l'edició d'en Cornicelius, Berlín, 1888.

b

Barcelona, Academia de Bones Lletres

Com a també es una fulla de pergamí havent servit de cobertes a un llibre sense importància vingut de Mallorca; és escrit a dues columnes envers mitjàn segle XIVth i per estar tallades les dues cares de dalt dels folis no's pot saber si provenia d'un cançoner, per més que'l gran format ho fa presumir. Caplletretes i calderons vermells i blaus alternats: en conjunt són vuit columnes. — Va esser descobert i publicat pel Sr. Ernest Moliné y Brasés, *Textes catalans-provençals dels segles XIIIth i XIVth*, en el *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, t. VI (1911-1912), pp. 457-469; i *Adició als textes catalans-provençals*, en *id., id.*, VII (1913-1914), pp. 137-140.

Se tracta també d'uns fragments del poema d'en Ramon Vidal de Besalú, *So fo el temps c'om era jays*, amb la particularitat notable de contenir 170 versos inèdits. Els coneguts corresponen als versos 1285-1316, 1322-1346 i 1354-1385 de l'edició d'en Cornicelius, Berlín, 1888. El primer vers que apareix és així:

I. La domna failhic, so es uers

c

Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, manuscrit de Ripoll, n.º 129

Els tractats que'ns interessen ocupen 12 folis de paper (els 19-30 del manuscrit) de 225 × 155 mm., escrits per una mà de la primeria del XIVth segle. El fragment no comença ni acaba, està relligat junt amb altres textos i va esser publicat sencer i estudiat per en Jordi Rubió i Balaguer, *El manuscrit 129 de Ripoll*, en la *Revista de Bibliografía catalana*, V, 1905 [1911], pp. 285-378, al qual seguim. — Els folis 186-187 contenen un fragment del *Dictat* de Ramon Lull, incomplet per mancança de folis anteriorment a la foliació, que és moderna; va acompanyat d'una exposició. Tot ha estat publicat pel mateix Sr. Rubió i Balaguer, *Fragment d'un manuscrit Lulià*, en els *Estudis*

Universitaris catalans, IV (1910), pp. 124-128. Havía donat noticia d'aquest manuscrit en Rudolf Beer, *Die Handschriften des Klosters Santa Maria de Ripoll* (Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien, Philosoph.-Hist. Klasse, vol. 155, 3.ª part), 1907-1908, II, p. 112.

1. (fol. 19, tot continuant) *Temps.* | Temps coue aguardar que lus temps sia semblans ab lautre...
 - (f. 25) Espleguon les regles de trobar.
Són les regles escrites per en Jofre de Foixà.
 2. (f. 25 v.º) [Aquestes] son les diferencias entre les cançons tençons siruentesch cobles uers dances, [desda]nches e uiaderes.
Es un tractat poètic que cita les següents obres d'autors catalans:
 - 1) *G. de Cabestany.*
Er... y quem uenguts als jorns lonchs
Només aquest vers. Com a mostra de cançó.
 - 2) Li dolç cossire
Només aquest primer vers. Com a mostra de cançó.
 - 3) Una tenço ben fayta de mos xans
Només aquest primer vers. Com a mostra de tençó.
 - 4) *P. de Vilademan.*
De lorde suy del noble infant en Pedro
Només aquest primer vers. Com exemple de cobles.
 - 5) *Capela de Bolquera.*
Li fayt deu son escur
Només aquest primer vers. Com exemple de vers.
 - 6) *Capela de Bolquera.*
Ffis vos suy ayman
Una cobla de 8 versos i altra de 10. Com exemple de dança.
 - 7) Per uos suy en greu turment
2 primers versos. Com exemple de viadera.
 - 8) *G. de Capestayn.*
Li dolç cossire
Els 4 primers versos. Com exemple de rimes croades.
 - 9) Merce prey vos vença
4 versos. Com exemple de rimes leonines.
 - 10) (Capellà de Bolquera.)
Ffis vos suy ayman
Els 4 primers versos. Com exemple de rimes dobles.
 - 11) Dompona de me merceus prenya
3 versos. Com exemple de rimes closes.
 - 12) (Guillem de Cabestany.)
Er uey quem uenguts als jorns lonchs
Els 2 primers versos. Com exemple de rimes doblades.
 - 13) *Capela de Bolquera.*
Li fayt Dieu son escur
Només aquest primer vers. Com exemple de rimes adjetivades.
- Aquest tractadet cita també: 2 poesies de Riambau de Vaqueries, les d'en Pere Cardenal, una d'en Folquet de Marsella i una de n'Arnau Daniel.

3. (f. 27; segueix una col·lecció de poesies) *Dancia.*
 Amorosa mayhorquina
Reprobatur dupliciter; prius sic.
 En frayre en la diuina
Secunda reprobatio.
 Rayso tot xant jen afina
Responsio siue defensio ad utrumque.
 Bels aymis qui ben divina
4. (f. 27 v.º) ...*hec due cubile: responsio et inuasio.*
 Ayman suy bel joy e lalba
Responsio ad istos uersus.
 Axi con çel qui bes xalba
5. (f. íd.) *Dancia retronxada.*
 Nom pux daymar uos estrayre
6. (f. 28) *Alia dancia retronxada* (capellà de Bolquera).
 Ffis uos suy ayman
7. (f. íd.) *Dancia* (Dalmau de Castelnou).
 Dompna de mi merceus prenya
 Acaba aquesta poesia amb la nota: *Responsiua istius dancie, que attribuitur Andalmau de castel nou, ist in quinto folio, et incipit:* Senyer ualor nom ensenya.
8. (f. 28 v.º) *Dancia.*
 [Gen]til dompna sens erguyl
9. (f. íd.) *Dancia uirginis gloriosa.*
 Xi con la flors ben olen
10. (f. íd.) *Dancia Petri Alamayn.*
 Ay senyer saludar mets
11. (f. 29) Guays e jausents xanti per finamor
 El darrer vers és: «merces a sobs de frayr uguo prior».
12. (f. íd.) *Cancio aiectivata.*
 Le guay dolç cors a quuy ses junt
 El darrer vers és: «tort ne fa gran a me francesch».
13. (f. 29 v.º) Narchipreste si deus bonauentura
Responsio ad predictam.
 Los fylls Nohe les terres per mesura
14. (f. íd.) (Capellà de Bolquera).
 Li fayts dieus son escur
15. (f. 30) Mi dons que us aym ses bausia
16. (f. 30 v.º) *Capellani di Bolquera. Cancio aiectivata.*
 Li fayt dieu son escur
17. (f. íd.) Lassa mays magra ualgut
18. (f. 186) *A conexer Deu en lo mon comense lo dictat de Remon.*
 A cels qui dien que prouar
(f. 187) *De la exposicio dels comensaments dest dictat.* Com cascune proposicio daquest dictat sia posade en .II. veses decleramle...
 Aquest fragment comprèn 28 versos del *Dictat* i de l'exposició no n'hi ha sinó un foli.

d^r

Palma de Mallorca, Biblioteca Provincial

Notable manuscrit del XIV^{en} segle de 212 folis de paper enterç, de 273 × 210 mm. Arbres i pintures als folis. 1, «Larbre de les virtuts divines», 2 i 3, recto i verso, total 6 arbres. Pintures fetes amb traça representant Gentil i els tres savis en diferents actituds; als folis 18, 33 i 56, els arbres són de plana i les pintures de mitja. Caplletres colorides i títols i calderons vermells. Relligat en pergamí flexible. — Descripció detallada feta per Mateu Obrador en *Obras de Ramón Lull: Libre del Gentil e los tres savis. Libre de la primera e segona intencio. Libre de mil proverbis*, Palma de Mallorca, 1901, p. LXI. Vegi's també A. Morel-Fatio, *Romania*, XI, p. 188.

1. (Fol. 4) *Aci comenca lo libre del gentil e dels tres sauis lo hu dels quals era iudeu. laltre xristia. e laltre sarray.*
Com ab los infels ajam participat lonch de temps..
Acaba al f. 72 i són blancs el verso i tot el 73.
2. (f. 74) *Aquest es lo desconort que Mestre Ramon Luyl feu en sa uellesa Con viu que lo papa ne los altres senyors del mon no volgueren metre horde en conuertir los Infaels segons que ell los requeri moltes e diuerses ueguades*
Deus ab vostra virtut començ est desconort
Acaba al f. 85 v.º: «Ffo fiet agloria e alahor de nostre senyor deu en lany MCCLXXXV.»
3. (f. 85 v.º) *Aquests son los Cent noms los quals Mestre Ramon lull ha fets dels quals ha fets cent psalms los quals se poden cantar axi com los psalms de dauid e proverbis.*
No hi ha sinó la taula a 3 columnes.
4. (f. 86) *Cobles les quals feu Mestre Ramon lull sobre lart de lalquimia de la qual art feu hun libre apella[t] de quinta eessencia.*
Amor me fay ayco rimar
5. (f. 86 v.º) *Aquest libre qui apres se seguex feu Mestre Ramon lull. lo qual se apeyla libre de consolacio dermita. En lo qual son los capitols dauayl seguens.*
Segueix la taula a 2 columnes.
Deus glorios de tot bens habondos per vostra sauiesa e amor comensam aquest libre qui es de consolacio Dermita.
Per .i. boscatge anaua Ramon trist e consiros...
6. (f. 94 v.º) *Aquest libre qui apres se segeix es de primera e de segona intencio lo qual feu maestre Ramon luyl de Mallorques. Lo qual libre es deperdit en .v. parts ço es assaber Diuísio Deu Creacio Incarnacio Temptacio En la qual part de temptacio a xxx. Robriques ho xxx capitols los quals son aquests.*
Segueixen a 2 columnes.
(f. 95) Deus jntelligible e amable jnfinidament .j. homenet no conegut pobre de virtuts e damichs jndigne per colpes e peccats fa ab vostra virtut aquest libre dintencio al seu amable fill per tal que jntencio per gracia vostra lendres en vos conexer amar e honra[r] e seruir e benehir e vera jntencio sia en est mon en la altesa e honor que li coue...

Del proambol.

Considerant e jaent en mon lit...

7. (f. 117 v.º) *Aquest libre es dels Mill prouerbis que feu Maestre Ramon luyll en lo qual ha los capitols següents.*
Segueixen a 2 columnes.
(f. 118) Com lom sia creat per coneixer e amar e membrar e honrar e seruir deuper aço fem aquests Mill prouerbis ab que donem doctrina com hom se sapia hauer en la ffi a la qual es creat...
Primo de Deu.
Ages j. alegre per ço car deus es tot bo e complit.
(Acaba f. 138 v.º) Aquests prouerbis feu e dicta Maestre Ramon lull de Mayorcha venent doltra mar En lany de nostre seyor deus ihesuxrist MCCC e dos.
Ffinito libro sit laus gloria xpo Amen.
8. (f. 139) *Aquesta taula es deles paraules ho dels vocables qui son en lati en totes les sues arts e libres que Maestre Ramon luyll ha fetes les quals declaran açi a aquells aquelles paraules que decorreguen a aquesta taula hon son declarades E si la paraula comença en .a. ho en .b. ho en .c. ensenqueren la en aquestes Robriques ho en aquesta taula en aquella letra en que comença vermella.*
Amatiua se diu damar axi com de veure se diu visitiuia
9. (f. 143) [R]amon quals son los començaments de medicina...
Folis 145 i 146, blancs.
10. (f. 147) *Comença lo quint libre de vida hermitana en qual manera blanquerna renuncia al papa.*
Blanquerna papa. enuellehi e remembra lo desig que solia hauer de esser en vida hermitana...
Folis 192 v.º i 193 r.º, blancs
11. (f. 193 v.º) *Incipit liber primus de Miseria humane condicionis Editus a domino lotario diachono. Rubrica primi libri Incipit.*
(f. 203) Incipiunt Rubrice secundi librj...
Acaba al f. 212 v.º i segueix una taula en lletra del segle XVIIIe escrita sobre un full de paper de guarda: «Indice de los tratados contenidos en este libro manuscrito de Raymundo lullo Malorquin.»

d²

Palma, Col·legi de la Sapiencia

Lletra del segle XIVe en 101 folis de pergamí marcats només fins al L, de 240 × 182 mm., escrit a 2 columnes.—Descrit, utilitzat i reproduïda la làmina més important per mossèn M. Costa i Llobera, en *Obras de Ramón Lull: Arbre de Filosofía d'Amor*, etc., Palma de Mallorca, 1901, p. 481.

- I. (Fol. prel. v.^o, pintura reproduïda en l'edició; f. 1) *Deus ab uostra amor comensa larbre de filosofia damor.*
Ramon estant a paris...
(f. XLVIIij a) *De la fi de larbre de filosofia damor.*
En R. ac finit...

2. (f. íd. b) *Del cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat
(f. 1 a, acaba) Laus tibi xpē qm̄ liber explicit iste.
3. f. íd. i notes amb fragments del Consili, i segueixen 3 folis amb pintures dels arbres amb rastre d'un foli esqueixat, més 2 folis blancs.
4. (f. 56.⁶ no marcat) *Libre del gentil e los tres sauis.*

d³

Roma, Biblioteca Chigi, E. 4-118

Lletra de les darreries del XIV^{en} segle o primeria del següent en 96 folis de paper de 215 × 145 milímetres. Títols i caplletres alternades de blau i vermell. — Publicat en gran part per Karl Bartsch, *Zur catalanischen Litteratur en el Jahrbuch für romanischen Literatur*, XI, pp. 61-64.

1. (Fol. 1) *Cant de Mestra Ramon lull de Mallorques lo qual se canta per manera de salmodia.*
Som creat e esser mes dat
(f. 2 v.º, acaba) Deuots leyals humils tements
A procurar sos honraments. Amen.
2. (f. 2 v.º, fragment) *Aquests son los cents noms de deu los quals...*
Segueixen les rúbriques completes fins al 3 v.º Del f. 4 al 12 en blanc, potser destinats a escriure-hi els Cents noms de Deu.
3. (f. 13) *Tabula generalis magistri Raymundi llull.* Aquest libre es appellat Taula general feta e ordenada...
Al verso 4 figures, una d'elles giratoria; f. 14: «Principia generalia»; 14 v.º, «Principia accidentalia»; f. 15, comença propiament la obra:
Deus bone in virtute tue magne bonitatis incipit Tabula generalis ad omnes sciencias.
Datat: començat al port de Tunís, Setembre de 1292; acabat a Nàpols. Octava Epifanía.

d⁴

Munic, Biblioteca Real, Ms. Lat. 10,538

Escrit per diverses mans de la segona meitat del XIV^{en} segle, en 212 folis de paper. Títols i caplletres vermelles. — De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Logica nova.*
2. (f. 97) *Lectura compendiosa super artem inveniendi veritatem.*
3. (f. 103) *Compendium Logice Algazellis.*
4. (f. 127 a, a dugues columnes) *Logica en rims.*
Deus per far a uos honrament
De logica tractam breument
(f. 138 v.º, acaba, restant incomplert) Desitg uos dich sensual
Quatra cantos ha son cotral...
5. (f. 161) *Ars iuris.*

6. (f. 156) *Modus applicandi novam logicam ad scientiam iuris et medicinae.*
7. (f. 175) *Liber consequentia fidei et intellectus.*
8. (f. 179) *Demonstratio per equiparantiam.*
9. (f. 183 v.º) *Utrum veritatis fidei catholice sint per viam rationis inquirende.*
10. (f. 188) *Ars amatiua de be amar.*

d⁵

Milà, Biblioteca Ambrosiana, Ms. H. 8 inf.

Escript al XIV^è segle en 123 folis útils de paper de 20 × 14 cm., mancant els 4 primers i estant suplerts per uns altres 4 de moderns. Entre'ls folis 6-7 sembla haver-hi una llaçuna, car el sentit s'interromp. Alguns folis malmesos apareixen apedaçats. Títols i calderons vermells, caplletres colorides. Relligat en pergamí recobrint cartró, al llom: *Horæ B. M. Virginis.* — Nota treta de las que deixà en Mateu Obrador publicades en l'ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, Barcelona, 1908, p. 605.

1. (Fol. 1) *Hores de Ntra. Dona.*
Són diferents de les rimades.
2. (f. 51) *De consolacio dermita.*
3. (f. 73) *Peccat de Adam.*
Un senyor rey qui be senten
4. (f. 79) *Libre de oracions e contemplacions del enteniment.*

d⁶

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, I/18

Escript al XIV^è segle en cv folis numerats al verso i fins al XXXV al recto, de 213 × 148 mm. de paper. Caplletres, títols i calderons vermells. Notes de posseidors, entre elles una de Mn. Gabriel, que'l compra 12 Abril 1485, al foli de guarda posterior. Relligat amb posts de fust estropellat amb indicis de pell verda.

1. (Fol. 1) *Aquest libre qui primer se seguex es de la primera e segona intencio lo quall es depertit en v. parts.*
2. (f. XXXV) *Aquests verssos devall scrits qui son per nombre .cc. feu lo venerable mestra ramon lull a perpetya a requesta dell rey de Mallorques qui no uolia ha sever deus com remania scusat de la perdicio dels homens quis seguex per lo manament que deus feu a adam savent deus que adam passaria lo manament per lo quall tant hom seria dempnat...*
Hun senyor rey qui be senten
Se marauella fort souent
(f. XXXVIIJ v.^o, acaba) Desamor e mi peccador. Amen.
3. (f. íd.) *Aquest libre qui apres se saguex feu mestre ramon lull lo quall se apella libre de consolacio dermita...*
4. (al f. L segueixen obres de Sant Bernat de Claresvalls.)

d⁷

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, I/22

Escript al xv^è segle en 82 folis (12 preliminars i el 81 en blanc) de paper i pergamí, de 220 × 150 mm. Caplletres i títols vermells. Notes marginals. Relligat amb posts recuberts de pergamí.

1. (Fol. 1) *Deus qui es ens perfectum et prima causa omnium encium per tuam virtutem et veritatem et ad tuum honorem incipimus inuestigare principium philosophia.*
Mallorca 1300.
2. (f. 82 a dugues columnes, fragment del cant de Ramon en paper enganxat sobre'l foli) *Cant de mestra ramon lull de mallorques. Lo qual se cante per manera de salmodia.*
Son creat e esser mas dat
(f. íd. b) Hom que uage aytant gran be far
A la fi res no (interrupció).

d⁸

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, I/43

Escript al xv^è segle en paper, tot a ratlla plena i a 2 columnes els rims, de 57 folis (repetit el 40) de 220 × 150 mm. Títols i caplletres vermelles. Havía pertangut al bisbe Bellver, segle xvi^è.

1. (Fol. 1) *Deus per vostra virtut veritat e amor comensa aquest libre lo qual apellam libre que deu hom creure de deu.*
Datat a Alleas d'Armenia, Janer 1302. Posseidor antic: «Aquest libre es de fra ramon Pujol ermità de sent honorat.» Fol. 14 v.º, blanc.
2. (f. 15, títol preàmbol amb lletra posterior) *Deus ab vostra virtut començ aquest libre qui es dels vostres cent noms.*
(Lletra antiga) Com los sarrayns entenen provar lur lig esser donada per deu...
(f. 16, com a prosa) O ens diuinal tu est deu per obrar
que en tu has axi con est deu per estar
(f. 57 v.º, acaba) es fet a vosta honrament. Amen.
Laus et honor dei essentie diuinisque personis et dignitatiuus...
et sempiternam glorificacionem amen.
1 foli blanc.

d⁹

Roma, Biblioteca Corsini, 44. A. 3 (abans 1362)

Escript d'una sola mà a principi del xv^è segle a 2 columnes en xv + CCLXXIIII folis (8 en blanc al mig) de 303 × 225 mm. Títols i caplletres vermelles i alguna que altra blau-verdoses, mancant aquestes en el darrer terç del llibre. Diversos dibuixos. Relligat en pell verda.

- (Fol. 1 prel.) Opera Raymundi Lullii (verso i 1 en blanc).
1. (f. vi) Llegenda de Sant Silvestre.

2. (f. xij) Llibre de les maravelles: «Aci començan les rubriques del libre de marauelles...»
3. (f. ccxxxv) Deus qui en sobirana bellesa verificats ab perfeccio los actes de vostres excellents dignitats a donar llaor honrament e honor comensa lo bostre seruidor qui es home pobre peccador est libre qui es contra antixrist.
- Del prolech. Con lo mon sia començat a coneixer e a amar nostre Senyor...
4. (f. ccliij) Aci comença la logica del gatzell.
Deus per fer a uos honrament
De logica tractant breument
(f. cclxx, acaba)
A la verge qui al cor meu
De la qual nasch home e deu.
Blanc el verso.
5. (f. cclxxj.) Fragment d'una obra que comença:) «Deus es aquell ens en qui bonesa granesa eternitat poder sauiesa volentat...»

d¹⁰

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, I/95

Escript en el xv^{èn} segle en 47 folis (+ 5 de blancs) de paper de 282 × 212 mm. Calderons i tocs vermells. Ex-libris d'en Bellver.

1. (Fol. 1) Jhesus. A conixer deus en lo mon
Començal dictat de Ramon
A ceyls qui dien que prouar
Acaba amb el vers:
Encara volem demostrar
restant enlaire per mancar la part inferior del foli.
 2. (f. 1 v.º) Jhs. *Dela exposicio dels començaments dest dictat.*
Com cascuna proposicio dest dictat sia possada en .ij. versets
declaram la per ço que sia entes ço que la proposicio significa...
Datat a Barcelona, 1299.
 3. (f. 20) ¶ *Deus a vostra honor començem les oracions de Ramon.*
¶ Con molts homens desijen saber auer manera per la qual sapien
molt de pregar deus...
Datat a Barcelona, 1299.
 4. (f. 43, a 2 columnes) Un senyor rey qui be enten
se maravell molt souen
(f. 44 b, acaba) Lo qual vos senyer en amor
Desamor e mi peccador. Amen.
- Segueixen algunes oracions.

d^{rr}

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 9344

Lletra del xv^è segle, escrit en 216 (del 14 al 229, mancant els 13 primers) folis de paper i pergamí, 217 × 148 mm.

1. (Fol. 14) Jhesus. *Liber de jentili et tribus sapientibus.*
2. (f. 74, al marge) 3º *liber quinque sapientum.* Deus abundans et perfectus in omnibus in virtute tue gracie incipit disputatio quinque hominum sapientum.
Datat, Nàpols, 1294.
3. (f. 102 v.º) Deus cuius honor et gloria minime terminatur cum vestri benedictione atque iuuamine liber incipit sancti spiritus.
4. (f. 108 v.º) Gloriose deus amore tui honore et reuerencia Incipit liber iste per quem quisque potest discernere que lex melior maior et clarior ac verior habeatur.
Datat, Mallorca, Febrer 1313.
5. (f. 111 v.º) Deus cum tua altissima gracia et benedictione incipit liber qui est de participacione xristianorum et sarracenorum...
Datat, Mallorca, Juliol 1312.
6. (f. 116) Deus cum tua altissima sapiencia et profunda incipit liber differencie correlatiuorum diuinorum dignitatum.
Datat, Mallorca, Juliol 1312.
7. (f. 118) Deus cum tua sapiencia et karitate gracia et benedictione incipit liber qui est de conueniencia quam habent fides et intellectus in obiecto.
Datat, Montpeller, Mars 1309?
8. (f. 121 v.º) Deus cum tua benedictione incipit iste liber qui est de disputatione intellectus et fidei.
Datat, Montpeller, Octubre 1303.
9. (f. 138) Deus in virtute tua incipimus istam librum ad probandum aliquos articulos fidei catholice per sillogisticas raciones.
Datat, Gènova, Febrer 1304.
10. (f. 148 v.º) Deus ad laudem tuam et cognicionem omnipotentis virtutes tuæ incipit liber de disputatione fidelis et infidelis.
11. (f. 182, escrita a tall de prosa) *Aquest es lo desconort que maestre Ramon lull feu en sa vellesa com viu que lo papa ne los altres senyors del mon no volgueren metre orde en conuertir los infieles segons que ell los requeri moltes e diuerses vegades.*
(f. 182 v.º) [D]eus ab vostra virtut comens est desconort
(f. 189 v.º, acaba) Aquest bell desconort do al sant spirit
¶ Ffo fet a gloria e a lahor de nostre senyor deu en lany mil docents vuytanta sinch.
12. (f. 189 v.º) *Del Cant de Ramon.*
Fon creat e esser mes dat | a procurar sos honraments.
¶ Laus et honor essencie dei...

13. (f. 190) *A conexer deu en lo mon | començà lo dictat de Ramon.*
 A cells qui dien que provar
 (f. 191, acaba) On hauets fayt vostre poder
14. (f. íd.) Istud est prohemium magistri thome lemiesier canonici atrabatensis in medicina magistri et hoc supra librum gentilis et trium sapientum.
15. (f. 204) *Del consili que feu maestre Ramon luyl mallorqui.*
 Vn consili vull començar
 (f. 207 v.º, acaba) Lo consili no sera bo ¶ Senyor deus pluia.
 que Ramon se huia car lo mal puia &c.
16. (f. íd.) Deus omnipotens qui es presens esse existens in eternum...
 Jncipit iste liber super psalmum quicunque vult...

d¹²

Roma, Biblioteca Vaticana, Vat. lat. 10275

Escriptura del xv^{en} segle, 1 + 201 folis numerats, útils fins al 185, de paper i pergamí, de 168 × 125 mm. Títols, caplletres i calderons vermells. Notes marginals. Tot a plana plena, excepte el «Cant de Ramon», que és a 2 columnes. La part inferior del manuscrit malmesa per la humitat. Foli 1, nota del posseidor Ballver.

1. (Fol. 1) Jhesu xriste gloriose in quo universo creati nobilitas ac perfeccio virtute persistunt... placeat tibi benigne salvator illuminare indignum famulum tuum ut te amando et diligento recipiat seculares et jacobite prologus.
2. (f. 25) Un rescripte del rei Martí sobre la Immaculada Concepció publicat per Gazulla, *Los reyes de Aragón y la purísima Concepción de María Santísima*, en el *Boletín de la Academia de Buenas Letras de Barcelona*, t. IV, p. 120.
3. (f. 26 v.º) *Cant de mestre remon lull de malorques lo qual se canta per manera de salmodia.*
 Som creat e esser mes dat.
 S'interromp en:
 Hom que vay culint gran be far.
 A la fi res no...
4. (f. íd.) Ad honorem laudem et amorem solius domini dei nostri jhesu christi Raymundus quorundam amicorum suorum religiosorum devictus instancie...
 Es la vida de l'Anònim.
5. (f. 38) Jncipit liber sextus de institutione et peculiaribus gestis monachorum carmelitarum.
6. (f. 41) Expositio Ave Maria facta a beato Thoma.
7. Constitutio synodi Basileensis de Immaculata conceptione Virginis Marie.
8. (f. 46) In nomine unigeniti Marie virginis incipit tractatus de concepcione eiusdem inviolate Marie editus a fratre Petro aureoli ordinis minorum...

9. (f. 103) Jhs. A honor et gloria de la verges Maria fas aquest libre appellat benedicta tu in mulieribus...
Datat a Valencia, Kalendes d'Octubre 1335.
10. (f. 159) (Dugues oracions) De adorar lo precios cors de jhesu xrist...
11. (f. 160 v.) En lo nom de la santa trinitat pare fill e sant sperit e de la sagrada e molt humil verges mare seva sia lo nostre comensament e la nostra fi Amen.
Assi comenca .i. sollempna e molt contemplacio (*sic*) e devot tractat del special misteri de la molt alta... lo qual ha fet e compost lo molt honorable e molt reverent maystre ramon lull maystre en sacra theologia...
12. (f. 181 v.) Diverses oracions seguides d'una certificació del notari Mateu Nebot de que aquest volum era de l'Arxiu de la *Universitat de Mallorca* i que fou entregat en 1 Desembre 1616 a fra Joan Riera, doctor teòleg definidor de l'ordre franciscana de Mallorca.

d¹³

Londres, Biblioteca del Museu Britànic, Add. 16, 431

Escrit al segle xve en 143 folis de paper, en 4.^t menor. De la llibreria del duc d'Altaemps.

1. (Fol. 4) *Libra de Home.*
2. (f. 77 v.) *Desconort den Ramon Lull.*
Deus ab vostra vertut comens est desconort
3. (f. 99 v.) *Assi comensa la terça part del sobradit libre del hom qui es de la sua oracio la qual dona doctrina com ell sapia deu loar.*
4. (f. 121 v.) *Libre de consolacio dermita.*
Datat a Messina «en lo mes de gost en lany de mil CCCXIII».
5. (f. 132) *Liber de efficiente et effectu, scil. Disputatio inter Raymунdistam et Averroistam.*
Acabant així: «Averroista et Raymundista finierunt istum librum, et ipsum venerande facultati Parisiis obtulerunt, ut ab ipsa daretur iudicium super hiis que dixerunt. Liber autem Parisiis est finitus ad laudem et honorem Dei, mense Madii, anno Domini millesimo CCC^o undecimo.»

d¹⁴

Londres, Biblioteca del Museu Britànic, Add. 16, 432

Lletra del xv^{en} segle, escrita sobre 32 folis de paper en foli. De la llibreria del duc d'Altaemps, amb armes als plans de la relligadura.

1. (Fol. 2) *Libre de primera e sagona intencio.*
Deu intelligible e amable infinitidament. hun homanet no conagut pobre de virtuts e de amichs...

2. (f. 16 v.º) *Aquests versos deuall scrits qui son per nombre cc feu lo venerable mestra Ramon Lull a perpenya a requesta del Rey de Mallorques qui volia saber Deus com Romania scusat de la perdicio dels homens quis sanguex per lo manament que Deus feu a adam sabent Deus que adam passaria son manament per lo qual tant hom seria dampnat. Encara vol saber per que Deus no forma los homens en gracia per tal que no posquessen peccar e per consquent haguessen gloria. Les quals demandes li foren declarades segon deuall se...*
 Hun senyor Rey qui be senten
3. (f. 18) *Libra de consolacio de ermita.*
 Acaba: «En lany de nostro senyor Mil CCCXV, fina sos dies mestra Ramon lull en la ciutat de Mallorques segons es stat atrobat en hun libre molt antich en lo peu del demunt dit libre o tractat appellat de Consolacio dermita.
4. (f. 24 v.º) *La vida e actes del Reuerend mestra Ramon Lull.*
 Es la vida de l'Anònim en vulgar.

d¹⁵

Londres, Biblioteca del Museu Britànic, Add. 16, 430

Escrit al xv^è segle sobre 83 folis de paper en 4.^t menor. Prové de la llibreria de Joan Angel, duc d'Altaemps.

1. (Fol. 2) *Larbre de philosophia damor.*
 2. (f. 82) *Del cant de Ramon.*
 Son creat e esser mes dat

d¹⁶

Palma, Bibliot. de la Causa Pia Luliana

Segle xv^è, en 8.^u, 199 folis de pergamí marcats de llapiç i forma i aspecte de devpcionari, 125 × 97 mm. i caplletretes colorides i ornaments. Relligat en pell vermella, segle XIX^è.

1. (Fol. 1) *Deus ab ta virtut comença aquest libre qui es dels C. noms de deu.*
 Com los sarrayns entenen prouar...
Primera feria matines O deus.
 O ens diuinal tu es deu per obrar
 (f. 118) *Explicit psalterium raymundi in quo sunt centum nomina xpi uirtuossissima ualde.*
 En lletres grosses.
2. (f. 119) *Deus en uostra uirtut comença ramon aquestes hores de nostra dona sancta maria e cantense al so dels hymnes.*
 A honor del maior senyor
 (f. 180 v.º) *Explicit orationes.*
3. (f. 181) *A deus facam oracio per samor e quens perdo.*
 Són diverses oracions fetes per Ramón Lull.

4. (f. 197) *Simballium Athanasij.*
Quicumque vult saluus esse...

d¹⁷

Palma, Biblioteca particular del Sr. Estanislau Aguiló

Lletra del xv^{èn} segle, escrit tot a 2 columnes sobre 58 folis sens marcar, de pergamí i de 230 × 165 mm. Caplletres vermelles i blaves, les capitals ben ornades. Relligat pergamí. Descrit per Mn. Costa i Llobera en *Obras de Ramón Lull: Arbre de filosofía d'Amor*, etc., Palma de Mallorca, 1901, p. 484. Fol. 1 prel. s. XVIII, el títol sobre un escut de dugues creus i sis plagues: «Libre de Amor compost per Lo Illuminat Dr. lo sacro y venerable martyr Ramon Lull Mallorqui.»

1. (f. 1.^r a) *Deus ab uostra amor començà larbre de filosofia da mor.* Ramon estant a paris...
2. (f. 52.^è b) *Del cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat
3. (f. 53.^è a) *Del consili que ffeu Maestre Ramon lull malorqui.*
Un consili uull començar
(f. 58 v.º b, acaba deixant-lo enlaire al punt «De Oracio», 26.ª cobla):
Si al consili ha mayso
Lo consili no sera bo.

d¹⁸

Palma, Societat Arqueològica Luliana

Relligats plegats 2 manuscrits: un del xv^{èn} segle, de 36 folis de pergamí sens marcar, amb títols i caplletretes vermelles; altre de 24 folis sens marcar, lletra del xvi^{èn} segle: relligats junts en pergamí flexible. Mida, 200 × 145 mm.

1. (Fol. 1.^r de pergamí) *Deus en virtut de ta gran aiuda e benedictio Comencam aquest tractat en qui pro[ue]m per rahons necessaries los articles dela fe catholica.*
A ns que prouem los articles...
2. (f. 1.^r de paper) *De Oracio.*
Vull departir oratio en nou maneres e veges
Primer es de so que deu es
Sagona de ço de que es
.

Forma la 5.^a part de la *Medecina del peccat*. Tota és a una sola columna de vers, exceptuant aquest final que forma un cap de 2.ª columna al foli darrer recto:

Si en el ay falit
Sia sancta maria...
E per samor sia am...
Amen.

Els punts corresponen a mots tallats pel relligador.

d¹⁹

Palma, Biblioteca Provincial

Escrit en 1502 sobre 90 folis marcats, de paper, de 220 × 156 mm. Relligat en pergamí flexible.

- I. (Fol. 1 v.º) Jhesus xps Maria salus any 1502.

Aquest libra qui primer sa sanguex es de primera e segona intencio lo qual es de partit en sinch parts so es a saber diuisio deu, creacio, encarnacio, temptacio en la qual part de temptacio atrenta rubricas o trenta capitols los quals son aquests quissanguexen.

(f. 64 v.º, acaba) tement econaxent eamant nostra Senyor deus amen.

2. (f. 65) Aquests vesos deual scrits qui son per nombre CC ffeu lo venerable mestra ramon lull a per panya araquesta del rey de mallorques qui volia saber deus com romanja scusat dela perdisio dels homens quis sanguex per lo manament que deus ffeu a adam sabent deu que adam pesaria lo manament per lo qual tant home seria dempnat e en cara vols saber per que deus no conformato los homens en gracia per tal que no poguessen peccar e per consaguent aguessen gloria Les quals demandes li fforen de clarades Segons deual se conte.

hun Senyor Rey qui be sen ten

3. (f. 70 v.º) Aquest libre qui apres sa sanguex feu mestra ramon lull lo qual se apella libre de consolacio dermita en lo quall ha los Capitols Sagents.

(f. 89 v.º, acaba) ...fonch acabat de scriure diuendres lo primer de Agost a xij ores del dia any M CCC XXX.

4. (f. 90) Aquestes son les quatre virtuts quis apellen per los doctors cardinals ho morals les quals son dades aregiment del cors e ab lo proisme les quals son aquestes e son dades per deu a cascu sens algun merit precedent primo Justicia trempansa prudencia effortalesa.

d²⁰

Palma, Societat Arqueològica Luliana (abans den G. Rosselló)

Lletra del XVI^è segle, mancat de començament; de 9-81 + 19 folis útils de paper, de 140 × 100 mm. Relligat en cartronet. En 2 folis de guardas, en lletra moderna espanyola, diu el primer: «Manuscrito del siglo XIV muy raro; pues los opúsculos que contiene no se sabe existan tal como aquí se leen»; el segón: «Los Cent Noms de Deu y Las horas de Madona Santa María Escrits en vers llemosí per lo Ylluminat Doctor Beato Ramon Lull». — 3 folis més en blanc i comença, tot continuant, al punt:

- I. (Fol. 9) Car deus es singular en Valor
A el partay singular honor
Que sia a totes maior.
O estant [9]
O Rey qui est deus en estant

- (f. 81 v.º, acaba) ...deu gran e sempiternal glorificatio e resurrectio.
Amen.
2. (f. 1 segona numeració; nota de possessió d'en Saguí: «Est io. sanguini») *Deus en vostra virtut comensa Ramon aquestes horas de nostra dona sancta maria. E canten se al so dels hymnes.*
A honor del maior senyor
(f. 19 v.º) De la fi de aquest Libre.
Les vij hores son finidas
4 versos i «Deo gratias».

d²¹

Milà, Biblioteca Ambrosiana, D. 465 inf.

Miscellanea escrita per mà del XVI^è segle, de format gran foli i de paper. Ha estat descrit i publicats els proverbis rimats per A. Morel-Fatio, *Proverbes rimés de Raimond Lulle*, en *Romania* XI (1882), pp. 188-202.

1. (Fol. 338) Proverbii di Raimondo Lullio.
(f. 339) *Deus ab vertut de ta bondat sens la qual nigu es bo fer los proverbis seguentis.*
Proverbis fas d'ensayament
per que hom vinga a salvament
Los quals vol tremetre Remon
a tots los homes de aquest mon
(f. 344 v.º, acaba:) Guardet no fassa dejunar
hiporesia ni plorar.
A lloor e gloria de Deu omnipotent y de la inmaculada mara
sua y a utilitat dels cristians fenexen los proverbis de Remon
Lull los quals sotmet a correccio de santa mare yglesia romana.
2. (f. 345) Alcuni Proverbi cavati da un exemplar di Jac^o Contarini, cioè il p^o foglio.
Si tot letra no say eu Guilem de Cerveyra

d²²

Palma, Biblioteca Provincial

Manuscrit del XVI^è segle, de 127 folis sens marcar, de paper, de 134 × 103 mm. S'han reunit 2 manuscrits en un sol volum relligat en pergamí; el 1.^r, de 72 folis; el 2.ⁿ, de 55. En 1 foli de guarda hi ha la taula de les obres contingudes, de lletra del segle XVIII^è.

1. (Fol. 1.^r) *Deus omnipotens cum tua gratia et amore benedictione facimus lecturam artis que intitulata es breuis practica artis generalis.*
Ocupa tot el 1.^r manuscrit.
2. (f. 1.^r del text de mà d'en Nicolau de Pax?) *Deus cum gratia tuj lumjnjs et virtute Incipit liber de lumjne.*

3. (f. 5.e, segueix rastre de 5 folis arrencats; f. 6.e v.^o) *Ars generalis es quoddam donum domini ut sit humano intellectui generali instrumentum necessario cognoscendi veritatis ensium in quibus quiescat et ab opinionibus et erroribus per verum intelligere sit remotus.* Després del f. 16.e ne vénen 2 de blancs.
4. (f. 19.e) *Jhs xps. Aquest es lo desconort que m. ramon lull feu ensa vellesa quant veya que lo papa e tots altres senyors del mon no volgueren metre orde en conuertir los infells segons que ell los requeri moltes vegades.*
 Obreta en rims llemosins feta per .m. ramon lull doctor Ill.^t traduhyda del tot en... yen part en mots vsats seruada de punt a punt la sustancia.
*Deus ab vostra virtut començ aquest desconort
 per consolacio mia e per comptar lo gran tort e mancament
 Com a prosa, copia lliure segons sembla indicar la nota precedent.*
- 5 (f. 35.^e v.^o) *Jhs maria jnmaculata, Deus cum tua sanctissima sapientia voluntate prudentiaque iusticia incipit liber de predestinatione et libero arbitrio.*
6. (f. 43.^e v.^o) *Pratica in artis breuis abreuiata et incepta primo aprilis anno 1535 valentie.*
7. (f. 44.^e v.^o) *Este es el desconuerto de mestre ramon lull echo ensu vegez viendo que el papa y los otros Señores del mundo no quisieron poner horden en la conuersion delos infieles segun que el los requirio muchas veces.*
*Dios con vuestra virtut empieso ste desconuerto...
 y por recomptar el mancamiento grande
 Es en prosa.*

d²³

Palma, Biblioteca Provincial

Lletra del segle XVIIe; 66 folis de paper, de 205 × 155 mm. Els 66 folis, marcats o no, van repartits així: 16 sens marcar + 1 de blanc + 22 marcats + 11 sens marcar + 1 de blanc + 1 de portada + 8 de marcats + 1 de blanc + 5 sens marcar. Relligat en pergamí.

1. (Fol. 1.^r) *Domine Deus noster Jesu Christe ad laudem tuam, reuerentiam et honorem, incipit iste liber de fine nominatus.*
 Datat, Montpellier, Abril de 1305.
2. (f. 10.^e v.^o; a dugues columnes,) *Aquest es lo desconort que mestre Ramon Lull feu en sa vellesa...*
Deus en vostre virtut començ est desconort
3. (f. 14.^e) *Comienza el desconsuelo que Raymundo Lullio Doctor illuminado compuso en su senectud...*
*Dios con vuestra virtud comienço este desconsuelo...
 Es en prosa. F. 16^e v.^o, acaba la traducció.*
Aloor y gloria de Dios omnipotente y de la virgen y madre gloriosa Sancta Maria señora nuestra aqui fenece este piadoso y

triste desconsuelo, traduzido en lengua Castellana por el Mag.^{co} y virtuoso Nicholas de Pax Patricio Mallorquin.

V.^t G. fortisa vic.^s generalis

4. (foli blanc; f. 1) *Proces orijinal deles Hobres fetes per diuersos Trobadors en Lehor dela Vida Doctrina e mort del Egregi e gran monarcha Jlustre Ramon lull Doctor illuminat Nat enla Jnsigna Ciutat de Mallorques.*

Diumenge a xv de Maig any de nostre Sor Deu Jesuchrist festa gloria de sincogesma Mill sinchcents e dos.

Dich M.D.ij.

Ditor ala honra primer en orde Anthoni Maçot

Ditors al premi Joanot Manorcha

 Jordi alver notari

 Gaspar Vari.

Libell posat per Anth.ⁱ Maçot Seruent dresat als trobadors dela present Ciutat de Mallorques e dequal sauol altra part Sots a ij delmes de Abrill any 1502.

Són 22 folis marcats, més 11 sens marcar, que contenen poesies endreçades a Ramon Lull; més 1 foli en blanc.

5. (foli-portada en blanc; f. 1) *Aquests versos deuall scrits...*
Vn Senyor Rey qui be senten

6. (f. 4) A conixer Deu en lo mon
Comens'al dictat de Remon

7. (1 foli blanc; al següent) *ex monasterio de Poblet.*
In festiuitate Beato Raymundi lulli martiris cathalanis.

8. (2 folis sense marcar) *Del cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat

9. (3 folis de versos castellans dedicats a Ramon Lull).

d²⁴

Palma, Biblioteca Provincial

Acabat d'escriure en 1623 pel prevere Hug Berard sobre 51 + 19 folis de paper de 164 × 104 mm. Relligat en pergamí flexible. 4 folis de guarda al principi i 22 d'inútils a la fi. Al prin. f. 1: «Es de la Llibreria del Con.^t de St Ffran.^{ch} de Palma.»

1. (Fol. 1 prim.) *Liber celeberrimi, ac doctissimj viri martyris [dos mots esborrats, un d'ells «Beati»] Raymundy Lulli* (d'altra lletra) *de illei eiusdem vulgari sermone scriptus.*

Deu intelligible e amable e nfinidament vn homenet no coneget, pobre de virtuts e de amichs, indigna per culpes e pecats, fa ab vostra virtut aquest libre de Jntencio al seu amable fill...

Del Preambol.

Considerant e jaent en mon lit...

(f. 46 v.º, acaba'l llibre l'escrivent: «Finis 11 Jan. 1623»).

2. (f. 47) *Aquests versos deual scrits qui son per nombre docents feu lo Venerable mestre Ramon Lull a pavia a requesta del Rey de Mallorques, qui volia saber...*
 Vn señor Rey qui be sen ten
 Se marauella molt souent...
 (f. 51, acaba) desamor a mi peccador.
3. (f. 1, segona numeració) *Aquest Libre qui apres se sanguex feu Mestre Ramon Lvll, lo qual se apella, libre de consolacio de armita, en lo qual ha los capitols seguentz.*
 (f. 18 v.º, acaba així el copista) Finis die 16 Januarij 1623 ad hugone Berardo pro.
4. (f. 19) *Consectari de quatra virtuts, so es Justicia, trempansa, prudencia e fortalesa.*
 Aquestes son les quatra virtuts quis apellen per los doctors, cardinals...
 Acaba al verso del mateix foli.

d²⁵

Munic, Biblioteca Real, lat. 10591

Lletra de diverses mans del segle XVII^a, de 465 folis de paper de 279 × 200 mm. De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Disputatio quinque hominum sapientum.*
2. (f. 82) *De XIV articulis fidei catholice.*
3. (f. 333 a) *L. de Dieu.*
4. (f. 381) *L. de consolacio.*
5. (f. 392 a, a dugues columnes) *Desconort.* Aquest es lo desconort que Mestre Ramon Lull feu en sa vellesa, com viu que lo Papa ne los altres Senyors del mon no volgueren metre orde en convertir los infels segons que ell los requeri moltes e diverses vegades.
 Deus ab vostra virtut comens est desconort
 (f. 406 b, acaba) Aquest bell desconort do al sant sperit.
 Fo fet a gloria e a laor de Nre. Senyor deu en lany Mil docents vuytanta sinh.
6. (f. 406 b) *Cant de Ramon.* Del Cant de Ramon.
 Fon creat e esser mes dat
7. (f. 408 a) *Dictat de Ramon.* A conixer Deu en lo mon. Comença lo dictat de Ramon.
8. (f. 411 a) *Del Consili.* Del Consili que feu Maestre Ramon Luyl Mallorqui.
 Un consili vull comensar
9. (f. 418) *Lecturam ad declarationem artis generalis.*
10. (f. 430) *Ars Predicationis.*
11. (f. 445) *Ars iuris particularis.*

d²⁶

Munic, Biblioteca Real, lat. 10596

Escript per diverses mans del segle XVIIe en 138 folis de paper de 273×197 mm. De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Demonstratio per acquiparantiam.*
2. (f. 8) *De substantia et accidente.*
3. (f. 12, a dues columnes) 100 noms de Deu. Deus ab vostra virtut Comens aquest Libre qui es dels vostres 100 Noms. Com los Sarraïens entenen provar lur lig esser donada per Deu...
O Deus. O ens divinal, tu est Deus per obrar
 Els versos apareixen escrits a tall de prosa. Acaba f. 46 v.º:
es fet a vostra honrament. Amen.
 Laus et honor dei essenciae divinisque personis et dignitatibus earum, et recordemur et amemus Jesum Natzarenum et Mariam virginem Matrem eius. Et spectemus et desideremus Carnis resurrectionem, et in celo coram Deo magnam et sempiternam glorificationem. Amen.
4. (f. 47) *De Sta. Trinitate.*
5. (f. 57) *Lectura super figuras artis demonstratiue.*

d²⁷

Munic, Biblioteca Real, Ms. 612, Hissp. 69

Escript al segle XVIIe sobre 286 folis en 4.^t major. De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Dictat de la Trinitat.*
2. (f. 6 v.º) *Lo llibre de Maravelles.*
3. (f. 226) *Tractat de Astronomia.*
Nota treta d'en M. Obrador, ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, 1908, p. 599.

e

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. núm. 309

Se troba als folis XXXV v.^o i XXXVI r.^o un text de la primeria del XIV^{en} segle, volum 2.ⁿ de la col·lecció de textos titulada *Rebuig d'arxiu*, en paper de 212×144 mm. Els versos escrits com a prosa.

1. (Fol. XXXV v.^o) Tres letres say que fan hom mal traser
 Es una endevinalla ocupant 2 ratlles.
2. (f. íd.) *Hoc dixit monacus de fuxano.*
 Subra fusa ab cabriol.
 Són 8 versos.

Responcio sibi facta.

Truge velle morta a dol.

Són 7 versos.

3. (f. XXXVj) Jo vi sensuls murir un mort
Endevinalla de 3 versos.

f

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-2-17

Escrit a les darreries del segle XIV^è a dues columnes les poesies i a tota plana les obres en prosa, sobre x + cccvij folis de paper, de 295 × 225 mm. Els deu folis preliminars no foliats contenint les poesies són escrits per la mateixa mà que les obres històriques que omplen tot el manuscrit. Torres Amat (*Diccionario*, p. 207), Briz (*Lo llibre dels Poetas*, 1867, p. 50) i Milà (*Jahrbuch*, V, p. 160 i *Obras completas*, III, p. 325) han publicat fragments d'aquestes poesies; Massó Torrents (*Dos poemes catalans del XIV^è segle sobre la vida de la gent de mar*, en *Revue hispanique*, X, pp. 241-251) dóna sencers els numeros 2 i 3.

1. (Fol. 1 a preliminar, tot continuant per mancar el començament)
Qui fo ab ells
Es un poema extravagant del qual ne resten 164 versos.
2. (f. 3 a prel.) Car say que caminant
Poema de 568 versos endreçat a un Vilaruhir.
3. (f. 9 b prel.) Per so com mariner
Poema de 92 versos que no acaba, endreçat a Berenguer Simón.
4. (f. 1 del text; versió catalana de les *Gesta Comitum Barcinonensium* publicades per Marca, *Marca hispanica*, columna 537).
5. (f. xj; la crònica d'en Bernat Desclot fins al capítol CXXXIV de les edicions).
6. (f. cxxj; la crònica d'en Ramon Muntaner desde'l capítol CXIX fins a la fi.)
Pels textos històrics dels números 4-6, així com per la descripció del present manuscrit, vegi's la nostra *Historiografía de Cataluña en català durant l'època nacional*, Nova York-París, 1906, pp. 13, 47, 57.

g

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 3824

Acabada d'escriure la primera part a Montpeller en 1305, probablement per mà catalana sobre 237 folis en 4.^t. La segona part, escrita potser per la mateixa mà en època diferent i en tinta més clara, comprèn 26 folis. Tot el manuscrit conté només obres d'Arnau de Vilanova, exceptuats els folis 235-237, on hi ha una dansa del rei Jaume II amb comentaris del mateix mestre Arnau. Cesare de Lollis, que ha publicat la poesia (*Ballata alla Vergine di Giacomo II d'Aragona*, en la *Revue des langues romanes*, XXXI, 1887, pp. 289-295), creu que podrà el present llibre ésser escrit a la vista d'Arnau de Vilanova i per orde del rei Jaume II.

1. (Fol. 235) *Incipit dancia illustris regis Aragonum cum commento domestici servi ejus.*
Mayre de Deu e fylha
Una cobla de 4 versos, 3 de 10 i altra cobla de 4. A la fi de cada cobla ve el *Commentum llati*.

(f. 237 recto, acaba) Explicit dancia cum comento. Deo gracias.
Scriptum correctum ac completum fuit hoc volumen in Montepesulano, in vigilia pentecostes. Anno domini M.^o CCC^o quinto.

Vegí's també Menéndez Pelayo, *Arnaldo de Vilanova*, 1879, p. 33, i *Historia de los Heterodoxos españoles*, t. I, p. 463.

h

Valencia, Biblioteca Capitular de la Seu

Lletra del segle XIVe, de CXLIX folis de paper, de 218 × 140 mm. Conté diverses obres llatines i, relligat modernament, duu el rètol escrit: «Miscelanea Christiana». Vegí's la nostra descripció en *Manuscrits catalans de Valencia*, en la *Revista de bibliografía catalana*, III (1903), p. 82.

1. (Fol. xxxi) Has videas laudes Qui sacra virgine gaudes Et
venerando piam Et studeas laudare mariam.

Lirs virginals mayres de Deu e filla.

5 cobles de 8 versos i 2 de 4. En els dos darrers versos se llegeix la menció: «Que d'Aragó lo rey n'Anfols s'estenda Pels infels tost e'ls torn al sant batisme.» Deu tractar-se de la creuada preparada per Alfons el Benigne (1327-1335); vegí's Miret i Sans, *Negociacions diplomàtiques d'Alfons III de Catalunya-Aragó ab el rey de França per la croada contra Granada* (1328-1332), en l'*ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS*, Barcelona, 1908, pp. 265-336.

j

Palma, Llibreria del Sr. Estanislau Aguiló

Tres fulles provenents de tres cançóners diferents en paper. Les dues primeres del segle XIVe tenen uns 19 × 15 cm., son els nostres núms. 1 i 2. La tercera fulla és de lletra de mitjan segle XV, té uns 215 × 245 mm., és el nostre núm. 3. Totes tres fulles estan en mal estat i son de difícil lectura.

1. De mala reyl partec erguyl
E de mala reyl ix mal fuyl
Se conserva rastre de 20 versos al recto i d'altres 20 al verso.
2. se es greu causa per proar
..... ans de
Que no saben li angel seu.
Deus creure primerament
Hi ha rastre de 18 versos al recto i de 19 al verso d'aquesta obra.
3. Rey darago ab tota ma desferra
Eu prench comiat e lex la vostra terra
Rey darago
Segueixen 9 cobles de 4 versos i el bioc Rey d'Aragó a cada una.

k

Catania, Real Universitat dels Estudis, Biblioteca Ventimigliana, Cod. 92 (abans segn. XI, F. IV)

Escript en la primeria del XV^{en} segle sobre 215 folis de pergamí de 305 × 225 mm. D'aquests folis n'hi han 199 numerats antigament que contenen la crònica d'en Ramón Muntaner, precedida per 9 folis i seguida de 7 sens marcar. En el recto de la primera plana que serveix de guarda, una mà del XV^{en} segle ha escrit una oració llatina; i en el verso, una altra mà de les darrerías del

xv^è segle o de la primeria del xvi^è va escriure, una sota de l'altra, aquestes inscripcions: «no ha seso que baste | johanot de castelvj | por tal suerte he ventura | Luis de Castellvj.» Al 2.ⁿ foli sens marcar comencen les rúbriques de la crònica d'en Muntaner, que omplen fins al 8.^è, deixant blanc el 9.^è. Descripció enmatllevada a Paolo Savj-Lopez, *La lettera epica di Rambaut de Vaqueiras in un nuovo manoscritto*, Halle del Saale, 1905. Arístide Raimondi ha publicat totes les poesies, *Relazioni fra Sicilia e Catalogna*, en l'*Archivio storico per la Sicilia orientale*, anno XI, fasc. II, Catania, 1914, pp. 231-258.

1. (Fol. X, on comença la numeració antiga) En nom de nostre senyor ver deus...
Es la crònica d'en Muntaner, que comença amb una preciosa caplletra miniada, i que acaba al foli 199 v.º, restant enlaire per pocs mots per mancança d'un foli.
2. Acabament d'una carta, datada 31 d'Agost de 1307, dirigida per la Companyía Catalana de Romanía an en Ramon Muntaner.
3. (f. 200.^è no marcat, escrit d'altra mà a quatre columnes) *Aci comença lo dictat de ffraire ancelm turmeda en altra manera appellat abdalla. lo qual feu en tunjs en lo temps de març M.CCC.VIJ segons dit de alguns proffetes e estrolechs de algunes cosses les quals se deuen esdeuenir del fet dela esgleya e regidos de aquella e de alguns prjncepts e senyors e lurs terres e provnjcjes e ylles ques ha esdeuenir en aquelles.*
Les prometences
E greu sentences
4. (f. 202.^è) *Dispensacio dela senyora de Moxen.*
Reuerent payre sant
5. (f. 203 v.º a) *Lo retraiig que feu en rjenbau de vaqueras al marques de mon ferrat per quel volia matar. ço es per ques jahia ab madona betriu germana del dit marques e per aço dejus... scafa.*
Valent marques senyor de monferrat
Publicat per Savj-Lopez, *La lettera epica* cit. Vegi's també el nostre *Riambau de Vaqueres en els manuscrits catalans*, p. 454.
6. (f. 205^è recto) *Deljt e honor que a ffet mossen jacme march estant enlo setge de moruedre.*
Ço ffo al mes de Julioll

I

Madrid, Biblioteca Nacional, 10264 (abans I i-65)

Relligats ensemble dos manuscrits del xv^è segle, en conjunt de 106 folis de 290 × 210 mm. El primer manuscrit és una novela francesa; el segon, es en català. No hi han títols ni caplletres. Relligat modernament en pergamí. Descrit per Mario Schiff, *La bibliothèque du marquis de Santillane*, París, 1905, p. 380.

1. (Fol. I, tot continuant) Ducs qui couperes estoient et aucuns des autres grans seigneurs...
Novella francesa que en Schiff ha titolat pel nom dels dos amadors *Roman de Liesse et Cardenois*. Els folis 74 v.º, 75-77 són blancs.

2. f. 78, comença el manuscrit català amb la taula dels *Ensenyaments de bona parleria* que constitueixen el llibre octau de Tresor de mestre Brunet Latini. Vegí's l'edició d'aquesta traducció catalana publicada segons una versió de Barcelona per J. B. Codina Formosa, pbre., en el *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, I (1901-2), pp. 181, 246, 315, 377, 424; II (1903-4), pp. 52, 94, 157, 203, 279, 427 i 475.
3. (Els folis 95-97, blancs; f. 98 v.º) *Mossen aznar pardo.*
O deu e quin sospitar
4. (f. 99 v.º) *Lo Canbiador de Jordi de Sant Jordi.*
Pus que tanbe sabets de cambiar
5. (f. 101 blanc; 102) Per que deu no volch que tu...
Són 6 lletres amoroses en prosa acabant totes de la mateixa manera.
6. (f. 105 v.º) [A] mor de cor hafectuos

m

Barcelona, Llibreria Dalmases, n.º 159

Manuscrit del xv^è segle contenint diversos tractats, sobre 236 folis de paper, de 410 × 286 mm. En gran part del llibre, tot a 2 columnes, boniques caplletres colorides. Relligat en pergamí; escrit al llom: «Bartolomeus a Pisis. Summa de casibus conscientiae. De Gratiis. B. V. in eius mors. 40 octauas catalanas y algunas butllas pontifi. M. S.»

1. (Fol. 1, esplèndida caplletra Q. Copiem els epígrafs d'una taula que hi ha en la guarda primera) Fr. Bartholomeus de Pisis ord. ffr. Predicorum. Summa de Casibus Conscientiae.
2. (f. ccvij) De Gratiis Specialibus Beatisima Virginis Marie circa ejus mortem.
3. (f. 220) Coranta octauas catalanas ala lamentable perduda de Constantinopla.

Aquest text, que vé després d'un rastre de 3 folis arrencats sense que alterin la paginació, no du cap títol i comença tot seguit amb el primer vers. A dalt de tot la data 1453 en lletra del segle xvi^è.

Plors plants sanglots e gemechs de congoxa

Són 40 cobles de 8 versos i *tornada* de 4. Acaba al foli 221 r.º, a. No hi ha res de color.

4. (f. 221 v.º) Algunes butlles.)
5. (f. 230) Qualseuilla persona qui dira Quinze pater noster en remembrança dels XV. turments dela passio de Jhesuchrist. Nostre Senyor li fara las gracias dejus scrites.
6. (f. 230 v.º, columna 1.ª) Aquesta es la uida e orda del uiure que ordona mestre P. de ebano metge singular e famos dela ciutat de bulunya a quescuna persona qui vol be gouernar la sua vida e estar sa.

n

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 20-4-21

Col·lecció de diversos escrits copiats quasi tots per mà del cronista Pere Miquel Carbonell a les darrerías del xv^è segle, en 5 + LXXXij folis de paper, de 232 × 180 mm. Relligat en pergamí flexible; al llom escrit: «Carbonell, autografos suyos».

1. (Fol. 4 preliminar) Vers compost per lo gran Phisich mestre ferrando de Aerue Mestre en arts, e en Medicina Ciutada de Barcelona natural dela vila de Eora del Regne de Valentia. En lo qual tracta de ffortuna. E fon fet stant pestilent la Ciutat de Barcelona. Es lo present vers scrit en una post ligada en les rexes del altar maior dela Seu de Barcelona. En lo peu del qual hi trobareu continuat lo nom del Autor en quattro bordons composts e scrits per Pere Michael Carbonell. Archiuer del Rey nostre Senyor e notari publich de Barcelona.

Tal indispost qual so nouell e tendre

2. (f. 5 prel.) Auctoris nomen per mi aiustat vt supra.
Ferrando diu derue qui ta polida

o

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-4-11

Escript per dugues mans del xv^è segle sobre LXXXVII folis de paper de 138 × 95 mm. Han estat arrencats els folis XLVII, XLIX i LX-XLIIJ. Cusit ara a la rústega sens rastre de relligadura; al llom escrit: «Serradell. Poesies.» En un foli de guarda, en lletra de mitjà segle xixe: «Testament poètic del famós Serrallonga y Complans en la presa de Constantinopla. Dit autor fou natural de Vich. Any 1419.»

1. (Fol. 1) *Prolech e introduccio del testament den Serradell de Vich.*
Vn jorn cansat de treballar
El testament començà al f. iiiij v.^o, acabant al f. XLIJ d'aquesta manera:
Tota la nit vau caminar
Tro fuy aci
E ueus ço quez stat de my.
Vndecima mensis desembre anno 1452. Deo gracias.
2. (folios XLIIJ-XLIJJ blancs; f. XLV, d'una altra mà) *Complaints dela presa de Contestinoble.*
Plors plants senglots e gemeschs de congoya
3. (folios LV v.^o i LVJ blancs; f. LVIIJ) Primerament dich que alguna cosa no es vill sino aquela que deu no fa ço es peccat.
Es un tractadet sobre'l pecat d'orgull amb cites curioses, i que's detura per no haver-se acabat de copiar al f. LVIIJ, que té blanc el verso.
4. (folios LIX-LXXIIJ manquen, amb rastre d'haver estat retallats; f. LXXIIJ, tot continuant un poema en codolada)
Per sercar lo loc on seria
Aquest rey gran
Es el sermó dit del Bisbetó, publicat en el *Recull de textes catalans antichs*, anys 1910-1912. Acaba al darrer foli útil del llibre, que és el LXXXVJ.

p

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-2-9

Lletra del xv^è segle, escrita tota a dugues columnes sobre CLXXVII folis de paper, de 280 × 212 mm. Relligat en pergamí flexible, al llom un rètol enganxat amb la inscripció escrita: «Sent Pere

Pascual Opusculos. Romans per la preso del princep de Viana». En la primera guarda hi ha escrit en lletra del segle XVIIIe: «Obra de S. Pere Pasqual» i començen tot seguit les Rúbriques en la lletra de tot el llibre.

- I. (Fol. ij b) Disputa del bisbe de Jaen contra los Jueus sobre la fe catholica.
2. (f. xcij v.^o a) Segexen se los XII. articles de la fe, ço es lo Credo in deum fet per los XII. apostols.
3. (f. xcvj b) Aci comensen los X. manements de la lig.
4. (f. xcvij v.^o a) La letra que trames un Jueu a un altre jueu en que aprouaua la sancta fe Catholica.
5. (f. xcvij v.^o b) Aci comensa lo libre dels sermons de sent Augusti.
6. (f. cx v.^o b) Aci parla de quatre maneres de mort.
7. (f. cxij b) Humilia de sent Gregori.
8. (f. cxxij a) Aci comensa un altre sermo.
9. (f. cxxv b) Com la noble sepultura no nou ni val als peccadors ne pobre sepultura no nou als justs.
10. (f. cxxvij a) Libre del plant del mon e deles miseries de aquell quels homens sostenen.
- II. (f. CLV v.^o b) Contra los infels qui dupten en lo poder de Deu.
12. (f. CLVj b) Aço es lo libre de natures de besties e daucells E de lur significacio.
13. (f. CLXXV b) In Inici sancti euangeli secundum Johannem.
14. (f. CLXXV v.^o a) Exposicio del pater noster.
15. (f. CLXXVj) *La seguent obra es stada feta sobre la preso del illustre Senyor Don Karles fill del serenissim senyor en Johan segon Rey de Arezo qui essent a leyda presona lo dit fill seu el feu star pres al castell de Morella. Empero per los fels Cathalans dela dita preso fo deliurat segons deuall se segueix.*

Ab gemechs grans plors e suspirs mortals

Es obra, sense que consti aquí, d'en Joan Fogacot. Per manca d'algun foli acaba tot el manuscrit deixant aquesta poesia al primer vers de la 7.ª cobla que és així:

Recorregam donchs ab deuocio

q

Valldemoça, Mallorca, Llibreria del Sr. Isidro Bonsoms

Traducció catalana del *Decameron* d'en Joan Boccaci acabada d'escriure a Sant Cugat del Vallès en l'any 1429, sobre 9 + CCCXXI folis de paper, de 295 × 216 mm. Va ésser descrita primer per Miss Carolina Brown Bourland, *Boccaccio and the Decameron in Castilian and Catalan literature*, en la *Revue hispanique*, Nova York-París, t. XIII (1902), i publicada sencera per nosaltres en 1910 formant el volum XIX de la *Bibliotheca hispanica*. Fins al f. CLXXXIJ va escrit a tota plana amb caplletres colorides i calderons; des d'aquell foli fins a la fi la lletra sembla més correguda i va escrita a dues columnes. La particularitat d'aquesta traducció és que de les deu cançons que posa l'autor a la fi de cada jornada, no'n porta sinó quatre, escrites a tall de prosa, però aplicades, no tenint res que veure amb cap de les originals. Són aquestes:

1. (Fol. xxxv v.^o) ...cantant Emilia amorosament la seguent cançó:
Eu am tal que es bo e bel
12 versos.
2. (f. CLXXXX) ...Dioneo, oynt aço, leixant star les burles, presta
ment en tal guisa començà a cantar:
No puch guarir dela nafra preyon
Són 5 cobles de 8 versos i una represa de 4.
3. (f. cciiij v.^o) ...Al qual Lisa, sombrient, respos que volentera, e
ab suau veu comensà en tal guisa:
No puch dormir soleta, no.
16 versos.
4. (f. CCLXVIIJ v.^o) ...comendà a Phamphilo que degués cantar una
cançó, lo qual liberalment començà:
Pus que vuyt jorns stich senyora
Que nou's mir.
Una cobla de 4 versos i 3 de 5.

r

París, Biblioteca Nacional, lat. 6652

A la fi hi va enganxat un full de pergamí, escrit per mà catalana del xv^è segle. Va donar-lo a conéixer i publicar-lo Paul Meyer, *Plainte de la Vierge*, en la *Romania*, X (1881), p. 223.

1. (Fol. 91) De grieu dolor cruzel ab mortal pena

s

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 4806

Escrit per una sola mà envers 1492 sobre 119 folis de paper, de 282 × 192 mm. Es el poema *Spill o Llibre de les Dones* d'en Jaume Roig, descrit primer per Antoni Bastero i Lledó, *Crusca provenzale: tavola dei Poeti Provenzali della età d'oro*, Roma, 1724, p. 88; després per A. Morel-Fatio, *Rapport... sur une mission philologique à Valence*, París, 1885, p. 20, i per Roc Chabas en la seva edició, *Spill o Libre de les dones de Mestre Jacme Roig*, Bibliotheca hispanica, Barcelona, 1905, p. 363.

1. (Fol. I a) *Consulta.*

Magnifich mossen iohan
ffabra caualler ualent

Blanc el verso, al f. 2 hi ha el «Tema Sicut lilium...» i segueix tot seguit el prefaci:

Deu creador
Unich senyor

t

Barcelona, Arxiu de la real capella del Palau

Lletra de les darrerías del xv^è segle, de 13 folis útils + 30 de blancs de paper tots sens marcar, de 290 × 215 mm. Va cubert de pergamí.—El llibre va esser descrit pel P. Ignasi Casanovas, *Còdecs de l'Arxiu del Palau*, en la *Revista de bibliografia catalana*, VI, p. 32; i publi-

cat sencer per Ramón Miquel y Planas, «*Escacs d'Amor*» poema inèdit del xvèn segle, en *Bibliofilia* (1914) cols. 413-440, amb reproducció en facsímil de les dues primeres planes i comentaris de l'escaquist Sr. Josep Paluzie.

1. (Fol. 1) *Hobra Intitula[da] Scachs damor feta per don franci de Castelui e narcis vinyoles: e mossen fenollar sots lo nom de tres planetes co es Març, Venus e Mercuri per conjuncio e influencia dels quals son inuertada.*

Vé tot seguit la distribució del joc que duu aquests tres epígrafs: *Don franci de Castellui porta lo joch de Març, Narcís vinyoles porta lo joch de Venus, Mossen fenollar diu los efectes de Mercuri*. Al peu de la plana hi ha aquesta observació: *Les cobles son totes encadenades ab nou bordons en cascuna portant orde de sequencia sots quatre tres y dos, y axis deuen escriure: e legir en lo epitafi de les quals veureu lo seny literal sumat. co es. lo joch dels scachs e les pasions.* — Al verso comencen així cada un dels tres autors la primera cobla:

Castellui. Trobant se Març Ab Venus en un temple
Vinyoles. Per exercir Venus la sua gloria
Fenollar. Mercuri prest en sos modos y vias

u

Barcelona, Biblioteca Capitular de la Seu, cod. 6

Lletra del xvèn segle anterior al 1439, escrita sobre cvij folis de paper de 280 × 210 mm. Una mà posterior ha refet els folis j, ij, xvij i xvij; els folis LXXXIIJ i LXXXIIIJ manquen i foren substiuïts al relligar-se'l volum per 2 folis blancs, en l'indret on trenca la història de Joan Gari. Caplletres colorides. Relligat amb posts recubertes de pell, estropellades, perdudes la meitat dels dos plans. Al llom un paper enganxat on hi ha escrit: «Molts miracles de nostra Senyora.» Al foli 1 en lletra grossa i negra se llegeix: «Aquest libre ha donat en julia dez Roure notari publich a la present Libraria de la Seu de Barcelona a xvij de Nohembre Any de Nativitat de nostre Senyor M.CCCC. trente nou.»

1. (Fol. 1) Fou un Pintor qui tostamps quant pintaua la ymage de la verge Maria cantaua e salegraua e pintaua la ymage ten be e tan perfetament que aço era gran merauella...
 Segueixen 98 miracles de la Verge, alguns dels quals passen a Barcelona i a Lleida.
2. (f. LXXXV, tot continuant materia, després dels dos folis blancs) del dit ffrare Johan gari. e considerant en qual manera poguera enderrocar lo dit ffrare Johan. en los dits dos peccats entra en lo cors de una gentil donzella. filla del comte de Barcelona...
3. (f. LXXXVIIJ, tot seguint d'acabada la llegenda de Joan Garí) *Jhs. En lo seguent Compendi aparen e son continguts tots los actes seguits en e per la gloriosa Verga maria del comensaments del mon fins en la nativitat del glorios ffill Seu.*
 Vierge de les viergens flor de les fflors
 2 versos i 20 cobles de 4.
4. (f. LXXXIIJ manca; f. LXXXIIIJ) *Canso Antiga feta ahonor de la Gloriosa humil Verga Maria.*
 Flor de paradis Regina de bonayra
 18 cobles de 6 versos. Entremig hi manca el f. LXXXV.

5. (f. LXXXVij) *Enterpretacio del nom de Maria.*
Mayre de dieu stiell del albe pura
5 cobles de 4 versos.
6. (f. LXXXVij v.º) Ramon Lull. Era .i. clerga fill de .i. pobre home
lo qual era de baix afer...
Segueixen 22 miracles i llegendes alguns potser trets d'obres de Ramón Lull.

V

Barcelona, Llibreria Dalmases, n.º 2

Escrit a la primera meitat del xvèn segle, en paper i en foli. Descrit i publicat el text den Turmeda per Ramon d'Alós, *Les profecies den Turmeda en la Revue hispanique*, XXIV (1911), pp. 480-496. El manuscrit, segons l'Alós, conté les obres següents: 1. Recognaverum proceres.—2. Diverses constitucions de Jaume II.—3. Recopilacions de dret públic sobre jueus, etc.—4. Corts de Montçó, Lleida, Barcelona, Montblanc.—5. Els Usatges seguits de comentaris de Pere Albert.—6. Una crònica de diversos reis.—7. Notes sobre l'estat general de l'iglesia, cardenals, diòcesis de tot lo mon, indulgencies de S. Pere de Roma.—8. Anals de fets eclesiàstics i civils que acaben amb el rei Martí.—9. Notes analítiques de Barcelona.—10. Profecies den Turmeda.—11. Fragment del Lucidari de 1415.—12. Extracte de la crònica de Roderic de Tolèdol.—13. Alguns folis de les Gesta Comitum Barcinonensium en català.

- I. (Fol. 298 v.º a) *Profecies que frare Encelm Turmeda feu en el any MCCCCV en Tunis de Barberia ço es de algunes coses esdeuenidores.*
Les prometençes
e greus sentencies.

X

Ager? antiga col·legiata

En Villanueva (*Viage literario*, t. IX, p. 148) cita un epistolari, en pergamí, del XIIIèn segle (?), i, sens indicar el foli, publica un Plant de Sancta María (p. 281).
No sabem on ha anat a raure aquest manuscrit.

- I. *Planctus Sanctae Mariae virginis metro vernaculo scriptus ante sec. XIII.*
Augats Seyos qui credets Deu lo payre
9 cobles de 5 versos i a cada una la represa «Oy bels fyls cars | Molt mes lo
iorn doloros et amars».

Y

Montserrat, Arxiu del monestir

Manuscrit gran foli del XVèn segle, titulat llibre vermell, tot en pergamí, amb algunes pintures amb retrat d'Alfons IV el Magnànim. Hem vist aquest esplèndit llibre, però no n'hem pogut prendre nota bibliogràfica. Conté 6 cantilenes llatines i dugues de catalanes; algunes de les llatines tenen títol català, p. e.: *Canço del aue Maria a ball redo*, *A la virginitat de Maria a ball redo*, *A madona la verge maria*. La primera cobla de cada obra va amb notació musical.

1. *Ballada dels goyts de nostra dona en vulgar cathallan a ball redon.*
Los set gotx recomptarem
Una cobla de 4 versos i 7 de 6 amb el chor «Ave maria gracia plena | Dominus tecum virgo serena».
2. (Sense titol)
Emperayritz dela ciutat iozosa
14 cobles de 4 versos.

Z

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 3. — Valencia, Biblioteca Municipal

Són dos cançonerets sagrats de vides de Sants que's completen, I i II, tots dos havent estat publicats per la Societat catalana de Bibliòfils, Barcelona, 1912. — I. Escrit a les darrerades del XVèn segle sobre 91 folis de paper marcats modernament amb llapiç, de 194 × 130 mm. Correcions. Al foli 4, sota'l títol del primer goig, hi ha escrit l'ex-libris «De la Librería Mayansiana». Relligat en vedell groguenc per en Pere Salva, amb la seva marca als plans que'l descriu en el seu *Catálogo* n.º 541: al llom el mateix títol donat per en Salvà, *Cobles | a diversos | Sants*. Descrit en el *Bulletí de la Biblioteca de Catalunya*, n.º 1 (1914), p. 24. — II. La mateixa escriptura i particularitats de I, però 119 folis, mancant-n'hi un entre'ls 113 i 114. Descrit en la *Revista de bibliografía catalana*, VI, p. 238. Relligat en pergamí flexible duent al llom: *Poesies Valencia. T. II.* i també el mateix ex-libris de I. Cedit a la Biblioteca Municipal de Valencia per Josep Enric Serrano i Morales. Probablement aquests goigs són escrits per en Miquel Ortigues, notari de Valencia (vegi's el nostre r), excepció dels num. 56-59, que segurament són obra d'un poeta de més volada.

I. Manuscrit de Barcelona:

1. (fol. 1) *Cobles fetes en laor de senta Maria egipciaqua.*
Reuerent egipciaqua
2. (f. 4) *Cobles fetes en laor de la gloriosa verge maria intitulada de montserrat.*
Puix que mare tan honrada
3. (f. 8 v.º) *Cobles fetes en laor del confessor e bisbe Sent Marti.*
Puix sou sacerdot y bisbe tan digne
4. (f. 13) *Cobles fetes en laor del glorios sent Johan euangeliste.*
Sent johan euangeliste
5. (f. 17) *Cobles fetes en laor del beneyt sent Gil.*
Puix de tanta reuerencia
6. (f. 22) *Cobles fetes en laor del glorios apostol sent Jaume.*
Apostol molt sant de gran sapiencia
7. (f. 25 v.º) *Cobles fetes en laor del glorios Sent agosti.*
Ornat sou de virtuts tantes
8. (f. 29 v.º) *La salue regina ordenada en cobles.*
Puix que sou verge maria
9. (f. 31) *Cobles fetes en laor del glorios sent berthomeu.*
Antorcha de fe apostol benigne
10. (f. 35) *Cobles fetes en laor del glorios sent Thomas apostol.*
Puix vostra virtut lo mon tot esmalta

11. (f. 39) *Cobles fetes en laor del glorios apostol sent Andreu.*
Puix vostra virtut a tots nos conuida
12. (f. 43) *Cobles fetes en laor del glorios protomartir sent Esteue.*
O ver prothomartir de molta constancia
13. (f. 47) *Cobles fetes en laor del glorios martir sent ypolit.*
Puix veig sou dotat de gracia tanta
14. (f. 50) *Cobles fetes en laor del glorios sent vicent martir.*
Martir molt sant fortissim y admirable
15. (f. 54) *Cobles fetes en laor del glorios sen ffrances.*
Puix entrels sants sou vos de valor tanta
16. (f. 58) *Cobles fetes en laor del glorios confessor sent domingo.*
Puix sou sant tan venerable
17. (f. 63) *Cobles fetes en laor del glorios sent breç.*
De tantes virtuts portau vestidura
18. (f. 66) *Cobles fetes en laor del glorios arquebisbe sen thomas de canturberi.*
O sant excellent thomas canturberi
19. (f. 69) *Cobles fetes en laor dels gloriosos apostols sent felip e sent jacme.*
Apostols insignes de gran reuerencia
20. (f. 72) *Cobles fetes en laor del glorios sent march euangeliste.*
Puix vostra valor tan gran es y tanta
21. (f. 75) *Cobles fetes en laor dels gloriosos Sent Simo y sent jude les quals son estades ja fetes en laor de sent felip y sent jacme.*
Apostols beneyts Simo y sent jude
22. (f. 78) *Cobles fetes en laor del glorios sent luch euangeliste.*
Puix sou lum dela fe nostra
23. (f. 81) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta marta.*
Puix seruis ab amor tanta
24. (f. 85) *Cobles fetes en laor del glorios sent thomas de agui.*
Puix tant clarament se mostra
25. (f. 89) *Cobles fetes en laor del glorios bisbe sent basili.*
Loar vull la vida de vos sent basili

II. Manuscrit de Valencia:

26. (f. 1) *Cobles fetes en laor del glorios sent Pau primer hermita.*
Dels sants hermitans puix sou la bandera
27. (f. 7) *Cobles fetes en laor de la gloriosa senta barbera.*
Puix entre les vergens sou verge stimada
28. (f. 14) *Cobles fetes en laor de la beneyta senta Tecla.*
Tecla verge gloriosa
29. (f. 21) *Cobles fetes en laor del glorios Sent Macia.*
Qui pot loar molt la gran valor vostra

30. (f. 27) *Cobles fetes en laor del glorios aposto' y euangelista sent Matheu.*
Apostol insigne y molt venerable
31. (f. 35) *Cobles fetes en laor del beneyt apostol sent bernabeu.*
Puix als cels ab tanta gloria
32. (f. 43) *Cobles fetes en laor del sant ladre appellat dimas.*
Puix veig que dels fels portau la bandera
33. (f. 49) *Cobles fetes en laor de la beneyta senta Eularia.*
Beneyta Eularia qui dins barcelona
34. (f. 55) *Cobles fetes en laor del glorios sen' blay.*
Sant de molta reuerencia
35. (f. 63) *Cobles fetes en honor del glorios sent honorat.*
Entrels sants puix sou tan digne
36. (f. 71) *Cobles fetes en laor del glorios apostol sent Pau*
Puix apostol tan insigne
37. (f. 79) *Cobles fetes en laor del glorios sent Jordi.*
Entrels cauallers insignes
38. (f. 87) *Cobles fetes en laor del benauenturat sent Anthoni de Padua.*
Puix sou de Jhesus seruent tan dignissim
39. (f. 93) *Cobles fetes en laor dela gloriosa verge senta apollonia.*
De tanta valor beneyta us contemple
40. (f. 99) *Cobles fetes en laor del glorios caualler sent lazer.*
Mirant que del rey Jhesus ver Messies
41. (f. 105) *Cobles fetes en laor de la gloriosa senta magdalena en altra manera ordenades.*
Del gran rey Jhesus puix fos tan amada
42. (f. 115) *Cobles fetes en laor del glorios abat sent machari.*
Puix fos vencedor daquel aduersari
43. (f. 121) *Cobles fetes en laor dels gloriosos tres reys de Orient.*
Gaspar rey de gran prudencia
44. (f. 129) *Cobles fetes en laor del benauenturat Sent Anthoni.*
Pare sou tan venerable
45. (f. 137) *Cobles fetes en laor del glorios martir sent Sebastia.*
Puix del poble sou deffensa
46. (f. 145) *Cobles fetes en laor del beneyt sent lois bisbe.*
Loem vostra virtut santa
47. (f. 153) *Cobles fetes en laor dela gloriosa verge senta juliana.*
Mirant que vences la fort gent pagana
48. (f. 159) *Cobles fetes en laor del benauenturat Sent Amador.*
Dotat vos contemple de gracia tanta
49. (f. 167) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta Agnes.*
Puix de deu sou tan amada
50. (f. 175) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta margarita.*
Margarita molt benigna

51. (f. 183) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta lucia.*
Lucia verge molt pura
52. (f. 191) *Cobles fetes en laor dela gloriosa senta Catharina de Çena.*
Les virtuts de vos son tantes
53. (f. 199) *Cobles fetes en laor del benauenturat Sent Guillem.*
Puix sou tan insigne y tan comendable
54. (f. 207) *Lo credo in deum ordenat en pla en obres rimades.*
Per ordenar saluacio
y dels peccats remissio
complidament
55. (f. 212) *Cobles fetes en laor dels gloriosos nostre pare Adam e nostra mare Eva.*
Les grans laors qui recitar poria
56. (f. 219) *Cobles fetes en laor de la gloriosa verge Maria de Pietat. ab set virtuts contraries als set peccats mortals ab les quals aquella per pietat nos deslliura de aquells. Ordenades [metaforicament] sobre lo exercici de la mar e art dels nauegants en aquella.*
Exordi. Los nauegants en mar de crims molt alta
Les altres cobles porten els epígrafs següents: *Humilitat contra superbia, Liberalitat contra auaricia, Castedat contra luxuria, Mansuetut contra la ira, Abstinencia contra gola, Amor contra enueja, Solicitud contra pereja, Tornada i Endreça.*
57. (f. 226) *Cobles fetes sobre la aparicio que feu nostre senyor Deu Jhesu Christ a la beneyta Mare lo jorn de Pasqua quant fonch resucitat.*
Ja consumat aquell tan gran misteri
D'aquesta obra no n'hi ha sinó 4 cobles per mancament d'un foli que priva de principi a la composició següent.
58. (f. 229, tot continuant) *[Cobles fetes en laor del sant Nom de Jhesus.]*
Daquest mon trist qui stava de lum pobre
59. (f. 231) *Cobles fetes en laor dela santa Vera Creu.*
O arbre sant quins dau lo fruyt de vida

IV

ELS IMPRESOS

a

Sens lloc ni any, però Valencia, per Lambert Palmart, 1474

En 4.^t, sens foliació, reclams ni signatures; lletra romana, 56 folis impresos + 8 de blancs; 7 quaderns: 4 de 10 folis, 1 de 12, 1 de 8, 1 de 6. Es el primer llibre imprès a Espanya; l'únic exemplar conegut en la Biblioteca Universitaria de Valencia. — Vegi's Salvà, *Catálogo*, n.º 301; Serrano y Morales, *Diccionario de las imprentas que han existido en Valencia*, Valencia, 1899, p. 434; Haebler, *Bibliografía ibérica del siglo XV*, La Haya, 1904, n.º 488. Edició sencera publicada per Francisco Martí Grajales [*Primer libro impreso en España Les Trobes en lahors de la*

Verge Maria, Valencia, 1891.—«Les obres o trobes deuall scrites les quals trac | ten de lahors dela sacratissima verge Maria | foren fetes e ordenades per los trobadors delius e | en cascuna deles dites obres scrits respondents a | una sentencia del mes prop insertal libel | o cartell ordenat per lo uenerable mosen Bernat | fenollar preuere e domer dela Seu dela insigne | Ciutat de Valencia de manament e ordinatio | del Spectable senyor frare Luis despuig Me | stre de Mnntesa e Visrey en tot lo Regne de | Valencia Lo qual senyor com adeuot dela uer | ge Maria posa en la dita Ciutat de Valencia | una Ioya a tots los trobadors a onze dies del | mes de Febrer Any dela nativitat de nostre senyor | Mil. cccc.lxxiiij. co es hun troç de drap | de uellut negre apte o bastant per hun gipo qui | mils lohara la uerge Maria en qual seuol len | gua, la qual Ioya peradir en aquella fonch lo | dit dia posada en la casa dela confraria de sant | Iordi dela dita Ciutat Iutgada a .xxv. del | mes de Mars del dit any Lo tenor o seria del | dit Cartell es lo mes prop seguent.»

1. (Fol. 1.^r v.^o) *Lo cartell.*
Lalta sens par humil verge Maria
Acaba al foli següent sotescrivint: «Frare luis desp[uig] Mestre de munte[sa] Virrey en lo regn[e] De Valencia.»
2. (f. 2.ⁿ v.^o) *Resposta del noble don iordi sentinelles tirant a la ioya en lahor dela verge maria.*
De fe damor la mes encesa flama
3. (f. 3.^r v.^o) *Resposta de mestre corella ab rims estrams en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Terme perfet del etern consistori
4. (f. 5.^e) *De mossen Bernat fenollar. preambol dreçat al spectable senyor frare Luis despuig mestre de Muntesa e Visrey en lo Regne de Valencia*
Mirant senyor de molta reuerencia
5. (f. 5.^e v.^o) *Respon sols per honor en lahor dela verge Maria.*
Puix deu ia mes les gracies nos dona
6. (f. 6.^e v.^o) *Respon mossen ffranci de Castellui en lahors dela verge Maria tirant ala ioya.*
Mare del fill al qual fou vera filla
7. (f. 8.^e) *Ell mateix mossen Franci de castellui caualler per honor dela Ioya en lahor dela verge Maria en leygua castellana.*
Del gran redemptor madre hi sposa
8. (f. 9.^e) *Resposta de mossen barcelo Caualler per la Ioya en lahor dela verge Maria.*
Obriu obriu senyora vostres coffrens
9. (f. 10.^e) *Ell mateix mossen barcelo caualler per honor dela Ioya en lahor dela verge Maria en lengua Castellana.*
O virgen santa senyora
10. (f. 11.^e v.^o) *Resposta de mestre alcanyiç mestre en medicina en laors dela verge Maria per la Ioya.*
Per vos loar he mester vostra força
11. (f. 12.^e v.^o) *Resposta de mossen Iohan de nagera peruere en lahor dela verge maria per honor dela Ioya.*
Molt mes quespectable senyor virtuos

12. (f. 13.^e v.^o) *Resposta del honorable e discret en berenguer cardona en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Sagrat vaxell archiu sobreycellent
13. (f. 15.^e) *Lo mateix berenguer cardona ala honor.*
Mare de deu eternalment preuista
14. (f. 16.^e) *Resposta de Pero pereç notari en lahor dela verge Maria ala Ioya.*
Qui satraueix vostres lahors comptar
15. (f. 17.^e) *Resposta den Iohan verdanxa notari ala Ioya en laor dela verge Maria.*
Pont del gran cel de parahis escala
16. (f. 18.^e) *Resposta feta per Iohan moreno notari en persona de vna noble e deuota senyora apellada yolant lo qual nom esta scrit en los principis deles seguentes cobles. e parla ella en lahors dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Yo si bem tinch per indigne seruenta
17. (f. 19.^e v.^o) *Respon Nanthoni Vallmanya notari en lahor dela verge Maria e per honor dela Ioya en rims capfinits maridats encadenats e ab retronxa.*
Sou vos sens par verge dona polida
18. (f. 21.^e) *Resposta feta per luis monyoç notari en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
Verge sens par deles castes pus casta
19. (f. 22.^e) *Respon Iohan gamica notari en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
A tu macost mare del creador
20. (f. 23.^e) *Resposta de Arcis vinyoles en lengua toscana en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Dilecta da dio obediente ançilla
21. (f. 24.^e v.^o) *Lo mateix Arcis vinyoles respon en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
O pur engast del alt caruoncle feta
22. (f. 25.^e v.^o) *Resposta de sobre uero en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Perque lohar pugua vostra senyoria
23. (f. 27.^e) *Resposta de lançol en lahor dela Verge Maria tirant ala Ioya.*
Alt en lo cel la geraxia canta
24. (f. 28.^e) *Resposta de Genis fira en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Ans que peccant general malaltia
25. (f. 29^e) *Resposta de Miqualot pereç en lahor dela verge Maria tirant ala yoya.*
Del mes alt cel haueu vbert la porta

26. (f. 30.^e v.^o) *Respon Bernadi vallmanya scriuent en lahor dela verge maria tirant ala Ioya.*
Por ab gosar ardiment e temor
27. (f. 31.^e v.^o) *Resposta de mestre Pere de ciuillar argenter en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Al tempo que febo su gran claridat
28. (f. 32.^e v.^o) *Resposta de mestre Lorenç diamant mestre descriuere en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Lo tant alt grau pura verge maria
29. (f. 33.^e v.^o) *Resposta den Iohan de sent climent nahiper en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya en rims estrams.*
Sancta dels sancts pus sou vengudal segle
30. (f. 34.^e v.^o) *Resposta den berthomeu saluador studiant en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
A vos qui nou cors ha glorificada
31. (f. 35.^e v.^o) *Resposta de Iohan verdanxa menor de dias en lahor dela verge Maria en rims estrams ala Ioya.*
Port de virtuts no perillosa plasa
32. (f. 36.^e v.^o) *Resposta feta per en Luis catala en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
En tantes parts vostra bondat destilla
33. (f. 37.^e v.^o) *Resposta de Berthomeu dimas en lahor dela verge Maria en rims strams per la Ioya.*
Sim atreuesch entrar lescura silua
34. (f. 38.^e v.^o) *Resposta de hun Castella sens nom lo qual dix en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
O misterio muy profundo
35. (f. 40.^e) *Resposta de Vilalba en lahor dela verge Maria dita per honor.*
Alta sens par santa verge Maria
36. (f. 41.^e) *Resposta de Iohan del bosch ciutada de xatiua en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Flach es lenginy si vos no maiudau
37. (f. 42.^e) *Resposta de gaçull en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Mare de deu esser no merexque
38. (f. 43.^e) *Resposta de Luis garcia scriuent en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
A vos per lohar dels angels senyora
39. (f. 44.^e v.^o) *Resposta den bernat deçpuig en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Descuredat tenint la pensa llesa
40. (f. 45.^e v.^o) *Arcis vinyoles per honor en lahor dela verge Maria.*
Mare de deu qui sols pogues merexer
41. (f. 47.^e) *Respon Ieronim monço per honor e en lahor dela verge Maria*
Al enteniment si gracia laffina

42. (f. 48.^e) *Respon Francesch de sant ramon per honor e en lahor dela verge Maria.*
 Qual dignitat ab la vostres egual
43. (f. 49.^e) *Resposta den Matheu esteue en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
 Lo gran estat de vostre alt linatge
44. (f. 50.^e v.^o) *Respon mestre Pere alcanyic metge de xatiua per honor dela Ioya en lahor dela verge Maria. — Cobla esparsa inuocant auxili diuinal.*
 Altisme deu vos qui sou nostra vida
 En acabat d'aquesta ve propriament la obra sota l'epígraf *Resposta.*
45. (f. 52.^e) *Respon mestre Iacme roig mestre en medecina en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
 Visrey pel Rey nostre Iohan altissim
46. (f. 53.^e) *Respon mestre Pere bell en lahor dela verge Maria dient ala Ioya.*
 Clara virtut mirall de sancta vida
47. (f. 54.^e) *Respon mossen Iohan vidal preuere dela Seu de Valencia en lahor dela verge Maria dient ala Ioya.*
 Parlar de vos alta senyora nostra
48. (f. 55.^e) *Respon la gloriosa verge Maria presentant la sua coronacio als seus deuots per honor dela Ioya.*
 Los quins desiau loar
 Són uns goigs firmats per *Mossen fenollar.*
49. (f. 56.^e v.^o) Venguda la Iornada als demunt nomenats dehidors assignada ahoyr sentencia qui mils dells hauia lohada la verge Maria per los dits senyor Visrey e mestre de muntesa e Iutges per sa spectabilitat assumps ques comptaua .xxv. dies del mes de Març any demunt dit Mil .cccc.Lxxiiij. dia dela Incarnacio fonch donada e premulgada la deuall inserta sentencia per los demunt dits Iutges en presencia del dit spectable senyor Visrey e dels reuerents senyor Bisbe de Cristonopol e mestre Marti enyego Canonge dela Seu e de mossen Bernat fenollar e mossen Iohan vidal preueres. e per los dits Iutges presos per assessors en poder del discret Nanthoni cendra notari rebuda e testifficats instants e aquella publicar requirents los demunt scrits trobadors o la mes part de aquels aqui presents constituits fonch lesta e ordenada la dita sentencia de manament del dit senyor e Iutges per lo uenerable mossen Bernat fenollar preuere e domer de la dita Seu sots forma seguent dins la casa dela confraria de sant Iordi dela dita Ciutat de Valencia.
 (f. 57.^e) *Sentencia.* Dacte semblant tan virtuos
 (f. 58.^e v.^o) *Disposicio.* Vist que sens vos nostre cor se reffreda

b

Valencia, per Lambert Palmart, 1487

En 4.^t petit, lletra gòtica, signatures a-i totes de 8 ff. Gallardo, *Ensayo de una biblioteca española*, t. II, Madrid, 1866, col. 793, descriu llargament aquest llibre, però cap altre bibliògraf l'ha vist ni en Serrano Morales, ni n'Haebler.—(a*ij*. lletra vermella) «Comença la obra dela sacra-tissima concepcio dela intermerada mare de deu examinada e dignament approuada per molts mestres en sacra theologia diuulgada e publicada en la insigne ciutat de Valencia dins la casa de la loable confraria della gloriosa senyora nostra. En lo any de nostre senyor deu jesu crist fill

seu mil CCCCLXXXVj jorn de la sua purissima conceptio a instancia del nob'e mos Ferrando dieç preuere affectat segidor de sa magestat per qui foren donades quatre joyes segons se mostra per quatre prolechs cascu per son orde. E començà lo primer». Acaba al verso del darrer foli: «A laor e honor dela purissima conceptio de la verge maria: e a instantia del noble mossen Ferrando dieç preuere: foren emprentades y acabades les jaents obres per lambert palmart alemany en la insigne ciutat de Valencia. En lany dela nativitat de nre senyor deu mil CCCCLXXXVij a xiiij dies dabril vesprá de pascua de resurrectio».

1. (a_{ij} v.^o) *Ferrando diez preuere.*
Perque moltes obres detinguen la plaça
2. *Respon. Mossen Jeronim Fuster tirant al radix jesse. E guanyal.*
No copia en Gallardo el primer vers.
3. (b_i) *Respon mossen Pere de Anyo preuere tirant al radix.*
Lum diuinal del etern foch encesa
4. (b_{iij}) *Comencen les cobles del honrat en Vilaspinosa tirant al radix.*
No porta en Gallardo el primer vers.
5. (b_s) *Cobles de Vinyoles tirant a la joya praderia.*
Mirant lo cel brodat destelles clares
6. (b₇) *Cobles de Vallmanya al radix fetes ab laue Maria per lo cap dels bordons.*
Aquella gran força tan fort queus defensa
7. (c_{ij}) *Cobles de Miquel Miralles tirant a la joya radix.*
Los daurats grius de febo no volauen
8. (c_{iiiij}) *Començà la obra de frare Bosch del orde de la Verge Maria de Muntesa comanador de Onda tirant a la joya del robi, e guanyal.*
Lobra maior que deu etern ha feta
9. (c₇) *Respon Arnau de Cors al cartell del reuerend mossen Ferrando Diez tirant al robi.*
Causa tan gran produint tal efecte
10. (d_j) *Cobles de Vallmanya tirant a la joya del robi.*
Lenteniment mirant la prescientia
11. (d_{iij}) *Exordi o principi fet per Jaume Deolesa, mallorqui, dressat al molt digne posedor ensembs e jutge dela joya mossen Ferrando Diez, preuere.*
Si quab virtut se condona
12. (d_{iiiij}) *Resposta feta per Jaume Deolesa, mallorqui, a la demanda e joya posada per lo noble e molt digne preuere mossen Ferrando Diez tirant a la joya del robi.*
En lohar vos amor esforçs me dona
13. (d₆) *Mossen Ramon Viuot, caualler mallorqui, tirant a la joya del robi.*
Hauent a parlar yo de vostralteza
14. (e_{ij}) *Començà Luys Cathala tirant al robi.*
Venint en lo mon superna rehina
15. (e_s) *Començà Johan Tallante tirant al robi.*
Per ser tan preclara la mas que perfeta

16. (e₇) *Començà Franci Johan tirant a' robi.*
Aquell potent e sobre tot poder
17. (f_j) *Respon Lois Roiç al marçapa e guanyal.*
Misteris profundes los angles cantauen
18. (f_{ijj}) *Respon lo reuerent Mossen Fenollar preuere tirant al marçapa.*
Ya los grans rius de vostres bens corrien
19. (f_s) *Respon Vinyoles tirant al marçapa.*
Non po sentire lo insensibil morto
E i italià.
20. (f_s) *Respon Hieronim de Vich tirant al marçapa.*
Baix daci baix hon vivim per reviure
21. (g_{ij}) *Respon Don Georgi Centelles tirant al marçapa.*
Conuit inmortal en capça molt pura
22. (g_{ijj}) *Respon mestre balaguer, mestre en sacra theologia e en medecina al marçapa.*
Continuant segons que joya mana
23. (g₇) *Respon mossen Guillem mercader tirant a la carta de nauregar,*
e guanyala.
La trinitat de son alt consistori
24. (h_j) *Respon mossen Pere de Anyo, preuere, tirant a la carta de nauregar.*
Daquell gran diluui hon hom se negaua
25. (h_{ijj}) *De Miralles a la carta de nauregar, e dona la present obra*
passat lo temps.
Ans de crear los cels, lum ni planetes
26. (h_s) *Respon Baltasar Johan Balaguer tirant a la carta de nauregar.*
Puix lo parlar del cor demostral titol
27. (h_s) *Respon Franci de Vilalba a la carta.*
Ans que la lum mostras lo primer dia
28. (i_s) *Respon mossen Blay Assenci tirant a la honor.*
Ans quel etern nostra fragil natura
29. *Oratio Guillermi Raymundi Centelles.*

c

Valencia, a despeses den Jaume de Vila, 1493. (Reimpressió: Valencia, per Joan Navarro, 1564)

† En 4.^t, en lletra gòtica, 82 folis sens marcar, sign. a-h₈ i-l₆; caplletres i títols vermells. (a, portada) «La hystoria de la passio de nostre | mestre e redemptor Jesuchrist: ab | algunes deuotes contemplacions | en cobles: seguint lo sagrat euan | gelista sanct Johan». Un gravat i orla. A la fi un colofó en vers (vegi's el n.º 5). — Publicat en 1911 com a folletó de la revista valenciana *Lo Rat Penat*.

- I. (a_{ij} verso) *Endreça. Ala molt illustre e deuotissima senyora Dona ysabel de Billena; digna Abadessa del monestir de la sancta Trinitat de Valencia. Mossen Fenollar:*

Daquella tan alta tan fort y gran çoca
Martineç.

A vos que poblau lo cel de fels pobles

2. (a_{ij}) *Començà la hystoria dela passio del nostre mestre e redemptor Jesuchrist ab algunes deuotes contemplacions seguint lo sagrat euangelista sanct Johan. Parlant per aquell Pere martineç: e per tots los altres mossen Bernat Fenollar. La sglesia.*

Mostrant vn greu planyer lo cel y la terra

A més de l'epígraf *La sglesia* hi han els següents: *Lo euangelista, Lo iesus, Los iuheus, Lo lector, La hostiaria, Lo Pare, Lo ministre, Los ministres, Lo cunyat de Marcus, Lo Pilat, La justicia, La Misericordia, Humanal linatge, La Verge Maria i Lo Euangeli.*

3. (k_{ij}) *Contemplacio a Jesus crucificat feta per Mossen Johan Scriua mestre racional e per Mossen Fenollar. Fenollar.*

Qui deu vos contempla de la creu en larbre

4. (l_{iiij} v.^o) *Oracio a la sacratissima verge Maria tenint son fill deu Jesus en la falda deuallat dela creu ordenada per lo molt reuerent mestre Mossen Corella.*

Ab plor tan gran que nostres pits abeura

5. (a la fi) *Jacobo de vila.*

A gloria gran: daquella sagrada

Són 10 versos que serveixen de colofó; els altres 9 són aquests: «Cruel passio del rey eternal | Jacobo de vila ab pensaffectada | Tenint dins Valencia la sua possada | Per dar als deuots past celestial | La obra present per esser molt pia | Ha fet empremtar de bon cel mogut | Y fon acabada del tot loncen dia | Del mes de giner any mil que corria | Quatre cents noranta e tres de salut.»

d

Valencia, per Lop de la Roca, 1497. (Reimpressió: Barcelona, per Carlos Amorós, 1532)

Els 8.ª constant de 2 obres independents destinades a continuar-se, boniques làmines: I, *Lo proces de les olives*, ad₈ e₁₀ i II, *Lo somni de Johan Johan*, AF₈ G₁₀. — Exemplar sencer en la Biblioteca Mazarina, París. — Impresos íntegrament els dos textos per Ramón Miquel i Planas, *Cançoner satírich valencià*, Barcelona, 1911, pp. 3-186.

1. (a_j) *Lo proces deles oliues e disputa dels Jouens hi dels vells.*
 Fet per alguns trobadors auant nomenats. e lo sompni de Johan Johan.

(a_j v.^o gravat interessant representant els autors _{a_{ij}}) *Lo proces de les oliues. Demana lo reuerent mossen Fenollar al honrat y discret en Johan Moreno.*

Da vos y de mi lo temps assegura

Intervenen en el *Procés*, a més d'en Fenollar, el magnífic mossèn Jaume Gaçull, miçer Verdencha, el discret en Joan Moreno, el magnífic Narcís Vinyoles, en Baltasar Portell.

(e₁₀ recto acaba) Deo gracias. A laor y gloria de nostre salvador y redemptor iesucrist nostre fonch acabada la present obra

a xiiij. dias del mes de october del any dela incarnacio sua Mil .cccc.xcvij. Estampat per Lope dela Roca alamany En la insigne ciutat de Valencia.

2. (A_i) La present obra ha fet lo magnifich mossen jaume gaçull caualler. Lo sompni de johan johan.

Gravat sota aquest títol i altre ocupant tot el verso.

(A_{ii}) *Lo sompni de johan johan.*

Considerant quant dignament

Quasi tot el llarc poema en codolada.

(G_{io} acaba) Ad laudem & honorem domini nostri iesu christi eiusque gloriose matris virginis marie: fuit impressum in ciuitate valentie. Per Lupum de roca alemanum. Die .xxv. octobris. Anno domini .M.cccc.xcvij.

Al verso se repeteix el gravat de l'esquena de la portada.

e

Valencia, per Pere Tringer, 1498

En 4.^t de 48 ff. signatures a-f₈. Títol xilogràfic: «Obra allaors Del | benauenturat lo | senyor sant xstofol.» Al peu una imatge i al verso una estampa del sant orlada. Sign. a_{ij}: «Lo darrer jorn del mes dagost del any Mil.cccc.LXXXVIIJ. dins la parroquial sglesya de sent johan en la ciutat de Valencia fon aparellada insigne plasça axi ornada de tapesceria com de diuerses presones donor en la qual se porta vna singular y ben feta praderia de molts ramellets excellents peuets y olos suauissimes per honrrar en la sua ymatje o figura al benauenturat martir caualler de jesus monseñor Sant Cristofol en or pur maçis marauellosament obrada. Lo qual estimat joyel fon donat per lo magnifich En pere Gisquerol menor de dies al qui millor en còbles diria laos del predit glorios sant satisfent ala molta deuocio quel sobre dit li porta e jat sia que de aço alguns dies abans fossen fets y possats per los lochs publichs de la ciutat ben ordenats libells. empero aquell dia del consistori ensembs ab lo libell per part dels Reuerents e magnifichs jutges fon lesta e presentada la preposicio del tenor seguent.» A la fi, F₈ v.^o, acaba així: «Ahonor e gloria dela satissima trinitat: e lor del bien auenturado sent Cristofol font acabat de emprentar la present obra per pere tringer libreter En la molt insigne e noble Ciutat de Valencia a iiij de febrer Any dela nativitat de nostre senyor deu Jhesu christ Mil y .cccc.LXXXVIIJ.» Al peu una imatge. — Unic exemplar conegut a la Biblioteca Nacional de Madrid, (I. 1757) procedent de les vendes Salvà i Heredia.

1. (a_{ij}) [Preposició].

Vist que lasgleya militant

2. (a₅) *Libell.*

Veniu veniu virgilis y petrarques

Vé aquest títol: «Segueixense les obres dels dehidors agraduades per son orde ço es primera la del guanyador. e apres tantost la obra dignament coronada e axi les restants com a mes dignes finament examinades ala obra del pris mes acostades jatsia quels dehidors ala honor no sien entessos en senblant agraduacio.»

3. (a₅ v.^o) *Obra de lois Roiç ab la qual guanya la jouya.*

Apres daquell tan rich virginal temple

4. (a₇ v.^o) *Obra coronada del venerable mosen pere danyo preuere.*

Aquell sol clar de resplendor eterna

5. (b_i v.^o) *Obra de pere martinez ala joya.*

Palma tenint ihesus alt en la çima

6. (b_{ij} v.^o) *Obra den lois gacia notario.*
Mayor de tots creats de vna pasta
7. (b₅) *Obra de baltasar johan balaguer.*
O lum tan gran que torba y enluerna
8. (b₇) *Obra del gran trobador miquel miralles.*
Temple guarnit de real disciplina
9. (b₈ v.^o) *Obra de ausias de sant johan.*
Si dels infels polifemo y golies
Hi ha el títol: «Segueixense les obres fetes al honor del glorios sant cristofol. les quals puix no tiraren ala joya no son possades en lorde dels danunt escrits deydors. es la primera del noble don ferrando diez».
10. (c_{ij} v.^o) *Obra del noble don ferrando diez preuere ala honor.*
Lor fi de pes requer balança fina
11. (c_{iiij} v.^o) *Obra del manifich narcis vinyoles a la honor.*
Vos qui portas aquella bala rica
12. (c₆) «La seguent cobla fon feta per hun home de sciencia digne presona molt deuot al glorios sant no volent esser nomenat puix tirant ala honor no volia esser admes a la joya».
Obra sens titol a la honor.
Per saisfer a vos qui dau la joya
13. (c₈) Hi ha el títol: «Lestes o publicades les obres damunt escrites foren fetes les seguentz gracies per los Reuerendissims y magnifichs jutges. assignant lo dia dela judicatura».
Gracies. Axius dexau a tots contents
14. (d_{ij} v.^o) «Segueixse la sentencia publicada per part dels Reuerendissims y magnifichs jutges a huyt dies del mes de setembre jorn dela nativitat dela gloriosa verge maria en presencia de tots los damunt dits dehidos y de moltes presones donor e gran poble ajustats per hoyr les laos del glorios sant. y lo meneig de tan loable exercici dins la sgleya del benaventurat sent johan apres vespres».
Sentencia. En nom daquell gran jutge just
15. (d₈ v.^o) «Lesta e publicada la desus incertada sentencia en aquella mateixa hora per lo venerable mossen pere danyon preuere fon posada lapellacio seguent». Volen los furs dels passats reys
16. (e_{ij} v.^o) «Lesta la sobredita appellacio per lo venerable mosen pere danyo posada ans dela prouesio sobre aquella fahedora per los Reuerendissims y magnifichs jutges fon request lo discret en lois Roiz guanyador dela joya de sus mencionada si volia dir o respondre alguna raho fent per la part y dret seu a la scripture que hoyt hauia. lo qual dix que presumint mosen anyo qui deuia guanyar hauia ordenat aquell libell difamatori hi ell dit lois roiz presumint de aquella desordenada malicia hauia preparat condigne resposta del tenor seguent».
Totes les coses daquest mon
17. (e₇ v.^o) «Pronesio feta per los Reuerendissims y magnifichs jutges sobre les scriptures desus dites denegant lapelacio al venerable mossen pere danyo preuere com aquella no fos de admetre per certz sguarts possant callament perdurable entre ell yl discret en lois roiz notario guanyador dela joya damunt mencionada». Puix nos funda sobre raho
18. (f. v.^o) «Aquell dia mateix de viij. de setembre apres de tot lo contingut en lo preincert proçes foren lestes per diuersos elegants trobadors les obres deus mencionades ço es tres cobles cascu en lahor del loat sant glorios cristofol tirant

a vn bel marçapa per joya lo qual guanya lo digne jeronim marti estudiant e axi es primer registrada la sua obra y ordenadament agraduades les altres segons lo valer de aquells no hauent esguart al mereixer dels estimats dehidors».

Obra de jeronim marti ab la qual guanya lo marçapa.

Qui pot loar lo grau de vostra fama

19. (f_{ij}) *Del magnifich Narcis vinyoles.*
Del zodiach on son los dotze signes
 20. (f_{ijj}) *De Jaume ferrer estudiant.*
Velera nau de sant peregrinatge
 21. (f_{ijj} v.^o) *De baltazar iohan balaguer.*
Loant tal sant o sol luna y esteles
 22. (f_{ijij} v.^o) *De pere martinez.*
Torre de ffe ab grans virtuts
 23. (f₅) *De ffancesch burgunyo.*
Calle ma beu puix que loar no basta
 24. (f₆) *Den lois Garcia notario.*
Canbi paras contral sathan quins postra
 25. (f₆ v.^o) *De mosen dimas ala honor.*
Hon deu esta localment se nomena
 26. (f₇ v.^o) *Sentencia brevement ordenada en lo johi del marçapa.*
Dificil cossas ben jutgar
 27. (f₈) *In laudem beati Cristophori Carmina heroica.*
Maxime diuorum Cristophore vertice maior
- 27 versos.

f

Valencia, per Lambert Palmart, 1490

En 8.^u, lletra gòtica, 8 ff. sens marcar, sign. A₈. (a_i) «Omelia sobre lo psalm de profundis». Espai blanc i comença'l text. El colofó es així: «Omelia feta per lo venerable mossen jeronim fuster beneficiat en la seu de valencia. compilada de vna largua exposicio composta per ell dit mossen fuster. E per lo magnifich y venerables mossen galvany de castelui, mossen pere adria, E mossen pere anyo sobre lo psalm de profundis. La qual omelia fonch empremtada per lambert palmart alemany. al quinzen dia de abril, any mil .cccc. noranta». Al peu una estampa puntillada representant la Mare de Deu amb un bisbe i un cavaller en actitut pregant.— Serrano, *Diccionario*, p. 452, Haebler, núm. 285. No havent vist l'imprès, seguim als bibliògrafs i an en Rafel Ferrer i Bigné, *Poetas valencianos de los siglos XIII, XIV y XV*, en el *Boletín de la Sociedad Económica de Amigos del país de Valencia*, t. XVI, Valencia, 1873, p. 75.

No hem pogut inquirir quina era la contribució den Galvany de Castellví, en Pere Adrià i en Pere Anyó.

1. (a, sota'l títol) En la fonda, trista e plorosa vall de llagrimes...
Es obra en prosa den Geroni Fuster, després segueix una obra en vers del mateix autor comentant en set cobles els set versícols del psalm.
2. En lo mes baix daquella vall escura
3. *Fi de la obra endreçada a la verge Maria.*
A tu puix tu verge la mes diuina

g

Valencia, per Nicolau Spindeler, 1499

En 4.^t, lletra gòtica, 16 ff., signatures a-b₈. «Omelia sobre lo psalm del Miserere mei | deus; Ordenada per lo Magnifich mossen | Narcis vinyoles ciutada de Valencia.» La obra és en prosa i vers. A la fi, b₈ v.^o: «A honor lahor e gloria del nostre redemptor Jesus y dela intermerada verge Maria mare sua sacratissima senyora nostra Fon estampada la present obra enla jnsigne ciutat de Valencia a xxiiij de Juliol de lany de gracia Mccccxcix per Nicolau spindeler.» Al verso una estampa. — Unic exemplar coneut en la Biblioteca Universitaria de Valencia (92-3-52).

1. (a_{ij}) *Omelia sobre lo psalm de Miserere mei deus.*

A costant se los dies de la nostra fragil e miserable vida al derrer terme...

Es un comentari en prosa i vers a cada versícul del dit psalm. Els comentaris poètics començen ab els versos següents:

O immortal y mort per mos delictes

- (a_{ij} v.^o) Fruyt diuinal collit dumana planta
- (a_{ijj}) Que may sens tu senyor a tu no miren
- (a_{iji}) Donchs capita donam les armes tues
- (a_{iji} v.^o) Y axi senyor tinch ferma la sperança
- (a₅) Fill de peccat y nat de inconstancia
- (a₅ v.^o) Tuns has donat senyor ampla carrera
- (a₆) Sera fet net mon esperit immunde
- (a₆ v.^o) Atenyeran aquells goigs mes orelles
- (a₇ v.^o) Mos mals escrits en compte del diable
- (a₈) Cream senyor hun cor de nova pasta
- (b) En aquell jorn amarch de dol e dira
- (b v.^o) Just sacerdot ministre sens cautela
- (b_{ij}) Los meus cinch senys rebelles flachs y pobles
- (b_{ijj}) Curam los vlls ab lunguent o colliri
- (b_{ijj} v.^o) Sens tu senyor que so yo sino cendra
- (b_{iji}) Mos donatius que son ni mes offertes
- (b_{iji} v.^o) Senyor immens deu meu nom desempares
- (b₅) Syon som tots ab laygua del babtisme
- (b₅ v.^o i darrer) Quant me veuras apparellat a rebre

2. (b₆) *Contemplant en lo crucifixi.*

Alçant los vlls en creu per a mirarte

3. (b₇) *Obra feta per lo dit Magnifich mossen Narcis vinyoles respon-*
nent a una joya ques dona aqui millor diria quina dolor senti la
mare de deu quant contra son fill Jesus ab la creu al coll quel
duyen a crucificar.

La nau Jesus daquell port se partia

h

Valencia, 16 febrer 1495. (Reimpressió: Valencia, 6 novembre 1495).

En foli, lletra gòtica, de CLXXIIJ ff. marcats i 2 sense; sign. A-U₃ AA-BB₃, a 2 columnes. «Lo quart del Cartixa» en xilografía. Fol. 11 v.º: «Comença lo quart del cartixa arromançat per lo Reuerent y magnifich mestre ioan roic de corella caualler e mestre en sacra theologia.» A la fi:

«Ad laudem et honorem dni nostri iesu christi eiusq. virginis mariæ matris suæ fuit impressum in ciuitate vrbis valentiæ die xvij februarij Anno dni. MCCCCCLXXXV.» — Salvà, *Catálogo*, n.º 3434, Serrano, *Diccionario*, p. 7, Haebler, *Bibliografía*, n.º 376.

- I. (Fol. BB v.º, després de la Taula) *Oracio ala sacratissima verge Maria tenint son fill.*

Ab plor tan gran que nostres pits abeura

j

Sens lloc ni any, però Barcelona, Pere Posa, abans de 1498

En 4.º lletra gótiga, 42 ff. sens marcar, sign. a-d₈ e₉, en blanc e₉ v.º i e₁₀. Unic exemplar conegut, que havia vist en Mariàn Aguiló, en la Biblioteca Colombina, de Sevilla; antigues cotes: E-FF, tab. 174, N. 18. Publicat i descrit per primera vegada per en Ramón Miquel i Planas, *El «Llibre de Fra Bernat» d'en Francesc de la Via*, en *Biblio filia*, Barcelona, 1914, cols. 547-580 i 598. Aquest autor, per bones confrontacions tipogràfiques, creu aquest llibre eixit de l'obrador d'en Pere Posa.

- I. (a_i) *Libre de fra Bernat | compost per Francesch | dela via per pendre solaç.*

Lay quant los gats van en amor
Cridant e faent gran remor
Per los taulats

Poema en codolada de 2095 versos, que acaba:

(e₉) Moltes veus ellam ha prenat:
Quey torn souint.
Animen caualcant tot gint:
Vers gerona.

Es stat fet lo present tractat per | pendre solaç. Enlo qual se desco | bren dels engans e burles: que les | dones males e no les bones so | len fer.

k

Valencia, per Joan Jofre, 1505

En 4.º lletra gótiga, 62 ff. sens marcar, sign. A-G₁₄ H₆: «La vida de | Santa mag | dalena en | Cobles.» Títol en grans lletres demunt d'un escut d'armes dintre d'orla; al verso un gravat representant l'autor escrivint enfront d'una imatge de Santa Magdalena. A₆: «A lahor y gloria de nostre senyor deu y de la gloriosa intemerada mare sua fon feta la present obra per lo magnific mossen iaume gazull caualler lany mil quatrecents noranta e sis la qual ha fet estampar frare gabriel pellicer ermita de la ermita de la benauenturada Santa Maria Magdalena de mocoro la qual esta en la baronia dentença en lo terme de la vila de mora de Ebro del molt illustre Senyor duch de Cardona Estampada en la insigne ciutat de valencia per ioan iofre acabada a xv de març Any m d e cinch.» — Unic exemplar coneugut a la Biblioteca Nacional de Madrid, provenint de les d'en Salvà i Heredia. Salvà, n.º 630, diu que no coneix cap imprès tan il·lustrat i tan variadament orlat. En una plana hi ha el gravat i en la d'enfront la cobla.

- I. (a_{ij}) Ab tot quant ab tan autentichs actes

I

Valencia, per Joan Jofre de Briançó, 1511

En 4.^t, de ccxxxvij ff. marcats + 12 sens marcar, sign. a-z A-I₈ K₁₀, 2 gravats més 31 estampes. A sota d'un gravat: «La Vida de la sera | phica sancta catherina | de Sena ara nouament per vn deuot affe | ctat religios della complidament arro | mancada: e de moltes istories istoriada. | E no resmenys per vn reuerent mestre en sacra theologia | molt be e molt diligentment corregida y examinada.» Al verso una estampa amb inscripció. a_{ij}: «prolech. Escriu lo seguent prolech a la reuerent priora del monestir de les monges dela benauenturada sancta Caterina de Sena aquell lo nom del qual esta escrit en les caplettes dels capitols de la present istoria.» El nom que forma és: «Frare Thomas de Vesach ma arromançada.» El llibre original és de fra Ramón de Capua. Acaba f. ccxxxvij v.^o: «A honor lahor e gloria de nostre senyor deu ihesu christ e de la intemerauda e sacratissima verge tostems maria mare sua e senyora nostra: e per augment de deuocio de la seraphica e benauenturada sancta catherina de sena fon acabada destampar ab priuilegi la present hystoria della en la noble e insigne ciutat de Valencia per Johan ioffre de brianso dimecres a xvij de setembre del Any de la natuitat. M. D. xj.» A sota la marca de l'impressor. Després del colofó segueixen 20 folis sens numerar que contenen poesies, que és el que'ns interessa, amb el títol: «Obres fetes en lahor dela seraphica senta catherina de sena en lo seu sagrat monestir deles monges dela insigne ciutat de valencia per diuersos trobadors narrades en lo dia de sent miquel del any m. d. xj. Essent iutges lo reuerent frare Balthasar sorio mestre en sacra theologia e vicari general dels frares observants del orde de preycadors. E lo reuerent senyor canonge fira y lo noble don francisco fenollet.» A sota un gravat i al verso una estampa. Totes les obres foren reproduïdes en facsímil per en Sancho Rayón, a Madrid.

1. (a_{ij}) *Libell qui millor dira ala joya en lahor dela seraphica senta catherina ordenat per lo senyor mossen Iheroni juster mestre en sacra theologia.*
Asserenau los nuuols del entendre
2. (a_{ij}) *Vicent ferrandis brodador a la joya y guanya.*
Velera nau talladan bona luna
3. (a_{ij} v.^o) *Narcis Vinyoles ala Ioya.*
Espill immens hon vos mirau senyora.
4. (a₅ v.^o) *Pere marti ala joya.*
Real ciutat pel rey etern fundada
5. (a₇) *Pere Soriuella ala joya.*
Simbol perfet de molt dolçarmonia
6. (b v.^o) *Andreu pineda notari ala joya.*
Gran temps apres que palma de victoria
7. (b_{ij}) *Miquel garcia ala joya.*
Fort y guarnit castell inexpugnable
8. (b_{ij} v.^o) *Jeroni fabra ala joya.*
En lo temps bell de nostra primauera
9. (b_v) *Obra coronada ala honra de pere gomis not.*
Pera passar daquest golf miserable
10. (darrer pleg sens sign.; sentencia)
Dels richs tresors del clar entendre
los qui teniu molt que despender
Combinació de cobles sisenes i de codolades.

m

Valencia, per Cristofol Coffman, 1511. (Reimpressions i afegiments: Tolèdol, 1527; Sevilla, 1540, Anvers, 1557)

En foli, lletra gòtica, 8 ff. sens marcar de portada i taula + 234, sign. A-Y AA-GG₈ i 2 ff. sense sign. (folis 233 i 234). Portada amb gran caplletra: «Cancione | ro gene | ral de mu | chos y diuer | sos autores. | Cum pre | uilegio.» El colofó és així: «La presente obra intitulada Cancionero General, copilado por Fernando del Castillo. E impresso en la muy insigne cibdad de Valencia de Aragon por Christofol Kosman aleman de basilea. Con preuilegio Real que por espacio de cinco años en Castilla y de diez en Aragon no pueda ser todo ni parte del ni traído de otra parte a ser vendido por otras personas que por aquellas por cuyas despensas esta vez se imprimio so las penas infraescritas Es asaber de diez mil marauedis enlos reynos de Castilla y de Aragon de cien ducados y perder todos los libros. Acabose a xv dias del mes de Enero enel año de nuestra salud de mill y quinientos y onze. A loor y gloria del que bine y reyna.» — D'aquest gran Cancionero castellà se'n va publicar una edició en 1882 per la Sociedad de Bibliófilos espanyoles, de Madrid, *Cancionero general de Hernando del Castillo segun la edicion de 1511, con un apéndice de lo añadido en las de 1527, 1540 y 1557*. Firma el pròleg José Antonio de Balenchana. No havent tingut a mà les altres s'utilitzen en aquesta edició les de Tolèdol 1527, de Sevilla 1540 i d'Anvers 1557. Seguirem aquesta publicació de 1882, extraient nota de les obres catalanes que conté.

1. (vol. II, p. 144) *Glosa suya* (Mossèn Crespí) á vna cancion que hizo mossen Jordi de Sant Jordi en lengua valenciana.
Esperança res no dona
Són 3 cobles de 4 versos i la *Glosa* d'En Crespi ne té 6 de 8.
2. (íd., p. 299) *Obres de Vicent Ferradis en lengua valenciana, en que ague joyas y en totas son guanyador. E aquesta es en honor del suauissim Nom de Jesus.*
Nom sobre'l s noms cridat pels alts misteris
3. (íd., p. 300) *Del mateyx, en honor del glorios Nom de la Sagrada Verge Maria.*
Nom entre'l s noms excels, nom de Maria.
4. (íd., p. 302) *Del mateix, en honor del benauenturat ladre, lo glorios Sent Dimas.*
Ans qu'el gran sol de resplendor eterna
5. (íd., p. 445) *Sola, feta per los tres damunt dits* (Mossèn Fenollar, Don Francès de Castelluí e Vinyoles) *cascu un verso.*
Vos sou quant yo parle la veu que rahona.
6. (íd., p. 516) *Obra de Mossen Vinyoles, desdenyat de sa enamorada; en lengua valenciana.*
Pensant en vos tresor de ma ventura
7. (íd., p. 519) *Resposta del mateix, á vna Senyora que li demaná qual es major dolor: perdre sa namorada per mort, ó per noues amors.*
Mirant en vos, examen de pintura
8. (íd., p. 538) *Demande adeuinatiua de Mossen Fenollar á Don Franci de Castelluí é á Vinyoles.*
Diuersament un nom se recita
Respon Don Franci de Castelluí.
Dins lo meu cor a fulles d'or escrita
Respon Mossen Vinyoles.
Mon esperit està plé de sospita

9. (íd., p. 539) *Sola de Vinyoles.*
Bell papagay ab penes d'esperança
10. (íd., p. 540) *Sola, feta per los tres damunt dits, cascú vn verso*
(Mossen Fenollar, Don Franci de Castelluí e Vinyoles).
Vos sou quant yo parle la veu que rahona
Vegi's el núm. 5.
11. (íd., p. íd.) *Demana Mossen Fenollar á Vinyoles.*
Del nom gentil de vna gentil dama
Respon Vinyoles.
Tal animal no's posa may en rama
12. (íd., p. 542) *Demandada feta per Miquel Perez a Juan Verdancha.*
D'amor los combats en calcen la mida
Resposta de Verdancha.
Dolors y treballos, sospirs fora mida
El nostre núm. 1 és l'únic que's troba inclòs en la primera edició del Cancionero
d'Hernando del Castillo, Valencia, 1511; les demés obres valencianes són afegides
en les de Tolèdol 1527, Sevilla 1540 i Anvers 1557.

n

Valencia, per Joan Jofre, 1515

En 4.^t, lletra gòtica, 31 ff. sens marcar, sign. A-C₈ D₇, «Obres contemplatives y de molta | deuocio nouament trobades en | loors de la sanctissima creu ab | altres piadoses cobles de la | in | temerada verge Maria de les | dolors y de la soledat molt | vtils y profitoses al a sa | lut de les | animes y con | sciencies nostres ab | vns versos latins | loant al sacra | tissim arbre de la vera | creu». Acaba D₇, amb el calofó: «A .xij. del mes de Febrer del any de la nativitat de nostre | senyor y Redemptor desu Jesus mil sinchcents e quinze per los magnifichs jurats de la insigne | ciutat de Valencia: fon otorgat priuilegi a Jaume Beltran e vicent Ferrandis ab acte rebut per | lo discret en jaume eximeno Notari escriua de la sala e continuat en lo degut libre de aquella en | lo desusdit dia e any que ningú no gose Estampar ni fer estampar les preçedents obres dins la | contribuçio de dita ciutat fins a passada Pasqua de resurrectio del any Mil. D. e xvj. E aço a pena | de dos cents floris e tot lo que delles sera estampat e foren impresses e acabades de impremir en | la ciutat de València per Johan Joffre a .xv. de Febrer any M. D. e xv». Diverses estampes. | Serrano, *Diccionario*, p. 232.—Forma part del volum coneut pel Nazareno llegat a la Biblioteca Universitaria de Valencia (92-3-52) per Vicent Hernandez y Mañez, així com g.

1. (A_{ij} v.^o) *Preambol. Comença lo prolech Beltran a la molt Reuerent prioressa.*
Aquell fenoll tendre ab rames molt belles
Ferrandis.
A vos digne anna torrella discreta
2. (A_v) *Cobles en honor y gloria de iesus salvador nostre y de la sua santissima creu: en les quals se reciten moltes excellencies. y laors de aquella. fetes per Jaume beltran y Vicent Ferrandis.*
Inuoca ferrandis.
A vos etern princep clar sol de justicia
Inuoca beltran.
A vos quels imperis teniu tots sots mesos

3. (C_j) *Versos deuotissims a la creu contemplant los sagrats misteris de aquella.*
 Jam vexilla crucis procedeūt salus vnica mūdi
4. (C_j v.^o) *A la sacratissima verge Maria de les dolors contemplacio feta per lo mateix Jaume beltran.*
 Mar damargors profunditat de penes
5. (D) *Estrams fets per lo mateix jaume Beltran en una joya ques dona a qui millor ajudaria a planyar y plorar a la sacratissima e inmaculada verge maria de la soledat.*
 Feu tots tenors ab so de moltes lagrimes
- (D_v) «Dona fi a la obra ab aquesta deuota contemplacio al crucifix».
6. (D₆) *Laors al molt suauissim y dolç nom de Jesus fetes per Jaume Beltran. en una Joya ques dona en la parrochial església de sancta creu. ahon molts bons trobadors. y digueren loant lo cada hu de aquella millor manera o estil que sabe y pogue.*
 Si vull loar la molta exçellença

O

Valencia, per Francisco Diaz Romano, 1531

En 4.^t, lletra gòtica a 2 columnes, 140 ff. marcats, amb salt del foli 104-106. — Portada a 2 tintes, gravat amb inscripció en vermell al voltant i a sota: «*Libre de consells: fet per lo ma gnifich mestre Jaume roig Los | quals son molt profitosos y salu | dables axi peral regiment y or | de de ben viure com per a augmentar | la deuocio ala puritat y concepcio | dela sacratissima verge Maria.*» La cursiva indica tinta vermella; tota la portada dins orla. A la fi: «*Deo gratias. Fonch stampat lo present libre en la insigne ciutat de Valencia per Francisco Diaz Romano al studi general a .xxx. de Juny Any .M.D.XXXJ.*» Al colofó segueix un full amb una estampa. Al verso de la portada comença el «*Prolech. Al molt spectable y en totes obres nobles y virtuosissim senyor don Hieronym de Cabanyalles...*»

1. (Fol. 2 v.º sens nom d'autor, com el pròleg) *Als peritissims lectors.*
 Criat en la patria ques diu lemosina
 no vol aquest libre mudar son lenguatge
2. (f. 4) *Consulta de Mestre Jacme Roig a Mossen Joan Fabra.*
 Magnifich Mossen Joan
3. (f. íd.) Primera part. *Començà lo libre de les dones: ordenat per lo magnifich en Jaume Roig doctor famos de la serenissima se nyora reyna dona Maria: es exemplar e de consells per ell donats a son nebot en Balthasar Bou senyor de Callosa qui molt amaua... Prefaci. Deu creador*
 Descriuen aquesta edició *Catálogo de Heredia*, n.º 1838; Serrano y Morales, *Diccionario*, p. 106; Chabas, *Spill o Libre de les Dones per Mestre Jacme Roig*, Barcelona, 1905, p. 367.

P

Valencia, per Joan de Arcos, 1561 (Reimpressió: Barcelona, el mateix any 1561)

En 8.^u, de 138 ff. Són 6 de preliminars i 18 que contenen la disputa de Viudes y Donzelles. Després del colofó alguns exemplars tenenfulls sens numerar que contenen altres textos que anotarem. Portada a dos tintes: «*Libre deles | dones, mes verament | dit de consells profitosos y sa-*

ludables, axi per | al regiment y orde de la vida humana, com pera | aumentar la deuocio de la inmaculada *Concep | cio de la sacratissima verge Maria*, fet per lo | magnifich mestre *Jaume Roig*. Ara nouament | corregit y esmenat de moltes faltes, y de nou | affegit *la disputa, o proces de viudes y donze | lles*; fet per los Magnifichs mossen *Iaume siu | rana generos, y mestre Llois Ioan Valentí*, | doctor en Medicina, ab una sentencia | del honorable y discret *Andreu | Martí Pineda Notari.*» Una estampa i al peu: «En Valencia. | Per Ioan de Arcos, a les spates del | studi general. 1561.» — Vegi's Salvà, n.º 194; Chabas, p. 377; Miquel i Planas, *Cançoner satirich valencià*, Barcelona, 1911, pp. viij-xxxij.

1. (a_{ij}) *Onofre Almudeuer al lector.*
Si molt te conforten ab dolca fragancia
Segueix el Proleg i els versos de l'edició de 1531, p 1.
2. (f. 6) *Consulta...*
Magnifich Mossen Joan
3. (f. 7) *Comença lo libre de les dones ordenat...* Prefaci.
Deu creador
4. (f. 131) *Comença lo proces, o disputa de viudes y donzelles, ordenat per los Magnifichs mossen Iaume Siurana Generos, y mestre Lluys Ioan Valentí doctor en Medicina, ab vna sentencia ordenada per lo Honorable y discret Andreu Martí Pineda Notari. Impresos ab licencia. — Demanda feta per mossen Iaume Siurana a mestre Lloys Joan Valentí.*
Puix sou la font clara brollant abundosa
Després d'aquesta obra hi ha el colofó: «Impresso en Valencia, en casa de Ioan de Arcos, a les spates del estudi general. Any. M.D.LXI. Venense en casa de Olzina llibrer damunt la Deputacio.» La impressió de Barcelona, per en Jaume Cortey, del mateix any 1561, acaba aquí. Afegides a l'edició valenciana solen anar-hi, amb els folis sens marcar, les obres següents:
5. (f. 1.^r n. m., «Epistola proemial als lectors»; f. 2.ⁿ) *Lo proces de les oliues. — Demana lo reuerent mossen Fenollar al honrat y discret en Joan Moreno.*
De vos y de mi lo temps assegura
6. (f. 40.^e v.^o) *Comença lo Somni de Ioan Ioan* (per lo magnifich mossen Jaume Gaçull caualler).
Considerant quant dignament
7. (sign. G, v.^o) *La Brama dels llauradors del orta de Valencia, contra lo Venerable mossen Bernat Fenollar, preuere. Hordenada per lo Magnifich mossen Iaume Gaçull, caualler.*
Estant de repos vetlaua ma pensa
A la fi un altre colofó: «Fon estampat lo present llibre en la insigne ciutat de Valencia, en casa de Ioan de Arcos, a les spates del estudi general. Any. M.D. LXI.» — No tractarem de les altres edicions de l'Espill o Llibre de les dones d'en Jacme Roig; són aquestes: la d'en Carles Ros, Valencia 1735; la d'en Briz, Barcelona 1865, i la d'en Roc Chabas, d'interès erudit i bibliogràfic, Barcelona, 1905.

q

Destinem aquesta sigla a totes les edicions que de les poesies d'Auzias March varen fer-se al XVI^{en} segle, que no farem sinó enumerar perquè poden trobar-se estudiades i descrites en l'edició que n'ha fet el Sr. Amadeu Pagès, publicada per l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS en dos volums,

Barcelona 1912-14. Fóra superfluitat detallar les obres que en cada edició gaire bé sempre són les mateixes. Trametem, doncs, als manuscrits O^r-O⁹ i a l'edició d'en Pagès, I, pp. 55-83. Les edicions fets al XVI^{en} segle, sense comptar les traduccions, són aquestes cinc:

q¹, Valencia, per Joan Navarro, 1539; amb la traducció castellana d'en Baltasar de Romaní, suprimint en el text original totes les tornades.

q², Barcelona, per Carles Amorós, 1543.

q³, Barcelona, per Carles Amorós, 1545.

q⁴, Valladolid, per Sebastián Martínez, 1555.

q⁵, Barcelona, per Claudi Bornat, 1560.

Fins al segle XIXe no s'han reimprès les poesies d'Auzias: editada per en Briz, Barcelona 1864; per en Fayos, Barcelona 1884; per en Bulbena, Barcelona 1888. En aquesta present centuria se'n han publicat: la d'en Barrera, Barcelona 1909 i l'esmentada d'en Pagès, la única feta a la vista de tots els manuscrits.

r

Barcelona, per Johan Rosembach, 1528

En 8.^u, lletra gòtica, de 24 ff. sens marcar, sign. a-b₈ c₃. — Portada dintre d'orla: «Plant dela ver | ge Maria ab les dolors: ela | hors de aquella: e la visitacio | de sancta Elizabeth. E altres | hobres fets en lahor del sa | grament del altar: e de Joa | chim e sancta Anna: e de sant | Miquel: e de sant Onofre: e | lo Credo in deum: ab vna pro | testacio: la Aue Maria: lo Pa | ter noster: e la Salut regina. | Ab les hystories corresponents.» Al verso de la portada una estampa del Christ sens inscripció. Acaba, c₆: «A lahor e gloria de deu omnipotent e dela gloriosa e humil verge Maria mare sua senyora nostra. Feneix lo present tractat appellat plant dela verge Maria: en lo qual ha moltes deuotes orations e contemplations de la passio de Jesuchrist. Estampat en la insigne ciutat de Barcelona per Mestre Johan Rosembach Alemany a .v. del present mes de Aguost, Any Mill .d. e .xxvij.» Al peu d'aquest colofò la gran marca dels cervos de l'impressor. Unic exemplar conegut en la Biblioteca Colombina de Sevilla. — El descriu Gallardo, *Ensayo*, III, Madrid, 1888, col. 1020. Publicat sencer per En Ramón Miquel i Planas en *Bibliofilia*, 1915. — La primera edició va esser impresa a Valencia per Joan Jofre, amb la circumstància de constar, l'any 1511 en la portada i el de 1512 en el colofò. Se'n conserva un exemplar en la Biblioteca Universitaria de Valencia i en parlen Fuster, *Biblioteca Valenciana*, I, p. 297, i Serrano Morales, *Diccionario*, p. 226. Però l'edició de Barcelona, a més de contenir més obres, dóna el nom de l'autor, Miquel Ortigues, notari de Valencia; a Catalunya varen imprimir-se posteriorment moltes edicions populars. L'amic Miquel i Planas es el qui ens dona la notícia.

1. (a_{ij}) *Plant de la sacratissima verge maria senyora nostra: contemplant lo seu glorios fill Jesus redemptor nostre crucificat. Ab algunes deuotes contemplations, Ordenat per lo discret en Miquel ortigues notari de Valentia. Comensa lo introit.*

Estant la verge gloriosa

La obra té 24 epígrafs i porta 6 gravats, un d'ells repetit en a_{iij} v.^o, a_{iiiij} v.^o, a₅, a₇ v.^o i a₈ que acaba el poema.

2. (a₈ v.^o) *Coples ala sacratissima verge Maria.*

Los grans turmens: qui recitar poria

Porta tornada acabant amb el mot «amen».

3. (íd.) *Coples de la sacratissima verge Maria senyora nostra contemplant lo seu glorios fill Jesus mort: e posat sobre les sues castes faldes.*

Mirau tots la gran dolor

Hi ha tornada i oració, un gravat en B.

4. (B_{ij}) *Cobles en lahor dela Sanctissima verge Maria mare de Jesus.*

Mare sou tan estimada

Hi ha oració i un gravat al començar.

5. (b_{iii} v.^o) *Cobles dela visitacio dela benauenturada sancta Elizabeth mare del glorios sanct Johan baptista.*
Dignament fos visitada
Acaba amb tornada i oració.
6. (b_{iiij} v.^o, a sota un gravat) *Cobles en lahor del sanct sagrament del altar.*
Tres actes molt grans: damor yo contempla
7. (b₆, a dalt d'un gravadet) *Cobles en lahor dels beneuenturats sanct Joachim e sancta Anna pare e mare dela sacratissima verge Maria senyora nostra.*
Qui pot dir lahors condignes
Acaba també amb oració.
8. (b₈, a dalt d'un gravat) *Cobles en lahor del glorios e benauenturat p̄incep sant Miquel defenedor deles animeſ nostres.*
Lohem vos ab alegría
Acaba amb oració.
9. (c_i el títol al capdevall de la plana) *Lahors de sanct Onofre.*
Tanta es ta excellentia
Acaba amb oració.
10. (c ij v.^o, a dalt d'un gravadet) *Lo pater noster.*
O Deu immens de israel
11. (c iiij, a dalt d'un gravadet) *La aue Maria.*
Puix molt vos plau lo presentar
12. (íd.) *La Salue regina.*
Puix per vos verge Maria
13. (c iiij v.^o, a dalt d'un gravadet) *Lo credo in deum ab una necesaria y molt deuota protestacio.*
Per obtenir saluacio
14. (c₅, a dalt d'un gravadet) *Oratio ales plagues de Jesus.*
Gracies vos fas senyor
Acaba amb oració. Així com a la fi de cada obra hi va imprès el mot «amen», a l'acabar aquesta obra, diu: «Deo gratias», i segueix al foli següent el colofó que ja hem notat.

S

Barcelona, per Duran Salvanyach, 1527

En 8.ª, lletra gòtica, 16 ff. sens marcar, sign. AB₈. — Portada: «Libre compost per frare Ençelm Turmeda abla ora | cio del angel Custodi.» A sota el títol gran marca de l'impressor. A la fi, B₈: «Fonch estampat lo present tractat en la Insigne Ciutat de Barcelona per Duran saluanyach En lany Mil. D. e xxvij. a .iiij del mes de setembre.» — Exemplar únic coneugut en la Biblioteca Colombina, Sevilla. Anotem aquesta edició dels amonestaments d'en Turmeda, probablement primera, per totes les innombrables que s'han imprès continuament a Catalunya.

1. (a_i, al verso de la portada) *En nom de deu sia: e dela gloriosa e humil verge Maria libre compost en Tuniç per lo. Reuerent pare frare Encelm. Turmeda: en altra manera Anomenat Abdalla de alguns bons ensenyamens: jatsia que ell mal los haja*

seguits Empero pensen hauer algun merit de diuulgar los ala gent. E per que deu lo deixe ben finar axi com lo seu cor ab gran esperança desija. Amen. — Començà la hobra.

- En nom de deu omnipotent
(acaba, B_{iiij}) en paradis sia. Amen.
2. (íd.) *Conmemoracio de sanct miquel.*
O Princep glorios sanct miquel. duch deles celestials companyes...
Es una oració en prosa. Al verso, a dalt d'una estampa, el rètol: «Surgite mortui: venite ad iudicium.»
3. (B₅) *Al jorn del Judici. Parra qui haura fet servici.*
Un Rey vindra perpetual
4. (B₆ v.^o) *Oracio del Angel custodi.*
O Sanct Angel meu. a tu me ha donat deu...
Oració en prosa.
5. (B₇) *De sancto Sebastian. anima.*
Oració en llatí.
6. (B₈) Deuota oracio que deu dir qualseuol christia o christiana...
Al peu d'aquesta oració, que no ocupa sinó 14 ratlles, vé el colofó que ja hem copiat.

t

Diverses poesies impreses

Anotem sota aquest epígraf diverses poesies de les quals o bé ignorem la primera vegada que han estat impreses o que amb caràcter isolat han estat publicades modernament per algún investigador. Hi incloem també les poques *epistolæ fartiæ*. En nota indiquem, quant les sabem, les fonts manuscrites.

Posseím una nota, que copiarem d'una que'ns facilità el Pare Cruselles, malaguanyat arxiver del monestir de Montserrat, de dugues poesies que's diuen impreses a Barcelona en 1582; la nostra diligència no ha bastat a descobrir aquesta impressió.

1. *Virolay de madona sancta Maria.*

Rosa plasent soleyl de resplendor

Es el conegut Virolay de Montserrat, publicat per en Villanueva, *Viage*, VII, p. 152 i d'ell, entre altres per en Balaguer, *Trovadores*, I, p. 180. — Són 4 cobles de 4 versos.

2. *Cobles de la Mare de Deu de Montserrat.*

Verge humil digna de gran lausor

Se tracta d'una recomposició quasi dels mateixos versos del Virolay, però en 4 cobles de 3 versos.

Anotarem ara 2 *epistolæ farcitæ*:

3. *Aquest es lo plant de sant Esteve.*

Esta liço que legirem

Aquesta coneguda paràfrasi en vers vulgar de l'epistola de St. Esteve, de qual n'existeixen estats en llenguadocià i en provençal, se troba en els següents indrets a Catalunya: Vich (Villanueva, *Viage*, VI, p. 258), Elna (Delhoste, *Noëls catalans, en la Société... des Pyrénées Orientales*, 1865, p. 174) i Valencia (Massó Torrents, *Manuscrits catalans de Valencia, en la Revista de Bibliografía Catalana*, III, p. 77). Pot veure's la versió provençal en Bartsch, *Chrestomathie*, p. 22, i sobre aquesta i la francesa, ja més diferent, vegi's *Romania*, I, p. 363; II, p. 95; X, p. 518, i XXVIII, p. 431. També Milà, *Trovadores*, ed. 1889, p. 494.

4. (f. 123 v.º) Quan ay lo mon consirat
Se troba en el ms. 105 de la Biblioteca Nacional de Madrid. Publicat per Massó Torrents, *Manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de Madrid*, Barcelona, 1896, p. 56.
5. (Poesia a la Verge).
Flor de lir e de gracie delegansa
La publica en Milà, *Trovadores*, ed. de 1889, p. 494; dient-la treta d'un manuscrit del segle XIVe o del XVe.
6. (f. 53 v.º) Aci comensen los vii goy de le verge Marie et autres orations en rimes.
Sancta Maria Verge puella
La publica en Pròsper de Bofarull, *Documentos literarios en antigua lengua catalana* (siglos XIV y XV), Barcelona, 1857, p. 152, treta del manuscrit de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, St. Cugat, «Miscelánea ascética».
7. (f. 490 v.º) Pertir me vay lenguint e sospiran
El publica Milà, *Trovadores*, ed. de 1889, p. 492, tret del manuscrit Ripoll 183, Arxiu de la Corona d'Aragó.
8. El diable tench son camí
Fragment de 236 versos d'un poemet que no comença ni acaba, desaparegut de l'Arxiu de la Parroquia de Freixenet on se trobava, publicat per l'Ernest Moliné i Brasés, *Textes catalans provençals dels segles XIIIe y XIVe*, en el *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, any XII, n.º 48, 1912.

V

ELS TRACTATS GRAMÀTICS I POÈTICS

α

Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Sant Cugat, n.º 13

Escriptura de la segona meitat del XIV^{en} segle. 5 folis de taula + 5 de blancs + 141 de text marcats modernament en llapiç; la taula no conduceix a cap foli. Els folis tenen 342 × 258 mm. Tot el llibre escrit a 2 columnes, títols vermells, caplletres i calderons de vermell i blau alternats; algunes caplletres són més importants, són les que comencen les parts 1.ª, 3.ª i 4.ª. Les parts en les quals apareixen dividides les Lleis d'amor: I^a al fol. 1; II^a al f. 25 v.º a; III^a al f. 36 a; IIII^a al f. 39 a; V^a al f. 98 v.º b i VI^a al f. 137 v.º b. — En un foli de guarda s'ha conservat una carta dirigida al P. Jaume Caresmar que diu així: «Est llibre fou compost per un Anonym Provençal en lo sigle xiiij. en que flori la Gaya Siencia. Esta escrit en llengua catalana, per raho de aver se introduxit la llengua catalana enla Provensa ab temps que sos Princeps foren Catalans, Comptes, o descendents dels Comptes de Barcelona: be que te veus mescladas proprias dela llengua de aquell pays. Lo titol dela obra es: *Las lleys de amors*. Enseña y dona reglas pera *trobar*, y fer Coblas, y altres generos de Versos: y estos Poetas, se deyan Trobadors.» — Relligat en pergami; al llom: *Las ll | de | antor*. En la part inferior del llibre taques d'humitat. — Probablement és el primer llibre adquirit o fet copiar pel Consistori del Gai Saber de Barcelona. — Publicat, segons el ms. de Tolosa, per M. Gatien-Arnould, *Las flors del Gay Saber estiers dichas Las leys d'amors* (Monuments de la littérature romane, I), 3 vols., Tolosa, sens data (abans de 1848).

(Fol. 1 prel. taula) Assi comensan las leys damors.

(Acaba la taula) De pedas. Deo gracias.

(f. 1) Ayssi comensan las leys damors

Tres cauzas son necessarias enfar obra...

- (f. 1 v.º a) En la primjera tractare delas manjeras de trobar per mjels declarar aquest trobar de que entendem aysi parlar.
- (f. 25 v.º a) ij^a part. Tractat hauem de rims et ara deuem tractar de coblas... [De coblas e primieramens ques cobla e quens bordos deu hom hauer almay e quens almens].
- (f. 36 a) Complida es la segonda partida e ayssi comensa la tersa on deuem trattar de verses chansos e dautres dictatz.
- ijj part. Ayssi comensa la tersa partida de nostres leys damors e deuem aysi tractar de verses...
- (f. 39 a) De las .viii. Partz doracio en general.
- iiij part. Ayssi comensa la quarta parts de nostres leys damors on deuem tractar segon lorde presupauzat de las .vij. partz doracio...
- (f. 98 v.º b) La quinta partz de vicis e de figuras, e primjeramen de barbarismes.
- v. part. Ayci comensa la quinta pars de vicis e de figuras...
- (f. 137 v.º b) Assi comensa la seyzena partz de nostres leys en la qual son pauzadas algunas doctrinas et algun essenhamen.
- vj. part. Ayci comensa la seyzena partz enla qual devan trattar e pauzar algunas doctrinas et alguns ensenhamens per adoctrinar et essenhar cels que han bon coratge de dictar en tornans per qual manjera poyran trobar e dittar non contrastan que lor natura sia trop dura adayssó far...
- (f. 141 v.º a, acaba:) ...Et aquest vici deu hom trop esquiuuar en verses et en cansos et en autres dictatz pero en nouas rimades maiormen quan son longas no engendra tan gran vici coma en los autres dictatz principals dels quals hauem tractat lassus.

Deo gracias.

3

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 239

Escriptura de les darreríes del XIV^{en} segle, de CLXXXIIJ folis de paper, de 284 × 208 mm. Escrit a 2 columnes exceptuant el darrer tractat (Diccionari d'en Jaume March) que és desd'a tota plana fins a 6 columnes; títols i calderons vermells així com també les caplletretes. — Va veure aquest llibre describint-lo en Villanueva, *Viage literario*, XVIII, pp. 203-233. N'existeix una copia del segle XVIIIe, vegi's el nostre γ. Probablement, com α, pertanyía al Consistori del Gai Saber de Barcelona.

I. (Fol. 1 a) *Mirall de trobar.*

En lletra del copista de γ i esborrat deia: «Lo Autor de esta Obra fou Johan de Castellnou.» Al mig altre nom esborrat.

Comença lo miraylls de trobar o de versificar o de rimar. Car en axi si hom mira o regarda sas faysos en vn Mirayll tot en axi pot hom veser e regardar en aquest petit scrit la manera de trobar o de rimar o de versificar. on cascús se guart que nou vulla scriure o transladar si nou enten Car en axi con hom pot vn Mirayll leu rompre e greument refer se pot aquest scrit leu corrompre e greument refer o esmenar.

(El f. ij v.^o es blanc; f. xj b) E axi son finides e complides les doctrines e les figures les quals en berenguer de noya ha fetes.

2. (El verso blanc; f. xij a) *Regles den joffre de foxa.*
 Co en Ramons Vidals de besuldu en art de trobar sauis e entendens veses motz dels trobadors fallir...
 (f. xxiiij a) E axi son complides les regles den Jaufre de foixa.
 La col. b i tot el verso blancs.
3. (f. xxiiij) *Regles den Ramon vidal.*
 Perço com eu Ramon vidals ay vist e coneget...
4. (f. xxviiij a, sense gaire separació) *De doctrina de compendre dictats.*
 Aço es manera de doctrina per la qual poras saber e conexer que es canço. vers. lay...
 (f. xxxj b) E axi son complides les dites regles ordenades per doctrina en trobar per la qual doctrina cascus qui be les gart e les veja si es subtils dentencio para leugerament venir a perfeccio dela art de trobar.
 El verso és blanc.
5. (f. xxxij a) *Rubriques del compendi.*
 Capitol de replicacio... (Segueix la taula).
 (f. xxxij a) *Compendi.*
 A dalt d'aquest títol, en lletra del copista de γ, hi ha escrit: «De Mossen Juan de Castellnou uno de los siete mantenedores del Consistorio de Tolosa de la Gaya ciencia». Aquest es lo compendis dela conexensa dels vics ques podon esdeuenir en los dictats del gay saber Axi fora sentença Com en sentença. Aci comença la primera partida on son contents e declarats li vici que hom pot trobar fora sentença. lo qual compendi ha feyt Mossen Johan de castellnou vs dels viij. mantenedors del Consistori de Tholosa dela gaya sciencia de trobar.
 (f. LVJ b) Aci feneix lo Compendis de Mossen Johan de castellnou. En tot el tractat no's parla per res d'ésser dedicat an en Dalmau de Rocabertí.
6. (f. LVJ v.º a) *Proemi de Doctrina de cort.*
 En lo nom de Dieu ques subirans
 (id.) *Començament de doctrina prouincial vera e de rahonable locucio.*
 Tot en aysi com lo Rubis
 (LXIIJ v.º b) Acabada es la doctrina de cord prouincial e de vera e rahonable locucio.
 Es el tractat de Terremagnino de Pisa.
7. (f. LXIIJ, a tota plana la capçalera) *Comença lo doctrinal de de trobar am la glosa correccio e declaracio sua.*
 En nom de Dieu per confermar ço ques bien dig en aquesta obra per declarar ço ques escur. per sopir so que es deffectiu per corregir ço ques mal pausat contra Art de trobar. E quantra les leys damors. E per ço que de error nos pusca seguir error. E per sostener e mostrar la veritat dela sciencia de trobar. Ad honor del mout aut poderos Senhor mon senhor lenffant en Peyre del mout aut poderos Senhor en Jayme de bona memoria Rey Darago fill. per la gracia de deu Comte de Ribagorça.

gorça e Dampuries, yeu Johan de castellnou vuelh far aquesta obra apelhada glosari Sobre aquest doctrinal ab paraulas planas E ses rima e ses ornat de Rethorica. Exceptat que rima el dit ornat yeu puesca allegar reprehenden ço que sera contra deuer pauzat: Jassi ayso quen lo proces daquest glosari yeu entenda Segon mon poder guardar bon cas.

Al marge exterior hi ha escrit en lletra moderna: «Autor Juan de Castellnou». Fins aquí a tota plana, representen a 2 columnes amb el primer vers d'en Ramón de Cornet, seguit de la glosa d'en Castellnou. El copista de γ va saltar el nom de l'infant en Pere, falta que en Chabaneau, al publicar el Doctrinal, va suprir; vegi's, *Deux manuscrits provençaux du XIVe siècle*, Montpeller, 1888, p. 216.

Quar sabers mo permet

Veus frevol comenssament qar a lanzar de si e no de Dieu comenssa.

(f. LXXXij, acaba) De tot ço que yeu Johan de Castellnou hay dig vulh estar a correccio de nostras leys E za demanda del dit senyor enffan pregan Dieu que li do bona vida el onga ab creyshamen de gloria e donor amen.

8. (f. LXXXij a) Las flors del gay saber

Qi las voldra saber

7 versos i tot seguit vé el començament:

Ayçi comensso las flors del gay saber. E primier le proleg.

Ayxi creys saubers quil ensenya

Com fay le fochs on mays la lenya...

L'autor se nomena al vers: «Perque yeu Gm molinier.» Les flors del Gay Saber acaben així:

(f. CLVij a) So es saber la violeta

Fflor neta.

Ffinito libro reddatur gloria christo. Amen.

Els folis CLVij i viiij són blancs. Es la segona obra den Guillem Molinier.

9. (f. CLX, a tota plana) Presentacio de prolech del libre de concordances appellat Diccionari ordenat per en Jachme march a instancia del molt alt e poderos Senyor en pere per la gracia de deu Rey de Arago E fon feyt en lany M.CCC.LXXj.

Aquí hi ha escrit en lletra moderna: «Autor Jacme o Jaume March.»

Dreyt e rayso ha mos .v. sens forcats

E mon senyor a cuy me tuy donats

El diccionari està en alguns folis a 4, a 5 i àdhuc a 6 columnes. Acaba al foli CLXXXIIJ v.^o, que és el darrer i únic de pergamí, amb la «Cobla quen Jachme march feu per exempli», el darrer vers de la qual és:

Sino seram del tot mortal la playa. | Jacme March.

Aquest nom va escrit en tinta més negra.

γ

Madrid, Biblioteca Nacional, Ms. n.º 13495

Copia de β executada a Barcelona al XVIII^{en} segle sobre 224 folis de paper, sens numerar, de 374 × 265 mm. Bona escriptura, gairebé tota a 2 columnes; cada plana va enquadradada de rattlla vermella. Relligat en pergamí; al llom «Castellnou». Prové de la llibreria del marquès de la Romana i de la del ministeri de Foment. — En Milà i Fontanals va estudiar aquest manuscrit,

Antiguos tratados de Gaya Ciencia, en la *Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos*, 1876, i *Obras completas*, III, pp. 279-293; en Paul Meyer va publicar sencers i estudiar els quatre tractats dels nostres números 3, 4, 6 i 2, *Traité catalans de Grammaire et de Poétique*, en *Romania*, VI (1877), pp. 341-353 (I. Raimon Vidal. *Las Reglas de Trobar*), pp. 353-358 (II. *Doctrina de compondre dictats* que atribueix també an en Ramón Vidal), VIII (1879), pp. 181-210 (III. *Terramagnino de Pise. Doctrina de Cort*), IX (1880), pp. 51-70 (IV. *Jaufre de Foixa*). En Gabriel Llabrés ha publicat, sens dupte segons aquesta copia, el primer tractat *Poéticas catalanas d'en Berenguer de Noya y Francesch de Olesa*, Palma [Santander], 1909.

1. (Fol. 1.^r) *Mirall de trobar*. Lo Autor de esta Obra fou Joan de Castellnou. — Comensa lo Mirayll de trobar o de versificar o de rimar...
A la fi resta blanc el verso.
2. (f. 13.e) *Regles den Jofre de Foixa*.
Lo en Ramon Vidals de besaldo en art de trobar savis e entendens...
A la fi resta blanc el verso.
3. (f. 25.^e) *Regles den Ramon Vidal*.
Per ço com eu Ramon Vidal ay vist e coneugut...
4. (f. 30.^e. a) *De doctrina de compondre dictats*.
Aço es manera de doctrina per la qual poras saber...
5. (f. 33.^e) *Rubriques del Compendi*. Capitol de replicacio...
(f. 34.^e) De Mossen Joan de Castellnou uno de los siete mante-
nedores de Consistorio de Tolosa de la Gaya ciencia.
Compendi. Aquest es lo compendi de la conexença dels vicis...
6. (f. 63.^e) *Proemi de doctrina de Cort*.
En lo nom de Dieu ques subirans
7. (f. 72.^e) *Comence lo doctrinal de trobar am la glosa o correccio e declaracio sua*.
En nom de Dieu per confermar ço ques bien dig...
8. (f. 93.^e a) Las flors del gay saber
Qui las voldra saber
9. (f. 167.e blanc; f. 168.e, a tota plana) Presentacio de prolech del Libre de Concordances appellat Diccionari ordenat per en Jachme March a instancia del molt alt e poderos Senyor en Pere per la gracia de Deu Rey de Arago. E son feyt en lany M.CCC.LXXJ.
A la fi d'aquest tractat i del manuscrit vé un foli blanc.

6

Florencia, Biblioteca Laurenziana, Plut. XLI, cod. 42

Es el cançoner que hem notat P3, del XIV^{en} segle i de mà italiana. Vegí's també Guessard, *Grammaires provençales de Hugues Faidit et de Raymond Vidal de Besaudun*, Paris, 1858 (II) i Stengel, *Die beiden ältesten provenzalischen Grammatiken Lo donatz provenzals und Las Rasos de trobar*, Marburg, 1878 (B).

1. (Fol. 79 c) *Razos de trobar*.
Per so qar ieu Raimonz uidals ai uist et coneugut...

ε

Florencia, Biblioteca Riccardiana, n.º 2814 (abans 486)

Lletra de les darreries del XVI^{èn} segle; tres parts en 4.^t tenint en conjunt 172 folis o 344 planes de paper. Relligat en pergamí. La 1.ª part, pp. 1-66 són copia del cançoner d'en Bernat Amorós. Stengel, *id. id.*, publica tot aquest text de les Razos.

1. (Pàg. 167, 2.ª part, diverses poesies, entre elles:)
Ab [lo] cor trist enuironat desmay
2. (3.ª part, f. 15 b, seguint al Donatz:) *Las razos de trobar de R. Vidal.*
Peso qe eu en raimons uidals hai uist et conogut...

ζ

Roma, Biblioteca Vaticana, Barberini, plut. 45, cod. 80

Conté una copia, feta al XVI^{èn} segle, de δ, en paper, del Donatz i de les Razos.

1. (Fol. 44) *Razos de trobar.*
Per so qar ieu Raimon vidal ai vist et coneugut...

η

Florencia, Biblioteca Marucelliana, Trib. 2, Scaf. B, vol. 17

Conté copies dels tractats de δ.

1. (?) *Razos de trobar.*
Per so qar ieu Raimon vidal ai vist et coneugut...

θ

París, Biblioteca Nacional, lat. 7534

Altra copia de δ executada a Italia, al XVIII^{èn} segle, en 65 folis de paper en foli petit. Conté també el Donatz, les Razos i el glosari provençal-italià.

1. (Fol. 36) *Razos de trobar.*
Per so qar ieu Raimon vidal ai vist et coneugut...

ι

Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Ripoll, ms. 129

Es el manuscrit descrit en c.

1. (Fol. 19) [Regles de trobar den Jofre de Foixà].
2. (f. 23 v.º) Aquestes son les diferencies entre les cançons, tençons, siruentesch, cobles, uers, dances, desdances e uiaderes.

x

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-3-8

Es del XIV^è segle, de mà d'un Francesc Roig sobre xxxviiij folis marcats més 1 de blanc al principi, de pergamí, de 220 × 145 mm. Caplletres i calderons en color blau i vermell alternats. En el recto del foli blanc de pergamí hi ha escrit en lletra del XVI^è segle: «Lo compendj della Conexensa Es de francisco Ramon fiueller» i del XVII^è «Jesus. Jesus Maria Joseph Espos de Maria». — Relligadura en pergamí caiguda; al llom papers enganxats que, a més de cotes antigues, porta escrit «Castelnou. Poesia».

(Fol. j) Aquest es lo compendi dela conaxensa dels vics que poden sdeuenir en los dictats del gay saber Axi fora sentença con en sentença. E axi es la primera partida on son contenguts e declarats los vics que hom pot atrobar fora sentença lo qual compendi ha feyt Johan de Castellnou un dels .vij. mantenedors del Consistori de Tolosa dela gaya sciencia al Noble e discret en Dalmau de Rochaberti fill que fou del molt Noble en Dalmau de bona memoria vezcomte de Rochaberti.

Car mant hom dupte quals son aquelles letres que muden lur so... (f. xvij v.^o, al cap d'avall:) Aci comença la segona part del compendi on son monstrats e declarats l*j* uicis que poden esdeuenir en sentencia. (f. xxvij) Ayci comença la terça partida del compendi on son contengudes algunes diffinicions e atresi causes pertanyents al art de trobar. (f. xxxvij v.^o) Aci comença la quarta partida del compendi dels dictats no principals. (f. xxxvij v.^o) Rayso porque los dictayres del compendi no ses gardas dels uicis fora sentencia per tot son proces.

En acabat segueix la taula que acaba al f. xxxviiij, amb aquest colofó:

Ffinito libro sit laus et gloria xpo
Quj dedit explevit laudetur mente fideli
viuat in celis ffranciscus rubei nomine felix. Amen.

λ

Palma, llibreria del Sr. Estanislau Aguiló

En el cançoner E 15 hem descrit el text del *Compendi* de les lleis del gai saber fet per en Johan de Castellnou, dedicat an en Dalmau de Rocabertí. Per manca de començament no hi ha la dedicatòria, però aquesta apareix al principi de la Terça partida, f. xxvj v.^o

μ

Sevilla, Biblioteca Colombina

Lletra del XIV^è segle en paper sobre 35 folis més dos de blancs, el darrer dels quals duu la nota d'en Ferrà Colón, de 293 × 220 mm. Caplletres i títols en tinta vermella i blava; probablement l'exemplar destinat al rei Pere III de les Cerimonies. En el primer foli nota per mà del XVI^è segle: «Jacme March. ars rithmoris in catalan.» A sota, en lletra del canonge Gálvez, segle XVIII^è, hi ha escrit: «Jacme March. Arte de Rimas en Catalan. Escrito en el año 1371, de orden del Sr. Rey D. Pedro de Aragon». Al verso del darrer foli blanc, la nota d'en Ferrà Colón: «Este libro costó ansi enquadernado .12. dineros en Barcelona por Junio de .1536. y el ducado vale .288. dineros.»

1. (Fol. 2) *Libre de concordances de Rims e concordans appellat Diccionarj e primerament tracte deles vocals e apres deles mudes seguent lorde del A. b. c.*

El diccionari va escrit a 4 columnes.

(f. 32) Presentacio e prolech del libre de concordances appellat diccionarj ordenat per en Jacme march a instancia del molt alt e poderos senyor en pere per la gracia de deu Rey darago e fou fet en lany .M.CCC.LXXI.

(f. 33) Prolech e destinacio de Rima e de consonanca leyal.

(f. 33 v.º) De Rim leyal.

2. (f. 34, amb lletra posterior, darrers del s. xv^e) *Jesus et maria et iheronimus est...*

De moltes bondats vos ves habundosa

3. (id.) *Oracio al clau de ihesus.*

No sens turment dolor incompherable

Descripció treta de la que feu en Josep M.ª Valdenebro y Cisneros, insertada per en Baselga, *El cancionero catalan de la Universidad de Zaragoza*, 1896, p. 384.

v

Escorial, Biblioteca de S. Llorenç, M. 1. 3

Escrit a les darreries del XIV^{en} segle, segurament per la propria mà de l'autor en Luis d'Averçó, sobre 277 folis de paper de 300 × 222 mm. Apareixen notes i fulls afegits; la obra no acaba, car al verso del darrer foli hi ha el reclam *compolso*, que correspondría al foli següent. Títols i caplletretes en vermilló. Relligat modernament en pergamí.

(Fol. 1, adobat, en vermilló) Aci comença lo prolech del primer libre appellat Torcimany lo qual tracta dela sciencia gaya de trobar lo qual ha compilat Lujs dauerço Ciutada de barcelona per instruccio dels no sabens ne enteses en dita art. he aquest prolech conte .xii. capitols segons ques demostre en sa ordinacio. —Capitol primer del prolech.

(f. 3 v.º, vermilló) Aci comença la taula dela ordinacio del prezent libre la qual taula es ordenada en .iii. partidas segons ques seguex.

(En negre) Per tal que lo present libre apelhat torcimany sia trobat en ordinacio. jon vulh fer .iij. partidas e cascuna partida ab ordinacio diuisire segons que en la prezent taula trobarets ordonat. e de cascuna partida diuisida deu migançant tractare segons que la propria sentència ho requerra. E la primera partida sera diuisida en .xii. partz en la prezent necessaries a saber.

Segueix la taula de tot el llibre.

(f. 18) Segona partida. En la segona partida daquest libre sera la definicio de trobar. e aquella sera diuisida en altres .xii. partz. las quals en aquesta art son necessaries de saber.

(f. 100) Terça partida. E la terça partida del prezent libre apelhat torcimany sera diuisida en tres parts tan solament las quals seran concloziuas en la prezent obra.

La primera part tractara de algunas figurazones de locucio. e de las flors de retoriqua.

(f. 151) La Segona part tractara que es sonança ne consonança. ne leonismitat de rim (*al marge*) cors dacordança de diccio.

(f. 158) La Tercera e derrera part tractara de les dicçions plenisonans e semisonans. e en aquesta part sera enclos per plenisonança e semisonança. tot lo diccionari.

El diccionari, deu vegades més extens que'l d'en Jacme March, comença propiament al foli 159 v.º i és tot a tres columnes. Se veu que encara manca bona part del diccionari per estar truncada l'obra.

■

Palma, Biblioteca Municipal (del fons Jaume Garau).

Lletra del XVI^è segle sobre 25 folis de paper, de 20 1/2 × 17 cm. Sembla quen posseeix un altra copia manuscrita la família Olesa.— Anotem aquest tractat retraçat de l'any 1538 perque és un exemple claríssim de la supervivència de les tradicions de l'Escola de Tolosa en les terres catalanes adhuc en èpoques de decadència poètica decidida.— Han publicat aquesta nova art de trobar Bernat Schädel, *Un art poétique catalan du XVIe siècle*, en les *Mélanges Chabaneau*, Erlangen, 1906, pp. 711-735; i Gabriel Llabrés, *Poéticas catalanas d'en Berenguer de Noya y Francesch de Olesa*, Palma [Santander], 1909, pp. 41-103. N'havia donat extractes molt abans en Joaquim M.ª Bover, *Biblioteca de escritores baleares*, Palma, 1868, t. II, p. 6.

(Fol. 1) *Cant del autor de la excellentia del home inventor de totes les Arts.*

Aquell qui sap quant noble cos'es l'homa
8 cobles de 8 versos i tornada de 4.

(f. 2 v.º) *Del mateix Autor en llahor del Art.*

Qui vol sens estudiar
2 cobles de 6 versos.

(f. 4 v.º) *Prefacio del Auctor.*

Encara tinguian los homens natural dispositio pera dictar ab rima...

(f. 5) Part primera, en la qual se possen las deffinitions de las dictions comunes del Art.

(f. 11) Segona part, Ahon se tracta dels vics del Art.

(f. 18 v.º) Tercera part, en la qual se tracta dels compassos e figures de les cobles.

(f. 25 v.º, acaba amb 4 versos el darrer dels quals es:) en lo que yo defraude son voler.

TAULES

ELS MANUSCRITS I LES IMPRESSIONS

AGER? — Ex-collegiata, x.

BARCELONA. — Biblioteca de Catalunya, A, H^a, H^b, K, L, M, e, z, β. — Biblioteca Provincial i Universitària, X, f, n, o, p, z. — Biblioteca Capitular de la Seu, u. — Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès, N. — Academia de Bones Lletres, b. — Arxiu de la Corona d'Aragó, c, z, t. — Arxiu del Palau, t. — Llibreria Dalmases, m, v. — Arxiu del marquès de Barberà, S. — Llibreria del Sr. Baldiri Carreras, G. — Llibreria del Sr. Salvador Babra, D³. BERLÍN. — Biblioteca Real, N².

CARPENTRAS. — Biblioteca de la ciutat, F^b.

CATANIA. — Biblioteca Ventimigliana, k.

CHELTENHAM. — Llibreria de Mr. T. Fitz Roy Fenwick, N, O⁵.

ESCORIAL. — Biblioteca de S. Llorenç, O⁸, v.

FLORENÇA. — Biblioteca Laurenziana, P, U, c', ò. — Biblioteca Riccardiana, Q, ε, — Biblioteca Marucelliana, η.

LONDRES. — Biblioteca del Museu Britànic, d¹³, d¹⁴, d¹⁵.

MADRID. — Biblioteca Nacional, C, O³, O⁷, I, γ. — Biblioteca de S. M. el Rey, O³.

MILÀ. — Biblioteca Ambrosiana, *G*, d⁵, d²¹.
 MÒDENA. — Biblioteca Estense, *D*, a¹.
 MONTSERRAT. — Arxiu del monestir, y.
 MUNIC. — Biblioteca Real, d⁴, d²⁵, d²⁶, d²⁷.
 NOVA-YORK. — Hispanic Society d'America, O², T.
 OXFORD. — Biblioteca Bodleiana, *S*.
 PALMA DE MALLORCA. — Biblioteca Provincial, d¹, d¹⁹, d²², d²³, d²⁴. — Societat Arqueològica Luliana, D⁵, d¹⁸, d²⁰. — Col·legi de la Sapiència, d². — Causa Pia Luliana, d¹⁶. — Llibreria del Sr. Estanislau Aguiló, E, d¹⁷, j, λ. — Llibreria del Sr. Jaume Garau, ξ.
 PARÍS. — Biblioteca Nacional, *B*, *C*, *E*, *I*, *K*, *M*, *R*, *T*, f', F a, J, O⁴, Q, R, r, 0.
 PERPINYÀ. — Arxiu departamental, a.
 ROMA. — Biblioteca Vaticana, *A*, *H*, *L*, *O*, g', D¹, D², D⁶, d¹¹, d¹², g, s; Barberini, b', e', ζ. — Biblioteca Chigiana, *F*, d³. — Biblioteca Corsini, d⁹. — Biblioteca del convent dels SS. Isidre y Patrici, D⁴, d⁶, d⁷, d⁸, d¹⁰.

SARAGOÇA. — Biblioteca Universitaria, P.
 SEVILLA. — Biblioteca Colombina, μ.
 VALENCIA. — Biblioteca Universitaria, O¹, U. — Biblioteca Capitular de la Seu, h. — Biblioteca Municipal, z.
 VALDEMOÇA. — Llibreria del Sr. Isidre Bonsoms, q.
 VENECIA. — Biblioteca Marciana, V, B.

ANVERS. — 1557, m.
 BARCELONA. — 1498? j; 1527, s; 1528, r; 1532, d; 1543, q²; 1545, q³; 1560, q⁵; 1561, p; 1582, t.
 SEVILLA. — 1540, m.
 TOLÈDOL. — 1527, m.
 VALENCIA. — 1474, a; 1487, b; 1490, f; 1493, c; 1495, h; 1497, d; 1498, e; 1499, g; 1505, k; 1511, l, m; 1515, n; 1531, o; 1539, o¹; 1561, p.
 VALLADOLID. — 1555, q.

LLISTA ALFABÈTICA

Els noms dels poetes van de VERSALETES. Aquests han de cercar-se per llurs noms, no pels sobrenoms, cognoms o llinatges: així GUILLEM DE CABESTANY i no Cabestany, Guillem de; AUZIAS MARCH i no March, Auzias; se trobarà però a tot nom una referència. Se consideren també poetes, i van en versals, els autors d'una sola poesia encara que llurs noms se citin sovint en el present treball, p. e. CARLES DE VIANA.

Els anònims van registrats pel primer vers apparent quan són obres poètiques, pel titol quan se tracta d'obres en prosa. Primers versos i títols van en lletra cursiva.

Els autors d'obres en prosa, poseïdors de llibres, autors citats i demés van compostos de rodó. Aquests han de cercar-se només pel nom de casa o llinatge, no pel nom de fonts.

Els noms s'han adaptat a la ortografia actual en la present llista, així p. e.: Berthomeu, Loys, Luis, Jacme, Johan, Scriua, Stela, se converteixen en Bartomeu, Lluís, Jaume, Joan, Escrivà, Estela. Quan els manuscrits o les estampacions presenten variants massa importants d'un nom, se marquen entre parèntesi a continuació del nom triat.

A, senyor meu, com és gran pietat, N 3.
A vos, graciosa donzella, N 63.
Ab cor homill, molt devot e contriste, T 20.
Ab lo cor trist e nvirollat d'esmay, G 2, ε 1.
 Abella, Pere de = Pere.
 Abellà, Ramon de = Ramon.
Abtesa gran té davant los seus hulls, R 1.
Acompanyat d'un amorós desir, H^a 152.
Acors son belh car de mercè, H^a 1.
Ador-te, creu veríssima e sancta, N 4.
 Adrià, Pere = Pere.
Adxo visto lo mapamundi, N 66.
 Aerve, Ferrando de = Ferrando.
 Aguilar, Franci = Franci.
 Aguiló, Estanislau, E, d¹⁷, j, λ.
 Aguiló i Fuster, Marià, H^a 25, H^b 42, K, j.
Agustí, Libre dels sermons de sant, p 5.
Ahunque soy apartado, N 45.
 AIMERIC DE BELENOI, f' 1.
 AIMERIC DE PEGUILLÀ, A 12, C 60, D 26, 31, 37, I 20, K 14, M 5, Q 2, R 7, a' 13, g' 5, H^a 96.
Al rey Jesus donada la sentencia, J 7.
 ALAIN CHARTIER, J 190, K 2, N 75, P 179, S 27, Z 2.
 Alart, Julià Bernat, a.
 Alegre, Francesch = Francesc.
 Alemany, Pere = Pere.
 ALFONS D'ARAGÓ, el Cast, I de Barcelona, C 57, I 9-10, K 8-9, R 3, c' 2.
 Alfons d'Aragó, el Benigne, III de Barcelona, h 1.
 Alfons d'Aragó, el Magnànim, IV de Barcelona, N 13, 15, 163, P 100, y.
 ALFONÇO ALVAREZ, Z 11.
 Almudever, Onofre = Onofre.
 ALMUGAVER, S 46.
 Alós, Ramon de, v.

Altaemps, Joan Angel, duc de, d¹³, d¹⁴, d¹⁵.
 Alvarez, Alfonço = Alfonço.
 Alver, Jordi, d²³ 4.
 Amatller, Teresa, A.
 Amer, Miquel Victorià, N.
 Amescua, Johan de = Joan.
Amic e Mélis, H^b 42.
Amor, com jayts amar ten aut?, Ha 63.
Amor de cor hafectuós, l 6.
 Amorós, Bernat, R, a¹, ε.
 Amorós, Carles, O⁸, d, q², q³.
Amorosa mayhorquina, c 3.
Anch hom no vi pus prim arquier, E 10.
 ANDREU DE BOXADORS, P 178.
 ANDREU D'ESPENS, M 58, 73, 89-90.
 ANDREU FEBRER, Ha 64-77, Z 28.
 ANDREU MARTÍ PINEDA, l 6, p 4.
Angel custodi, Oració del, s 4.
 Anthoni Pere = Pere.
 ANTHONI VALLMANYA, J 125-126, 157, 159, 162, 182-184, 268-272, 275-278, K 203, 221-239, N 23, 96-97, 101-102, 107-108, 115-116, 147, 157, a 17.
 ANTHONI VIDAL, X 64.
 Aorlach, Guillem Borsac de = Guillem.
 Aragó, reis de = Alfons, Ferràn, Jaume, Pere.
Arbr' excellent en bon signe plantat, P 183.
 Arcos, Joan de, p.
Armem-nos, vers chrestians, N 204.
 ARNAU, H^a 31.
 ARNAU DE CORS, b 4.
 ARNAU DANIEL (Deniell), A 204-211, H^a 60, Z 17, c 212.
 ARNAU D'ERILL, P 162.
 ARNAU MARCH, Ha 153-155, J 81, K 149, N 81, P 71, 185, Z 5.
 ARNAU DE MARULL, U 1, c' 1, Ha 34.

- Arnau de Vilanova, g.
 Assenci, Blay = Blay.
Athanasi, Simballium, d¹⁶ 4.
Atressi'm pren com la mola com mol., Ha 32.
Augats, seyós, si credets Deu lo payre, x 1.
 Aurenga (Aurena), Jutge de = Jutge.
AUZIAS MARCH, J 9-15, 17-29, 31-37, 176, 185, 191-225,
 227-230, 232-235, K 3-9, 11-17, 19-23, 25-65, 67-
 70, 72-75, L 9, 58, 68-69, 86-103, N 34, 98-100,
 113, 158, O¹ 1-20, 22-89, 92-121, O² 1-99, O³ 1-
 107, O⁴ 1-123, O⁵ 1-104, O⁶ 1-130, O⁷ 4-129, O⁸ 4-
 117, P 1-70, 166-172, 181, Y 11, Z 7.
AUSIAS DE SANT JOHAN, e 9.
 Averço, Luís de, v.
AVINYÓ, J 243-244, 246-250, 252-254, K 212, T 1-8,
 11, 14-15, 18, 21-23.
Ay hulhs traydors com m'avets trayts, Ha 140.
Ayman tuy Beljoy e l'alba, c 4.
 Azaís, Gabriel, α' .
AZNAR PARDO, 1 3.
 Babra, Salvador, D³.
BALAGUER, b 22.
 Balaguer, Baltasar Johan de = Baltasar.
 Balaguer, Victor, t 1.
 Baltasar Joan Balaguer, b 26, e 7, 21.
 Barberà i la Manresana, marquès de, S.
 Barbieri, Joan Maria, e'.
BARCELÓ, a 8-9.
 Barrera, Jaume, q.
BARTOMEU CASTELLÓ, M 50, S 30.
BARTOMEU DIMAS, a 33, e 25.
BARTOMEU SALVADOR, a 30.
 Bartsch, Carles, L, P, Q, V, b', e', f', α' , Ha 31, 33-34,
 44, 60-62, 82-83, 96, Z 3, 23, d³, t 3.
 Baselga y Ramírez, Marian, P, S, T 10, p 3.
 Basset, Johan = Joan.
 Bastero i Lledó, Antoni, s.
Be puch penar, N 64.
 Beer, Rudolf, c.
 Belenchana, José Antonio, m.
Betha'naissí crey mey jorn finiran, Hb 1.
 Bell, Pere = Pere.
 Bellafila, Johan de = Joan.
 Bellver, Antoni, D², d⁸, d¹⁰, d¹².
 Bellviure, Pau de = Pau.
 Beltran, Jaume = Jaume.
BENET DE SAINT-MORE, A 284.
Beneyt es, senyó Deu..., D³ 12.
 Berart, sò de, D¹ 3.
 Berard, Hug, d²⁴, 3.
 Berbesill, Ricard de = Ricard.
BERENGUER CARDONA, a 12-13.
BERENGUER MERCADER, U 12.
BERENGUER DE NOYA, β 1, γ 1.
BERENGUER DE PALASOL (Palou), A 8-10, C 1-11,
 D 1, 27-29, E 1-7, 15, H 9-10, I 11-14, K 10-13,
 R 11-23, f' 1-3, α 4.
BERENGUER DE VILARAGUT, Y 1.
 Berguedà, Guillem de = Guillem.
BERNADÍ VALLMANYA, a 26, b 6, 10.
 Bernat de Claresvalls, Sant, d⁶ 4.
BERNAT DESPUIG, a 39.
BERNAT FENOLLAR, O¹ 21, U 23, 31, 33, X 2, 11, 59,
 t 1, a 1, 4-5, 48-49, b 18, c 1-3, d 1, m 5, 8, 11,
 p 5, 7.
BERNAT MARTÍ, C 45-48, E 8-14, R 19, a¹ 10-11, α 5.
BERNAT METGE, H 9-10.
BERNAT MIQUEL, P 72-73.
BERNAT DE PAL... (Bernat de Mallorques, lo Mercader
 mallorquí), Ha 93, 138, Y 8.
BERNAT DE PENASAC, A 267.
BERNAT SEERRA, J 83, K 151, L 81.
BERNAT DE SO, E 1.
BERNAT TURELL, S 46.
BERNAT DE VINCLERA, o 1.
BERNAT DE VENTADORN, B 5, A 217-220, Ha 54, 61,
 83, Y 9, Z 18.
 Bertoni, Giulio, G, Q, a¹.
BERTRAN DE BORN, A 127-128.
BERTRAN D'ESPANYA, A 279.
BERTRAN DEL FALGAR, A 277, 285.
BERTRAN DE SANT ROSCÀ, A 273-275.
 Besalú, Ramon Vidal de = Ramon.
Bien que te plasen mis males, N 202.
 Bistor de Rossello, Ramon = Ramon.
 Blanch, Johan = Joan.
BLANCASSET, P 2, Ha 44, Z 14.
 Blasco, Vicent, O¹.
BLAY ASSENSCI, b 28.
BLAY CESELLES (Selles, Çaselles, Cessolles), J 136,
 147, K 181, 193, L 5, 74, N 87.
 Boccaci, Joan, q.
 Bofarull, Pròsper, t 6.
 Bolquera, capellà de = Volquera.
Bona dompna..., veser, Ha 48.
 Bonet, Jacme = Jaume.
 Bonsoms, Isidro, A, q.
 Borja y de Carroç de Vilaragut, Àngela, O⁷.
 Bornat, Claudi, q⁵.
 Born, Bertran de = Bertran.
 Bornell, Guerau de = Guerau.
 Boronat, Pasqual, U.
 Borsac d'Aorlac, Guillem = Guillem.
 Boscà, Joan = Joan.
BOSCH, b 8.
 Bosch, Bernat del, U 25.
 Bosch, Johan del = Joan.
 Boter, Ramon = Ramon.
 Bourland, Carolina Brown, Q 2-3, R, q.
 Bover, Joaquim M., ξ .
 Boxadors, Andreu de = Andreu.
 Briz, Francesc Pelagi, X, 1, 13-15, f, p 7, q.
 Brunet Latini, l 2.
BUCH, en, Fb 8.
 Bulbena, Antoni, X, 26-27, 31-36, 37-38, 40-43, q.
 Burgat, Joan Francesch, a.
 Burgunya, Francesch = Francesc.
 Bussot, Franci = Franci.
 Cabanyalles, Hieronym de, o.
 Cabestany, Guillem de = Guillem.
 Cabrera, Guerau de = Guerau.
CADENET, Ha 33.
 Calba, Bernat, M 167.
 Caldesa, U 20, X 15, 55-56.
Can vey en Peyronet p'loran, Ha 81, 134.
 Canello, U, A., A 206.
 Capdull, Pons de = Pons.
 Capellades, Ramon de, V.
 Capua, Ramon de, l.
Car no es tu a donar benefici, N 207.
Car say que caminant, f 2.
 Carbonell, Pere Miquel, n 2.
 Cardenal, Pere = Pere.
 Cardona, Berenguer = Berenguer.
 Cardona, Eleonor de, marquesa d'Oristany, J 79, 89,
 K 116, 157, L 19, M 161, N 159, P 113, 116.
 Cardona, Ramon de = Ramon.
 Caresmar, Jaume, α .
CARLES, príncep de Viana, J 2-4, M 164-166, N 17-18,
 27, O⁴ 125, S 1-2, 28, U 8, 30.
 Carreras, Baldiri, G.
 Carroç de Vilaragut, Lluís, O⁷.

- CARVAJALES, N 59.
 Casanovas, Ignasi, t.
Castel de Amor, Fb 4.
 Castellnou, Dalmau de = Dalmau.
 Castellnou, Johan de = Joan.
 Castellnou, Ramon de = Ramon.
 Castelló, Barthomeu = Bartomeu.
 Castellví, Franci de = Franci.
 Castellví, Galvany de = Galvany.
 Castellví, Johan de = Joan.
 Castellví, Lluís de = Lluís.
 Castellví, Montpalaua de, X 1.
 Castillo, Hernando del, m.
 Castre, Diego de = Diego.
 Català, Lluís = Lluís.
 Caterina, Pere = Pere.
 Caterina, Santa, I.
 Cendra, Antoni, a 49.
 Centelles (Sentelles), Y 12.
 Centelles, Jordi = Jordi.
 Centelles, Ramon = Ramon.
 Cervelló, Guerau de, J 100, K 133, M 140.
 Cervera, Guillem de = Guillem.
CERVERF DE GIRONA, C 29-44, R 26-42, A 1-104, B 2, C 2-6, Ha 92.
 Ceselles, Blay = Blay.
 Chabaneau, C., A 1, 8, 13, K 1, 8, 10, 16, T, A 130, 244, Hb 38, 3 7.
 Chabas, Roc, s, o 3, p 7.
 Chartier, Alain = Alain.
Chronica dels comtes de Barcelona e dels reys d'Aragó, f 4.
 Ciampoli, Domenico, B.
 Ciurana, Jaume = Jaume.
 Civaller, Jacme = Jaume.
 Civillar, Pere de = Pere.
 Claudio, poeta, X 24.
 Clement XII, papa, K.
Cobles de la ballesta, Ha 25.
Cobles divinatives, N 37-38, 40.
Cobles ha honor y gloria de n. s. Deu Jhesus Christus, N 24.
Cobles sobre lo Paternoster fetes a Barcelona per causa de l'Inquisició, N 217.
 Codina i Formosa, J. B., I.
 Codony, Anthony del, J.
 Coffman, Cristòfol, m.
 Colocci, Angelo, M.
 Collell, Jaume, X 63.
Colloqui e rahanament entre dugues dames..., X 62.
 Colon, Ferràn, p.
Comedia de la Gloria d'Amor, J 8.
 Comes, Vicens = Vicens.
 Contareni, Jacobo, B.
Contra los infels..., p 11.
 Constans, C., N².
 Corbiac, Pere de, D.
 CORELLA, de Barthomeu de mossén, J 116, K 165.
 CORELLA, Y 5.
 Corella, Johan Roiç de = Joan.
 Cornet, Ramon de = Ramon.
 Cornicelius, Max, β'.
 Cors, Arnau de = Arnau.
 Cortey, Jaume, p 4.
 Costa i Llobera, Miquel, d², d¹⁷.
 Crescini, Vicenzo, V, A.
 CRESPI, T 8, m 1.
 Cristòfol, Sant, e.
 Cruhilles, Johan de = Joan.
 Crusellas, F. de P., t.
 Çacalm, M 140.
- Çacoma, Johan, J 279.
 Çafont, Jacme = Jaume.
 Çaguda, Pere pau, J 279.
 Çalom, Johan = Joan.
 Çaplana, Anthoni, R 5.
 Çavall, Ramon = Ramon.
DALMAU DE CASTELLNOU, c 7.
DALMAU DE ROCABERTÍ, E 15.
 Dalmases, m, v.
 Daude de Prades, b'.
De gran dolor cruzel ab mortal pena, L 55, N 2, r 1.
De institutione et peculiaribus gestis monachorum carmelitarum, d¹² 5.
De mala reyl partec erguyl, j 1.
De moltes bondats vos ves habundosa, p. 2.
De quatre maneres de mort, p 6.
D'aquell poc espay que tristor consent, N 221.
D'aquest mon trist qui stava de lum pobre, z 58.
Declaració dada per lo duch Johan sobre lo camp de mossén de Sant Steve e Sanxo Sarabia, P 188.
 Delhoste, t 3.
 Delpas, Angel, O⁴.
Dels richs tresors del clar entendre, l 10.
 Desclot, Bernat, f 5.
 Despuig, Bernat = Bernat.
 Despuig, Lluís = Lluís.
 Despuig, Pere = Pere.
Destret d'amors ni clam a vos, Fa 2.
Deus... asau que puxa dir, Ha 35.
 Desvalls, Franci = Franci.
 Dezvall, senyora, X 26.
Devota oració..., s 6.
 Diaz Romano, Francisco, o.
Di ley vinamxi, N 47.
 Diamant, Llorenç = Llorenç.
DIEGO DE CASTRE, S 2.
DIEGO ENRIQUEZ, N 216.
DIEGO VALLÈS, U 36-37.
 Diez, Ferrando = Ferrando.
 Diez, Rodrigo = Rodrigo.
Difícil cosa's ben jutgar, e 26.
 Dimas, Berthomeu = Bartomeu.
DIONÍS GUIOT, J 142, K 188.
Dins un castell hedificat en roca, N 209.
Dispensació de la senyora de Mossén, k 4.
Disputació d'en Buch ab son cavall, Fb 8.
Dompnà, de me mercè us prenya, c 211.
 Dous, Miquel de = Miquel.
 Duenyas, Johan de = Joan.
 Duhamel, F^b.
D'una vella scaxalada, N 67.
D'un xipelet de set flors enramat, Ha 142.
E desque a vos me rendí, N 50.
E quant m'es greu quant no remir, Ha 139.
El dolor de mi cuydado, X 26.
Emperayritz de la ciutat joyosa, y 2.
EMPURIES, Ponç Hug IV, comte de, P 1.
ENCELM TURMEDA, Fb 11, 12, N 220, X 82, k 3, v 1, s 1.
En lo mon trob molts homens ralladors, N 138.
En nom d'aquell gran jutge just, e 14.
Enamorats de sentiment grosser, J 117, K 166, N 139.
Enamorats, planyeu tots e plorau, P 187.
Encara que non te la digo, N 54.
Enigmes, Ha 43.
 Enyego, Martí, a 49.
Eras diray ço que us dey dir, Ha 59.
Eras quant vey arbres e brotz florir, Ha 2.
Eres quant vey los arbres gen florir, Ha 143.
 ERILL..., de, Ha 151.
 Erill, Arnau de = Arnau.
 Erill, Ramon Roger de, P 162.

- Ermengau de Bezers, Matfre = Matfre.
Escondit, E 7.
- Escrivà, Jacme = Jaume.
Escrivà, Johan = Joan.
Espanya, Bertran de = Bertran.
Espens, Andreu de = Andreu.
Esta liçó que legirem, t 3.
ESTANYA, J 245, K 213, N 93.
Estant prostat, axi com far solia, N 5.
ESTELA, comanador, Q 1-4, X 3-4.
Estela, Miquel = Miquel.
Esteve, Sant, t 3.
Esteve, Matheu = Mateu.
Estúñiga, Lope de = Lope.
Evangeli de St. Joan, D³ 10, p 13.
Eximeny, Jaume, n.
Exposició del Pater noster, p 15.
Fabra, Jeroni = Jeroni.
Fabra, Joan, o 2.
Fagadell, capellà, P 98.
Falcon, N 215.
Falgar, Bertran del = Bertran.
Fayos, Francesc, q.
Febrer, Andreu = Andreu.
Fenollar, Bernat = Bernat.
Fenollet, Francisco, l.
Ferran d'Antequera, rei d'Aragó, Hb 6, J 1.
Ferrandiç, Vicent = Vicent.
Ferrando d'Aerve, metge, J 186, N 119, n 1-2.
Ferrando Diez, b 1, e 10.
Ferrari de Ferrara, D, 33.
Ferrer, Francesch = Francesc.
Ferrer, Jaume = Jaume.
Ferrer, Joan Ramon = Joan.
Ferrer, Pere Joan = Pere.
Ferrer y Bigné, Rafel, f.
Ferruç, Gabriel = Gabriel.
Fes me ora un plazer, N 46.
Festa, J. B., b'.
FIGUERES, F 43-44, Hb 36-37, K 81-82.
Figueres, Geroni, O7.
Fira, Genís = Genis.
Fiveller, Francisco Ramon, z.
Flor de lir e de graci'e d'elegansa, t 5.
Flor de paradis, regina de bonayra, u 4.
Foces, Tomas Peric de = Tomas.
Fogaçot, Johan = Joan.
Foix, Roger Bernat III, comte de, I 17, 19.
Foix, comte Gastó de = Gastó.
Foixà, Jofre de = Jofre.
FOLQUET DE MARSELLA, Ha 45-46, c 213.
FORMIT DE PERPINYÀ, E 4.
Foulché-Delbosc, Ramon, O², S 3-4, 8, 17, 19, T.
FRANCESCH, c 12.
Francesch, Hb 42.
FRANCESC ALEGRE, X 25, 64-66, 79.
FRANCESC BURGUNYÓ, e 23.
FRANCESC FERRER, J 168-170, 187, K 210-211, L 54, N 16, 36, 91, 211, O1 91, P 97-98, 140, 180, Y 1-13, Z 19.
FRANCESC MARTÍ GRALLA, J 62, K 99, L 44, M 73, 103, 105.
FRANCESC DE MESCUA, Z 21.
FRANCESC OLIVER, J 190, K 2, N 75, S 27.
FRANCESC DE PINÓS, S 46.
FRANCESC DE SANT RAMON, a 42.
FRANCESC DE LA VÍA, Ha 160, Hb 2, N 178, P 96, 158, j 1.
Franci Aguilar, U 16.
FRANCI BUSSOT, N 23, P 115, R 2.
FRANCI DE CASTELLVÍ (Francès), t 1, a 6-7, m 5, 8, 10.
FRANCI DESVALLS, S 46.
FRANCI GUERAU, J 89-91, 93, 127-129, K 156-160, 162, 174-176, N 122, 125, 127, 142.
FRANCI JOHAN, b 16.
FRANCI JOHAN PUCULL, N 22, R 4-5.
FRANCI DE VILALBA, a 35, b 27.
Francina Rosa, na, X 7.
FRANCISCO VIDAL DE VOYO, S 24.
FRARE MENOR, R 50.
Frare de Joy e Sor de Plaser, E 8, Fa 1.
FREDERIC III DE SICILIA, P 1.
Fulvio Orsini, K, M, O.
Fuster, Geroni = Jeroni.
GABRIEL FERRUÇ (Ferruix), Hb 3-8, J 160, K 201, N 123.
GABRIEL MOGER, Hb 7.
Galana sou tant, N 52.
Gallardo, Bartomeu Josep, S 8, 11, 15, T 9-10, 13, 16, Z 22, 26, b, r.
Galvany, Pere = Pere.
GALVANY DE CASTELLVÍ, f.
Gamiça Johan = Joan.
Gaçull, Jaume = Jaume.
Gazulla, Faustí, d¹² 2.
Garau, Jaume, ξ.
Garcia, Luis = Lluís.
Garcia, Martí = Martí.
García, Miquel = Miquel.
GASTÓ, comte de Foix, A 270.
Gatien-Arnould, a.
Gauchat, L., H.
Gausseran, Pere de = Pere.
GENÍS FIRÀ, a 24, l.
Gentil dompna sens erguyl, c 8.
Gibert, Pere = Pere.
Gil y Gil, Pau, A.
Giraud, Charles, f'.
Giraldi, Lilio Gregorio, O8.
Girona, Manuel, A.
Girona, Cerverí de = Cerveri.
Gironella, Guillem Ramon de = Guillem.
Gisquerol, Pere, e.
GOMEZ MANRIQUE, N 30, S 21.
Gomis, Pere = Pere.
Gralla, Francesch Martí = Francesc.
Granson, Otó de = Otó.
Grau, Josep, G.
Gregori, Humília de sent, p 7.
Gröber, Gustau, D, F, Q, z.
Grützmacher, G, L, Q, U, V.
Gual, Narcís, X, 84.
GUARDIA, L 53, N 203.
Guerau, Franci = Franci.
GUERAU DE BORNELL, D 31, K 15, Q 3-5, K 15, A 129-203.
GUERAU DE CABRERA, D 32.
Guerau, Johan = Joan.
GUERAU DE MASSANET, Ha 125, 137, Hb 8.
Guessard, F., δ.
GUILLEM DE BERGUEDÀ, A 12-25, C 12-19, 60, D 2, 9-23, 30, 33-34, 37, G 1, F 2, H 3-4, 11-14, I 20, 22-36, K 14, 16-30, M 1-2, 5, O 1, R 4-9, 55-56, T 1-4, a' 5-9, 13, e' 4-7, g' 1-2, 5, z 1, A 280-283, Hb 13, K 183, Z 27.
GUILLEM BORSAC D'AORLAC, A 271-272.
GUILLEM DE CABESTANY, A 1-7, B 1-5, C 20-22, D 3-8, 35-36, E 16-19, F 1, H 1-2, 6-8, I 1-8, K 1-7, L 3, N 2 1, Q 1, 3-5, R 1-2, 46-49, S 1, T 5-9, U 1-2, V 1-7, a' 1-4, b' 1, c' 1, e' 1-3, z 2-3, A 153, Ha 26, c 2.
GUILLEM DE CERVERA, B 1, C 1, d²¹ 2.

- GUILLEM MAGRET, E 15.
 GUILLEM RAMON DE GIRONELLA, E 20-22.
 GUILLEM DE MASDOVELLES, M 50, 52, 55-57, 59, 69,
 91, 94-99, 141-142, 163.
 GUILLEM MERCADER, b 23.
 Guillem Oliver, X 63.
 GUILLEM DE SANT LESDER, A 212-216, Ha 62.
 GUILLEM TINTER, L 53.
 GUILLEM TORROELLA, C 7, E 14, Fb 1, Hb 14.
 GUILLEM VETZINAS, A 278.
 GUILLEM DE VILARASA, U 12.
 Guiot, Dionis = Dionis.
 Gutierrez del Caño, Marcelino, O1, U.
 Haebler, Conrad, a, b, f, h.
 Heber, R., N, O⁵.
 Herberg, Hug, A.
 Heredia, Ricard, o 4.
 Hernandez y Mañez, n.
 Hüffer, Franz, Ha 26.
 Huntington, Archer M., A.
 IÑIGO LOPEZ, marquès de Santillana, Z 12.
 Isabel Suaris, J 273, O¹ 21, T 12.
 Isabel de Villena, c 1.
Ja consumat aquell tan gran misteri, z 57.
Ja no es hom ten prous ne tan presan, Ha 57.
Jam vexilla crucis procedeunt salus unica mundi, n 3.
 JAUME II d'ARAGÓ, g 1.
 JAUME BELTRAN, n 1-2, 4-6.
 JAUME BONET, Ha 158-159.
 JAUME CIVALLER, S 46.
 JAUME CIURANA (Siurana), p 4.
 JAUME ÇAFONT (Safont), N 95, P 103.
 JAUME ESCRIVÀ (Scribà), Hb 22, P 156-157, Y 3.
 JAUME FERRER, e 20.
 JAUME GAÇULL, a 37, d 2, p 7.
 JAUME MARCH, E 2-4, G 1, J 16, 30, 97, 140, K 10,
 18, 24, 163, L 4, 78, N 19, 79, 175, P 74, Z 1, Y,
 k 6, β 9, γ 9, μ.
 JAUME d'OLESA, b 11-12.
 JAUME RIPOLL, Hb 8.
 JAUME ROIG, s 1, a 45, o 2-3, p 2-3.
 JAUME ROVIRA, Ha 138, Hb 39.
 JAUME DE TOLOSA, A 268-269.
 JAUME DE VILA, c 5.
 Jeanroy, A., A, Ha 47, 58.
 JERONI FABRA, l 8.
 JERONI FUSTER, b 2, f 1-3, l 1.
 JERONI MARTÍ, e 18.
 JERONI MONÇÓ, a 41.
 JÉRONI DE VICH, b 20.
 Joan I d'Aragó, X 26.
 Joan II d'Aragó, M 119, 164-165, N 160.
 JOAN BASSET, Ha 111-130, Y 7.
 JOAN DE BELLAFILA, N 23.
 JOAN BLANCH, A 276.
 JOAN BOSCÀ (Boschà), M 58, 74, N 23, P 173-174,
 S 46.
 JOAN DEL BOSCH, a 36.
 JOAN DE CASTELLNOU, A 232-243, E 15, β 5, 7, γ 5,
 7, z, λ.
 JOAN DE CASTELLVÍ, Z 25.
 JOAN ROIÇ DE CORELLA, O⁴ 125-126, S 29, U 1-33,
 X 1, 13-15, 43, 47, 49, 53, 55-58, a 3, c 4, h 1.
 JOAN DE CRUHILLES, S 46.
 JOAN CALOM, N 25.
 JOAN DE DUENYAS, Z 24.
 JOAN ESCRIVÀ, U 12, 14, X 2, 45, 49.
 JOAN RAMON FERRER, Ha 93.
 JOAN FOGAÇOT (Foguassot), J 2-3, 161, 279, K 202,
 L 17, 53, M 117, N 13-15, 17-18, 22-23, 25, 161-
 163, p 15.
- Joan, Franci = Franci.
 JOAN GAMICA, a 19.
 Joan Gari, u 3.
 JOAN GUERAU (Garau), O² 100, P 186.
 JOAN BERENGUER DE MASDOVELLES, J 45-80, 94, 99-
 115, 188, 256-263, K 83-126, 132-148, L 18-52,
 82-85, M 1-49, 51, 53-54, 57-93, 99-140, 143-176,
 178-179, N 7-11, 39, 58, 72-74, 76-78, 80, 82, 88-
 89, 106, 109, 112, 114, 117, 120, 128, 131-132,
 136-137, 152, 156, 159-160, 167, 185, 192-194, 196-
 197, 207, 210, 214, Y 10.
 JOAN DE MENA, O³, S 3-9, 17-20, Z 20.
 JOAN MORENO, O⁴ 123, O⁶ 127, O⁷ 22, X 50, 54, 60,
 a 16, c 1, d 1, p 5.
 JOAN DE NAGERA, a 11.
 JOAN d'OLIVELLA, Ha 158, Hb 8.
 Joan, Perot = Perot.
 JOAN DE PRÓXITA, U 12.
 JOAN ROCAFORT, J 115, K 198, N 154.
 JOAN RODRIGUEZ DE PADRON, S 10.
 JOAN DE SANASSAS, Ha 110.
 JOAN DE SENTCLIMENT, S 25-26, 33-45.
 JOAN DE SENTCLIMENT, a 29.
 JOAN TALLANTE, b 15.
 JOAN DE TORRES, Z 16.
 JOAN VALENTÍ, Ha 93.
 JOAN VERDANXA, a 15, 31, m 12.
 JOAN VIDAL, X 11, a 47.
 Joana d'Aragó, reina de Nàpols, T 19.
 Joanot de Castellvi, k.
 JOFRE DE FOIXÀ, C 52-54, R 43-45, c 1, e 1-3, β 2,
 γ 2, i 1-2.
 Jofre, Joan, k, l, n.
 JOFRE RUDEL, A 229-231.
 JORDI CENTELLES, O² 125, O³ 110-111, a 2, b 21.
 JORDI DE SANT JORDI, Ha 78-80, 132-133, 148,
 J 84-87, 92, 121, 130-131, 133, 140, 148, K 152-155,
 161, 170, 178-180, 186, 194, L 6-7, 62-65, 71,
 76-77, 79-80, N 90, 135, 144, 150, 153, 155, 174,
 184, P 75-81, Y 4, Z 13, 14, m 1.
 JOSETA?, Ha 144.
 Justes o torneig en Barcelona..., X 34.
 JUTGE d'AURENGA (Aurena), Ha 55, P 91.
 Kehrli, H., H.
 Kleinert, Max, A.
 Kolsen, Adolf, A 131-145, 147-150, 153, 155-186,
 189-198, 220.
 La cruel fortuna mia, S 31.
 La mi'amor, pus no'us puch dar entendre, J 123, K 172.
 Lambert, G. A., Fb.
 ... l'amorosa questa, Ha 150.
 LANÇOL, a, 33.
 L'altrier al mes d'Abrial, E 12.
 Lassa, mays m'agra valgut, c 17.
 Lavaud, R., A 204.
 Letre d'amor de mossen Xerabia a dona Brianda, X 48.
 Letres amoroses, l 5.
 Liber secundus de Anima, U 38.
 Libre dels mariners, Fb 7.
 Libre de natures de besties, p 12.
 Libre del plant del mon, p 10.
 Libre de tres, Fb 6.
 Lirs virginals, mayres de Deu e filla, h 1-2.
 Lhameta a Grimalte..., X 27.
 Lollis, Cesare De, A B, H, O, b', g.
 Lop Gurrea, M 164.
 LOPE d'ESTÚÑIGA (Estuenyega), Z 8.
 Los set gotx recomptarem, y 1.
 Los set goyts de la Verge Maria, D³ 11.
 Lotario diacono..., d¹ 11.
 Lucrecia d'Alagno, P 177.

- Lull, Ramon = Ramon.
 Lull, Romeu = Romeu.
 Llabrés, Gabriel, C, γ, ξ.
LLEONARD DE SORS (Sos), J 226, 264-266, K 66, 214-217, N 1, 22, 92, 95, 111, 179-182, 189, P 99-118, R 2-3.
LLORENÇ DIAMANT, a 28.
LLORENÇ MALLOL, G 3-4.
Lluís de Castellví, U 12, k.
Lluís Català, a 32, b 14.
Lluís Despuig, a 1.
Lluís García, a 38, e 6, 24.
Lluís Manyoç, a 18.
Lluís de Paguera, N 187.
Lluís Pardo, O³ 109.
Lluís de Requesens (Requasens), J 119-120, 124, 237, 239-240, 251, K 168-169, 173, N 94, 104, 133-134, 141, 149, 177, P 92-95.
Lluís Roig, b 17, e 3, 16.
Lluís Joan Valentí, p 4.
Lluís de Vilarasa, J 82, 88, 158, 238, K 150, 156, 200, L 57, 60, 67, N 70, 83, 121, 165, P 86-90, Z 4.
 Lluís de Vich, M 165-166.
Lluís Ycart, Ha 98-109.
Ma voluntat he donada, N 68.
 Mac Carthy, comte, N.
 Maçot, Antoni, d²³ 4.
Madre, por no me dar nada, Ha 24.
 Magdalena, Santa, k.
 Magret, Guillem = Guillem.
Mala dompna, fals vos tuy e ginyós, Ha 28.
 Mallol, Lorenç = Llorenç.
MALLORQUES, Constança, la reyna de, Ha 56, q 1.
 Manorcha, Joanot, d²³ 4.
 Mansana, Josep, A.
Mantz homens son en est mon quez stan, Ha 29.
 Manyoç, Lluís = Lluís.
MARCABRÚ, R.
 March, Arnau = Arnau.
 March, Auzias = Auzias.
 March, Jacme = Jaume.
 March, Pere = Pere.
Mare de Deu, sus los céls subirana, P 163.
Mayre de Dieu, estiell de l'albe pura, u 5.
 Maristany, Pere Grau, A.
 Marsella, Folquet de = Folquet.
 Martí, rei d'Aragó, M 142, d¹² 2.
 Martí, Bernat = Bernat.
MARTÍ GARCIA, J 141, 171-172, 242, K 187, N 183, 190, P 148-155, Z 10.
 Martí Grajales, Francisco, a.
 Martí, Jeronim = Jeroni.
 Martí, Pere = Pere.
 Martí Torrelles, M 164.
 Martinez, Pere = Pere.
 Martinez, Sebastian, q⁴.
 Masdovelles, Guillem de = Guillem.
 Masdovelles, Johan Berenguer = Joan.
 Masdovelles, Pere Johan = Pere.
 MASIAS, Z 22.
 Massó Torrents, Jaume, A 126, 262, Ha 86, Hb 42, K, L 70, N, O¹, O³, 111, O⁶, U, f, 6, q, t 3-4.
 Mataplana, Uc de = Uc.
MATERÓ, planys den, Fb 3.
MATEU ESTEVE, a 43.
 Matfre Ermengau de Beziers, Fb, a'.
 Maury, marquès de, A.
Maxime divisorum Christophori vertice maior, e 27.
 Mayans y Siscar, Gregori, z.
 Mena, Johan de = Joan.
 Menendez Pelayo, Marcelino, g 1.
- Mercader, Berenguer = Berenguer.
 Mercader, Guillem = Guillem.
Mercè prey vos venga, c 29.
 Metge, Bernat = Bernat.
MEXAUT (Guillem de Machaut), Z 6.
 Meyer, Paul, R, S, f', Fa, r, γ.
 Milà i Fontanals, Manuel, A, H^a, K, 183, L, f, t 3, 5, 7, γ.
Miquel, Commemoració de sant, s 2.
 Miquel, Bernat = Bernat.
MIQUEL GARCIA, l 1.
 Miquel i Planas, Miquel, S 29, U, X, 1, 13-15, 20, 24, 43, 53, 57, 65, 67, s, d, j, p, r.
MIQUEL DE DOUS, S 46.
MIQUEL ESTELA, X 5, 11.
MIQUEL MIRALLES, b 7, 25, e 8.
MIQUEL ORTIGUES, P 189-190, z 1-56, r 1-14.
MIQUEL PEREÇ (Miqualot), a 25, m 12.
Miracles de Nostra Dona, H^b 41, u 1-2, 6.
MIRALLES, N 176, 192-193, 195.
 Miralles, Miquel = Miquel.
 Miret i Sans, Joaquim, h 1.
 Moger, Gabriel = Gabriel.
 Moliné i Brasés, Ernest, b, t 8.
 Molinier, Guillem, α, β 8, γ 8.
 Monço, Jeronim = Jeroni.
 Monge de Foixan = Jofre de Foixà.
MONGE DE MONTAUDÓ, R 23.
MONTARGELL, Ha 91.
 Montaudó, Monge de = Monge.
 Montaut, Ramenat de = Ramenat.
 Morel-Fatio, A., F^a, F^b, J, O¹, d¹, d²¹, s.
 Moreno, Joan = Joan.
 Mulet, Joan Bta., D⁶ 9.
 Muntaner, Ramon, f 6, k 1-2.
 Mussafia, A., D, b', e'.
Muy gran fallimento, N 44.
 Nagera, Johan de = Joan.
 Napolsky, Max von, A 222-225, 228.
N'archiprestre, si Deus bona ventura, c 13.
NARCÍS DE SANT DEUNÍS, Ha 160.
NARCÍS VINYOLÉS, t 1, a 20-21, 40, b 5, 19, d 1, e 11, 19, g 1-3, l 3, m 5-11.
NAVARRO, J 163, K 204, O² 126, P 184.
 Navarro, Joan, e, q¹.
 Nebot, Matheu, D⁶ 9.
 Niestroy, E 9.
Noble senyor e dels pus magnifics, O² 127, P 182.
No me le digays mal, Ha 85.
No m' puix d'aymar-vos estrayre, c 5.
No sens turment, dolor incomprendible, p 3.
Non tenendo que facer, N 186, P 164.
No puch dormir soleta, no, q 3.
No puch guarir de la nafra preyon, q 2.
No puedo apartarme, N 231.
No's cos humà qui bastas a compendre, N 31.
No se si ses mon servell, N 56.
No'stā bon seny a home qui molt fia, J 118, K 167, N 140.
No us vullau metr'en amar, N 55.
 Nostradamus, Joan de, f'.
 Noulet, J. B., A 244-248, 251-257, 259-262.
 Noya, Berenguer de = Berenguer.
O arbre sant qui ns dau lo fruyt de vida, z 59.
O banch segur en qui lo preu se pague, J 6.
O, be puch dir que mala sort, N 32.
O cruel ventura mia, N 49.
O misterio muy profundo, a.
 Obrador Bennassar, Mateu, d¹, d⁵, d²⁷ 3.
 Ochoa, Eugeni de, J.
 Olesa, Francesch de, ξ.

- Olesa, Jaume de = Jaume.
 Oliva, Victor, Fb 4.
 Oliva, comte de, X 7-8.
 Olivella, Johan de = Joan.
 Oliver, Francesch = Francesc.
 Oliver, Guillem = Guillem.
 OLIVIER, lo templier, R 24.
Onesta dama sentida, N 169.
 Onofre, Sant, O1 90.
 ONOFRE ALMUDEVER, p 1.
Ora may que foranço, N 65.
 Oristany, marquesa de = Cardona, Eleonor de.
 Ortafà, Pons de = Pons.
 Ortigues, Miquel = Miquel.
 OTÓ DE GRANSON, Hb 15-35, Z 15.
 Ovidi, Hb 13.
 Pagès, Amadeu, A, J, L, O1-O8, q.
 Paguera, Luis de = Lluís.
 Pakshcer, A., A.
 Palasol, Berenguer de = Berenguer.
 Palmart, Lambert, a, b, f.
Para mientes a mis ojos, N 188.
 PARDO, Ha 84, 131.
 Pardo, Aznar = Aznar.
 Pardo, Lois = Lluís.
Partir me vay lenguint e sospiran, t 8.
 Pastor, Simon = Simon.
 PAU DE BELLVIURE, J 137, K 182, L 75, Y 13.
 Pax, Nicolau de, d22 2, d23 3.
 Pedrol, Luis, O6.
 Pelaez, M., c'.
 Pellicer, Gabriel, k.
 Penasac, Bernat de = Bernat.
Per lo gran pes de la manca bastida, N 208.
Per satisfet a vos qui dau la joya, e 12.
Per sencar lo loc on seria, o 4.
Per so com mariner, f 3.
Per vos suy en greut turment, c 27.
 PERE D'ABELLA, J 231, K 71, N 103.
 PERE ADRIÀ, f.
 PERE ALCANYIÇ, a 44.
 PERE ALEMAYN, c 10.
 PERE ANTHONÍ, N 176, 203, 206, 210.
 PERE DE ANYÓ, b 3, 24, e 4, 15, f.
 PERE D'ARAGÓ el Catòlic, I de Barcelona, D 31, I 21, K 15.
 PERE D'ARAGÓ el Gran, II de Barcelona, C 58, J 15, 18.
 PERE D'ARAGÓ el de las Cerimonies, III de Barcelona, G1, β 9, γ 9, μ 1.
 Pere d'Aragó, comte de Ribagorça i d'Empuries, fill de Jaume II, β 7, γ 7.
 PERE BELL, a 46.
 PERE CARDENAL, D, Hb 40 1, c 213.
 PERE CATALÀ, Ha 49-53.
 PERE DEL CIVILLAR, a 27.
 PERE DESPUIG, J 149, K 196, L 8, N 143.
 Pere de Ebano, m 6.
 PERE JOHAN FERRER, S 46, X 20.
 PERE GALVANY, P 159.
 PERE DE GAUSERAN, K 183.
 PERE GIBERT, J 4.
 PERE GOMIS, l 9.
 PERE MARCH, E 5-6, Fa 4, Ha 36-42, J 97, 143-145, K 163, 189-192, L 1-3, 78, N 79, 84-86, O3 108, P 82-85, Y.
 PERE MARTÍ, l 4.
 PERE MARTINEÇ, O1 91, S 28 ?, c 1-3, e 5, 22.
 PERE JOHAN DE MASDOVELLES, J 95-96, 101, 152-154, K 127-131, 134, L 12-16, N 41-43, 71, 106, 145-146.
 Pere Oriol, d12 8.
 Pere Pasqual, Sant, p 1-4 ?
- Pere de Portugal, conestable, M 169, 172.
 PERE DE QUERALT, J 132, K 179, L 66, Y6.
 PERE POU, S 46.
 PERE SALVATGE, C 59, I 16.
 PERE SORIVELLA, l 5.
 PERE TORROELLA, J 38-42, 138-139, 164-167, 181, K 76-80, 184-185, 205-209, L 56, 59, 61, N 21, 30, 129-130, 164, 166, 168, 172-173, 211, O2 101-124, O4 127, P 98, 119-140, S 11-16, 21, T 9-10, 13, 16-17, 19, X 12, 79, Z 1-28.
 PERE TRESFORT (Trasfort), Ha 146-147, J 151, K 197, L 11, N 20.
 PERE LUIS DE VALTA, N 167, 191, 195, 205.
 PERE VIDAL, c' 2, E 11 ?, Ha 96 !, 149 !, Z 3.
 PERE DE VILADEMANY, c 2.
 PERE VILASPINOSA, N 25, X 11.
 Pereç, Miquel = Miquel.
 Pereç, Pero = Pero.
 Perellós, Elfa de, M 148.
 Peric de Foces, Thomas = Tomas.
 PERO PEREÇ, a 14.
 PEROT JOHAN, P 98, 175-177.
 Perpinyà, Formit de = Formit.
Perque..., Ha 97.
 Petrus Berzoli de Eugubee, P.
 PESTRANA (Pastrana), J 150, K 196, L 10, N 151.
Peyres de..., Ha 95.
 Peyronet, Ha 81, 134.
 Piaget, A., Hb 20, 23, 25-26, 30-32, 34.
 Piero del Nero, a1, c'.
 Pillet, Alfred, N2.
 Pineda, Andreu Martí = Andreu.
 Pinós, Francesch de = Francesc.
 PISTOLETA, E 9, Ha 86, Hb 13, L 70.
 Phillips, Thomas, N, O5.
 Pius VI, papa, M.
 Pla, Joaquim, e'.
Flors, plants, senglots e gemeschs de congoxa, P 164, m 3, o 2.
 PONS DE CAPDULL, b', A 221-228.
 PONS D'ORTAFÀ, C 55-56, R 11, b' 2, Ha 87, 136, Hb 13, Z 9.
Por los montes Pericos, N 27.
 Portell, Baltasar, d 1.
 Posa, Pere, j.
 Prades, Daude de = Daude.
Procés judiciari o criminal..., X 26.
 Prohens, Jaume Antoni, D8.
Propheties de Merlin, T.
 PROXITA, Ha 3-23, Y 2.
 Proxita, Johan = Joan.
 Pou, Pere = Pere.
 Pucull, Franci Johan = Franci.
Pues me parto no partiendo, N 218.
Pues me teneys soiugado, S 32.
Pues que non soyas por a mi, N 170.
 Puiggari, Pere, J.
Puix no's funda sobre rahó, e 17.
Puleris es ut yduonea, X 44.
Pus conxeu vos am ab fermetat, S 22.
Pus que d'amar vos fets marxanderia, J 122, K 171, N 126.
Pus que sou de mi amada, N 69.
Pus que vostre fonament, N 59.
Pus que vuyt jorns stich, senyora, q 4.
Puys par d'amors fis pretz es mantengutz, Ha 145.
Quan ay lo mon consirat, t 4.
Quando acabará tristura, N 212.
Quando vos veo, senyora, N 48.
Quanto mas miro las bellas, N 219.
 Queralt, Pere de = Pere.

- Questió del amant*, N 33.
Qui jo ab ells, f 1.
 RAFAEL, N 35.
 Raimondi, Aristide, k.
 RAMENAT DE MONTAUT, A 263-264.
 RAMIS, J 267, K 218.
 Ramon d'Abellà, M 141.
 RAMON BISTOR DE ROSELLÓ, F 3.
 RAMON BOTER, J 173-175, 177, 180.
 Ramon Centelles, b 29.
 RAMON DE CARDONA, J 134-135, L 72-73.
 RAMON DE CASTELLNOU, C 23-28, R 51, a1 12.
 RAMON DE CORNET, A 244-266, Hb 38.
 RAMON ÇAVALL, P 160.
 RAMON LULL, D¹ 1-3, D² 1-7, D³ 1-9, D⁴ 1-14,
 D⁵ 1-12, D⁶ 1-9, c 18, d¹ 1-10, d² 1-4, d³ 1-3,
 d⁴ 1-10, d⁵ 1-4, d⁶ 1-3, d⁷ 1-2, d⁸ 1-2, d⁹ 1-5,
 d¹⁰ 1-4, d¹¹ 1-16, d¹² 1, 3-4, 9-12, d¹³ 1-5, d¹⁴ 1-5,
 d¹⁵ 1-2, d¹⁶ 1-3, d¹⁷ 1-3, d¹⁸ 1-2, d¹⁹ 1-4, d²⁰ 1-2,
 d²¹ 1, d²² 1-7, d²³ 1-9, d²⁴ 1-4, d²⁵ 1-11, d²⁶ 1-5,
 d²⁷ 1-3, u 6.
 Ramon Pujol, d⁸ 1.
 RAMON VIDAL DE BESALÚ, C 49-51, L 2, N 1, P 3.
 R 53-54, 57, β 1-3, a 1, b 1, β 3-4, γ 3-4, δ 1, ε 2,
 ζ 1, η 1, θ 1.
 RAMON VIVOT, b 13.
 Rebolledo, Rodrigo, M 164.
 RECOLAIRE, A 11, D 25, L 1.
 REGEDELLH, Ha 99.
 Regual de Peralta del Costeya, Johan, M 1.
 Requesens, Luis de = Lluís.
Requesta d'un frare a una monge, Hb 12.
Reverent payre santi, k 4.
Rey d'Aragó, ab tota ma desferra, j 3.
Rey francès de la gran sira, X 80.
Rey qui vilan pug'en honor, Ha 30.
 RIAMBAU DE VAQUERES, A 105-126, H 86-88, 136,
 L 70, c 213, k 5.
 Ribas, Viuda de, T 1.
 Ricart, J 279.
 RICARD DE BERBESIL, Ha 82, 135.
 Rios, José Amador de los, Z 12.
 Ripoll, Jacme = Jaume.
 Roca, Lope de la, d.
 ROCABERTÍ, lo vescomte de, G 1, N 175, P 74.
 ROCABERTÍ, fra, J 8, K 1.
 ROCABERTÍ, fra Hug Bernat de, comanador de Fam-
 bra, J 236.
 Rocaberti, comanador, castellà d'Amposta, X 12.
 Rocaberti, Dalmau de = Dalmau.
 Rocaberti, Dalmau de, β 5, γ 5, ζ, λ.
 Rocafort, Johan de = Joan.
 Rocafort, maestre, O¹ 91.
 RODRIGO DIEZ, P 141-142.
 Rodríguez de Padron, Johan = Joan.
 Roic, Luis = Lluís.
 Roig, Francesc, z.
 Roig, Jacme = Jaume.
Roman de Liesse et Cardenois, l 1.
Romans Facet, Fb 9.
Roman de Troie = Benet de Saint-More.
 ROMEU LULL, X 6-10, 16-19, 21-23, 29-33, 35-42,
 51-52, 67-79.
 ROPERO, T 10.
 Ros, Carles, p 7.
Rosa plasent, soleyl de resplendor, t 1.
 Rosembach, Johan, r.
 Rosselló, Geroni, D³, D⁵.
 Rossi, G., D 33.
 Roure, Julià dez, u.
 Rovira, Jacme = Jaume.
 Rubió Balaguer, Jordi, Ha, Hb, K, L, M, c.
 Rudel de Blaia, Jofre = Jofre.
 Salvà, Pere, z, a, k.
 Salvador, Berthomeu = Bartomeu.
 Salvanyac, Durán, s.
 Salvat, Onofre, D 1.
 Salvatge, Pere = Pere.
 Salverda de Grave, J. J., Ha 47, 58.
 Sanassas, Johan de = Joan.
 Sancho Rayon, l.
Sancta María, verge puella, t 6.
*Sancta pistola que Nostre Senyor tramès per lo seu
 angell*, X 81.
Sano es a mi querer, N 171.
 SANTAFFÉ, Z 26.
 Santangelo, Salvatore, U.
 Santillana, marqués de = Iñigo Lopez.
 Sant Circ, Uc de = Uc.
 Sant Deumís, Narcís = Narcís.
 Sant Johan, Ausias de = Ausias.
 Sant Jordi, Jordi de = Jordi.
 Sant Lesder, Guillem de = Guillem.
 Sant Ramon, Francesch de = Francesc.
 Sant Roscà, Bertran de = Bertran.
 Savj-López, Paolo, k.
 Schädel, Bernat, ξ.
 Schiff, Mario, l.
... se es greu per causa proar, j 2.
Sebastiano anima, De sancto, s 5.
 Seguí, Joan, d²⁰ 2.
 Sent Climent, Johan de = Joan.
Senyora, cors magnific, N 53.
Senyora graciosa, E 12.
Senyores, que li diré?, N 61.
Seja que li plaze, crea, N 29.
 Serra, Bernat = Bernat.
 Serra, Jacinto, A.
 Serradell de Vich = Bernat de Vinclera.
 Serrano i Morales, Josep Enric, z, a, b, f, h.
 Serverí de Girona = Cerverí.
Sete Savis, Fb 5.
 Sevilla, Eduard, A.
Si fuesen bien favoridas, N 201.
Si'm cavalquan un bon maytí, Fb 2.
Si tu crueza me priva, S 22.
Si tot mi suy, pres de la mort, Fb 3.
Si vino con mal, N 62.
 Sicilia, Frederic de = Frederic.
 SILVERA, N 198-200.
Silvestre, Llegenda de Sant, d⁹ 1.
 SIMON PASTOR, J 273-275, K 219-220, N 110, 148.
 So, Bernat de = Bernat.
 SOBREVERO, a 22.
Soffritz que'us vays... de l'als tuy duplayre, Ha 27.
 Sorió, Balthasar, l.
 Sorivella, Pere = Pere.
 Sors, Leonart de = Leonard.
 Spindeler, Nicolau, g.
 Stengel, Edmund, A, F, H, P, a1, c', δ, ε.
 Stimming, Albert, A 127, 229.
Storia de lamat Frondino e de Brisona, Fa 5.
 Stronski, Estanislau, A 45-46.
 Suaris, Isabel = Isabel.
 Suchier, Hermann, N.
 SUNYER, P 143-147.
 Tallante, Johan = Joan.
Tant so devot contemplant vostra vida, O¹ 90.
 Tastú, Eugeni, O⁴.
 Tastú, Josep, J.
 TECLA DE BORJA, O⁶ 128, O⁷ 65.
 Terramagnino de Pisa, β 6, γ 6.

- Terré, Johan, M. i.
 Teulié, H., D 33.
Thoma, Expositio Ave Maria facta a beato, d¹² 5.
 Thomas, Antoine, A 127.
 Tinter, Guillem = Guillem.
 Tiraboschi, Girolamo, e'.
 Tolosa, Jacme de = Jaume.
 TOMAS PERIÇ DE FOCES, A 265-266.
 Torrelles, Martí = Martí.
 Torres Amat, Fèlix, e', G, J, f.
 Torres, Johan de = Joan.
 Torroella, Guillem = Guillem.
 Torroella, Pere = Pere.
Totes ensmps no valen tant com una, Ha 141.
Tots los delits e pensa ten joyosa, J 156, K 199.
 Tresfort, Pere = Pere.
 Tringer, Pere, e.
 Turell, Bernat = Bernat.
 Turmeda, Encelm = Encelm.
 Turmo y Palacios, Manuel, P.
 Turró, Pere, O⁸.
 UC DE SENT CIRC, Ha 47, 58.
 UC DE MATAPLANA, A 26, D 24, P 2, R 52.
 UGO, prior, frayre, c 11.
 UGUET, A 11, D 25, L 1.
Una senyora que açí ha, N 51.
Un rey vindrà perpetual, s. 3.
Unes noves vull començar, Fa 3.
 Urrea, Violant de = Violant.
 Valdenebro y Cisneros, José M., p. 3.
 Valencia, Alguns homens de, Fb 10 (1-7).
 Valentí, Joan = Joan.
 Valentí, Luis Johan = Lluís.
 Vallès, Diego = Diego.
 Vallmanya, Anthoni = Antoni.
 Vallmanya, Bernadi = Bernadi.
 Vallseca, L. de, N 1.
 Valta, Pere Luis de = Pere.
 VALTERRA, N 173, P 97.
 Vaqueres, Riambau de = Riambau.
 Vari, Gaspar, d²³ 4.
 Vega y Sentmanat, Josep, Ha, Hb, K, L.
 Ventadorn, Bernat de = Bernat.
 VERDANXA, X 11, 49.
 Verdanxa, Johan = Joan.

 VERDÚ, J 241.
Verge humil, digna de gran lausor, t 2.
 Vesach, Thomas, l.
Vet si es grande mi dolencia, N 28.
 Vetzinas, Guillem = Guillem.
 Via, Francesch de la = Francesc.
 VICENS COMES, Hb 11.
 VICENT FERRANDIÇ, l 2, m 2-4, n 1-2.
 Vich, Jeronim de = Jeroni.
 Vich, Luys de = Lluís.
Vida de Santa Barbara, X 83.
 Vidal, Anthoni = Antoni.
 Vidal de Besalú, Ramon = Ramon.
 Vidal, Johan = Joan.
 Vidal de Voyo, Francisco = Francisco.
 Vidal, Pere = Pere.
Vierge de les viergens, flor de les flors, u 3.
 Vila, Jaume de = Jaume.
 VILADEMANY, S 46.
 Vilademany, Pere de = Pere.
 Vilalba, Franci de = Franci.
 VILARAGUT (Vilagut), fra, J 98, K 164, N 105.
 Vilaragut, de, M 1.
 Vilaragut, Berenguer de = Berenguer.
 Vilarasa, Guillem de = Guillem.
 Vilarasa, Luis de = Lluís.
 Vilarnau (Villarnaud), lo trobare de, M 3-4 g' 3-4.
 Vilasaló, Pere de, O⁴, O⁵.
 VILASPINOSA, b 4.
 Vilaspinosa, Pere = Pere.
 Villanueva, Jaume, X, x, t 1, 3, β.
 Villena, Isabel de = Isabel.
 Vinclera, Bernat de = Bernat.
 Vinyoles, Narcis = Narcís.
 Violant d'Urrea (Yolant d'Urleda), X 54, 57.
 Vivot, Ramon = Ramon.
 VOLQUERES, capellà de, Ha 90, c 2, 6, 14, 16.
Vos, en cuyas manos vyene, N 26.
Vostre dona's ablativa, P 161.
Xi com la flor ben olen, c 9.
 Ximeno, Vicent, U.
Y aquella del sancierro, N 60.
Ya no basta sufrimiento, U 34.
 Ycart, Luis = Lluís.
 YVANY, Ha 156-157.